Nuasmenintas nutarimo išrašas

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS
DĖL ŪKIO SUBJEKTŲ, TEIKIANČIŲ VAIRAVIMO MOKYMO PASLAUGAS, VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2018 m. gruodžio 17 d. Nr. 2S-7 (2018)
Vilnius

Turinys

1. Ūkio subjektų veikla nagrinėjamame sektoriuje ... 5
1.1. Vairavimo mokymo paslaugos ... 5
1.2. Reikalavimai, siekiant teikti vairavimo mokymo paslaugas ... 8
1.3. Vairavimo praktikos egzaminus laikiusių asmenų skaičius ... 9
1.4. Vairavimo mokymo paslaugų apmokestinimas ... 9
2. Nagrinėjami ūkio subjektai ... 11
2.1. Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija ... 11
2.2. Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos ... 12
2.3. Kaune veikiančios vairavimo mokyklos ... 15
2.4. Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos ... 17
2.5. Dėl kitų nagrinėtų ūkio subjektų ... 17
2.6. Nagrinėjamų ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, skirtumai ... 18
2.7. UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ tarpusavio ryšiai 20
3. Nagrinėjamų veiksmų aplinkybės ... 21
3.1. LVMA organizuojami susirinkimai ... 21
3.2. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų veiksmai ... 23
3.2.1. 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimas ... 23
3.2.2. Aplinkybės dėl 2016 m. birželio 13 d. organizavimo ir susirinkimo dalyvių ... 28
3.2.3. Ūkio subjektų paaiškinimai ... 37
3.2.4. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų taikytos kainos ... 41
3.3. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmai ... 44
3.3.1. 2016 m. balandžio 26 d. LVMA Kauno apskrities narių susirinkimas ... 44
3.3.2. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų atstovų susirinkimai ... 45
3.3.3. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų taikytų kainų pokyčiai ... 48
3.3.4. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų atstovų susirašinėjimas ir pokalbiai ... 52
3.3.5. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų paaiškinimai ... 75

3.4. Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų veiksmai ... 76
4. Tyrimo išvados ir ūkio subjektų paaiškinimai dėl jų ... 81
4.1. Tyrimo išvados ... 81
4.2. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų nuomonės dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu ... 82
4.3. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų nuomonės dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu ... 83
4.4. LVMA nuomonė dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu ... 85
4.5. Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų nuomonės dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu ... 85
5. UAB „ARV-Auto“ ir „UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ sudaro vieną ekonominį vienetą ... 87
6. Atitinkama rinka ir jos dalyviai ... 88
6.1. Prekės rinka ... 89
6.2. Geografinė rinka ... 90
6.3. Atitinkamos rinkos ir jų dalyviai ... 91
7. Nagrinėjamų veiksmų vertinimas Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme ... 91
7.1. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vertinimas ... 95
7.1.1. Dėl 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo tikslo ... 95
7.1.2. 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo dalyviai ... 98
7.2. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vertinimas ... 100
7.2.1. Nagrinėjamų vairavimo mokyklų dalyvavimas Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose ... 101
7.2.2. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos atskleisdavo savo ketinimus, ragindavo vienos kitas didinti kainas ir paveikti kitas vairavimo mokyklas ... 104
7.2.3. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos atlikdavo panašius kainų pakeitimus ... 105
7.2.4. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos siekdavo užtikrinti susitarimo laikymąsi ... 108
7.2.4.1. Pavyzdys Nr. 1 ... 108
7.2.4.2. Pavyzdys Nr. 2 ... 109
7.2.4.3. Pavyzdys Nr. 3 ... 110
7.2.4.4. Pavyzdys Nr. 4 ... 111
7.2.4.5. Pavyzdys Nr. 5 ... 114
7.2.5. Susitarimas apėmė ir A kategorijos vairavimo mokymo paslaugas ... 116
7.2.6. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos siekė nuslėpti veiksmus ... 117
7.2.7. Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vieno tęstinio pobūdžio ... 119
7.2.7.1. Pirma sąlyga: bendro plano, kuriuo siekiama vieno tikslo, buvimas ... 119
7.2.7.2. Antra sąlyga: ūkio subjekto sąmoningas prisidėjimas prie šio plano ... 120
7.2.7.3. Trečia sąlyga: ūkio subjektas žinojo apie kitų dalyvių neteisėtus veiksmus ... 122
7.3. LVMA veiksmų vertinimas ... 123

7.4. Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vertinimas ... 125
7.4.1. Dėl atliktų veiksmų vertinimo ... 125
7.4.2. Dėl veiksmų vieno tęstinio pobūdžio ... 127
7.4.2.1. Pirma sąlyga: bendro plano, kuriuo siekiama vieno tikslo, buvimas ... 127
7.4.2.2. Antra sąlyga: ūkio subjekto sąmoningas prisidėjimas prie šio plano ... 128
7.4.2.3. Trečia sąlyga: ūkio subjektas žinojo apie kitų dalyvių neteisėtus veiksmus ... 128
8. Nagrinėjamų susitarimų įtaka konkurencijai ... 129
9. Susitarimų vertinimas pagal mažareikšmiškumo ir išimties kriterijus ... 130
10. Ūkio subjektų argumentų vertinimas ... 132
10.1. Dėl argumentų, kad vairavimo mokymo paslaugų kainos padidėjo dėl objektyvių aplinkybių 132
10.2. Dėl Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų argumentų vertinimo ... 133
10.3. Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų argumentų ... 135
11. Išvados dėl draudžiamų konkurenciją ribojančių susitarimų sudarymo ... 136
12. Sankcijos ... 137
12.1. Bazinis baudos dydis ... 137
12.1.1. Pardavimų vertė ... 137
12.1.1.1. Dėl Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų pajamų ... 138
12.1.1.2. Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų pajamų ... 139
12.1.1.3. Dėl LVMA pajamų ... 139
12.1.1.4. Dėl Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų pajamų ... 139
12.1.2. Pažeidimo pavojingumas ... 140
12.1.3. Pažeidimo trukmė ... 141
12.1.4. Atgrasymas ... 144
12.2. Bazinio baudos dydžio tikslinimas ... 145
12.2.1. Atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės ... 145
12.2.2. Įtaka pažeidimo padarymui ... 147
12.3. Atleidimas nuo baudos ... 149
12.4. Ūkio subjektų 10 proc. bendrųjų metinių pajamų įvertinimas ... 150
12.5. Ūkio subjektams skiriamų baudų dydžiai ... 151
13. Dėl įstatymo pažeidimo procedūros nutraukimo ... 152

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2018 m. gruodžio 17 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(2) Konkurencijos taryba, įtardama, kad vairavimo mokymo paslaugas teikiantys ūkio subjektai ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo asociacija (toliau – LVMA) galimai sudarė konkurenciją ribojantį susitarimą, kuriuo derino įkainius už vairavimo mokymo paslaugas, 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 1S–112 (2016)[1] pradėjo tyrimą dėl ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams (toliau – Tyrimas).

(3) Tyrimas buvo pradėtas dėl šių ūkio subjektų: UAB „DAUGVA IR KO“ (kodas 125950794); Uždaroji akcinė bendrovė „DORKANAS“ (kodas 123814525); A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“ (kodas 220242290); UAB „VISAGALIS“ (kodas 121652188); UAB „JTMC“ (kodas 120355294); UAB A. Bialo vairavimo mokykla (kodas 121470723); UAB Sostinės vairavimo mokykla (kodas 286039910); Viešoji įstaiga „Vairoseta“ (kodas 126052724); V. Šantaro IĮ „Juronas“ (kodas 120160579); UAB „AUTOPLAZA“ (kodas 300154834); Uždaroji akcinė bendrovė „Kelio iliuzija“ (kodas 126081761); UAB Mokymo centras „ADPILIS“ (kodas 300554586); UAB „EDERA“ (kodas 122182955); UAB „Autotakas“ (kodas 300035456); UAB „PYYP“ (kodas 302481560); UAB „Dovanėlė Jums“ (kodas 300019854); UAB „Vairo ratas“ (kodas 303272706); MB „Kostygovo vairavimo mokykla“ (kodas 300069889); UAB „AUTOKLASĖ“ (kodas 300529889); UAB „Vairavimas“ (kodas 302814463); Dariaus Mikulio įmonė (kodas 160304514); Uždaroji akcinė bendrovė „Auto ABC“ (kodas 133819823); Uždaroji akcinė bendrovė „Rigveda“ (kodas 233343250); V. Žukausko įmonė (kodas 235116810); Uždaroji akcinė bendrovė „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ (kodas 132208551); LVMA (kodas 125709149).

(4) Konkurencijos taryba 2017 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 1S-19 (2017)[2] Tyrimą papildė šiais ūkio subjektais: Uždaroji akcinė bendrovė „ARV-Auto“ (kodas 132141896); VšĮ „AUTO ABCDE“ (kodas 302570468); Viešoji įstaiga „Greičio juosta“ (kodas 135997148); UAB „Mobilūs žmonės“ (kodas 134988534); Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ (kodas 135486883); UAB „Racionalaus vairavimo centras“ (kodas 302485142); Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“ (kodas 300122893); UAB „SDG Akademija“ (kodas 136036323).

(5) Konkurencijos taryba 2017 m. rugpjūčio 16 d. nutarimu Nr. 1S-80 (2017)[3] Tyrimą papildė šiais ūkio subjektais: A. Gailiaus firmos „ARVAIRA“ (kodas 158277323); Uždaroji akcinė bendrovė „AUTOLOGIJA“ (kodas 301606598); UAB „AUTOMOTOKET“ (kodas 300060687); UAB „Autoprofesionalai“ (kodas 302587161); Jono Jasučio įmonė (kodas 124961535); Jovito Stankevičiaus IĮ (kodas 302429460); IĮ JURBARKO SAUGAUS EISMO CENTRAS (kodas 158320066); UAB „KELIO STUDIJA“ (kodas 302472860); UAB „KET studija“ (kodas 302641876); AB „LDV UNIO“ (kodas 124547694); UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „MŪSŲ KRYPTIS“ (kodas 125410620); UAB „J. Rimkevičiaus vairavimo mokykla“ (kodas 120188685); UAB „Vairavimo klasė“ (kodas 300126105); UAB „Vairavimo linija“ (kodas 126352216); Viešoji įstaiga Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras (kodas 120091738); Biudžetinė įstaiga Vilniaus saugaus miesto centras (kodas 191844444).

---

[1] Bylos 2 tomas, 1–4 lapai.
[2] Bylos 2 tomas, 5–7 lapai.
[3] Bylos 2 tomas, 13–15 lapai.

(6) Konkurencijos taryba 2018 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 1S–101 (2018)[4] Tyrimą papildė UAB „Tikslo linija“ (kodas 300142508, registracijos adresas Medvėgalio g. 31-43, Kaunas)[5].

(7) Tyrimo metu Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai atliko patikrinimus A. Žukausko personalinio vairuotojų ruošimo centro „VRC“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB Mokymo centro „Adpilis“, UAB „Visagalis“, UAB „Rigveda“, VšĮ „Auto ABCDE“, UAB „ARV-Auto“, Dariaus Mikulio įmonės, UAB „Auto ABC“, Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“, UAB „Dorkanas“, Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos, UAB A. Bialo vairavimo mokykla, UAB „JTMC“, UAB „Vairo ratas“, UAB „LDV Unio“, UAB „Autologija“ naudojamose patalpose[6].

(8) Konkurencijos taryba 2017 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 1S–27 (2017)[7] nusprendė kreiptis į Vilniaus apygardos administracinį teismą ir prašyti leisti atlikti Konkurencijos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatytus veiksmus dalies įtariamų ūkio subjektų vadovų atžvilgiu. 2017 m. kovo 22 d. nutartimi[8] Vilniaus apygardos administracinis teismas Konkurencijos tarybos prašymą tenkino.

(9) Tyrimo metu, siekiant gauti informacijos, Konkurencijos taryba taip pat kreipėsi į tiriamus ūkio subjektus ir kitus subjektus, turėjusius su tyrimu susijusios informacijos, bei gavo paaiškinimus.

(10) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus 2018 m. rugpjūčio 3 d. pranešime apie įtariamą pažeidimą Nr. 6S–14 (2018) „Dėl ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“ (toliau – Pranešimas apie įtariamą pažeidimą)[9].

(11) Procedūros dalyviams buvo sudarytos galimybės susipažinti su Pranešimu apie įtariamą pažeidimą ir bylos medžiaga bei pateikti paaiškinimus[10] dėl įtariamo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimo, taip pat būti išklausytiems Konkurencijos tarybos 2018 m. spalio 11 d. bylos nagrinėjimo posėdžio metu[11].

1. Ūkio subjektų veikla nagrinėjamame sektoriuje

1.1. Vairavimo mokymo paslaugos

(12) Tyrimo metu nagrinėjama ūkio subjektų veikla, susijusi su vairavimo mokymo paslaugų teikimu. Iš viso Lietuvoje veikia 307 vairavimo mokyklos, iš jų Vilniuje – 87, Kaune – 38, Jurbarke – 3[12].

(13) Vairuotojų mokymas – mokymas, per kurį įgyjama eismo dalyviams reikalingų teorinių žinių, praktinių motorinių transporto priemonių ir jų junginių su priekabomis valdymo įgūdžių ir gebėjimų[13]. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 23 straipsnis išskiria

---

[4] Bylos 2 tomas, 19–20 lapai.
[5] Iš viso: 51 subjektas.
[6] 2016 m. spalio 4 d., 2016 m. spalio 18 d. ir 2017 m. vasario 27 d., 2017 m. rugpjūčio 22 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartys (bylos 3 tomas, 60–61, 66–66a, 141–141a lapai; bylos 4 tomas, 54–55 lapai).
[7] Bylos 7 tomas, 1–2 lapai; bylos 8 tomas, 1–2 lapai.
[8] Bylos 7 tomas, 134–135a; bylos 8 tomas, 134–137 lapai.
[9] Bylos 149 tomas, 3–129 lapai.
[10] Bylos 150, 151, 152, 153 tomai.
[11] Bylos 173 tomas. Taip pat žr. 2018 m. spalio 11 d. Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio protokolą 4S–12 (2018) (bylos 174 tomas).
[12] Lietuvos Respublikos valstybinės kelių transporto inspekcijos internetinė svetainė: http://www.oldvkti.gov.lt/go.php/mokyklos [Žiūrėta 2017–08–11].
[13] Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, 2 straipsnio 84 punktas (šiuo metu galiojančios įstatymo redakcijos 2 straipsnio 93 punktas).

šias motorinių transporto priemonių kategorijas, kurių mokymo paslaugas ir teikia vairavimo mokyklos:

(a) AM kategorija – mopedai ir lengvieji keturračiai;

(b) A1 kategorija – motociklai, kurių variklio darbinis tūris didesnis kaip 50 cm^3, bet ne didesnis kaip 125 cm^3, galia neviršija 11 kW, o galios ir svorio santykis ne didesnis kaip 0,1 kW/kg, taip pat triračiai, kurių galia ne didesnė kaip 15 kW;

(c) A2 kategorija – motociklai, kurių galia ne didesnė kaip 35 kW, galios ir svorio santykis ne didesnis kaip 0,2 kW/kg ir kurie nėra kilę iš daugiau kaip du kartus galingesnės transporto priemonės; 4) A kategorija – triračiai, kurių galia didesnė kaip 15 kW, ir motociklai;

(d) B1 kategorija – keturračiai;

(e) B kategorija – automobiliai, kurių didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 3 500 kg ir kurie skirti ir suprojektuoti vežti ne daugiau kaip aštuonis keleivius, neįskaitant vairuotojo; šie automobiliai gali būti sujungti su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 750 kg; šie automobiliai taip pat gali būti sujungti su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, tačiau šio junginio didžiausioji leidžiamoji masė turi būti ne didesnė kaip 4 250 kg; automobilio ir priekabos, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, junginį, kurio didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3 500 kg, leidžiama vairuoti tik išlaikius įgūdžių ir elgsenos patikrinimo egzaminą valstybės įmonėje „Regitra“;

(f) BE kategorija – B kategorijos automobilio ir priekabos, kurios didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 3 500 kg, junginiai;

(g) C1 kategorija – automobiliai, kurie nepriskiriami D1 ir D kategorijoms ir kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3 500 kg, bet ne didesnė kaip 7 500 kg, ir kurie skirti ir suprojektuoti vežti ne daugiau kaip aštuonis keleivius, neįskaitant vairuotojo; šie automobiliai gali būti sujungti su priekabomis, kurių didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 750 kg;

(h) C1E kategorija – C1 kategorijos automobilių ir priekabų, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, junginiai, taip pat junginiai, sudaryti iš B kategorijos vilkiko ir priekabos, kurios didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3 500 kg; šių junginių didžiausioji leidžiamoji masė turi būti ne didesnė kaip 12 000 kg;

(i) C kategorija – automobiliai, kurie nepriskiriami D1 ir D kategorijoms ir kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3 500 kg, ir kurie skirti ir suprojektuoti vežti ne daugiau kaip aštuonis keleivius, neįskaitant vairuotojo; šios kategorijos automobiliai gali būti sujungti su priekabomis, kurių didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 750 kg;

(j) CE kategorija – C kategorijos automobilių ir priekabų, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, junginiai;

(k) D1 kategorija – automobiliai, kurie skirti ir suprojektuoti vežti ne daugiau kaip šešiolika keleivių, neįskaitant vairuotojo, ir kurie ne ilgesni kaip 8 metrai; šie automobiliai gali būti sujungti su priekabomis, kurių didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 750 kg;

(l) D1E kategorija – D1 kategorijos automobilių ir priekabų, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, junginiai;

(m) D kategorija – automobiliai, skirti ir suprojektuoti vežti daugiau kaip aštuonis keleivius, neįskaitant vairuotojo; šie automobiliai gali būti sujungti su priekaba, kurios didžiausioji leidžiamoji masė ne didesnė kaip 750 kg;
(n) DE kategorija – D kategorijos automobilių ir priekabų, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 750 kg, junginiai;
(o) T kategorija – troleibusai, tai yra nebėginės transporto priemonės, sujungtos su išoriniu elektros šaltiniu[14].

(14) Be aukščiau nurodytų vairavimo mokymo kategorijų taip pat yra išskiriamas pradinis ir periodinis profesinis vairuotojų mokymas – C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių ir jų junginių su priekabomis vairuotojų mokymas, siekiant suteikti šių transporto priemonių vairuotojų pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius ar keleivius komerciniais tikslais ir kvalifikacijos pažymėjimą, kuriuo patvirtinama ši kvalifikacija, arba ją tobulinti[15].

(15) Taip pat pažymėtina, kad gali būti teikiami taip vadinamo „95 kodo“ mokymai – pradinė profesinė kvalifikacija arba kvalifikacijos tobulinimo periodiniai mokymai kroviniams ir/arba keleiviams vežti. Skaičius „95“ su atitinkama data įrašomas vairuotojo pažymėjime ties atitinkama įgyta kategorija (C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE).[16]

(16) Remiantis 2014 m. balandžio 30 d. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos (toliau – VKTI) viršininko įsakymo „Dėl vairuotojų mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 9 punktu, aukščiau minėtų vairavimo mokymo kategorijų teorijos žinių mokymo trukmė turi būti ne trumpesnė kaip:

(a) 40 valandų – A1, A2, A, B1 arba B kategorijai;
(b) 60 valandų – B ir C1 kategorijoms (kartu);
(c) 35 valandos – C arba D kategorijai;
(d) 20 valandų – D1, BE, C1E, D1E arba DE kategorijai;
(e) 25 valandos – CE kategorijai;
(f) 25 valandos – C1 kategorijai;
(g) 60 valandų – T kategorijai.

(17) Pagal minėto įsakymo 10 punktą, praktinio vairavimo įgūdžių mokymo kurso trukmė (įskaitant galutinę įskaitą) vienam mokiniui vairavimo mokykloje turi būti ne trumpesnė kaip:

(a) 10 valandų – A1, A2, A, BE, C1, C1E arba D1E kategorijai;
(b) 20 valandų – B1 kategorijai;
(c) 30 valandų – B kategorijai;
(d) 12 valandų – D1 arba DE kategorijai;
(e) 15 valandų – C, D arba CE kategorijai;
(f) 50 valandų – T kategorijai.

(18) Kaip matyti, vairavimo mokymo paslaugas sudaro teorinė ir praktinė dalys. Vairavimo mokykla gali mokyti tik praktinio vairavimo įgūdžių mokinius, kuriems pagal teisės aktų reikalavimus leidžiama teorijos mokytis savarankiškai (eksternu) ir kurie yra išlaikę teorijos žinių egzaminą VĮ „Regitra“[17].

---

[14] Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, 23 straipsnis.
[15] Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, 2 straipsnio 41 ir 47 punktai (šiuo metu galiojančios įstatymo redakcijos 47 ir 53 punktai).
[16] Žr. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymą Nr. 3-79 „Dėl C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Taip pat žr.: https://www.vjdrmc.lt/profesinis-vairuotoju-mokymas-95-kodas/ ; http://www.saugiaivairuok.lt/registracija-i-vairavimo-mokyklas/vairavimo-mokykla-kelmeje/95-kodas-2/
[17] 2014 m. balandžio 30 d. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie susisiekimo ministerijos viršininko įsakymu Nr. 2B-84 „Dėl vairuotojų mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, patvirtintas Vairuotojų mokymo tvarkos aprašas, 5 punktas.

1.2. Reikalavimai, siekiant teikti vairavimo mokymo paslaugas

(19) Leidimą vykdyti vairuotojų mokymo veiklą suteikia Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos (toliau – VKTI)[18]. Norint teikti vairuotojų mokymo paslaugas vairavimo mokykla turi turėti[19]:

(a) administracinę ir bent vieną mokymo patalpą;
(b) bent vieną vairavimo mokymo aikštelę;
(c) mokymui skirtas transporto priemones, atitinkančias tų kategorijų transporto priemones, kuriomis pagal nustatytą tvarką suteikta teisė mokyti mokinius vairuoti;
(d) įrangą mokinių praktinio vairavimo įgūdžių galutinės įskaitos vaizdo ir garso įrašams daryti ir saugoti;
(e) atitinkamus darbuotojus ir internetinę svetainę, kurioje būtų nurodyti vairavimo mokyklos administracinės ir mokymo patalpų adresai, kontaktai, darbo tvarkos taisyklės, vadovo ir asmens, atsakingo už vairuotojų mokymą, vardas, pavardė, taip pat būtų skelbiama informacija apie mokymo paslaugų kainas, mokinių grupių mokymo pradžios datas, teorijos mokymo tvarkaraščiai.

(20) Kaip matyti, pagal teisės aktų reikalavimus visos vairavimo mokyklos privalo viešai skelbti taikomus įkainius savo internetinėje svetainėje. Vairavimo mokyklų atstovai paaiškinimų metu nurodė, jog vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinkoje paslaugos kaina yra itin svarbi ir mokiniai yra labai jautrūs kainai – 5–15 Eur kainos skirtumas gali nulemti mokinio apsisprendimą rinktis atitinkamą mokyklą.[20]

(21) Norint vykdyti veiklą, vairavimo mokyklos administracinė, mokymo patalpos ir vairavimo mokymo aikštelė turi būti naudojamos teisėtais pagrindais (nuosava, nuomojama, naudojama pagal panaudą), o vairavimo mokykla turi pateikti šią teisę patvirtinančius dokumentus VKTI[21]. Vairavimo mokymo aikštelėms, be kitų reikalavimų, yra keliami aikštelių ploto ir jų pralaidumo reikalavimai – norint teikti aukštesnių kategorijų (C, D) vairavimo mokymo paslaugas, reikalinga didesnio ploto aikštelė nei teikiant A ir B kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[22].

(22) Vilniaus mieste yra 6 (šešios) vairavimo mokymo aikštelės, kurios yra tinkamos aukštų kategorijų (C, D) vairavimo mokymo paslaugoms teikti. Šias vairavimo mokymo aikšteles valdo Jono Jasučio įmonė, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „Vilniaus viešasis transportas“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „LDV Unio“ ir UAB „Kelio iliuzija“[23].

(23) Vilniaus mieste yra 13 (trylika) vairavimo mokymo aikštelių, kurios yra tinkamos B kategorijos vairavimo mokymo paslaugoms teikti. Šias vairavimo mokymo aikšteles valdo aukščiau minėtos vairavimo mokyklos bei UAB „Dorkanas“, A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo

---

[18] Lietuvos Respublikos valstybinės kelių transporto inspekcijos internetinė svetainė: http://www.oldvkti.gov.lt/index.php?-384997826 [Žiūrėta 2018-02-20].

[19] 2014 m. balandžio 30 d. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie susisiekimo ministerijos viršininko įsakymu Nr. 2B-85 „Dėl reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo 5 punktas.

[20] 2017 m. gegužės 31 d. Dariaus Mikulio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 3 klausimą (bylos 96 tomas, 63 lapas); 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimai, atsakymas į 5 klausimą (bylos 100 tomas, 37 lapas).

[21] 2014 m. balandžio 30 d. Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko įsakymu Nr. 2B-85 „Dėl reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo 6 punktas.

[22] 2014 m. balandžio 30 d. Nr. 2B-85 VKTI viršininko įsakymas „Dėl reikalavimų vairavimo mokykloms aprašo patvirtinimo“, priedas Nr. 2 „Vairavimo mokymo aikštelių ploto ir jų pralaidumo, mokymo element įrengimo reikalavimai“.

[23] VKTI duomenys apie Kauno ir Vilniaus miestuose esančių vairavimo mokykla naudojamas vairavimo mokymo aikšteles (C,CE, D, DE kategorijos), bylos 12 tomas, 11–15 lapai; bylos 13 tomas, 9–13 lapai.

centras „VRC“, UAB „Via Triumphalis“, UAB „Tvirtybė“, UAB „Vilniaus vairavimo mokykla“ ir UAB „Autoplaza“[24].

(24) Primintina, jog vairavimo mokymo veiklą Vilniaus mieste vykdo 87 vairavimo mokyklos. Šios vairavimo mokyklos vairavimo mokymo aikštelėmis naudojasi panaudos arba subnuomos sutarčių pagrindu, sudarytomis su aukščiau nurodytomis vairavimo mokyklomis[25]. Vairavimo aikšteles subnuomojančios vairavimo mokyklos gali prieš sąlyginai trumpą laikotarpį[26] vienašališkai nutraukti vairavimo aikštelės naudojimo sutartį[27].

1.3. Vairavimo praktikos egzaminus laikiusių asmenų skaičius

(25) Remiantis Valstybės įmonės „REGITRA“ duomenimis, žemiau pateikiama informacija apie vairavimo praktikos egzaminą laikiusių asmenų skaičių Lietuvoje 2015–2016 metais[28]:

	Pirmą kartą egzaminą laikiusių asmenų skaičius[29]		**Pokytis proc. Kategorijos**
Kategorijos	**2015 m.**	**2016 m.**	
A1	342	410	19,88%
A2	616	622	0,97%
A	2458	2716	10,50%
B	35357	34965	–1,11%
BE	227	206	–9,25%
C1	16	24	50,00%
C	1774	1618	–8,79%
CE	4593	4825	5,05%
D	663	639	–3,62%
Iš viso	**46046**	**46025**	**Iš viso:** –0,05%

(26) Kaip matyti, B kategorijos egzaminą pirmą kartą laikiusių asmenų skaičius sumažėjo vos daugiau nei 1 proc., o A kategorijos egzaminą laikiusių asmenų skaičius augo pakankamai ženkliai. Vertinant bendrą egzaminus 2015 ir 2016 metais pirmą kartą laikiusių asmenų skaičių, matyti, jog jis buvo labai panašus. Tai reiškia, jog ir į vairavimo mokyklas ateinančių mokinių skaičius 2015–2016 metais turėjo išlikti stabilus.

1.4. Vairavimo mokymo paslaugų apmokestinimas

(27) Pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM)[30] mokėtojai yra Lietuvos bei užsienio fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie Lietuvoje vykdo bet kokio pobūdžio ekonominę veiklą, taip pat juridinio asmens statuso neturintys Lietuvoje įsteigti kolektyvinio investavimo subjektai, kurių veiklos forma

---

[24] VKTI duomenys apie Kauno ir Vilniaus miestuose esančių vairavimo mokykla naudojamas vairavimo mokymo aikšteles (B kategorija); bylos 12 tomas, 2–9 lapai; bylos 13 tomas, 1–8 lapai.
[25] VKTI duomenys apie Kauno ir Vilniaus miestuose esančių vairavimo mokykla naudojamas vairavimo mokymo aikšteles (B, C,CE, D, DE kategorijos), bylos 12 tomas 2–9, 11–15 lapai, bylos 13 tomas, 1–13 lapai.
[26] Priklausomai nuo vairavimo mokyklos, pranešimo apie vienašališką sutarties nutraukimą laikotarpis svyruoja nuo 10 dienų iki 3 mėn.
[27] Bylos 14 tomas, 11–13 lapai; bylos 15 tomas, 1–3 lapai; bylos 22 tomas, 42 lapas; bylos 32 tomas, 40 lapas; bylos 41 tomas, 105–106 lapai; bylos 47 tomas, 19–20 lapai; bylos 57 tomas, 29 lapas; bylos 65 tomas, 8–10 lapai.
[28] Pateikta informacija apie asmenis, kurie siekdami įgyti teisę vairuoti atitinkamą kategoriją, egzaminą laikė pirmąjį kartą.
[29] Bylos 12 tomas, 17 lapas. Pagal 2017 m. rugpjūčio 8 d. VĮ „Regitra“ pateiktą informaciją.
[30] Bendra informacija apie Pridetinės vertės mokestį pateikiama Valstybinės mokesčių inspekcijos interneto svetainteje https://www.vmi.lt/cms/pridetines-vertes-mokestis4.

yra investicinis fondas. Lietuvos Respublikos apmokestinamas asmuo neprivalo įsiregistruoti PVM mokėtoju ir mokėti PVM, jeigu bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus neviršijo 45 000 Eur.

(28) PVM objektas yra apmokestinamojo asmens už atlygį vykdomas prekių tiekimas ir paslaugų tiekimas, kuris pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nuostatas laikomas įvykusiu Lietuvoje. Lietuvoje taikomas standartinis 21 proc. PVM tarifas bei lengvatiniai 9 proc., 5 proc. bei 0 proc. PVM tarifai, kurie taikomi tik tam tikriems paslaugų teikimo ir prekių tiekimo sandoriams.

(29) Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog PVM neapmokestinami ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, mokymas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, aukštojo mokslo studijos ir kvalifikacijos teikimas, neformalusis vaikų švietimas, pirminis ir tęstinis profesinis mokymas, jeigu šias paslaugas teikia juridiniai asmenys, teisės aktų nustatyta tvarka įgiję teisę jas teikti. Iki 2015 metų pabaigos vairavimo mokymo paslaugas teikiantys ūkio subjektai, vadovaudamiesi šia nuostata, neapmokestindavo iš šios veiklos gautų pajamų pridėtinės vertės mokesčiu.

(30) Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) 2015 m. gruodžio 15 d. pateikė Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 22 straipsnio paaiškinimą (komentarą). VMI interneto svetainėje[31] pateiktame komentare paaiškinta, kad vairavimo mokymo paslaugos profesiniu mokymu laikomos tik tokiu atveju, jei aplinkybių visuma leidžia daryti išvadą, kad šis mokymas yra skirtas profesinėms žinioms įgyti arba atnaujinti. Todėl A, B ir BE kategorijų vairavimo mokymo kursai (nepriklausomai nuo to, ar tai pirminis mokymas, kvalifikacijos kėlimas ar perkvalifikavimas) neapmokestinami PVM tik tuomet, jei jie reikalingi, kad juos lankantis asmuo galėtų užsiimti savo profesija[32]. Juridiniai asmenys, teikiantys neapmokestinamas A, B ir BE kategorijų vairavimo mokymų paslaugas, turi turėti įrodymus, kad teikiamų vairavimo mokymo paslaugų tikslas – suteikti žinių, reikalingų profesijai.

(31) Atsižvelgdamos į VMI išaiškinimą, vairavimo mokyklos, PVM mokėtojos, teikiančios A, B ir BE kategorijų vairavimo mokymo paslaugas, kurios pagal ankstesnio komentaro nuostatas buvo laikomos profesinio mokymo paslaugomis, po šio komentaro paskelbimo:

(a) šias paslaugas turi apmokestinti PVM, taikant standartinį PVM tarifą (išskyrus atvejus, kai pagal paskelbto komentaro nuostatas šios paslaugos laikomos profesinio mokymo paslaugomis);

(b) vadovaujantis Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 58 straipsnio nuostatomis, prekių, paslaugų, skirtų PVM apmokestinamoms vairavimo mokymo paslaugoms teikti, pirkimo PVM turi teisę traukti į PVM ataskaitą[33].

(32) Kaip jau minėta, nors nuo 2015 m. gruodžio 15 d. vairavimo mokymo paslaugoms buvo pradėtas taikyti standartinio dydžio PVM tarifas, vairavimo mokyklų teikiamos vairavimo mokymo paslaugos PVM apmokestinamos tik tuo atveju, jeigu suteiktų paslaugų suma per metus viršija 45 000 Eur. Be to, kaip nurodoma VMI komentare, PVM įstatymo 22 straipsnio komentaras iš esmės pakeitė tik A ir B vairavimo mokymų kategorijų apmokestinimo tvarką, o iš kitų kategorijų (C, CE, D) gautos pajamos ir toliau yra neapmokestinamos, kadangi šios kategorijos yra skirtos būtent profesinėms žinioms įgyti (atnaujinti), kaip tai numatyta aukščiau minėtame VMI komentare.

---

[31] Valstybinės mokesčių inspekcijos internetinė svetainė: http://www.vmi.lt/cms/mokesciu-naujienos/-/asset_publisher/DkY4/content/del-pridetines-vertes-mokescio-istatymo-22-ir-62-straipsnio-apibendrinto-paaiskinimo-komentaro-pakeitimo-ir-papildymo [Žiūrėta 2017-08-30].

[32] Pavyzdžiui, policijos poskyris siunčia darbuotoją į vairavimo mokymo kursus įgyti A kategoriją, kad šis galėtų patruliuoti motociklu.

[33] Valstybinės mokesčių inspekcijos internetinė svetainė: https://www.vmi.lt/cms/web/kmdb/konsultacines-medziagos-katalogas/-/asset_publisher/Pec85c90jXW4/content/del-vairavimo-mokymo-paslaugu-apmokestinimo-pridetines-vertes-mokesc-1/10174 [Žiūrėta 2017-08-30].

2. Nagrinėjami ūkio subjektai

2.1. Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija

(33) **Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija** (toliau taip pat – LVMA), kodas 125709149, registracijos adresas Antakalnio g. 52, Vilnius. Juridinių asmenų registre LVMA įregistruota 2001 m. spalio 26 d. LVMA įsikūrusi tose pačiose patalpose kaip ir vairavimo mokykla UAB „Dorkanas“.

(34) Asociacijos tikslai yra sudaryti organizacijos nariams kuo palankesnes sąlygas bendradarbiauti bei savarankiškai vystyti ir plėtoti mokymą, kvalifikacijos tobulinimą bei inicijuoti ir teikti pasiūlymus Lietuvos Respublikos institucijoms vairuotojų gerinimo, egzaminavimo, mokymo planų ir programų tobulinimo klausimais[34].

(35) Nuo 2016 m. balandžio 14 d. Asociacijos prezidentas – [ASMENS DUOMENYS], viceprezidentai – [ASMENS DUOMENYS] ir [ASMENS DUOMENYS]. Asociacijos administratorės pareigas ėjo [ASMENS DUOMENYS]. Iki 2016 m. balandžio 14 d. Asociacijos prezidento pareigas ėjo [ASMENS DUOMENYS].

(36) Asociacijos valdymo organai yra Visuotinis narių suvažiavimas, Prezidiumas, Administracijos vadovas. Visuotinis narių suvažiavimas vyksta vieną kartą per metus, Prezidiumo posėdžiai rengiami pagal poreikį[35]. Asociacija taip pat turi dešimt regioninių apskričių[36], kurioms vadovauja vienos iš tame regione veikiančių vairavimo mokyklų vadovai. Vilniaus apskrities vadovas yra [ASMENS DUOMENYS] (UAB „Daugva ir ko“ vadovas), Kauno apskrities vadovas – [ASMENS DUOMENYS] (Dariaus Mikulio įmonės vadovas)[37].

(37) Vilniaus apskričiai priklauso šios vairavimo mokyklos (iš viso 25)[38]: UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas, A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB „Visagalis“, UAB „JTMC“, UAB „A. Bialo vairavimo mokykla“, VšĮ Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Automotoket“, UAB „Vilniaus viešasis transportas“, Šantaro individuali įmonė „Juronas“, UAB „Vairavimo linija“, UAB „Autoplaza“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „LDV Unio“ („Draiveris“), UAB „Edera“, Jovito Stankevičiaus IĮ, UAB „Autotakas“, Biudžetinė įstaiga Vilniaus saugaus miesto centras, UAB „PYYP“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „Autoprofesionalai“, VšĮ „Švenčionių saugaus eismo mokykla“.

(38) Kauno apskričiai priklauso šios vairavimo mokyklos (iš viso 13)[39]: Dariaus Mikulio įmonė, UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, UAB „Rigveda“, UAB Mokymo centras „Automobilis“, UAB „SDG akademija“, IĮ „Kęstas“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, UAB „Saugaus eismo centras“, VšĮ „Greičio juosta“, V. Žukausko įmonė, VšĮ „Auto ABCDE“, UAB „D. Adomavičiaus vairavimo mokykla“.

(39) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu LVMA bendrosios pajamos buvo 30 022 Eur[40].

---

[34] Remiantis LVMA paaiškinimais (Bylos 18 tomas, 2 lapas) ir LVMA internetinėje svetainėje pateikta informacija: http://www.lvma.lt/apie-mus [Žiūrėta 2017-08-08].
[35] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, bylos 4 lapas.
[36] Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių, Marijampolės, Alytaus, Tauragės, Telšių ir Utenos.
[37] Pagal LVMA internetinėje svetainėje pateiktą informaciją: https://www.lvma.lt/valdymo-struktura [Žiūrėta 2017-08-08].
[38] Pagal LVMA internetinėje svetainėje pateiktą informaciją: https://www.lvma.lt/vilniaus-apskrities-asociacijos-nariai [Žiūrėta 2017-08-08].
[39] Pagal LVMA internetinėje svetainėje pateiktą informaciją: https://www.lvma.lt/kauno-apskrities-asociacijos-nariai [Žiūrėta 2017-08-08].
[40] Bylos 18A tomas, 89 lapas.

2.2. Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos

(40) **A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“**, kodas 220242290, registracijos adresas Antakalnio g. 38–41, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1991 m. sausio 11 d. Vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(41) A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“ teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[41].

(42) Nagrinėjamu laikotarpiu įmonė buvo LVMA narė.

(43) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 169 352 Eur[42].

(44) **UAB „AUTOPLAZA“**, kodas 300154834, registracijos adresas Bajorų Sodų 28–oji g. 8, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2005 m. lapkričio 2 d. Bendrovės vadovas ir akcininkas – [ASMENS DUOMENYS].

(45) Bendrovė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas.[43]

(46) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(47) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 62 836 Eur[44].

(48) **UAB „AUTOMOTOKET“**, kodas 300060687, registracijos adresas Taikos g. 209–9, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2004 m. spalio 13 d. Akcininkas ir vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(49) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[45].

(50) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(51) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu bendrosios pardavimo pajamos buvo 95 812 Eur[46].

(52) **UAB „DAUGVA IR KO“**, kodas 125950794, registracijos adresas Paberžės g. 32–36, Vilnius, Lietuva. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2002 m. gegužės 17 d. Bendrovės vadovas ir vienintelis akcininkas – [ASMENS DUOMENYS], kuris taip pat yra ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas.

(53) UAB „Daugva ir ko“ teikia daugumos vairavimo mokymo kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[47].

(54) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(55) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu UAB „Daugva ir ko“ bendrosios pardavimo pajamos buvo 33 936 Eur[48].

(56) **Uždaroji akcinė bendrovė „DORKANAS“**, kodas 123814525, registracijos adresas Saulėtekio al. 16–207, Vilnius, Lietuva. Bendrovės vadovas – [ASMENS DUOMENYS]. Akcininkai – [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS][49].

(57) Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1996 m. gruodžio 10 d.

(58) UAB „Dorkanas“ teikia daugumos vairavimo mokymo kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[50].

---

[41] A. Žukausko personalinio vairuotojų ruošimo centro „VRC“ internetinė svetainė: http://www.vairavimas.com/ [Žiūrėta 2017-08-11].
[42] Bylos 22 tomas, 53-54 lapai.
[43] UAB „Autoplaza“ internetinė svetainė: http://autoplaza.lt/kursai/ [Žiūrėta 2017-09-04].
[44] Bylos 32 tomas, 50 lapas.
[45] UAB „Automotoket“ internetinė svetainė: http://www.automotoket.lt/ [Žiūrėta 2017-09-01].
[46] Bylos 26 tomas, 23 lapas.
[47] UAB „Daugva ir ko“ internetinė svetainė: http://daugva.lt/p/index.html [Žiūrėta 2017–08–01].
[48] Bylos 38 tomas, 75 lapas.
[49] Bylos 41 tomas, 107 lapas.
[50] UAB „Dorkanas“ internetinė svetainė: http://www.dorkanas.lt/vairavimo–kursai/ [Žiūrėta 2017–08–01].

(59) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(60) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu UAB „Dorkanas“ bendrosios pardavimo pajamos buvo 887 630 Eur[51].

(61) **UAB „Dovanėlė Jums“**, kodas 300019854, registracijos adresas A. Kulviečio g. 11-1, Vilnius. Juridinių asmenų registre bendrovė įregistruota 2004 m. balandžio 21 d. Bendrovės vadovas ir akcininkas – [ASMENS DUOMENYS].

(62) Bendrovė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[52].

(63) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(64) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 199 868 Eur[53].

(65) **UAB „JTMC“**, kodas 120355294, registracijos adresas Verkių g. 43-3, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1991 m. vasario 8 d. Bendrovės vadovas ir vienintelis akcininkas – [ASMENS DUOMENYS].

(66) UAB „JTMC“ teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[54].

(67) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(68) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 76 670 Eur[55].

(69) **UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“**, kodas 120188685, registracijos adresas A. Vivulskio g. 12-4, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1991 m. sausio 4 d. Akcininkas ir direktorius – [ASMENS DUOMENYS].

(70) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[56].

(71) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė nebuvo LVMA narė.

(72) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 72 785 Eur[57].

(73) **Jono Jasučio įmonė**, kodas 124961535, registracijos adresas Laisvės pr. 60-704, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1999 m. liepos 29 d. Vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(74) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[58].

(75) Įmonė nagrinėjamu laikotarpiu nebuvo LVMA narė.

(76) Nuo 2018 m. sausio mėn. bendrovė veiklos nebevykdo, kadangi įmonės naudoti automobiliai buvo parduoti UAB „Rigveda“, kuri šiuo laikotarpiu pradėjo vykdyti vairavimo mokymo veiklą Vilniuje[59].

(77) 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 166 064 Eur[60]. Informacijos apie 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu gautas pajamas Konkurencijos taryba neturi.

(78) **UAB „Kelio iliuzija“**, kodas 126081761, registracijos adresas Laisvės pr. 55, Vilnius. Juridinių asmenų registre bendrovė įregistruota 2002 m. lapkričio 6 d. Bendrovės vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

---

[51] Bylos 41 tomas, 116 lapas.
[52] UAB „Dovanėlė Jums“ internetinė svetainė: http://www.ikonikov.lt/kategorijos/ [Žiūrėta 2017–09–01].
[53] Bylos 43 tomas, 30 lapas.
[54] UAB „JTMC“ internetinė svetainė: http://www.autovairavimas.lt/ [Žiūrėta 2017–08–01].
[55] Bylos 55 tomas, 50 lapas.
[56] UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ internetinė svetainė: http://rvm.lt/rinkeviciaus-vairavimo-mokykla/?mokykla=j [Žiūrėta 2017-09-01].
[57] Bylos 47 tomas, 46 lapas.
[58] Jono Jasučio įmonės internetinė svetainė: http://jasuciomokykla.lt/vairavimo-mokykla/ [Žiūrėta 2017-09-01].
[59] Bylos 109 tomas, 71–77 lapai.
[60] Bylos 51 tomas, 22 lapas.

(79) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[61].

(80) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(81) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 428 127 Eur[62].

(82) **UAB „LDV UNIO“,** kodas 124547694, registracijos adresas Kaštonų g. 29, Avižienių k., Vilniaus raj. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1998 m. gegužės 15 d. Direktorius – [ASMENS DUOMENYS].

(83) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[63].

(84) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(85) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 1 293 839 Eur[64].

(86) **UAB Mokymo centras „ADPILIS“**, kodas 300554586, registracijos adresas Svajonių g. 34–3, Vilnius. Juridinių asmenų registre bendrovė įregistruota 2006 m. kovo 22 d. Bendrovės vadovas ir vienintelis akcininkas – [ASMENS DUOMENYS].

(87) Teikia daugumos kategorijų vairavimo paslaugas[65].

(88) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(89) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 259 480 Eur[66].

(90) **UAB „Sostinės vairavimo mokykla“**, kodas 286039910, registracijos adresas Gineitiškių k., Vilniaus raj. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1991 m. gegužės 10 d. Bendrovės vadovas ir akcininkas – [ASMENS DUOMENYS].

(91) Bendrovė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[67].

(92) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(93) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 55 966 Eur[68].

(94) **Biudžetinė įstaiga Vilniaus saugaus miesto centras**, kodas 191844444, registracijos Architektų g. 166, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2006 m. spalio 27 d. Vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(95) Įstaiga teikė B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas, tačiau nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. vairavimo mokymo paslaugų nebeteikia[69].

(96) Vilniaus saugaus miesto centras nagrinėjamu laikotarpiu nebuvo LVMA narys, tačiau įstaigos vadovas [ASMENS DUOMENYS] nagrinėjamu laikotarpiu buvo LVMA prezidentas (iki 2016 m. balandžio 14 d.), po to – viceprezidentas.

(97) 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. finansiniu ataskaitiniu laikotarpiu įstaigos bendrosios pardavimo pajamos buvo 235 912,93 Eur[70]. 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu ataskaitiniu laikotarpiu įstaigos bendrosios pardavimo pajamos buvo 227 715,79 Eur[71].

---

[61] UAB „Kelio iliuzija“ internetinė svetainė: http://automokyklos.lt/vairavimo-mokyklos/kelioiliuzija [Žiūrėta 2017-08-01].
[62] Bylos 57 tomas, 40 lapas.
[63] UAB „LDV Unio “ internetinė svetainė: https://draiveris.lt/vairavimo-mokykla-vilniuje [Žiūrėta 2017-09-01].
[64] Bylos 65 tomas, 64 lapas.
[65] UAB Mokymo centras „Adpilis“ internetinė svetainė: http://vairuokauto.lt/apie-mus/ [Žiūrėta 2017-08-01].
[66] Bylos 24 tomas, 39 lapas.
[67] UAB Sostinės vairavimo mokykla internetinė svetainė: http://vairavimokursai.lt/paslaugos.html [Žiūrėta 2017-08-01].
[68] Bylos 71 tomas, 21 lapas.
[69] Bylos 85 tomas, 75–76 lapai.
[70] Bylos 85 tomas, 88 lapas.
[71] Bylos 85 tomas, 112 lapas.

(98) **UAB „VISAGALIS“**, kodas 121652188, registracijos adresas Linkmenų g. 37, Vilnius. Vairavimo mokykla „Visagalis“ įsteigta 1992 m. gruodžio 8 d. Bendrovės vadovas – [ASMENS DUOMENYS], kuris taip pat yra LVMA revizorius.

(99) UAB „VISAGALIS“ teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[72].

(100) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(101) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu bendrovės bendrosios pardavimo pajamos buvo 101 968 Eur[73].

(102) **Viešoji įstaiga „Vairoseta“**, kodas 126052724, registracijos adresas Tolminkiemio g. 14, Vilnius. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2002 m. rugsėjo 27 d. Įstaigos vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(103) Įstaiga teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[74].

(104) Nagrinėjamu laikotarpiu įstaiga buvo LVMA narė.

(105) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įstaigos bendrosios pardavimo pajamos buvo 52 880 Eur[75].

2.3. Kaune veikiančios vairavimo mokyklos

(106) **UAB „Auto ABC“**, kodas 133819823, registracijos adresas Islandijos pl. 15, Kaunas. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1993 m. spalio 19 d. Bendrovės vadovė – [ASMENS DUOMENYS].

(107) Mokykla teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[76].

(108) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(109) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu bendrovės bendrosios pardavimo pajamos buvo 164 652 Eur[77].

(110) **UAB „ARV-Auto“**, kodas 132141896, A. Mickevičiaus g. 52–18, Kaunas. Įmonė turi filialus Marijampolėje, Garliavoje, Prienuose, Kazlų rudoje, Vilkijoje[78]. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1990 m. gruodžio 6 d. Bendrovės vadovas ir vienintelis akcininkas – [ASMENS DUOMENYS]. Mokykla teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[79].

(111) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(112) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 1 945 447 Eur[80].

(113) **VšĮ „AUTO ABCDE“**, kodas 302570468, Alantos g. 13, Kaunas. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2010 m. gruodžio 1 d. Įstaigos vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(114) Įstaiga teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[81].

(115) Nagrinėjamu laikotarpiu įstaiga buvo LVMA narė.

(116) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu ataskaitiniu laikotarpiu įstaigos bendrosios pardavimo pajamos buvo 202 956 Eur[82].

---

[72] UAB „Visagalis“ internetinė svetainė: http://www.vairavimomokykla.lt/apie-mus/ [Žiūrėta 2017-08-01].
[73] Bylos 83 tomas, 44 lapas.
[74] Viešosios įstaigos „Vairoseta“ internetinė svetainė: http://vairoseta.lt/ [Žiūrėta 2017-08-01].
[75] Bylos 81 tomas, 29 lapas.
[76] UAB „Auto ABC“ internetinė svetainė: http://autoabc.lt/index.php?id_cms=4&controller=cms&id_lang=2 [Žiūrėta 2017-08-02].
[77] Bylos 166 tomas, 48 lapas.
[78] UAB „ARV-Auto“ internetinė svetainė: https://www.arv-auto.lt/ [Žiūrėta 2018-02-22].
[79] UAB „ARV-Auto“ internetinė svetainė: https://www.arv-auto.lt/ [Žiūrėta 2017-08-11].
[80] Bylos 94 tomas,145 lapas.
[81] VšĮ „Auto ABCDE“ internetinė svetainė: http://www.auto-abcde.lt/ [Žiūrėta 2017-09-04].
[82] Bylos 92 tomas, 74 lapas.

(117) **Dariaus Mikulio įmonė**, kodas 160304514, registracijos adresas Mokslo g. 7–17, Mastaičiai, Kauno rajonas. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 2001 m. gegužės 18 d. Įmonės vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(118) Nagrinėjamu laikotarpiu įmonė buvo LVMA narė.

(119) Mokykla teikia A ir B kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[83].

(120) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu ataskaitiniu laikotarpiu bendrosios pardavimo pajamos buvo 36 556 Eur[84].

(121) **UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“**, kodas 132208551, registracijos adresas Maironio g. 11, LT–44298 Kaunas. Juridinių asmenų registre įregistruota 1990 m. gruodžio 27 d. Bendrovės vadovas – [ASMENS DUOMENYS]. Bendrovės valdyba – [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS]. Valdybos pirmininkas – [ASMENS DUOMENYS], kuris taip pat yra UAB „ARV-Auto“ vadovas[85].

(122) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ yra patronuojamoji UAB „ARV-Auto“ įmonė[86]. UAB „ARV-Auto“ yra pagrindinis UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ akcininkas nuo 2014 m. sausio 3 d.[87] UAB „ARV-Auto“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] yra UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas.

(123) Mokykla teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[88].

(124) Bendrovė nagrinėjamu laikotarpiu nebuvo LVMA narė.

(125) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 764 883 Eur[89].

(126) **UAB „Rigveda“**, kodas 233343250, registracijos adresas Laisvės al. 49, Kaunas. Įmonė turi filialus Vilniuje, Prienuose, Jonavoje, Ukmergėje, Šakiuose, Kėdainiuose, Jurbarke, Alytuje[90]. Bendrovės vadovas ir akcininkas – [ASMENS DUOMENYS].

(127) Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1992 m. gegužės 27 d.

(128) Mokykla teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[91].

(129) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė buvo LVMA narė.

(130) 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu bendrovės bendrosios pardavimo pajamos buvo 1 541 944 Eur[92]. 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu bendrovės bendrosios pardavimo pajamos buvo 2 041 602 Eur[93].

(131) **UAB „Tikslo linija“** , kodas 300142508, Medvėgalio g. 31–43, Kaunas. Įmonės vadovė – [ASMENS DUOMENYS].

(132) Mokykla teikia A ir B kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[94].

(133) Nagrinėjamu laikotarpiu bendrovė nebuvo LVMA narė.

---

[83] Dariaus Mikulio įmonės internetinė svetainė: http://automotovizija.lt/apie-mus/ [Žiūrėta 2017-09-01].
[84] Bylos 96 tomas, 125-126 lapai.
[85] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 klausimą (bylos 94 tomas, 118 lapas).
[86] Bylos 100 tomas, 71 lapas.
[87] Bylos 100 tomas, 71 lapas.
[88] UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ internetinė svetainė: http://www.automokykla.lt/mokymo-kursai/vairavimo-kursai/ [Žiūrėta 2017-09-01].
[89] Bylos 100 tomas, 65 lapas.
[90] UAB „Rigveda“ internetinė svetainė: https://rigveda.lt/ [Žiūrėta 2018-02-22].
[91] UAB „Rigveda“ internetinė svetainė: https://rigveda.lt/ [Žiūrėta 2017-08-08].
[92] Bylos 109 tomas, 29 lapas.
[93] Bylos 109 tomas, 94 lapas.
[94] UAB „Tikslo linija“ internetinė svetainė: http://www.mokykla-zebras.lt/ [Žiūrėta 2018-07-17].

(134) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 25 695 Eur[95].

(135) **V. Žukausko įmonė**, kodas 235116810, registracijos adresas Pievų g. 12–2, Kaunas. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1998 m. vasario 19 d. Įmonės vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(136) Mokykla teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[96].

(137) Nagrinėjamu laikotarpiu įmonė buvo LVMA narė.

(138) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu ataskaitiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 73 389 Eur[97].

2.4. Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos

(139) **A. Gailiaus firma „Arvaira“**, kodas 158277323, registracijos adresas Dariaus ir Girėno g. 89–4, Jurbarkas. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1995 m. rugsėjo 5 d. Vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(140) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[98].

(141) Nagrinėjamu laikotarpiu įmonė nebuvo LVMA narė.

(142) 2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. gruodžio 31 d. finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 54 749 Eur[99].

(143) **IĮ JURBARKO SAUGAUS EISMO CENTRAS,** kodas 158320066, registracijos adresas Vasario 16–osios g. 10B, Jurbarkas. Juridinių asmenų registre įmonė įregistruota 1998 m. liepos 30 d . Vadovas – [ASMENS DUOMENYS].

(144) Įmonė teikia daugumos kategorijų vairavimo mokymo paslaugas[100].

(145) Nagrinėjamu laikotarpiu įmonės buvo LVMA narė.

(146) 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d.: finansiniu laikotarpiu įmonės bendrosios pardavimo pajamos buvo 243 455 Eur[101].

(147) **UAB „Rigveda“ Jurbarko filialas,** adresas Dariaus ir Girėno g. 68–9, Jurbarkas.

(148) Vairavimo mokykla Jurbarke teikia daugumos vairavimo kategorijų mokymo paslaugas[102].

2.5. Dėl kitų nagrinėtų ūkio subjektų

(149) Atsižvelgiant į tai, jog tyrimo metu nebuvo nustatyta pakankamai aplinkybių, leidžiančių pagrįstai teigti, kad Jovito Stankevičiaus IĮ, MB „Kostygovo“ vairavimo mokykla“, UAB „Autotakas“, UAB „Edera“, UAB „Vairavimo linija“, V. Šantaro IĮ „Juronas, UAB „Autologija“, UAB „Vairavimas“, UAB „Vairo ratas“, UAB „PYYP“, UAB „Autoklasė“, UAB A. Bialo vairavimo mokykla, UAB „Mobilūs žmonės“ ir Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ buvo sudarę konkurenciją ribojantį susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo, šių ūkio subjektų veikla čia ir toliau nėra aprašoma.

(150) Nors Pranešime apie įtariamą pažeidimą buvo siūloma pripažinti padariusiomis pažeidimą VšĮ „Greičio juosta“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“ ir UAB „SDG Akademija“, UAB „Autoprofesionalai“, UAB „Kelio studija“, UAB „KET

---

[95] Bylos 117 tomas, 35 lapas.
[96] V. Žukausko įmonės internetinė svetainė: http://automokyklos.lt/vairavimo-mokyklos/zukauskas [Žiūrėta 2017-09-01].
[97] Bylos 120 tomas, 40 lapas.
[98] A. Gailiaus firmos „Arvaira“ internetinė svetainė: www.arvaira.lt/index.php/kursai.html [Žiūrėta 2017-09-01].
[99] Bylos 123 tomas, 23–24 lapai.
[100] IĮ Jurbarko saugaus eismo centro internetinė svetainė: http://www.eismocentras.com/apie/ [Žiūrėta 2017–09–01].
[101] Bylos 125 tomas, 51 lapas.
[102] UAB „Rigveda“ internetinė svetainė: https://rigveda.lt/kursu-kainos-jurbarke [Žiūrėta 2018-07-17].

studija“, UAB „Mūsų kryptis“, UAB „Vairavimo klasė“, Viešąją įstaigą Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centrą, bei pripažinti pažeidimą Prienų mieste, tačiau šių ūkio subjektų ir veiksmų Prienų mieste atžvilgiu nepakanka duomenų pažeidimui nustatyti. Atitinkamai, aplinkybės, susijusios su šių ūkio subjektų veiksmais ir tirtais veiksmais Prienuose toliau nėra detaliau aprašomos.

2.6. Nagrinėjamų ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, skirtumai

(151) Vairavimo mokymo paslaugas teikia vairavimo mokyklos, kurios skiriasi ne tik teikiamomis paslaugomis, bet ir savo dydžiu bei pajėgumais[103]:

(a) nagrinėjami ūkio subjektai teikia skirtingų kategorijų vairavimo mokymo paslaugas – dalis vairavimo mokyklų teikia tik A ir B kategorijų arba tik B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas, o kitos vairavimo mokyklos teikia visų vairavimo mokymo kategorijų vairavimo mokymo paslaugas:

Teikia A ir B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas	**Teikia tik B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas**	**Teikia visų/daugumos vairavimo mokymo kategorijų vairavimo mokymo paslaugas**
Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Tikslo linija“	Vilniaus saugaus miesto centras	UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Autoplaza“, UAB „Dorkanas“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, UAB „Visagalis“, A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB „Automotoket“, UAB „LDV Unio“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „Daugva ir ko“, J. Jasučio įmonė, VšĮ „Vairoseta“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, V. Žukausko įmonė, UAB „Rigveda“, VšĮ „Auto ABCDE“, A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras
Iš viso: 2	Iš viso: 1	Iš viso: 23

(b) nagrinėjami ūkio subjektai turi skirtingą infrastruktūrą. Kai kurios vairavimo mokyklos turi vieną transporto priemonę bei vieną mokymo klasę, o kitos mokyklos turi daugiau nei dešimt vairavimo klasių visoje Lietuvoje bei valdo daugiau nei aštuoniasdešimties automobilių parką[104];

(c) nagrinėjamų ūkio subjektų naudojamų patalpų bei automobilių naudojimo pagrindai skiriasi – dalis mokyklų automobilius ir patalpas valdo nuosavybės teise,

[103] Žemiau esanti informacija pateikiama pagal ūkio subjektų pateiktus atsakymus į 2017 m. kovo 8 d., 2017 m. balandžio 13 d., 2017 m. rugsėjo 5 d. Konkurencijos tarybos paklausimus. Ūkio subjektų atsakymai yra bylos tomuose, kuriuose yra atitinkamų ūkio subjektų pateikta informacija.

[104] Apibendrinti duomenys pateikti Konkurencijos tarybos Draudžiamų susitarimų tyrimo skyriaus 2018 m. rugpjūčio 3 d. Pranešime apie įtariamą pažeidimą dėl ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams 3 lentelėje. Bylos 149 tomas, 25–26 lapai.

dalis – patalpas nuomojasi, o automobilius įsigijo lizingo būdu, todėl be jų išlaikymo sąnaudų turi mokėti ir nuomos ar lizingo mokesčius;

(d) nagrinėjamų ūkio subjektų naudojamos patalpos skiriasi savo vieta, dydžiu, būkle, atitinkamai ir išlaikymo sąnaudomis;

(e) be aukščiau nurodyto akivaizdaus naudojamų automobilių skaičiaus skirtumo, skiriasi ir naudojamų automobilių tipai, pagaminimo metai, atitinkamai ir jų eksploatacijos (remonto, kuro, draudimo) sąnaudos;

(f) nagrinėjamų ūkio subjektų darbuotojų skaičius svyruoja nuo vieno iki šimto darbuotojų, taip pat skiriasi ir įmonių darbuotojų organizacinės struktūros, darbuotojams mokamo darbo užmokesčio, atitinkamai ir mokesčių, dydžiai;

(g) nagrinėjami ūkio subjektai nuomojasi skirtingą vairavimo mokymo aikštelių skaičių (nuo vienos iki kelių) bei moka skirtingas nuomos kainas (kai kurie aikštelėmis naudojasi panaudos pagrindu).

(152) Taip pat, tik dalis vairavimo mokymo paslaugas teikiančių ūkio subjektų yra PVM mokėtojai. Net ir tie subjektai, kurie turi prievolę mokėti PVM, PVM mokėtojais tapo skirtingais laikotarpiais. Žemiau pateikiamas vairavimo mokyklų sąrašas, kuriame nurodytas PVM mokėtojo statusas:

Eil. Nr.	**Miestas**	**Pavadinimas**	**PVM mokėtojas**	**Nuo kada**
1.	Vilnius	UAB Mokymo centras „Adpilis“	Taip	2016-10-12
2.	Vilnius	UAB „Autoplaza“	Taip	2017-04-27
3.	Vilnius	UAB „Dorkanas“	Taip	1999
4.	Vilnius	UAB „Kelio iliuzija“	Taip	2016-11-11
5.	Vilnius	UAB „Sostinės vairavimo mokykla“	Taip	2016-08-11
6.	Vilnius	UAB „Visagalis“	Taip	1994
7.	Vilnius	A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“	Taip	2001
8.	Vilnius	UAB „Automotoket“	Taip	2016-07-12
9.	Vilnius	UAB „LDV Unio“ („Draiveris“)	Taip	2014-09-24
10.	Vilnius	UAB „Daugva ir ko“	Ne	–
11.	Vilnius	UAB „Dovanėlė Jums“	Ne	–
12.	Vilnius	UAB „JTMC“	Ne	–
13.	Vilnius	VšĮ „Vairoseta“	Ne	–
14.	Vilnius	UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“	Ne	–
15.	Vilnius	Biudžetinė įstaiga Vilniaus saugaus miesto centras	Ne	–
16.	Vilnius	Jono Jasučio įmonė	Ne	Išskyrus 2001-08-01 – 2012-06-30
17.	Kaunas	UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“	Taip	1997
18.	Kaunas	Dariaus Mikulio įmonė	Taip	2016-12-01
19.	Kaunas	UAB „ARV-Auto“	Taip	1997-07-01

20.	Kaunas	UAB „Auto ABC“	Taip	1994-12-01–2015-03-30 ir nuo 2015-07-10
21.	Kaunas	V. Žukausko įmonė	Taip	2016-12-05
22.	Kaunas	UAB „Rigveda“	Taip	1995
23.	Kaunas	VšĮ „Auto ABCDE“	Taip	2016-08-01
24.	Kaunas	UAB „Tikslo linija“	Ne	–
25.	Jurbarkas	A. Gailiaus firma „Airvara“	Ne	–
26.	Jurbarkas	IĮ Jurbarko saugaus eismo centras	Taip	1998-10-01

(153) Kaip matyti iš pateiktos informacijos, iš 26 nagrinėjamų ūkio subjektų, teikiančių vairavimo mokymo paslaugas, 20 yra PVM mokėtojai. Tik keturi iš nagrinėjamų ūkio subjektų PVM mokėtojais tapo vairavimo mokymo paslaugų įkainių padidėjimo laikotarpiu (2016 m. liepos–rugpjūčio mėn.). Daugelis iš jų PVM mokėtojais tapo 2016 metais pabaigoje ar 2017 metais.

(154) Apibendrinus pateiktą informaciją matyti, jog vairavimo paslaugas teikiantys ūkio subjektai patiria skirtingas veiklos sąnaudas.

2.7. UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ tarpusavio ryšiai

(155) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ yra patronuojamoji UAB „ARV-Auto“ įmonė. UAB „ARV-Auto“ yra pagrindinis UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ akcininkas nuo 2014 m. sausio 3 d.[105] UAB „ARV-Auto“ turi 99,86 proc. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ akcijų.[106] UAB „ARV-Auto“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] yra UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas[107].

(156) Tyrimo metu [ASMENS DUOMENYS] nurodė, kad su juo derinami UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ plėtros (filialų steigimo) ir kiti strateginiai klausimai. [ASMENS DUOMENYS] teigė, kad pagrindinius sprendimus dėl kainodaros priima UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas, tačiau [ASMENS DUOMENYS] turi tam įtakos. [ASMENS DUOMENYS] nurodė, kad su UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovu per savaitę bendrauja 2–3 kartus, atkreipia jo dėmesį ir į kainas – tiek UAB „ARV-Auto“, tiek konkurentų, aptaria rinkos situaciją[108].

(157) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] tyrimo metu nurodė, kad bendradarbiavimas tarp jo ir [ASMENS DUOMENYS] yra glaudus – visais įmonės valdymo klausimais kalbasi bent 2–3 kartus per savaitę. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas teigė, kad tariasi ir dėl šios įmonės įkainių su [ASMENS DUOMENYS], jų nustatyti vienas [ASMENS DUOMENYS] negalėtų. [ASMENS DUOMENYS] nurodė, kad kiekvieno kainų pakeitimo nederina, bet bendras gaires, kainų lygį apsitaria. [ASMENS DUOMENYS] teigė, kad dažniausiai [ASMENS DUOMENYS] turi lemiamą

[105] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 94 tomas, 118 lapas).
[106] Bylos 100 tomas, 71 lapas, bylos 101 tomas, 37–38 lapai.
[107] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 klausimą (bylos 94 tomas, 118 lapas).
[108] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 klausimą (bylos 94 tomas, 118 lapas).

žodį dėl UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainodaros. [ASMENS DUOMENYS] teigė, kad dažniausiai [ASMENS DUOMENYS] parekomenduoja tam tikras kainas, pasiūlo, jog kainos turėtų būti tokios ar kitokios[109].

(158) Tai patvirtina ir dokumentiniai įrodymai. [ASMENS DUOMENYS] 2016 m. rugsėjo 5 d. siuntė el. laišką UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] , kuriame kai kuriais atvejais nurodė, kokias kainas siūlo taikyti, ir kai kuriais atvejais, kokias kainas reikia taikyti[110].

3. Nagrinėjamų veiksmų aplinkybės

3.1. LVMA organizuojami susirinkimai

(159) LVMA organizuoja šiuos susirinkimus:

(a) visuotinis (ataskaitinis) LVMA narių susirinkimas, kuris vyksta vieną kartą per metus. 2016 metų visuotinis narių susirinkimas vyko 2016 m. balandžio 14 d. Vilniuje[111];

(b) LVMA narių regioniniai susirinkimai, kurie vyksta pagal poreikį – 2016 metais vyko penki regioniniai LVMA narių susirinkimai[112];

(c) Prezidiumo posėdžiai, kurie vyksta kelis kartus per metus[113].

(160) 2016 m. balandžio 14 d. Vilniuje vyko visuotinis LVMA narių susirinkimas, kuriame dalyvavo Asociacijos nariai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Utenos, Alytaus, Tauragės ir Telšių apskričių[114].

(161) Visuotinio LVMA susirinkimo protokole nurodyta, jog buvo svarstyti šie klausimai: kviestinių svečių pranešimai, susiję su vairavimo mokymo veikla, LVMA 2015 metų veiklos ataskaitos pristatymas, LVMA prezidento 2015 metų veiklos ataskaitos tvirtinimas, LVMA revizoriaus 2015 metų veiklos ataskaita ir jos tvirtinimas, LVMA 2016 metų biudžeto svarstymas ir tvirtinimas, LVMA prezidento, viceprezidentų, prezidiumo narių, revizoriaus ir etikos komisijos narių rinkimai[115].

(162) Konkurencijos tarybos atlikto patikrinimo LVMA naudojamose patalpose metu buvo rastas LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] ranka rašytas 2016 m. balandžio 14 d. visuotinio susirinkimo protokolas, kuriame buvo protokoluojama visa visuotinio susirinkimo eiga[116]. Iš šio protokolo matyti, jog susirinkimo pabaigoje vyko LVMA prezidento rinkimai, kuriuose dalyvavo [ASMENS DUOMENYS] ir [ASMENS DUOMENYS]. Suskaičiavus balsus, LVMA prezidentu tapo [ASMENS DUOMENYS].

(163) Po to, kai naujuoju LVMA prezidentu buvo išrinktas [ASMENS DUOMENYS], protokole nurodyta: „[ASMENS DUOMENYS] [[ASMENS DUOMENYS], LVMA prezidento] *kalba, pristatymas tiems, kurie naujai įstoję į asoc. <...> Vizija: sveikos verslo aplinkos, užtikrinti dalykinius santykius su valst. institucijomis*“[117]. Toliau nurodyta: „[ASMENS DUOMENYS] [[ASMENS DUOMENYS], LVMA viceprezidentas] *pritarė* [ASMENS DUOMENYS] *išsakytoms*

---

[109] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimai, atsakymas į 3 ir 4 klausimus (bylos 100 tomas, 37 lapas).
[110] Bylos 94 tomas, 11–12 lapai.
[111] Bylos 16 tomas, 86–93 lapai.
[112] Susirinkimai vyko didžiuosiuose Lietuvos miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. Bylos 16 tomas, 23–29; bylos 17 tomas, 47 lapas.
[113] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 18 tomas, 4 lapas).
[114] 2016 m. balandžio 14 d. LVMA Visuotinio susirinkimo protokolas, bylos 16 tomas, 132–142 lapai.
[115] 2016 m. balandžio 14 d. LVMA Visuotinio susirinkimo protokolas, bylos 16 tomas, 86 lapas.
[116] Bylos 16 tomas, 149–155 lapai.
[117] Bylos 16 tomas, 152a lapas.

mintims. Pridėti noras buvo tik tas, kad netikėjimas, kad visi vienininingai galime sureguliuoti (nustatyti) kainas. Pasiūlymas, kad periodiškai susitikti kiekvienoje apskrityje, kad pasikalbėti, pasitarti ir taip suaktyvinti veiklą narių“[118].

(164) LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS], protokolavusi LVMA visuotinį susirinkimą, nurodė: „*Tas sakinys, kad periodiškai susitikti, tai yra susijęs su organizuotais regioniniais susirinkimais. Raštas mano, bet neatsimenu, kad buvo apie tai šnekėta. Jeigu parašiau, vadinasi taip buvo pasakyta, tikrai neišsigalvojau*“[119]. Taip pat [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Šioje dalyje, kai vyko rinkimai ir kai vyko šios kalbos, dalyvavo tik vairavimo mokyklos, institucijų atstovai šioje dalyje nedalyvavo*“[120].

(165) UAB „Vairavimo linija“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], dalyvavęs susirinkime, nurodė: *„Negaliu patvirtinti, kad girdėjau šiuos žodžius. Aš po visuotinio susirinkimo tik iš kitų (iš instruktorių) girdėjau, kad kainos kils“*[121].

(166) Pažymėtina, jog šio įrašo pasirašytame visuotinio susirinkimo protokole neliko. LVMA administratorė, paprašyta tai pakomentuoti, nurodė: „*Kodėl neįrašiau šios pastraipos negaliu paaiškinti. Gal tiesiog neįrašiau. Nežinau, dažniausiai taip nebūna, kad kažko neįrašyčiau, negaliu pakomentuoti. <...> Šį protokolą kelių savaičių bėgyje derinau su* [ASMENS DUOMENYS], *bet manau, kad šio įrašo neliko ne dėl jo pastabų, o tiesiog aš neįrašiau*“[122]. LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS] patvirtino, jog visuotinio susirinkimo protokolas buvo su juo derinamas, tačiau teigė, jog šios pastraipos atsiųstame protokole nebuvo[123].

(167) [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų metu nurodė, jog po visuotinio LVMA narių susirinkimo buvo nuspręsta organizuoti susitikimus su LVMA nariais įvairiose Lietuvos apskrityse, kurie vyko: 2016 m. balandžio 26 d. Kaune, 2016 m. gegužės 5 d. Panevėžyje, 2016 m. gegužės 17 d. Šiauliuose, 2016 m. gegužės 27 d. Klaipėdoje ir 2016 m. birželio 13 d. Vilniuje. [ASMENS DUOMENYS] teigimu, šių susitikimų tikslas – prisistatymas naujiems Asociacijos nariams, naujienų pristatymas[124].

(168) LVMA atstovai viso Tyrimo metu tvirtino, jog su įkainiais ar veiklos sąnaudomis susiję klausimai nėra svarstomi jokiuose LVMA susirinkimuose, įskaitant ir visuotiniame susirinkime[125], o LVMA vadovas [ASMENS DUOMENYS] teigė apskritai nežinantis vairavimo mokyklų taikomų įkainių[126].

(169) Konkurencijos tarybos tyrimo metu surinkti duomenys neleidžia teigti, jog 2016 metais vykusiuose LVMA Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių apskričių narių susirinkimuose dalyvavę ūkio subjektai tarpusavyje derino vairavimo mokymo įkainius ir tokiu būdu pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus. Atitinkamai, šie susirinkimai toliau nėra nagrinėjami.

---

[118] Bylos 16 tomas, 152a lapas.

[119] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 a) klausimą (bylos 18 tomas, 7 lapas).

[120] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 a) klausimą (bylos 18 tomas, 7 lapas).

[121] 2017 m. liepos 21 d. UAB „Vairavimo linija“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 75 tomas, 3 lapas).

[122] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 d) klausimą (bylos 18 tomas, 7 lapas).

[123] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 d) klausimą (bylos 18 tomas, 69 lapas).

[124] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 a) klausimą (bylos 18 tomas, 66 lapas).

[125] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 18 tomas, 66–67 lapai), atsakymas į 15 klausimą (bylos 18 tomas, 69–70 lapai); 2017 m. liepos 18 viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolai, atsakymas į 7 klausimą (bylos 18 tomas, 128 lapas), atsakymas į 17 klausimą (bylos 18 tomas, 131 lapas).

[126] 2016 m. spalio 7 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą. Bylos 18 tomas, 60 lapas.

(170) Tačiau toliau yra pateikiamos aplinkybės apie Vilniuje ir Kaune veikiančių vairavimo mokyklų susirinkimus ir kitus veiksmus, kuriuose dalyvavo ir LVMA. Taip pat pateikiamos nustatytos aplinkybės apie Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų veiksmus.

3.2. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų veiksmai

3.2.1. 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimas

(171) Iš karto po LVMA visuotinio narių susirinkimo, LVMA atstovai rinko informaciją apie Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų taikomas kainas. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS][127], kuris taip pat yra vairavimo mokyklos UAB „Daugva ir ko“ vadovas, kompiuteryje buvo rastas Vilniaus vairavimo mokyklų sąrašas (KAINOS.docx) su jų taikomomis kainomis[128]. Matyti, jog žemiau pateikta lentelė buvo paruošta 2016 m. balandžio 22 d. UAB „Daugva ir ko“ darbuotojos: „[ASMENS DUOMENYS] *prašė čia jam*“[129]:

	B KATEG.	C KATEG.	CE KATEG.	D.KATEG	C+CE KATEG.	C+CE+D KATEG.	BE KATEG.	PAPILDOMAS MOKYMAS
MB „Kostygovo vairvimo mokykla“	290							
Danutos Levinskienės personalinė įmonė	350							
UAB „Autotakas“	329							
IĮ „Vairalis“	376							
UAB „AutoStart“	380							
UAB „Avataras“ (Kelio abc)	347							95
V. ŽULIO individuali įmonė	190	250	250	250	500			65
Individuali Irmos Astrauskienės įmonė (Autotrasa)	Nėra kainos							
UAB „Kelių žvaigždės“	299							100
UAB „AUTOPLAZA“	350	686	698	686	988	1277		115
UAB „Vairavimo linija“	376							
UAB „Turbovėžlys“	335							
Vilniaus saugaus eismo mokykla	Nėra kainos							
Jono Jasučio įmonė	350	640	640		900			100
UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“	320	610	640	610	900	1220	300	95
UAB „AUTOKLASĖ“	299						299	
UAB „Kelio vingiai“	320							Papildomas mokymas + alkoholio žalos kursai TIK 105 Eur.
UAB „DAUGVA IR KO“	320	695	700	700	1000	1300	230	
V. Šantaro IĮ „JURONAS“	320							Nėra kainos
UAB „KET studija“	330	680	710		950			*100 eurų + pvm*
Individuali įmonė „Vairuoju pats“	350							

[127] Pažymėtina, jog [ASMENS DUOMENYS] dalyavo LVMA Kauno apskrities narių susirinkime.
[128] Bylos 38 tomas, 16–24 lapai.
[129] Bylos 38 tomas, 19 lapas.

	B KATEG.	C KATEG.	CE KATEG.	D.KATEG	C+CE KATEG.	C+CE+D KATEG.	BE KATEG.	PAPILDOMAS MOKYMAS
Uždaroji akcinė bendrovė „Akademija mobile"	290							Nėra kainos
UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „MŪSŲ KRYPTIS"	330	608	637	637	984	1303		95
Uždaroji akcinė bendrovė „LIDVIDA" automotostart	320 240(eksternas)							
UAB Sostinės vairavimo mokykla	270	640	640	640	1280			
IĮ AUTOPLAY	300							
UAB „AUTOMOTOKET"	350	625	625	625	937	1188	460	
Uždaroji akcinė bendrovė „Dorkanas"	347	693	722	722	1011	1300		Nėra kainos
UAB „KELIO STUDIJA"	350	666		640				100
A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC"	310	660	690	660	1010	1300	400	120
UAB Mokymo centras „ADPILIS"	333	650	675	675	949	1242		95
UAB „Dovanėlė Jums"	320	620	620	620	900	1200		
UAB „AURUDA"	320							95
Viešoji įstaiga „Vairoseta"	289	639	639	680	929	1219		
UAB „Via triumphalis"	345							99
UAB „BRONIAUS KAZLAUSKO VAIRAVIMO MOKYKLA"	275							
MB „Perfektin"	419							
Viešoji įstaiga Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras	365	690	720	720	1007	1297		99
Uždaroji akcinė bendrovė „MEALDA"	330							100

	B KATEG.	C KATEG.	CE KATEG.	D.KATEG	C+CE KATEG.	C+CE+D KATEG.	BE KATEG.	PAPILDOMAS MOKYMAS
UAB „ŠVIESOFORAS"	360							
UAB „JTMC"	385	630	630	630	910	1190	250	100
UAB A. Bialo vairavimo mokykla	350							95
UAB „VAIRAVIMO ABC"	300							100
UAB „Vairavimo klasė"	320	640	666	640	956	1270		100
UAB „EDERA"	330							100
Uždaroji akcinė bendrovė „AUTOLOGIJA"	350	689	718	732	999	1309		
UAB „Gero kelio"	350							
UAB „LDV UNIO"	390	695	724	724	1013	1303	349	99
Uždaroji akcinė bendrovė „Kelio iliuzija"	330	650	660	660	920	1190		95
UAB „Vairo ratas"	330	600	600	590				95
UAB „Diližanas"	365	595	655	615	1100		365	
Adolfo Blėdos IĮ	350							
UAB „Blyksta"	377							
UAB „PYYP"	370							
UAB „Vairavimas"	365							
VšĮ „Autoketas"	350	660	660	670	970	1200	460	
SDG	340	620	630		900			90
RESPUBLIKOS VAIRAVIMO MOKYMLA	333	480	480	480	899	1150		75
visagalis	333	690	715	715	1000	1300	285	100

(172) Remiantis šia lentele, matyti, kad B kategorijos vairavimo kursų kainos Vilniuje[130] 2016 m. balandžio mėn. svyravo nuo 270 Eur iki 419 Eur, o C, CE ir D kategorijų vairavimo kursų kainos svyravo nuo 480 Eur iki 732 Eur. Be to, nedidelė dalis vairavimo mokyklų taikė vienodo dydžio įkainius už vairavimo mokymą.

[130] Dalis vairavimo mokyklų veikia kituose miestuose.

(173) 2016 m. birželio 13 d. 13 val. Vilniuje (UAB „Daugva ir ko“ vairavimo mokyklos patalpose) vyko LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimas[131], kuriame dalyvavo ir LVMA nepriklausančių vairavimo mokyklų atstovai. Šio susirinkimo metu buvo aptariami ir derinami įkainiai už vairavimo mokymo paslaugas. Žemiau pateikiamos tai patvirtinančios faktinės aplinkybės.

(174) UAB „Rigveda“, kuri yra LVMA narė, naudojamose patalpose 2016 m. spalio 20 d. patikrinimo metu (direktoriaus [ASMENS DUOMENYS] darbo kabinete) buvo rastas ranka rašytas lapelis, kurio kopiją paėmė patikrinimą atlikę įgalioti Konkurencijos tarybos administracijos darbuotojai[132]:

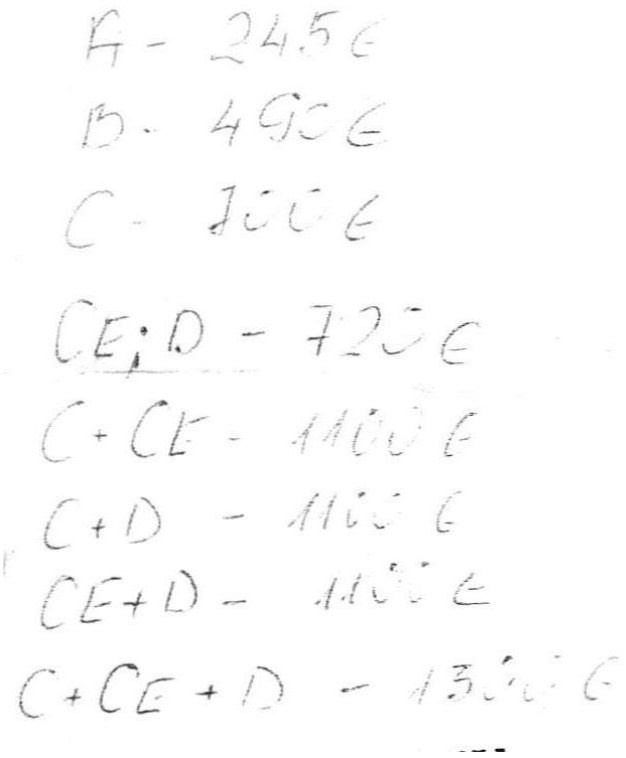

(175) Vėliau Tyrimo metu Konkurencijos taryba gavo lapelį su UAB „Rigveda“ vadovo prirašytomis kainomis Kaune[133]:

[131] 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo protokolas, bylos 38 tomas, 9–10 lapai; bylos 16 tomas, 23–24 lapai.
[132] Bylos 108 tomas, 8 lapas.
[133] Bylos 111 tomas, 91 lapas.

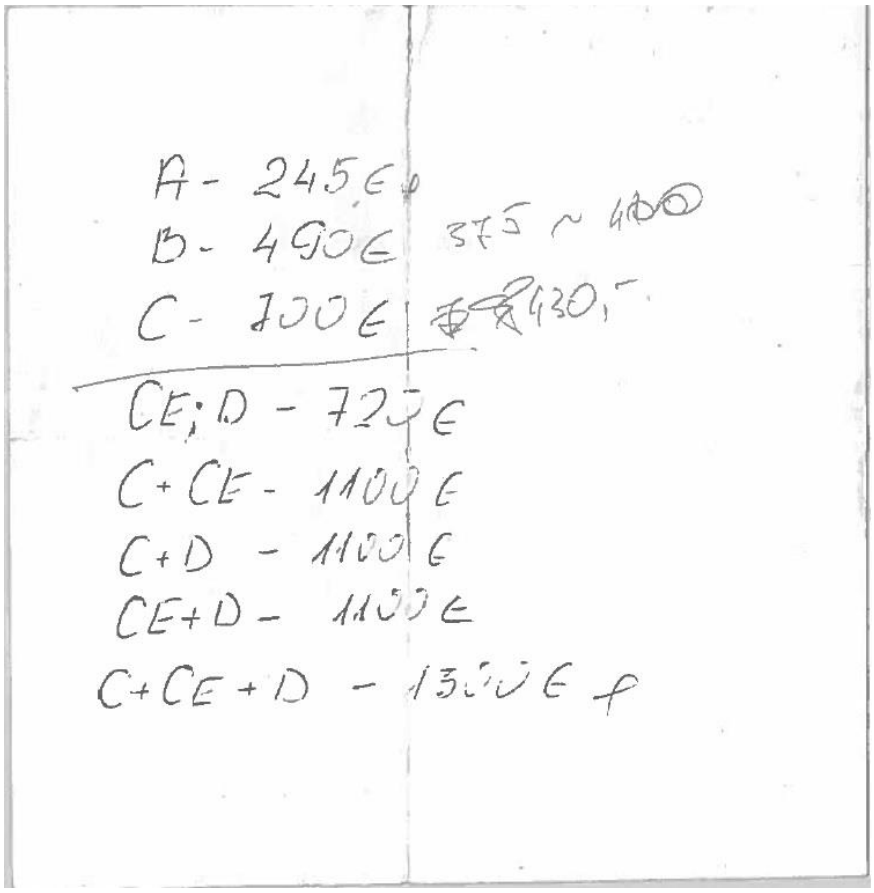
A - 245 €
B - 490 € 375 ~ 400
C - 700 € 430,-
CE; D - 720 €
C + CE - 1100 €
C + D - 1100 €
CE + D - 1100 €
C + CE + D - 1300 €

(176) Kaip matyti, lapelyje nurodyti įkainiai už įvairių kategorijų bei jų kombinacijų vairavimo mokymą.

(177) UAB „Rigveda“ vadovas paaiškino: [KONFIDENCIALU][134].

(178) LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS], kuri dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkime, nurodė: „*Taip, esu mačiusi šį lapelį. Šitas lapelis yra surašytas per 2016 m. birželio mėn. vykusį LVMA Vilniaus narių susirinkimą pas* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA Vilniaus apskrities ir UAB „Daugva ir ko“ vadovas], *kuriame dalyvavau ir aš. Šios kainos taip pat buvo parašytos susirinkimo metu ant lentos. Kadangi vyko pas* [ASMENS DUOMENYS] *vairavimo mokykloje, o jis būna priekyje, tai greičiausiai jis ir užrašė. Kokiu tikslu tos kainos surašytos, negaliu atsakyti. Galbūt čia apžvelgta visų vairavimo mokyklų kainų analizė. <...> Matyt čia buvo skirta visiems dalyvaujantiems. Kas liečia šituos dalykus, neatsimenu, ar kažkas buvo nutarta*“[135].

(179) Šias aplinkybes iš esmės patvirtino ir vieno iš nagrinėjamų ūkio subjektų (Jono Jasučio įmonės) vadovas, kuris taip pat dalyvavo šiame susirinkime: „*Ant lentos tikrai atsimenu, kad buvo rašomos kainos (tokios, kokios lapelyje), bet čia jau pačioje susirinkimo pabaigoje. Aš tuo metu taip pat buvau. Jei gerai atsimenu, tai* [ASMENS DUOMENYS] *ir rašė, bet nesu dėl to 100 proc. tikras. Dėl lapelio tai nemačiau, kad kažkas būtų rašęs, bet ant lentos tikrai buvo rašoma. Buvo kalba, kad išgyventi būtų galima tuomet, jeigu kainos būtų tokio lygio ir pateiktas pasiūlymas apmąstymui, kad*

[134] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, bylos 111 tomas, 6–7 lapai.
[135] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 20 klausimą (bylos 18 tomas, 9 lapas).

tokias reiktų taikyti. Susirinkime buvo nutarta, kad nuo 2016 m. liepos 1 d. reiktų taikyti tokias kainas“[136].

(180) Kiti LVMA atstovai [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS] ir [ASMENS DUOMENYS] kategoriškai neigė, jog 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu buvo svarstomi su vairavimo įkainiais susiję klausimai ir teigė, jog šio lapelio nėra matę[137].

(181) Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė: *„Tuo metu susirinkime buvo ir* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA Kauno apskrities vadovas]*, nes iš jo tokia frazė buvo, kad Jūs čia tvarkotės, o Kaunas visiškai užmirštas ir čia tik Vilniaus problemos sprendžiamos. <..> Buvo kalba, kad Kaune kainos labai mažos, bet* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA Kauno apskrities vadovas] *ten greitai buvo užgesintas ir pasakyta, kad savo problemas spręskite patys Kaune*“[138].

(182) Kaip toliau paaiškinta Nutarimo 3.3.2 dalyje, šis 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus narių susirinkimo metu surašytas lapelis su nurodytomis vairavimo mokymo kategorijų kainomis buvo dalinamas LVMA Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimų metu (lapelis rastas būtent vienoje iš Kauno vairavimo mokyklų).

(183) Šiame lapelyje nurodytos kainos visiškai sutampa su daugumos Vilniaus vairavimo mokyklų nuo 2016 m. liepos mėn. pradėtais taikyti įkainiais (žr. Nutarimo 3.2.4 dalį), nors, kaip paaiškinimų metu nurodė LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS] ir vieno iš nagrinėjamų ūkio subjektų – Jono Jasučio įmonės – vadovas, šis lapelis buvo paruoštas 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu, t. y. dar prieš įvykstant nagrinėjamam įkainių augimui Vilniuje. Iki 2016 m. liepos mėn. vairavimo mokyklų taikomi įkainiai ženkliai skyrėsi ir vos kelios vairavimo mokyklos taikė vienodo dydžio įkainius.

(184) Kad 2016 m. birželio 13 d. susirinkime buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai patvirtina ir kitos faktinės aplinkybės. 2016 m. liepos 1 d. 10.53 val. LVMA gavo el. laišką iš UAB „Vairavimo linija“ vadovo, kuriame nurodyta: „*Laba! Girdejau is kolegu kad buvo susirinkimas del kursu kainu, ir aiksteliu. Ar galite placiau pakomentoti!?*“[139]. Po kelių minučių (11.02 val.) LVMA gavo dar vieną laišką iš UAB „Vairavimo linija“ vadovo, kuriame nurodyta: „*Galėjot ir pakvesti, butu idomu padiskutoti*“[140]. LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„Kalbant apie* [ASMENS DUOMENYS] *2016 m. liepos 1 d. laišką, dabar manau, jog jis susijęs su birželio mėn. vykusiu LVMA Vilniaus narių susirinkimu“*[141]. Kiti LVMA atstovai negalėjo paaiškinti šio susirašinėjimo, taip pat negalėjo nurodyti, koks atsakymas buvo pateiktas UAB „Vairavimo linija“[142].

(185) Komentuodamas šį laišką UAB „Vairavimo linija“ vadovas nurodė: *„<...> instruktoriai kažką kalbėjo, tai aš ir paklausiau LVMA. Kaip ir sakiau, aš girdėjau iš instruktorių, kad buvo kažkoks susirinkimas. Buvo kalbų, kad kainos labai mažos. <..> Aš tik girdėjau iš vieno*

---

[136] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 4 b) klausimą (bylos 51 tomas, 33–34 lapai).

[137] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 22 klausimą (bylos 18 tomas, 81 lapas); 2017 m. liepos 18 d. viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 24 klausimą (bylos 18 tomas, 132–133 lapai); 2017 m. rugpjūčio 24 d. UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 klausimą (bylos 38 tomas, 49 lapas).

[138] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 4 b) klausimą (bylos 51 tomas, 33–34 lapai).

[139] Bylos 17 tomas, 57 lapas.

[140] Bylos 17 tomas, 57 lapas.

[141] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 20 klausimą (bylos 18 tomas, 9 lapas).

[142] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 20 klausimą (bylos 18 tomas, 80–81 lapas); 2017 m. liepos 18 d. viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 22–23 klausimus (bylos18 tomas, 132 lapas).

instruktoriaus, kad buvo Vilniaus LVMA narių susirinkimas, tai ir klausiu, kodėl nebuvau pakviestas“[143].

(186) 2016 m. liepos 1 d., t. y. tą dieną kuomet, Jono Jasučio įmonės vadovo teigimu, buvo sutarta taikyti lapelyje nurodytas kainas, UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė laišką UAB „Rigveda“ Šakių filialui tema „*Informuoju, kad nuo šiandienos turėtų keistis kainos visų mokyklų*.“, kuriame nurodyta: „*Sveiki, <...> Informuoju, kad nuo šiandienos turėtų keistis kainos visų mokyklų. Noriu, kad atkreiptumėte dėmesį į konkurentų kainas ar keitėsi, ar ne nuo 07 mėn. pirmos dienos. T.y.šiandienos*“[144]. UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: [KONFIDENCIALU][145].

(187) 2016 m. birželio 13 d. Vilniaus apskrities LVMA narių susirinkimo protokole nurodyta, jog susirinkime buvo svarstyti šie klausimai: LVMA prezidento veiklos pristatymas, teisės aktų projektų, susijusių su vairuotojų mokymų apžvalga, kiti klausimai.[146] Paklausti, kokie klausimai buvo svarstyti šiame susirinkime, LVMA ir vairavimo mokyklų atstovai buvo nenuoseklūs: „*buvo klausimas dėl vairavimo mokymo aikštelių. Problema su aikštelėmis yra ta, jog Vilniuje yra mažai ploto, nėra kur išsinuomoti aikštelių*“[147] <...>; „*Svarstomi tie patys dalykai, kaip ir kituose regioniniuose susirinkimuose. Tiksliai neprisimenu, bet galimai buvo kalbėta ir apie ekonominę vairavimo mokyklų padėtį, t. y. kad sumažėjo mokinių*“ (LVMA administratorė)[148]; „*Gal užkulisiuose ir buvo svarstyta, kad vairavimo aikštelių išlaikymas yra brangus, tačiau negaliu pasakyti, kas konkrečiai buvo kalbama susirinkimo metu. Tikrai nebuvo pagrindinė tema*“ (UAB „Dorkanas“ vadovas)[149]; „*Susirinkime buvo kalbama apie teisės aktus, situaciją, pristatėme trijų pakopų modelį*“ (LVMA prezidentas)[150]; „*Gali būti, kad šiame susirinkime aptarinėjome kelionę į Gruziją*“ (UAB „Daugva ir ko“ vadovas ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas)[151]. LVMA viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS] neprisiminė, kokie klausimai buvo svarstomi šiame susirinkime[152].

3.2.2. Aplinkybės dėl 2016 m. birželio 13 d. organizavimo ir susirinkimo dalyvių

(188) 2016 m. birželio 13 d. susirinkimas buvo organizuojamas kitaip nei įprasta:

(a) šiame susirinkime dalyvavo ir kitų Vilniaus vairavimo mokyklų atstovai, kurie nėra LVMA nariai (tie, kurie teikia C ir D kategorijų vairavimo mokymo paslaugas);

(b) į jį buvo kviečiami ne visi LVMA Vilniaus apskrities nariai (tik tie, kurie teikia C ir D kategorijų vairavimo mokymo paslaugas);

(c) apie šį susirinkimą nebuvo paskelbta viešai, nors įprastai LVMA internetinėje svetainėje yra viešai skelbiama apie visus vyksiančius regioninius LVMA narių susirinkimus[153]. Informacija apie šį susirinkimą LVMA internetinėje svetainėje

---

[143] 2017 m. liepos 21 d. UAB „Vairavimo linija“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 10 b) klausimą (bylos 75 tomas, 3a lapas).
[144] Bylos 108 tomas, 27 lapas.
[145] Bylos 108 tomas, 47 lapas.
[146] 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo protokolas, bylos 38 tomas, 9–10 lapai; bylos 16 tomas, 23–24 lapai.
[147] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 b) klausimą (bylos 18 tomas, 8 lapas).
[148] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 18 c) klausimą (bylos 18 tomas, 8 lapas).
[149] 2018 m. sausio 4 d. UAB „Dorkanas“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 d) (bylos 41 tomas, 74 lapas).
[150] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 19 b) klausimą (bylos 18 tomas, 80 lapas).
[151] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).
[152] 2017 m. liepos 18 d. LVMA viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 21 b) klausimą (bylos 18 tomas, 132 lapas).
[153] LVMA internetinės svetainės www.lvma.lt Naujienų skilties archyvas, bylos 19 tomas, 1–2 lapai.

atsirado praėjus daugiau nei metams po šio susirinkimo dienos, LVMA atstovams jau žinant Konkurencijos tarybos įtarimus;

(d) LVMA atstovai vengė pateikti informaciją apie šio susirinkimo organizavimą bei jame svarstytus klausimus, taip pat, komentuodami šio susirinkimo organizavimo aplinkybes, buvo nenuoseklūs.

(189) Pirminių paaiškinimų metu LVMA atstovai paklausti, ar LVMA organizuojamuose susirinkimuose dalyvauja asociacijai nepriklausančios vairavimo mokyklos, teigė: „*Ne. Mūsų asociacijoje prioritetas yra mūsų nariams – tiek informacija, tiek konsultacijos*“ (LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS])[154]; „*Apskrityse dalyvauja asociacijos nariai“* (LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS])[155]; „*Negaliu pasakyti, kad 2016 m. buvo susirinkimas, kuriame dalyvavo ne nariai“* (UAB „Daugva ir ko“ vadovas ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS])[156]. UAB „Daugva ir ko“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], paklaustas, kas dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime, nurodė: *„Visi Vilniaus nariai. Tik Vilniaus“*[157].

(190) Visgi, surinkta informacija rodo, jog į 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą buvo kviečiamos ir LVMA nepriklausančios vairavimo mokyklos.

(191) 2016 m. birželio 8 d. LVMA administratorė siuntė laišką vairavimo mokyklai VšĮ „Autoketas“, kuriame nurodyta: „Laba diena, Gal galite atsiųsti mokyklos direktorės [ASMENS DUOMENYS] Mob. tel. Nr., norime su ja susisiekti ir pakviesti į vairavimo mokyklų susirinkimą“[158]. Pirminių paaiškinimų metu nei LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS], nei viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS] negalėjo paaiškinti, kodėl į šį susirinkimą buvo kviečiama LVMA nepriklausanti vairavimo mokykla[159]. LVMA Vilniaus apskrities vadovas nurodė, jog ši mokykla buvo kviečiama į susirinkimą dėl stojimo į asociaciją[160]. Pati VšĮ „Autoketas“ nurodė, jog visiškai nedalyvauja LVMA veikloje ir nėra dalyvavusi jokiame LVMA organizuotame susirinkime, tačiau paklausta būtent apie šį 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą, nurodė, jog neprisimena, ar jame dalyvavo[161].

(192) Tik po to, kai sužinojo, jog Konkurencijos taryba turi duomenų apie tai, jog į 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimą buvo kviečiamos ir LVMA nepriklausančios mokyklos, LVMA atstovai tai patvirtino, tačiau buvo nenuoseklūs: „*Nors dabar bandau prisiminti: Vilniuje birželio gale vyko Vilniaus LVMA narių išplėstinis susirinkimas į kurį buvo kviečiami ir ne asociacijos nariai, kadangi buvo klausimas dėl vairavimo mokymo aikštelių. <..> Ne nariai buvo kviečiami dėl to, jog taip nusprendė LVMA Vilniaus apskrities vadovas* [ASMENS DUOMENYS]. *Šiaip tokių išplėstinių susirinkimų praktiškai nebūna. Ne narių į susirinkimą buvo pakviesti gal 5 ar 6, kodėl būtent jie, įvardinti negaliu“* (LVMA administratorė)[162];

---

[154] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 10 klausimą (bylos 18 tomas, 5 lapas).

[155] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 18 tomas, 65 lapas).

[156] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 38 tomas, 46 lapas).

[157] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 c) klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).

[158] Bylos 17 tomas, 51 lapas.

[159] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 19 klausimą (bylos 18 tomas, 80 lapas); 2017 m. liepos 18 d. viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 21 d) klausimą (bylos 18 tomas, 132 lapas).

[160] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 b) klausimą (bylos 38 tomas, 49 lapas).

[161] 2018 m. vasario 27 d. VšĮ „Autoketas“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5a) klausimą (bylos87 tomas, 15 lapas; bylos 88 tomas, 7 lapas).

[162] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS]paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 b) klausimą (bylos 18 tomas, 8 lapas).

„*Buvome pakvietę kelias mokyklas (nepamenu kokias), kurias norime kviesti prisijungti prie asociacijos <...> kvietėme į susirinkimą, kad įstotų į asociaciją*“ (UAB „Daugva ir ko“ ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas)[163].

(193) Be to, kaip rodo toliau nurodytos aplinkybės, į minėtą susirinkimą buvo pakviestos ne visos Asociacijai priklausančios vairavimo mokyklos, o tik tos, kurios teikia „aukštų“ kategorijų (C, D) vairavimo mokymo paslaugas. Dalis šių mokyklų (visos jos dalyvavo susirinkime) valdo aukštų vairavimo mokymo kategorijų reikalavimus atitinkančias vairavimo mokymo aikšteles, kurios yra subnuomojamos (ar kitais pagrindais suteikiama teisė naudotis) kitoms vairavimo mokykloms. Šią aplinkybę patvirtino ir Jono Jasučio įmonės vadovas: „*<...> buvo atrinktos specialios vairavimo mokyklos <...> Į susirinkimą buvo kviečiamos vairavimo mokyklos, kurios valdo vairavimo mokymo aikšteles*“[164].

(194) Kaip toliau paaiškinta Nutarimo 3.2.3 dalyje, vairavimo aikštelių nuomotojai dalyvavę susirinkime subnuomininkams turi galimybę daryti įtaką – vienašališkai padidinti taikomus įkainius arba apskritai nutraukti aikštelės naudojimo sutartį[165]. Tai, jog vairavimo mokykloms buvo daromas spaudimas pakelti kainas, grasinant vairavimo aikštelės nuomos nutraukimu, patvirtino ir vairavimo mokyklų atstovai (žr. Nutarimo 3.2.3 dalį).

(195) Prieš susirinkimą 2016 m. birželio 7 d. LVMA administratorė siuntė laišką UAB „Daugva ir ko“ vadovui tema „*Asociacijos nariai, mokantys aukštas kategorijas*“, kuriame nurodytos šešiolika vairavimo mokyklų: „*1. Autoplaza; 2.* [ASMENS DUOMENYS] [Jono Jasučio įmonė]*; 3. Daugva; 4. Sostinės vairavimo mokykla; 5. Automotoket; 6. Dorkanas; 7. Žukausko VRC; 8. Adpilis; 9. Dovanėlė Jums; 10. Vairoseta; 11. Jeruzalės DRMC; 12. JTMC; 13. LDV UNIO; 14. Kelio iliuzija; 15. LT respublikos vairavimo mokykla; 16 Visagalis*“[166]. 2016 m. birželio 8 d. LVMA administratorė nusiuntė tą patį laišką, tačiau prie vairavimo mokyklų buvo nurodyti šių vairavimo mokyklų vadovų kontaktai[167].

(196) LVMA administratorė nurodė: „*<...> į susirinkimą buvo kviečiamos tik tos mokyklos, kurios moko aukštas (C, D) vairavimo kategorijas. Man prieš susirinkimą pasakė* [[ASMENS DUOMENYS]] *sudaryti vairavimo mokyklų, mokančių aukštas vairavimo kategorijas, sąrašą, pagal kurį* [ASMENS DUOMENYS] *kvietė sąraše nurodytas mokyklas dalyvauti susirinkime*“[168]. UAB „Daugva ir ko“ ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS], kuris organizavo susirinkimą ir prašė LVMA administratorės surinkti aukščiau nurodytą informaciją, negalėjo paaiškinti, kokiu tikslu jam buvo siųsti šie laiškai, taip pat negalėjo nurodyti, ar bendravo su šių vairavimo mokyklų atstovais[169].

(197) Iš karto po to, kai 2016 m. birželio 8 d. LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS] atsiuntė laišką su narių kontaktais, [ASMENS DUOMENYS] vienas po kito skambino ir kalbėjo su bent septyniais sąraše nurodytų vairavimo mokyklų atstovais – UAB „Visagalis“, UAB „Autoplaza“, UAB „Automotoket“, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „Dovanėlė Jums“,

---

[163] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 g) klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).
[164] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 c) ir 2 g) klausimus (bylos 51 tomas, 32 lapas).
[165] Primintina, jog vairavimo mokykla, norėdama teikti paslaugas, privalo turėti teisėtais pagrindais naudojamą vairavimo mokymo aikštelę.
[166] Bylos 17 tomas, 49 lapas.
[167] Bylos 17 tomas, 50 lapas.
[168] 2017 m. spalio 31 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 l) klausimą (bylos 18 tomas, 34 lapas).
[169] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 10 klausimą (bylos 38 tomas, 48 lapas).

UAB „Vairoseta“[170]. 2016 m. birželio 9 d. [ASMENS DUOMENYS] telefonu dar kartą bendravo su UAB „Visagalis“ bei UAB „Autoprofesionalai“ atstovais[171].

(198) LVMA atstovai dar prieš supažindinimą su susirinkime dalyvavusių vairavimo mokyklų sąrašu (žr. Nutarimo (199) pastraipą), paklausti, kas dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime, nurodė: *„Vilniaus vairavimo mokyklos, kurios yra LVMA nariai. Vilniuje yra apie 25 nariai, tai didžioji jų dalis buvo, t.y. apie 15*“ (LVMA administratorė)[172]; *„Čia galėjo dalyvauti apie 15 narių“* (LVMA prezidentas)[173]; „*Ne narių į susirinkimą buvo pakviesti gal 5 ar 6*“ (LVMA administratorė)[174]. Vairavimo mokyklų atstovai, dalyvavę susirinkime, nurodė: „*šiame susirinkime dalyvavo apie 15 vairavimo mokyklų atstovų*“ (UAB „Dorkanas“ vadovas)[175]; „*Žmonių buvo kokie 25, pakankamai daug. Buvo tikrai ir ne narių*“ (Jono Jasučio įmonės vadovas)[176].

(199) 2016 m. birželio 13 d. 14.24 val. (Vilniaus narių susirinkimas prasidėjo 13 val.) iš el. pašto [ASMENS DUOMENYS] į LVMA el. paštą *lvma@vtdko.lt* buvo siųstas laiškas su priedu (nuotrauka)[177]. Šį laišką LVMA administratorė nedelsiant persiuntė susirinkimą organizavusiam LVMA Vilniaus apskrities vadovui [ASMENS DUOMENYS][178]. Priede (nuotraukoje) buvo Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų sąrašas:

[ASMENS DUOMENYS]

(200) Kaip matyti, ranka rašytame lapelyje nurodytos į 2016 m. birželio 13 d. kviestos Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos:

(a) kairėje lapo pusėje nurodyta „nariai“ ir šiame stulpelyje nurodyta 16 (šešiolika) LVMA Vilniaus apskrities narių (UAB „Autoplaza“, Jono Jasučio įmonė[179], UAB „Daugva ir ko“, UAB Sostinės vairavimo mokykla, UAB „Automoket“, UAB „Dorkanas“, A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Dovanėlė Jums“, VšĮ „Vairoseta“, VšĮ „Jeruzalės darbos rinkos mokymo centras“, UAB „JTMC“, UAB „LDV Unio“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „Autoprofesionalai“ (UAB LT Respublikos vairavimo mokykla), UAB „Visagalis“);

(b) dešinėje lapo pusėje nurodyta „ne nariai“ ir šiame stulpelyje nurodytos 9 (devynios) LVMA nepriklausančios vairavimo mokyklos (UAB „KET studija“, UAB „Mūsų kryptis“, UAB „Kelio studija“, UAB „Vairavimo klasė“, UAB „Autologija“, UAB „Vairo ratas“, UAB „Diližanas“, VšĮ „Autoketas“ ir UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“), iš kurių šešios pažymėtos „+“ ženklu.

---

[170] UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] naudojamo telefono numerio išklotinė, bylos 40 tomas, 10 lapas.
[171] UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] naudojamo telefono numerio išklotinė, bylos 40 tomas, 10-11 lapai.
[172] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 18 d) klausimą (bylos 18 tomas, 8 lapas).
[173] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 19 c) klausimą (bylos 18 tomas, 80 lapas).
[174] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 b) klausimą (bylos 18 tomas, 8 lapas).
[175] 2018 m. sausio 4 d. UAB „Dorkanas“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 b) klausimą (bylos 41 tomas, 74 lapas).
[176] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 d) klausimą (bylos 51 tomas, 32 lapas).
[177] Bylos 17 tomas, 53–54 lapai.
[178] Bylos 17 tomas, 55–56 lapai.
[179] Vis dėlto, Jono Jasučio įmonė tuo metu jau nebuvo LVMA narė. 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 1 klausimą (bylos 51 tomas, 32 lapas).

(201) Kairėje lapo pusėje esančios vairavimo mokyklos nurodytos tokia pačia tvarka kaip ir LVMA administratorės 2016 m. birželio 7–8 d. siųstuose laiškuose.

(202) Sąrašą parengė LVMA administratorė, ji nurodė: *„Sąrašą surašiau aš. Jis buvo pas mane juodraštinis variantas ruošiant aukštas kategorijas mokančių vairavimo mokyklų sąrašą*“[180].

(203) LVMA administratorė, komentuodama sąrašą, negalėjo nurodyti visų dalyvių, tačiau teigė, kad tikrai dalyvavo UAB „Daugva ir ko“, UAB „Visagalis“, UAB „LDV Unio“, UAB „Dorkanas“ vadovai[181]. LVMA administratorė taip pat nurodė, kad UAB „Autoprofesionalai“ vadovo susirinkime nebuvo[182].

(204) Dėl vairavimo mokyklų, pažymėtų „+“ ženklu, LVMA administratorė nurodė: *„Gal tai asmenys, kurie buvo kviečiami į susirinkimą telefonu skambinant arba susitinkant. Šiems asmenims skambino pats* [ASMENS DUOMENYS]. *„+“ reiškia mokyklas, su kuriomis asmeniškai kalbėjo* [ASMENS DUOMENYS] *ir kvietė į susirinkimą.“*[183].

(205) UAB „Dorkanas“ vadovas supažindintas su aukščiau nurodytoje nuotraukoje esančiu vairavimo mokyklų sąrašu nurodė: „*Žiūrėdamas į šiame rašte surašytus dalyvius, galiu patvirtinti, kad jie dalyvavo susirinkime“*.[184]

(206) Jono Jasučio įmonės vadovas dėl sąrašo nurodė: „*Žiūrėdamas į narių sąrašą galiu patvirtinti, kad visi tikrai buvo, išskyrus Jeruzalės darbo centras ir Respublikos vairavimo mokykla* [UAB „Autoprofesionalai“] *– dėl jų neatsimenu, nes nelabai žinau, kas vadovauja. <..> Iš tų, kur žinau, žiūrėdamas į ne narių sąrašą galiu pasakyti, kad Diližano, Autologijos (*[ASMENS DUOMENYS]*) tikrai nebuvo, o* [ASMENS DUOMENYS] *tikrai buvo*“[185].

(207) Jono Jasučio įmonės vadovas taip pat nurodė dalyvavusius LVMA narius: [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS], [ASMENS DUOMENYS]. Jono Jasučio įmonės vadovas taip pat nurodė: *„Iš Kauno buvo* [ASMENS DUOMENYS]. *Jį turbūt kvietė, kaip asociacijos narį*“[186].

(208) UAB „Daugva ir ko“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], komentuodamas šį sąrašą nurodė: *„Matyt, tai nariai, kuriuos kvietėme į susirinkimą, kad įstotų į asociaciją. Kviečiami buvo visi sąraše esantys nariai, „+“ ženklu, matyt, pažymėti tie nariai, kurie dalyvavo susirinkime“*[187]. Be lapelyje nurodytų vairavimo mokyklų, UAB „Daugva ir ko“ vadovo teigimu, susirinkime dalyvavo LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS] ir viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS][188]. Pažymėtina, jog [ASMENS DUOMENYS] yra ne tik LVMA viceprezidentas, tačiau ir vairavimo mokyklos Vilniaus saugaus miesto centro vadovas.

---

[180] 2017 m. spalio 31 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 d) klausimą (bylos 18 tomas, 33 lapas).
[181] 2017 m. spalio 31 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 c) klausimą (bylos 18 tomas, 33 lapas).
[182] 2017 m. spalio 31 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 d) klausimą (bylos 18 tomas, 33 lapas).
[183] 2017 m. spalio 31 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 e) klausimą (bylos 18 tomas, 33 lapas).
[184] 2018 m. sausio 4 d. UAB „Dorkanas“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 b) klausimą (bylos 41 tomas, 75 lapas).
[185] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 3b) klausimą (bylos 51 tomas, 33 lapas).
[186] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 e) klausimą (bylos 51 tomas, 32 lapas).
[187] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 11 a) klausimą (bylos 38 tomas, 48 lapas).
[188] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 d) klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).

(209) UAB „Daugva ir ko“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], paklaustas, kas surašė šį sąrašą, atsakė: „*Nežinau, rašiau ne aš. Jeigu man atsiuntė* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA administratorė]*, tai gal ji surašė šį sąrašą*“[189].

(210) LVMA administratorė, paklausta, kas yra aukščiau nurodyto laiško siuntėjas, nurodė: *„Kas siuntė iš šio el. pašto man laišką iš* [ASMENS DUOMENYS] *el. pašto, pasakyti negaliu.* [ASMENS DUOMENYS] *2016 m. birželio 13 d. susirinkime tikrai nedalyvavo. Nežinau, kodėl man buvo siųstas šis laiškas, kas yra laiško siuntėjas, apskritai neatsimenu šio laiško gavimo aplinkybių. <..> Neprisimenu, ar* [ASMENS DUOMENYS] *ir* [ASMENS DUOMENYS] *susirinkimo metu ar po jo būtų prašę manęs atsiųsti dalyvių sąrašą“*[190]. Vėlesnių paaiškinimų metu LVMA administratorė nurodė: *„Galiu nebent tokią įvykių seką atsekti: kadangi šis sąrašas buvo LVMA patalpose mano darbo vietoje, greičiausiai pasakiau, kad* [ASMENS DUOMENYS] *nufotografuotų šitą sąrašą ir atsiųstų į mano paštą. <...> Aš fotografuoti tikrai negalėjau, nes telefono galimybės neleidžia. Kokiu tikslu prašiau to sąrašo, tikrai neprisiminsiu. Neprisimenu, ar susirinkimo metu manęs* [ASMENS DUOMENYS] *būtų prašęs atsiųsti šį sąrašą. Neprisimenu, ar galėjau šį sąrašą siųsti savo iniciatyva“*[191].

(211) 2016 m. spalio 6 d. atlikto patikrinimo metu UAB „Daugva ir ko“ naudojamose patalpose buvo paimtas 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities vairavimo mokyklų susirinkimo protokolas[192]. Jame nurodyta:

„*Susirinkimas įvyko: 2016-06-13 (13.00 val.)*

Susirinkimo pirmininkas: [ASMENS DUOMENYS]

Susirinkimo sekretorė: [ASMENS DUOMENYS]

Dalyvavo: 16 (šešiolika) Vilniaus miesto vairavimo mokyklų vadovų[193] *(pridedamas dalyvių registracijos sąrašas, 1 lapas)*.

<...>

Baigdamas susirinkimą Asociacijos prezidentas pakvietė vairavimo mokyklų vadovus, nesančius Asociacijos nariais, įstoti į organizaciją ir bendromis jėgomis, idėjomis kurti darniai veikiančią sistemą vairuotojų mokymo srityje“.

(212) Nors tyrimo metu LVMA nepateikė 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo dalyvių sąrašo, šie protokole esantys įrašai atitinka tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes. Susirinkime dalyvavę asmenys nurodė labai panašų susirinkime dalyvavusių vairavimo mokyklų skaičių (t. y. apie 15)[194].

(213) 2016 m. birželio 13 d. susirinkimas buvo organizuotas kitaip nei įprasta. Apie vienintelį 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus narių regioninį susirinkimą nebuvo paskelbta viešai, nors LVMA internetinėje svetainėje yra viešai skelbiama informacija apie visus regioninius susirinkimus[195].

(214) Paklaustas, kodėl apie šį susirinkimą nebuvo paskelbta LVMA tinklapyje, UAB „Daugva ir ko“ vadovas ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Nežinau. Man pranešė* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA administratorė] *apie susirinkimą“*[196]. UAB „Daugva ir ko“ vadovas, paklaustas, kokiu būdu nariai buvo kviečiami į šį susirinkimą bei kas

---

[189] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 11 c) klausimą (bylos 38 tomas, 48 lapas).

[190] 2017 m. spalio 31 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 a) klausimą (bylos 18 tomas, 33 lapas).

[191] 2018 m. sausio 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 c) klausimą (bylos 18 tomas, 44–45 lapai).

[192] Bylos 38 tomas, 9–10 lapai.

[193] Paklausta, kas susirinkimuose atstovauja vairavimo mokyklas, LVMA administratorė taip pat nurodė: „*Susirinkimuose visada dalyvauja tik vairavimo mokyklų vadovai*“. Bylos 18 tomas, 33 lapas.

[194] Žr. Nutarimo (198) pastraipą.

[195] Bylos 19 tomas, 1–2 lapai.

[196] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 h) klausimą (bylos 38 tomas, 48 lapas).

juos kvietė, nurodė „*Aš pasakau* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA administratorei], *o ji išsiunčia el. laiškus visiems. Vėliau* [ASMENS DUOMENYS] *skambina visiems ir klausia, kas dalyvaus susirinkime*“[197]. Tačiau surinkta informacija rodo, jog būtent [ASMENS DUOMENYS] prašymu, LVMA administratorė surinko atitinkamų vairavimo mokyklų vadovų kontaktus, persiuntė juos [ASMENS DUOMENYS], o šis iš karto po to daugumai jų skambino telefonu[198].

(215) Be to, tyrimo metu peržiūrėjus iš LVMA ir UAB „Daugva ir ko“ patikrinimų metu surinktą informaciją nerasta nė vieno dokumento (pavyzdžiui, kvietimo į susirinkimą, darbotvarkės, protokolo) ar elektroninio laiško, liudijančio apie šio susitikimo organizavimą, nors į kitus 2016 metais organizuotus Vilniaus apskrities susirinkimus LVMA atstovai siųsdavo el. laiškus LVMA Vilniaus apskrities nariams su kvietimu į regioninį susirinkimą bei jo dienotvarke[199]. Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė: „*LVMA yra gudriai padarę, kad per viešus susitikimus nebuvo labai kalbama nei apie įkainių pakėlimą, nei apie aikšteles, nes niekas nenori apsišviesti su tais reikalais. Buvo organizuojami uždari susitikimai tarp LVMA narių, kuriuose buvo kalbama apie įkainių augimą*“[200].

(216) Pažymėtina, jog po to, kai LVMA atstovai buvo supažindinti su Konkurencijos tarybos turimais įtarimais bei teikė paaiškinimus dėl aukščiau nurodytų aplinkybių, LVMA internetinėje svetainėje buvo patalpinta informacija apie 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus narių regioninį susirinkimą. Ši informacija LVMA internetinėje svetainėje buvo patalpinta ne ankščiau nei 2017 m. spalio 29 d., t. y. praėjusius daugiau nei vieneriems metams po šio susirinkimo datos[201].

(217) Galiausiai, LVMA atstovai stengėsi nuslėpti būtent šio 2016 m. birželio 13 d. Vilniuje vykusio susirinkimo faktą ir pirminių paaiškinimų metu teigė: „*<...> nuo gegužės 22 atostogavau dvi savaites, tai šiuo laikotarpiu nežinau, ar vyko. Manau, kad nuo to laiko, kai grįžau, jokie susitikimai birželį nevyko. Manau galima pasitikslinti LVMA tinklapyje, nes visi susirinkimai apie kuriuos mes žinom, yra skelbiami viešai. <...> Dėl Vilniaus – neatsimenu, ar apskritai toks buvo*[202] (LVMA administratorė)“. UAB „Daugva ir ko“ vadovas ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS], kuris organizavo šį susirinkimą ir kurio patalpose jis vyko, pirminių paaiškinimų metu, kurie buvo teikiami praėjus trims mėnesiams po 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo, paklaustas, kada vyko paskutinis LVMA narių regioninis susirinkimas, nurodė: „*Man rodos, kad šiais metais nebuvo, aš nebuvau*“[203]. Papildomų paaiškinimų metu UAB „Daugva ir ko“ vadovas nurodė: „[2016 m. birželio 13 d.] *Susirinkimo nelabai atsimenu. Nežinau kur jis buvo ir kas jame dalyvavo. Nežinau kiek 2016 m. Vilniaus narių susirinkimų vyko*“[204].

(218) LVMA atstovai taip pat stengėsi nuslėpti šio susirinkimo dalyvius. LVMA atstovai kelis kartus paprašyti pateikti šio susirinkimo dalyvių sąrašą teigė, jog 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo dalyvių registracija nebuvo vykdyta[205], nors kitų LVMA regioninių susirinkimų (Kauno, Klaipėdos,

---

[197] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 b) klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).
[198] Nutarimo (196), (197) pastraipos.
[199] Bylos 17 tomas, 24 lapas.
[200] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, bylos 51 tomas, 31 lapas.
[201] Bylos 19 tomas, 3–7 lapai.
[202] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 a) ir 11 klausimus (bylos 18 tomas, 4–5 lapai).
[203] 2016 m. spalio 6 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 11 klausimą (bylos 38 tomas, 14 lapas).
[204] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).
[205] Bylos 18A tomas, 35–77 lapai.

Šiaulių) metu dalyvių registracija buvo vykdoma[206]. Taip pat matyti, jog kitų Vilniaus apskrities susirinkimų dalyvių registracija buvo vykdoma[207]. Jono Jasučio įmonės vadovas, dalyvavęs susirinkime, nurodė: „*Buvo tas registracijos lapas, kas dalyvavo, tikrai pasirašinėjau. Ten toks lapas, kur yra nurodoma vairavimo mokykla, atstovas, parašas – čia gi oficialus susirinkimas buvo*“[208].

(219) Tai, kad dalyvių registracija buvo atliekama bei kad LVMA stengėsi tai nuslėpti, patvirtina faktas, jog LVMA atstovai modifikavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo protokolą. 2016 m. spalio 6 d. buvo atlikti patikrinimai UAB „Daugva ir ko“ bei LVMA naudojamose patalpose. Šių patikrinimų metu abiejų subjektų patalpose buvo rasti 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo protokolai, kurie abu yra pasirašyti, tačiau pažymėtina, jog jų turinys skiriasi. 2016 m. spalio 6 d. atlikto patikrinimo metu UAB „Daugva ir ko“ naudojamose patalpose paimtame 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities vairavimo mokyklų susirinkimo protokole nurodyta[209]:

„Dalyvavo: 16 (šešiolika) Vilniaus miesto vairavimo mokyklų vadovų (pridedamas dalyvių registracijos sąrašas, 1 lapas).“

(220) Šis protokolas yra pasirašytas LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] ir LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS].

(221) Tačiau LVMA patalpose paimtame protokole šio įrašo dėl dalyvių nėra[210].

(222) LVMA administratorė nurodė: *„Gali būti, kad techninė klaida, nes visi protokolai rengiami ant to paties šablono, gal liko iš kažkokio seno susirinkimo. Kad protokolas būtų koreguojamas, ar būčiau jį vėl pasirašinėjusi, neprisimenu“*[211]. Vis dėlto, paaiškinimų metu LVMA administratorė negalėjo nurodyti, kokio ankstesnio susirinkimo pagrindu buvo ruošiamas 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo protokolas: *„Ar ankščiau yra buvęs Vilniaus narių susirinkimų, kuriuose dalyvavo 16 narių, neatsimenu. Faktas, kad mano ruoštame lapelyje su nurodytais nariais yra 16 narių, yra sutapimas. Aš lieku prie to atsakymo, kad tai yra techninė klaida. Aš 2016-06-13 d. susirinkimo dalyvių registracijos nevykdžiau“*[212]. Taip pat nenustatyta, kad kuriame nors iš ankščiau vykusių LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimų būtų dalyvavę būtent šešiolika narių.

(223) Tai, jog susirinkimo registracija buvo daroma, patvirtino vienas iš susirinkimo dalyvių (Jono Jasučio įmonės vadovas), kuris po supažindinimo su LVMA administratorės ranka rašytu dalyvių sąrašu, nurodė: „*Panašu, bet šio sąrašo nesu matęs. Susirinkimo metu buvo normalus registracijos sąrašas – tvarkingas, kur, kaip ir minėjau, yra trys grafos – vairavimo mokykla, atstovas ir parašas. Čia panašu į juodraštį*“[213]. Iš turimos informacijos matyti, jog kituose LVMA susirinkimuose buvo naudojama būtent tokia dalyvių registracijos forma, kurią nurodė Jono Jasučio įmonės vadovas[214].

(224) Be to, LVMA pateiktame protokole, kuris yra identiškas LVMA patalpose rastam susirinkimo protokolui, panaikinta ir dar viena pastraipa, kuri yra UAB „Daugva ir ko“ patalpose paimtame protokole: *„Kalbėdamas apie teisės aktų projektus,* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA

---

[206] Paprašyti pateikti šių susirinkimų dalyvių sąrašus, LVMA atstovai taip pat teigė, jog dalyvių registracija nebuvo vykdyta. Tik nurodžius, jog Konkurencijos tarybos duomenis tokia registracija buvo vykdoma, LVMA atstovai pateikė dalyvių sąrašus. Bylos 18A tomas, 52–55 lapai.

[207] 2016 m. vasario 18 d., 2017 m. gegužės 23 d., 2017 m. liepos 11 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimų protokolai, bylos 17 tomas, 25–27 lapai; bylos 18A tomas, 40–42 lapai.

[208] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 f) klausimą (bylos 51 tomas, 32 lapas).

[209] Bylos 38 tomas, 9–10 lapai.

[210] Bylos 16 tomas, 23–24 lapai.

[211] 2018 m. sausio 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 a) klausimą (bylos 18 tomas, 45 lapas).

[212] 2018 m. sausio 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 a) klausimą (bylos 18 tomas, 45 lapas).

[213] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 3 a) klausimą (bylos 51 tomas, 33 lapas).

[214] Bylos 17 tomas, 25–27 lapai.

prezidentas] *sugrįžo prie vizitų po apskritis ir susirinkusius informavo, kad susitikime su Panevėžio Asociacijos nariais buvo pasiūlyta paruošti „B“ kategorijos mokymo išlaidų sąmatą, todėl Asociacijos ekspertų grupė nagrinėja ir ruošia lokalinę sąmatą*“.

(225) LVMA atstovai negalėjo pakomentuoti ir šios trūkstamos protokolo dalies: *„Greičiausiai protokolas koreguotas, nes nebuvo kalbėta apie tai, kas yra cituojama, todėl ir įrašai buvo koreguoti“*[215]; *„Jeigu pakoreguota, turbūt tokie teiginiai nebuvo sakyti. Man yra svetimi čia parašyti dalykai, aš negalėjau to kalbėti“* (LVMA prezidentas)[216]. Paklausti, kas jiems yra žinoma apie LVMA planus paruošti B kategorijos išlaidų sąmatą, LVMA atstovai nurodė: *„Man niekas nėra žinoma. Aš nediskutuoju šiuo klausimu“* (LVMA prezidentas)[217], *„LVMA veikloje (susirinkimuose) nebuvo svarstomi jokie klausimai, kurie susiję su šiuo klausimu ir niekas nebuvo daroma. <...> Aš jokių sąnaudų paskaičiavimų nedariau, Asociacija nedarė, viceprezidentas - niekas iš Asociacijos nedarė“* (LVMA administratorė)[218]. Tačiau Jono Jasučio įmonės vadovas, dalyvavęs susirinkime, nurodė: *„Tikrai galėjo būti apie tai kalbama. Apie tą planą man nieko nežinoma, bet kalbėta buvo. LVMA planavo paruošti sąmatą, kad būtų suskaičiuota, kiek realiai kainuoja paruošti mokinį. Buvo mintis suskaičiuoti minimalų lygį ir tada, jeigu kažkas taiko mažesnį įkainį nei apskaičiuotas, pranešti mokesčių inspekcijai, kad patikrintų, kaip tu už tiek gali išmokinti. Kiek pamenu, čia buvo* [ASMENS DUOMENYS] [LVMA viceprezidento] *idėja“*[219].

(226) Kaip jau minėta, 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus narių susirinkimo protokole be kita ko nurodyta, jog „*Asociacijos ekspertų grupė nagrinėja ir ruošia lokalinę sąmatą*“. Prieš šį susirinkimą (2016 m. birželio 7 d.) UAB „Dorkanas“, kuri yra įsikūrusi tose pačiose patalpose kaip ir LVMA, siuntė laišką tema „*Emailing: filialo savikaina*“ į el. paštą *statyba@vtdko.lt*, kuriuo naudojasi LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS]. Laiško priede pateikta B kategorijos vairavimo sąnaudų lentelė. Netrukus šis laiškas kartu su priedu buvo persiųstas į LVMA el. paštą *lvma@vtdko.lt*[220]. Taigi, faktiniai duomenys rodo, jog LVMA veikloje buvo atliekami vairavimo mokymo sąnaudų skaičiavimai.

(227) LVMA atstovai neteikė informacijos ne tik apie 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimą, tačiau ir apie ankstesnius susirinkimus. Paprašyti nurodyti LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimus, kurie vyko nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. balandžio 1 d. laikotarpiu bei pateikti šių susirinkimų protokolus ir dalyvių sąrašus, LVMA nurodė: „*Patikslinu, kad laikotarpiu nuo 2016.01.01 iki 2016.04.01 Asociacija neorganizavo Vilniaus apskrities vairavimo mokyklų susirinkimų“*[221]. Tačiau iš surinktos informacijos matyti, jog 2016 m. vasario 10 d. LVMA administratorė LVMA Vilniaus apskrities nariams siuntė kvietimą į LVMA Vilniaus narių susirinkimą: „*Informuojame, kad š.m. vasario 18 d. (ketvirtadienį) 10.00 val. įvyks Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo asociacijos (toliau – Asociacija) Vilniaus regiono Vilniaus skyriaus narių susirinkimas. Susirinkimo darbotvarkė: veiklos aptarimas, pasiruošimas artėjančiam Asociacijos narių visuotiniam ataskaitiniam rinkiminiam suvažiavimui, kiti einamieji klausimai. Susirinkimo vieta: Pelesos g. 1/2, Vilnius (vairavimo mokykla UAB „Daugva ir ko“)* <...>“[222]. Prieš išsiunčiant šį kvietimą, jo tekstas buvo derinamas su LVMA tuometiniu prezidentu

---

[215] Bylos 18a tomas, 67 lapas.
[216] 2018 m. sausio 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 12 klausimą (bylos 18 tomas, 109 lapas).
[217] 2018 m. sausio 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 12 b) klausimą (bylos 18 tomas, 109 lapas).
[218] 2018 m. sausio 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 3 a) klausimą (bylos 18 tomas, 43 lapas).
[219] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 h) klausimą (bylos 51 tomas, 33 lapas).
[220] Bylos 41 tomas, 22–23 lapai.
[221] Bylos 18A tomas, 75 lapas.
[222] Bylos 17 tomas, 24 lapas.

[ASMENS DUOMENYS][223]. Be to, LVMA administratorė prieš pat susirinkimą LVMA Vilniaus apskrities vadovui [ASMENS DUOMENYS] siuntė laišką su susirinkimo dalyvių registracijos forma[224]: „*Protokolą surašykite ranka: data, svarstyti klausimai ir kas nuspręsta. Jeigu kas neaišku, skambinkit:)*“[225].

(228) Be to, 2016 m. pirmą pusmetį LVMA organizavo[226] ir kitą LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimą, kuris turėjo būti protokoluojamas bei kuriame turėjo būti atliekama dalyvių registracija. Vis dėlto, jokios su šiuo susirinkimu susijusios informacijos LVMA nepateikė.

3.2.3. Ūkio subjektų paaiškinimai

(229) Tyrimo metu paaiškinimus dėl vairavimo mokymo įkainių pateikė tiriami, o taip pat ir kiti ūkio subjektai.

(230) UAB „Via Triumphalis“ vadovė [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„Sklandė gandai, jog Asociacijos (LVMA) nariai nuo 2016 m. liepos 1 d. buvo tarpusavyje sutarę pakelti kainas. Šią informaciją mums pateikė mūsų darbuotojai, instruktoriai, kadangi apie tai buvo kalbama tarp instruktorių“*[227]. *„<...> „2016 m. balandžio mėn. vyko visuotinis asociacijos narių suvažiavimas. Kiek man žinoma, būtent suvažiavimo metu visi dalyviai nusprendė pakelti kainas nuo 2016 m. liepos 1 d. Pradinis susitarimas buvo, jog B kategorijos vairavimo kursų kainos turi būti ne mažesnės nei 500 Eur“*[228]. *„<..> „Pagrindinės vairavimo mokyklos yra „Dorkanas“, „Draiveris“ – jie gigantai“ <...> Šitos yra pagrindinės mokyklos, kurios nurodo kainų lygį ir nuo jų kainų kainos negali skirtis daugiau nei 5-10 proc.“*[229].

(231) Primintina, jog UAB „Vairavimo linija“ vadovas, dalyvavęs 2016 m. balandžio 14 d. LVMA visuotiniame susirinkime, nurodė: „*Aš po visuotinio susirinkimo tik iš kitų (iš instruktorių) girdėjau, kad kainos kils*“[230].

(232) UAB „Via Triumphalis“ vadovė nurodė, jog 2016 m. liepos mėn. pradžioje, t. y. kuomet įkainius padidino dauguma Vilniaus vairavimo mokyklų, ji sulaukė skambučių iš LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS], kuris taip pat yra ir UAB „Daugva ir ko“ vadovas: „*2016 m. liepos 11 d. man paskambino UAB „Daugva ir ko“ vadovas* [ASMENS DUOMENYS] *<...> ir paklausė, kodėl mano kainos nepakeltos. Pasakė, kad jau liepos mėnuo, o mano kainos nepakeltos.* <...> [ASMENS DUOMENYS] *man paskambino po savaitės ir pasakė, kad aš nereaguoju, pasakė, kad jei mums gražiuoju nepavyksta susitarti, aš su tokiomis kainom bankrutuosiu. Aš pasakiau, jog su senom kainom, kurios galiojo iki 2016 m. liepos 1 d. dar nei vienas nesubankrutavot. Jis buvo labai piktas ir mane spaudė pakelti kainas*“[231]. „<...> „*Kadangi mes dabar*

---

[223] Bylos 17 tomas, 23 lapas.

[224] Pažymėtina, jog LVMA administratorės siųsta registracijos forma yra būtent tokios formos, kokią Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė pasirašinėjęs 2016 m. birželio 13 d. LMVA Vilniaus apskrities narių susirinkimo metu. Bylos 17 tomas, 26–27 lapai.

[225] Bylos 17 tomas, 25 lapas.

[226] Tai, jog susirinkimas vyko, patvirtina ir vėlesni LVMA siųsti informaciniai dokumentai LVMA nariams, kuriuose nurodyta: „*Š.m. vasario 18 d. įvyko Lietuvos vairtuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos (toliau – Asociacija) Vilniaus regiono Vilniaus skyriaus narių susirinkimas. Susirinkime aptarti praėjusių metų veiklos rezultatai, kti su vairuotojų mokymu ir saugiu eismu susiję klausimai*“, bylos 17 tomas, 32-34 lapai.

[227] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 3 pastraipa (bylos 87 tomas, 44 lapas).

[228] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 4 pastraipa (bylos 87 tomas, 44 lapas).

[229] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 4 pastraipa (bylos 87 tomas, 44 lapas).

[230] 2017 m. liepos 21 d. UAB „Vairavimo linija“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 75 tomas, 3 lapas).

[231] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 3 pastraipa (bylos 87 tomas, 44 lapas).

nesilaikome šito susitarimo ir nepakėlėme kainų iki nurodyto lygio, mūsų labai nemėgsta. LVMA Vilniaus regiono vadovas [ASMENS DUOMENYS] *su manimi kontaktavo, piktinosi, kad nepakeltos kainos, sakė, kad aš subrankrutuosiu*“[232].

(233) Nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina, kad LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] iš tiesų 2016 m. liepos 8 d. ir liepos 11 d. skambino UAB „Via Triumphalis“ vadovei[233]. LVMA Vilniaus apskrities vadovas paklaustas apie santykius su UAB „Via Triumphalis“ vadove, nurodė, jog ją pažįsta, bet su ja visiškai nebendrauja[234]. Vis dėlto, po supažindinimo su skambučių išklotinėmis bei paklaustas, kokiu tikslu liepos 8 d. ir liepos 11 d. skambino UAB „Via Triumphalis“ vadovei, nurodė, jog skambino norėdamas susitikti ir pabendrauti apie įstojimą į asociaciją[235]. Taip pat LVMA Vilniaus apskrities vadovas nurodė, jog 2016 m. liepą dėl to paties tikslo buvo asmeniškai susitikęs su UAB „Via Triumphalis“ vadove[236]. UAB „Via Triumphalis“ vadovė neigė tokio susitikimo su faktą ir teigė, kad niekada nėra kvietęs jos įstoti į LVMA[237].

(234) UAB „Via Triumphalis“ vadovė paaiškinimų metu taip pat nurodė: *„Taip pat, kaip girdėjau, buvo sugalvota, kaip užtikrinti šitų kainų laikymąsi – per mokymo aikšteles, kurias valdo tam tikros mokyklos. Vilniuje yra apie septynias vairavimo [aikštelės], kurios valdomos „Kelio iliuzija“, „Draiveris“, „Jasučio vairavimo mokykla“, „Dorkanas“, „Žukausko VRC“, „Autoplaza“. Visos kitos mokyklos iš šių mokyklų nuomojasi aikšteles. Asociacijoje buvo nuspręsta, jog tiems, kas nepakels kainų nuo 2016 m. liepos 1 d. iš pradžių bus pakeltos kainos, o jei ir tai nepadės, bus nutrauktos aikštelių nuomos sutartys. Be aikštelės negalima teikti mokymo paslaugų, realiai negali vykdyti veiklos. Mes turime savo aikštelę, dėl to mūsų paspausti jie nelabai gali“*[238].

(235) Šias aplinkybes patvirtino ir Jono Jasučio įmonės vadovas [ASMENS DUOMENYS], dalyvavęs LVMA Vilniaus apskrities narių 2016 m. birželio 13 d. susirinkime: *„Kadangi susirinkime dalyvavo ne visos vairavimo mokyklos, buvo mintis, kad kitoms vairavimo mokykloms šią žinutę reiktų perduoti ir laikymąsi užtikrinti per vairavimo mokymo aikšteles <...> Man šio 2016-06-13 d. susirinkimo metu buvo pasakyta, kad aš vairavimo mokykloms, kurios iš manęs nuomojasi aikštelę, perduočiau tas kainas ir spausčiau savo nuomininkus, kad tokių būtų laikomąsi*“[239].

(236) Primintina, jog į 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą, kuriame buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai, dalyvavo visos aukštų kategorijų (C, D) vairavimo mokymo aikšteles valdančios vairavimo mokyklos, turinčios galimybę daryti įtaką kitoms, iš jų vairavimo mokymo aikšteles besinuomojančioms, mokykloms.

(237) Tai, jog vairavimo mokykloms buvo daromas spaudimas pakelti kainas, grasinant vairavimo aikštelės nuomos nutraukimu, patvirtino IĮ „Autoplay“ vadovė [ASMENS DUOMENYS]: *„Mokiname tik B kategoriją, turime aikštelę Birbynių g., nuomojamės iš Žukausko VRC. <...> 2016 m. birželio mėnesį (birželio 25-26 dienom)* [likus savaitei iki įkainių Vilniuje pakilimo] *į mane kreipėsi mūsų vairavimo instruktorius <...> ir informavo, jog mūsų mokymo aikštelėje (Birbynių g.)*

---

[232] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 5 pastraipa (bylos 87 tomas, 44 lapas).
[233] UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] naudojamo telefono numerio išklotinė. Bylos 40 tomas, 16–17 lapai.
[234] 2017 m. rugpjūčio 24 d. UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 klausimą (bylos 38 tomas, 45 lapas).
[235] 2017 m. rugpjūčio 24 d. UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 a)-b) klausimus (bylos 38 tomas, 45 lapas).
[236] 2017 m. rugpjūčio 24 d. UAB „Daugva ir ko“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 b) klausimą (bylos 38 tomas, 45 lapas).
[237] Bylos 87 tomas, 54 lapas.
[238] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 4 pastraipa (bylos 87 tomas, 44 lapas).
[239] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 4 b) klausimą (bylos 51 tomas, 33 lapas).

buvo atvažiavę jos savininkai (nuomotojo Žukausko „VRC“ atstovai) ir informavo, kad nuo 2016 m. liepos 1 d. turi būti pakeltos kainos ir pasakyta, kad B kategorijos kaina turi būti ne mažesnė nei 500 Eur. Iš kur atsirado tas 500 Eur ir kaip jie paskaičiavo ją - neįsivaizduoju, kadangi vienos vairavimo mokyklos yra PVM mokėtojai, kiti ne. Instruktoriui buvo pasakyta, kad jei nepakelsim kainų su mumis bus nutraukta aikštelės nuomos sutartis, o be jos negalime vykdyti veiklos ir verslas žlunga“[240]. *„<...> Nuo liepos 1 d. mes nekėlėme ir laukėme, ką darys aplinkiniai, t. y. kitos vairavimo mokyklos. Kai pamatėm, kad visi pakėlė (ilgai kainų nekėlė Eurodraivas [UAB „Via Triumphalis“]), galų gale pakėlėme kainas ir mes, apie liepos mėnesio 10 dieną. Kainas mes stebėjome rinkoje ir matėme, jog Vilniuje visos vairavimo mokyklos liepos 1-2 dienomis pakėlė kainas. Šie grasinimai mums yra reali grėsmė – jei nekeltume kainų, sekančią dieną mums nutrauktų aikštelės nuomos sutartį ir VKTI mums sustabdytų licenciją. Realiai neturime kito pasirinkimo“*[241]. *„<...> Priežastys – akivaizdu, kad didžiosios vairavimo mokyklos nori išstumti mažesnius. Kai kainos vienodos, žmonės eis į kokybiškesnes mokyklas ir mažosios bus priverstos užsidaryti“*[242]. Kaip matyti, IĮ „Autoplay“ vadovė nurodė, jog Vilniaus vairavimo mokyklų įkainiai pasikeitė 2016 m. liepos mėn. 1–2 dienomis, t. y. nuo to laikotarpio, kai Jono Jasučio įmonės vadovo teigimu, Vilniaus vairavimo mokyklos buvo sutarusios taikyti tyrimo metu rastame lapelyje nurodytus įkainius už vairavimo mokymo paslaugas.

(238) UAB „Via Triumphalis“ vadovė taip pat patvirtino aukščiau nurodytas aplinkybes dėl vairavimo mokymo aikštelių: *„Norime teikti ir kitų kategorijų vairavimo mokymo paslaugas (C,D),bet tam reikalinga didesnė aikštelė, kurios mums niekas Vilniuje nesutinka išnuomoti. <...> Mes kreipėmės į „Vilniaus viešasis transportas“, buvau pas vadovą susitikime ir man pasakė, kad aikštelės nenuomos. Pasakė, kad labai daug mašinų, daug kas nuomojasi aikštelę [trys vairavimo mokyklos], dėl to man aikštelės nenuomos. Tai reiškia, kad net ir savivaldybės įmonė įtraukta. <..> Lygiai tas pats buvo ir „Jasučio vairavimo mokykloje“, „Rinkevičiaus vairavimo mokykloje“ – pasakyta, kad nenuomos man aikštelių, nes jos pačios bijo tų didžiųjų mokyklų – „Dorkano“, „Draiverio“. Visi sako tą patį – neva aikštelėse yra didelis mašinų srautas, bet čia nėra logikos, nes aš turiu savo aikštelę, kurioje mokinasi A ir B kategorijos ir važinėja mūsų mašinos, o man reikalinga aikštelė mokintis su „fūromis“, kurių mes neturim ir kurias mes nuomotumės iš aikštelės savininkų. Tai reiškia, kad naudotume tų aikštelių savininkų mašinas, jie už tai gautų papildomas pajamas, o mašinų srautas nedidėtų, nes ten jų pačių mašinos, kurios ir taip ten važinėja. Aš žinau, jog buvo sutarta, kad UAB „Via Triumphaliui“ niekas nenuomotų aikštelės, nes aš nesilaikau kainų, visi apie tai garsiai kalba, kad aš niekur neatsidarysiu Vilniuje jokios aikštelės“*[243].

(239) Šias aplinkybes patvirtino ir Jono Jasučio įmonės vadovas [ASMENS DUOMENYS], nurodęs, jog turėjo galimybę subnuomoti vairavimo mokymo aikštelę, tačiau to nedarė: „*Apkrovimas visiškai aikštelės nedidelis. Subnuomoti aš galėjau, bet aš nebenuomojau niekam, nes buvo susitarta, jog daugiau konkurentų Vilniuje nereikia*“[244]. Paklaustas, ar buvo pasiūlymų subnuomoti aikštelę, Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė: „*Tikrai taip, pilna. Buvo ir Jagmino vairavimo mokykla, LT Respublikos vairavimo mokykla. Bet aš laikausi žodžio – jeigu jau nenuomojam, tai nenuomojam*

---

[240] 2016 m. lapkričio 30 d. IĮ „Autoplay“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 4 pastraipa (bylos 87 tomas, 26 lapas).
[241] 2016 m. lapkričio 30 d. IĮ „Autoplay“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 5 pastraipa (bylos 87 tomas, 26 lapas).
[242] 2016 m. lapkričio 30 d. IĮ „Autoplay“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 7 pastraipa (bylos 87 tomas, 26 lapas).
[243] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 5-6 pastraipa (bylos 87 tomas, 44–45 lapai).
[244] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 51 tomas, 34 lapas).

aikštelės ir tik savi dirbam“[245]. Jono Jasučio įmonės vadovas taip pat patvirtino, jog į jį dėl aikštelės nuomos buvo kreipusis UAB „Via Triumphalis“ vadovė[246].

(240) Tyrimo metu gauti ūkio subjektų paaiškinimai rodo, jog Vilniaus vairavimo mokyklų atstovai taip pat siekė, jog su vairavimo mokyklomis, kurios taiko mažesnius nei sutarta įkainius, būtų nutrauktos vairavimo mokymo aikštelių sutartys.

(241) Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė: *„Iš esmės aš buvau priverstas išeiti iš rinkos dėl kolegų iš Vilniaus (vairavimo mokyklų), kurios mane suvalgė, kadangi „nešokau pagal jų dūdą“. Atitinkamai, tapau nebe draugas, tai su manimi buvo nuspręsta susidoroti <...> jaučiau, jog iš manęs bus bandoma perimti vairavimo aikštelę, nes tos didžiosios vairavimo mokyklos ateina ir siūlo savininkams tris kartus didesnę nuomos kainą, kad tik būtų nutraukta nuomos sutartis. Jeigu neteksi aikštelės - viskas, niekas manęs daugiau niekur nepriimtų, nes taip yra susitarusios vairavimo mokymo [mokyklos]“*[247].

(242) UAB „Via Triumphalis“ vadovė nurodė: *„Pagrindinis dalykas man yra baimė, jog tos didžiosios mokyklos mane suvalgys, važiavau dar papildomai tartis pas UAB „Limada“ [įmonė nuomojanti vairavimo mokymo aikštelę UAB „Via Triumphalis“], kad nenutrauktų su manim sutarties, bandžiau užsitikrinti, kad negalėtų man daryti spaudimų. Ėjo kalbos, kad „Draiveris“ nori išsinuomoti visą tą aikštelę iš UAB „Limada“, kad mane išstumti. Man tą patvirtino ir UAB „Limada“ vadovė, kuri sakė, jog pas ją atvažiuoja didžiosios vairavimo mokyklos ir bando išsinuomoti aikštelę, kad išstumti mažąsias vairavimo mokyklas“*[248]. UAB „Limada“ vadovė [ASMENS DUOMENYS] patvirtino, jog dėl vairavimo mokymo aikštelės teiravosi UAB „Vilniaus vairavimo mokykla“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] bei UAB Mokymo centras „Adpilis“ vadovas [ASMENS DUOMENYS][249]. Pastarasis šį faktą iš pradžių neigė, o vėliau nurodė: *„<...> lyg ir buvau su ja susitikęs, neatsimenu tiksliai kada, galbūt vasarą. Ko pas ją buvau, tiksliai neatsimenu, galbūt ir dėl aikštelės kalbėjausi <...> 100 proc. galiu patvirtinti, kad su* [ASMENS DUOMENYS] *[UAB „Vilniaus vairavimo mokykla“ vadovas* [ASMENS DUOMENYS]*] pas Mados vadovę* [ASMENS DUOMENYS] *[UAB „Limada“ vadovė* [ASMENS DUOMENYS]*] nebuvau“*[250].

(243) Aplinkybes dėl siekio kontroliuoti vairavimo mokymo aikšteles patvirtino ir UAB „Rigveda“, kuri nuo 2018 m. pradžios pradėjo teikti vairavimo mokymo paslaugas Vilniuje bei taikė apie 100 Eur mažesnius įkainius už B kategorijos vairavimo kursus nei dauguma vairavimo mokyklų Vilniuje: *„<…> jau patyrėme spaudimą dėl aikštelės Vilniuje, kurią išsinuomojome penkeriems metams. Aikštelės su NTF* [UAB „Nekilnojamojo turto fondas“] *nuomos sutartį pasirašėme gruodžio mėn., ją užregistravome ir šių metų sausio mėn. gavome Rigveda Vilnius pirminio mokymo VKTI licenciją. <…> Iš karto po to, iš NTF gavau skambutį, kad NTF jau nebenori su mumis tęsti sutartyje numatytų įsipareigojimų (atitinkamai nuomoti aikštelės penkeriems metams), nes jiems pasiūlė kita vairavimo mokykla tris kartus didesnę sumą už kiekvieną mėn. <…> Derybose jie pasakė, kad jiems kelis kartus skambino, bandė susitikti Draiverio mokyklos savininkas vardu berods* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „LDV Unio“ vadovas [ASMENS DUOMENYS]]“[251].

---

[245] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 klausimą (bylos 51 tomas, 34 lapas).
[246] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 klausimą (bylos 51 tomas, 34 lapas).
[247] 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, bylos 51 tomas, 31 lapas.
[248] 2016 m. spalio 18 d. UAB „Via Triumphalis“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, 10 pastraipa (bylos 87 tomas, 45 lapas).
[249] Bylos 148 tomas, 1–2 lapai.
[250] 2016 m. lapkričio 9 d. UAB Mokymo centras „Adpilis“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, bylos 24 tomas, 8 lapas.
[251] Bylos 109 tomas, 71 lapas.

(244) Kalbėdamas apie įkainių augimo priežastis, UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė, jog [KONFIDENCIALU][252]. UAB „Rigveda“ vadovas taip pat teigė: [KONFIDENCIALU][253]. Primintina, jog LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkime, kuriame buvo aptariamos vairavimo mokymo kainos. UAB „Rigveda“ vadovas taip pat nurodė: [KONFIDENCIALU][254]. Kaip nurodyta Nutarimo (177) pastraipoje, [KONFIDENCIALU].

(245) UAB „Blyksta“ vadovė [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„Kalbant apie 2016 m. kitų vairavimo mokyklų kursu kainų pakėlimą, labai nustebino kainų pakėlimo laikas – pavasaris. Jei pakėlimo priežastis būtų PVM, tai turėjo įvykti sausį, kai įvedė PVM. <...> manau, kad turėjo įvykti asociacijos susitikimas, kur jie aptarė kainų kėlimą, o kodėl jie laukė kelis mėnesius po PVM pakėlimo – nesuprantama“*[255].

(246) Tyrimo metu buvo taip pat buvo gauti LVMA paaiškinimai[256]. LVMA teigimu, ūkio subjektų taikomoms paslaugų kainoms itin didelį poveikį darė šios aplinkybės: išaugę veiklos kaštai (pasikeitusi mokestinė aplinka, bendras prekių ir paslaugų kainų lygio didėjimas, darbuotojų atlyginimo didėjimas) bei itin sumažėjęs vartotojų skaičius (mažesnė paklausa). Dauguma nagrinėjamų ūkio subjektų atstovų įkainių augimą aiškino visiškai vienodai – pradėtu taikyti standartinio tarifo PVM mokesčiu, išaugusiomis sąnaudomis (kuro, remonto, draudimo, patalpų nuomos, atlyginimų didėjimu) bei sumažėjusiu mokinių skaičiumi[257].

(247) Nagrinėjami ūkio subjektai nurodė, jog vairavimo mokyklos aktyviai stebi konkurentus ir reaguoja į viena kitos elgesį[258]. Ūkio subjektų teigimu, įkainiai yra keičiami labai dažnai, atsižvelgiant tiek į sezoniškumą, tiek į konkurentų elgesį[259].

3.2.4. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų taikytos kainos

(248) Konkurencijos taryba nustatė, kad Vilniuje dauguma vairavimo mokyklų įkainius iki 2016 m. birželio 13 d. susirinkime aptarto kainų lygio pakėlė 2016 m. liepos mėn., o didelė dalis LVMA Vilniaus narių kainas pakėlė būtent 2016 m. liepos 1 d.

(249) 2016 m. balandžio 22 d., netrukus po 2016 m. balandžio 14 d. vykusio LVMA narių visuotinio susirinkimo, UAB „Daugva ir ko“ darbuotoja atsiuntė įmonės vadovui [ASMENS DUOMENYS] lentelę, kurioje nurodytos Vilniaus vairavimo mokyklų taikomos kainos[260]. Matyti, jog už B kategorijos vairavimo kursus kaina svyravo nuo 270 Eur iki 419 Eur, o C, CE ir D kategorijų kursų kaina nuo 480 Eur iki 732 Eur, ir vos kelios vairavimo mokyklos taikė vienodus įkainius. Tačiau nuo 2016 m. liepos mėn. daugumos Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų įkainiai ne tik ženkliai pakilo, bet ir tapo beveik vienodi.

(250) Be to, iki 2016 m. liepos mėn. B kategorijos mokymų (praktika ir teorija) kaina daugumoje vairavimo mokyklų būdavo ženkliai didesnė nei B kategorijos eksternu kursų kaina, kadangi vairavimo mokykla turėdavo organizuoti ne mažesnės nei 40 val. teorijos žinių mokymų kursą (reikalinga patalpa, dėstytojai, metodinė medžiaga)[261]. Žemesnės B kategorijos eksternu kursų sąnaudos atsispindėdavo ir mažesnėje šių kursų kainoje. Tačiau nuo 2016 m. liepos mėn. B

---

[252] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 5 pastraipa (bylos 111 tomas, 5 lapas).
[253] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.3 pastraipa (bylos 111 tomas, 6 lapas).
[254] 2018 m. vasario 22 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimai, bylos 111 tomas, 49 lapas.
[255] 2016 m. lapkričio 29 d. UAB „Blyksta“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, bylos 87 tomas, 33 lapas.
[256] Bylos 18A tomas, 1–17 lapai.
[257] Bylos 20-109, 115–121 tomai, ūkio subjektų paaiškinimų protokolai.
[258] Bylos 20-109, 115–121 tomai, ūkio subjektų paaiškinimų protokolai.
[259] Bylos 20-109, 115–121 tomai, ūkio subjektų paaiškinimų protokolai.
[260] Žr. Nutarimo (171) pastraipa.
[261] Žr. Nutarimo 1 dalį.

kategorijos (praktikos ir teorijos) ir B kategorijos eksternu kursų kaina daugumoje vairavimo mokyklų tapo vienoda arba labai panaši.

(251) Žemiau pateikiama informacija apie ūkio subjektų naujai pradėtus taikyti įkainius bei šių įkainių pasikeitimo datą. Primintina, jog lapelyje, kuris, LVMA atstovės [ASMENS DUOMENYS] teigimu, buvo surašytas 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo metu[262] buvo nurodytos skirtingų kategorijų kainos:

(a) ties A kategorija buvo nurodyta 245 Eur suma;
(b) ties B kategorija buvo nurodyta 490 Eur suma;
(c) ties C kategorija buvo nurodyta 700 Eur suma;
(d) ties CE ir D kategorijomis buvo nurodyta 720 Eur suma;
(e) ties C+CE, C+CD ir CE+D kategorijomis buvo nurodytos 1100 Eur sumos;
(f) ties C+CE+D kategorijomis buvo nurodyta 1300 Eur suma.

(252) Kaip matyti iš toliau pateiktos lentelės, visos vairavimo mokyklos įkainius padidino iki tokio paties (arba labai panašaus) kainų lygio, kuris buvo nurodytas lapelyje[263]:

Nr.	**Ūkio subjektas**	**Dalyvavimas 2016–06–13 Vilniaus narių susirinkime**	**Kainų pakėlimo data**	**B (eksternu) įkainis/ B kategorijos įkainis**	**C/ D/C+CE/CE+D/ C+CE+D**
1.	A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“	Taip (Vadovas)	2016-06-10	490/495	710/730/1100/1100/ 1300
2.	Jono Jasučio įmonė	Taip (Vadovas)	2016-07-09[264]	490/500	700/700/1100/1100/ 1300
3.	UAB „Automotoket“	Taip (Vadovas)	2016-07-01 – 2016-07-12	490/500[265]	700/700/1090/1090/ 1290[266]
4.	UAB „Autoplaza“	Taip (Vadovas)	2016-07-01	490/530	720/720/1100/1100/ 1300
5.	UAB „Daugva ir ko“	Taip (Vadovas)	2016-07-05[267]	510/510[268]	700/720/1100/1100/ 1300

[262] Nutarimo (176) pastraipa.
[263] Lentelėje nurodyti duomenys yra pateikiami pagal įtariamų ūkio subjektų pateiktą informaciją apie įkainių pasikeitimus, kuri yra atitinkamų ūkio subjektų nekonfidencialiuose bylos tomuose, arba pagal viešai prieinamus faktinius duomenis, kurie yra bylos 130–131a tomuose.
[264] Pagal Jono Jasučio įmonės pateiktą informaciją įkainiai pakeisti 2016 m. liepos 11 d. Pagal viešai prieinamus faktinius duomenis nauji C,CE,D ir šių kategorijų kombinacijų įkainiai buvo taikomi bent jau nuo 2016 m. liepos 9 d.
[265] UAB „Automotoket“ nurodė mažesnius įkainių dydžius. Lentelėje pateikiama informacija pagal viešai prieinamus faktinius duomenis.
[266] UAB „Automotoket“ nurodė mažesnius įkainių dydžius. Lentelėje pateikiama informacija pagal viešai prieinamus faktinius duomenis.
[267] Pagal UAB „Daugva ir ko“ pateiktą informaciją įkainiai pasikeitė 2016 m. rugpjūčio 8 d. Pagal viešai prieinamus faktinius duomenis nauji įkainiai buvo taikomi bent jau nuo 2016 m. liepos 5 d.
[268] UAB „Daugva ir ko“ nurodė, jog B kategorijos įkainis pakilo iki 490 Eur.

6.	UAB „Dorkanas“	Taip (Vadovas)	2016-07-01[269]	490/499	700/720/1100/1100/1300
7.	UAB „Dovanėlė Jums“	Taip (Vadovas)	2016-07-01	490/520	700/720/1100/1100/1300
8.	UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“	Taip (Vadovas)	2016-07-02[270]	420/420	700/720/1100/-/1300
9.	UAB „JTMC“	Taip (Vadovas)	2016-07-01[271]	490/520	710/725/1115/1115/1325
10.	UAB „Kelio Iliuzija“	Taip (Vadovas)	2016.07 mėn.[272]	490/500	700/725/1100/1100/1300
11.	UAB „LDV Unio“	Taip (Vadovas)	2016 III ketv[273]	518/528	710/735/1115/1115/1325
12.	UAB Mokymo centras „Adpilis“	Taip (Vadovas)	2016-07-01	490/505	700/720/1100/1100/1300
13.	Vilniaus saugaus miesto centras	Taip (Vadovas)	2016-09-01	-/466,86	Nemokina
14.	UAB „Visagalis“	Taip (Vadovas)	2016-07-01	490/520	700/720/1100/1100/1300
15.	UAB „Sostinės vairavimo mokykla“	Taip (Vadovas)	2016-08-01	490/490	700/720/1100
16.	VšĮ „Vairoseta“	Taip (Vadovas)	2016-07-12/ 2016-08-11	449/489	699/749/1099/-/1299

(253) Nors vairavimo mokyklų atstovai ir teigė, jog įkainiai yra keičiami pakankamai dažnai (atsižvelgiant į sezoną bei konkurentų elgesį) (žr. Nutarimo 3.2.3 dalį), šie 2016 m. liepos mėn. nustatyti įkainiai daugumoje vairavimo mokyklų faktiškai buvo visiškai nekeičiami (arba keičiami labai nežymiai) daugiau nei pusantrų metų[274].

(254) Po to, kai UAB „Rigveda“ pradėjo veiklą Vilniuje, trys vairavimo mokyklos – UAB „Automotoket“, UAB „Dovanėlė Jums“ ir UAB „Kelio iliuzija“ – esančios netoli UAB „Rigveda“ mokymo klasės, sumažino visų vairavimo mokymo kategorijų įkainius. Tyrimo metu užfiksuota, jog UAB „Automotoket“ ir UAB „Kelio iliuzija“ paskutinį kartą taikė lapelyje nurodytus (arba jame nurodytam dydžiui labai artimus) įkainius už vairavimo mokymo kategorijas 2018 m. kovo 20 d., o UAB „Dovanėlė Jums“ – 2018 m. vasario 13 d.

(255) Tyrimo metu kai kurios nagrinėjamos vairavimo mokyklos nutraukė vairavimo mokymo paslaugų teikimą. Vilniaus saugaus miesto centras – nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. neberengia B

[269] Pagal UAB „Dorkanas“ pateiktą informaciją. Nurodyti dydžiai buvo patvirtinti UAB „Dorkanas“ vadovo 2016 m. birželio 29 d.
[270] Pagal viešai prieinamus faktinius duomenis toliau nurodyti įkainiai buvo taikomi bent jau nuo 2016 m. liepos 2 d.
[271] UAB „JTMC“ informacijos apie įkainių pasikeitimus nepateikė. Informacija pateikiama pagal viešai prieinamus faktinius duomenis.
[272] UAB „Kelio iliuzija“ nurodė, jog įkainiai pasikeitė 2016 m. liepos mėn. Pagal viešai prieinamus faktinius duomenis nauji įkainiai buvo taikomi mažiausiai nuo 2016 m. liepos 24 d.
[273] Pagal UAB „LDV Unio‘ pateiktą informaciją. Pagal viešai prieinamus faktiniais duomenimis UAB „LDV Unio“ naujus įkainius taikė mažiausiai nuo 2016 m. liepos 11 d.
[274] Bylos 129–146a tomai.

kategorijos transporto priemonių vairuotojų mokymų[275]. Jono Jasučio įmonė nebeteikia vairavimo mokymo paslaugų nuo 2018 m. sausio mėn. pradžios[276].

(256) Kitų nagrinėjamų ūkio subjektų įkainiai už C, CE, D kategorijas ir jų kombinacijas nuo 2016 m. birželio 13 d. vykusio susirinkimo nesikeitė bent iki Pranešimo apie įtariamą pažeidimą priėmimo (2018 m. rugpjūčio 3 d.)[277].

(257) Apibendrinus pateiktą informaciją matyti, kad LVMA Vilniaus apskrities narių bei 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavusių ne LVMA narių įkainiai pakilo, o daugumos iš jų kainos pasikeitė būtent 2016 m. liepos 1 d. Be to, vairavimo mokyklų pradėti taikyti įkainiai atitiko 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu aptartas bei lapelyje nurodytas kainas.

3.3. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmai

(258) 2016 m. liepos mėn. pakilus vairavimo mokymo įkainiams Vilniaus mieste, jie netrukus pakilo ir Kauno mieste. UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė, jog [KONFIDENCIALU][278]. UAB „Rigveda“ vadovo teigimu, [KONFIDENCIALU][279].

(259) Iš surinktos informacijos matyti, jog po 2016 m. balandžio 14 d. visuotinio susirinkimo, kuriame LVMA viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS] teigė „*Pridėti noras buvo tik tas, kad netikėjimas, kad visi vieningai galime sureguliuoti (nustatyti) kainas. Pasiūlymas, kad periodiškai susitikti kiekvienoje apskrityje, kad pasikalbėti, pasitarti ir taip suaktyvinti veiklą narių*“[280], 2016 m. balandžio 26 d. Kaune vykusiame LVMA Kauno apskrities narių susirinkime, kaip ir kituose 2016 metais LVMA organizuotuose susirinkimuose, buvo aptariami su vairavimo mokymo sąnaudomis bei įkainiais susiję klausimai. Be to, nuo 2016 m. liepos mėn. (įkainių pakilimo Vilniuje datos) LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] pradėjo kiekvieną savaitę organizuoti Kauno vairavimo mokyklų atstovų (LVMA narių) susirinkimus, kurių metu buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai.

3.3.1. 2016 m. balandžio 26 d. LVMA Kauno apskrities narių susirinkimas

(260) 2016 m. balandžio 26 d. Kaune vyko LVMA Kauno apskrities narių susirinkimas, kuriame dalyvavo šie LVMA Kauno apskrities nariai: UAB „ARV-Auto“, UAB „SDG Akademija“, UAB „Rigveda“, VšĮ „Greičio juosta“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė.[281] Šiame susirinkime taip pat dalyvavo LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS], viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS], administratorė [ASMENS DUOMENYS], LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS], kuris taip pat yra Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos UAB „Daugva ir ko“ vadovas.

(261) 2016 m. balandžio 26 d. susirinkimo protokole nurodyta tokia darbotvarkė: LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] teisės aktų, reglamentuojančių vairavimo mokymą, apžvalga, kiti einamieji klausimai, diskusijos. 2016 m. balandžio 29 d. LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS] siuntė minėto susirinkimo protokolo projektą derinimui LVMA Kauno apskrities vadovui [ASMENS DUOMENYS]. Šio protokolo pabaigoje nurodyta: „*Taip pat, susirinkusieji apžvelgė ekonominę vairavimo mokyklų aplinką, kuri akivaizdžiai liūdina. Paminėti tie atvejai, kai*

---

[275] Bylos 85 tomas, 8 lapas. Kitų kategorijų mokymo paslaugų įstaiga neteikė.
[276] Bylos 109 tomas, 71–77 lapai.
[277] Bylos 129–146a tomai.
[278] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, bylos 111 tomas, 5 lapas.
[279] Bylos 111 tomas, 5 lapas.
[280] Nutarimo (163) pastraipa.
[281] 2016 m. balandžio 26 d. LVMA Kauno apskrities narių susirinkimo dalyvių registracijos lapas, bylos 18A tomas, 54 lapas.

vairavimo mokyklos nurodo tokią kursų kainą už kurią neįmanoma paruošti būsimojo vairuotojo, kadangi išlaidos yra didesnės nei gaunama nauda“[282].

(262) Šio įrašo pasirašytame protokole neliko[283]. LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS] paaiškino: *„Dabar tikrai prisimenu, kad buvo daromos korekcijos. Bet kas pateikė pastabas neprisimenu. Kiek prisimenu,* [ASMENS DUOMENYS] *pastabų neturėjo, tai lieka arba prezidentas, arba viceprezidentas. Tikėtina, jog būsiu rodžiusi šį protokolą* [ASMENS DUOMENYS] *ir jis pateikė šią pastabą, jog pašalinti šią pastraipą. Dėl ko tą reikėjo padaryti, įvardinti negaliu“*[284].

(263) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: [KONFIDENCIALU][285]. Tą iš esmės patvirtino ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS], dalyvavęs susirinkime. Paklaustas, ar šio susirinkimo metu buvo išreikšti pastebėjimai dėl Kaune taikomų kainų už vairavimo mokymą, [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„Ten visąlaik viskas vyksta kitaip nei Vilniuje. Mes stebėjomės, kodėl pas juos kainos mažesnės daugiau nei 100 Eur ir kaip jie ten išgyvena. Aš nesuprantu, kaip jie išgyvena su tokiomis žemomis kainomis“*.[286] UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„Jeigu buvo aptarta, manau, kad buvo aptartos sunkios konkurencinės sąlygos, tačiau tiksliai neatsimenu“*.[287] UAB „SDG Akademija“ buvusi vadovė [ASMENS DUOMENYS] nurodė*: „Kad kainos yra mažos – tai yra nuolatos ore, nuolatinė tema“*.[288]

(264) LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS] ir viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS] kategoriškai neigė, jog minėto susirinkimo metu buvo svarstoma su vairavimo mokymo įkainiais ar vairavimo mokyklų ekonomine padėtimi susijusi informacija[289].

(265) Nors 2016 m. balandžio 26 d. Kaune vykusio susirinkimo metu buvo rašomas protokolas bei atliekama dalyvių registracija, LVMA atstovai, paprašyti pateikti dalyvių sąrašą, nurodė: „*Susirinkimai buvo protokoluojami. Kadangi Asociacijos įstatuose nėra numatytas dalyvių registravimas, tai minimų susirinkimų dalyvių registracija nevykdyta“*[290]. Prašoma informacija buvo pateikta tik nurodžius, jog Konkurencijos tarybai yra žinomas dalyvių registracijos faktas.

3.3.2. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų atstovų susirinkimai

(266) Po 2016 m. balandžio 14 d. vykusio visuotinio LVMA narių susirinkimo ir 2016 m. balandžio 26 d. Kauno apskrities LVMA narių susirinkimo, LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] pradėjo reguliariai organizuoti Kauno vairavimo mokyklų susitikimus, kurie vykdavo Dariaus Mikulio įmonės vairavimo mokykloje, Garliavoje.

---

[282] 2016 m. balandžio 26 d. LVMA Kauno apskrities narių susirinkimo protokolas, bylos 17 tomas, 41–42 lapai.
[283] Bylos 16 tomas, 28 lapas.
[284] 2017 m. liepos 18 d. LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 13 e) klausimą (bylos18 tomas, 6 lapas).
[285] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.2. pastraipa, bylos 111 tomas, 6 lapas.
[286] 2017 m. rugpjūčio 24 d. LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 d) klausimą (bylos 38 tomas, 47 lapas).
[287] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 c) klausimą (bylos 94 tomas, 118 lapas).
[288] 2017 m. birželio 22 d. UAB „SDG Akademija“ buvusios vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 14 c) klausimą (bylos 115 tomas, 35 lapas).
[289] 2017 m. liepos 18 d. LVMA prezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 11 klausimą (bylos 18 tomas, 68 lapas); 2017 m. liepos 18 d. LVMA viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 13 d)–e) klausimus (bylos 18 tomas, 130 lapas).
[290] Bylos 18A tomas, 45 lapas.

(267) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė, kad po šio visuotinio susirinkimo[291] [KONFIDENCIALU][292]. UAB „Rigveda“ vadovas taip pat pažymėjo: [KONFIDENCIALU][293].

(268) UAB „Rigveda“ vadovas taip pat nurodė: [KONFIDENCIALU][294].

(269) Primintina, jog LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkime, kuriame ir buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai. Be to, būtent Kauno vairavimo mokyklos UAB „Rigveda“ patalpose buvo rastas ranka rašytas lapelis[295] su Vilniaus vairavimo mokymo kategorijų kainomis, kuris, LVMA administratorės [ASMENS DUOMENYS] teigimu, buvo surašytas 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo metu[296].

(270) UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: [KONFIDENCIALU][297].

(271) UAB „Rigveda“ vadovas taip pat nurodė: [KONFIDENCIALU][298].

(272) Šie paaiškinimai atitinka tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes. Remiantis Konkurencijos tarybos surinktais duomenimis, nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. liepos 1 d. Kaune vyko trys LVMA Kauno apskrities narių susirinkimai, įskaitant 2016 m. balandžio 26 d. susirinkimą, kurį organizavo LVMA[299]. Visų šių trijų susirinkimų darbotvarkė prieš susirinkimą buvo siųsta susirinkimo dalyviams[300]. Tačiau nuo 2016 m. liepos 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. vyko ne mažiau nei aštuoniolika susirinkimų, kuriuose dalyvavo Kauno vairavimo mokyklų vadovai.[301] Siųsdamas kvietimus į susirinkimus nuo 2016 m. liepos mėn. [ASMENS DUOMENYS] nenurodė nė vieno vykusio susirinkimo darbotvarkės.

(273) Į susirinkimus be kita ko buvo kviečiami ir dalyvaudavo: Dariaus Mikulio įmonės vadovas [ASMENS DUOMENYS], UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], UAB „Jurbarko saugaus eismo centras“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], ir Valdo Žukausko vairavimo mokyklos vadovas [ASMENS DUOMENYS][302].

(274) Nagrinėjami ūkio subjektai patvirtino, jog žinojo apie Dariaus Mikulio įmonės organizuojamus susirinkimus, gaudavo į juos kvietimus bei juose dalyvaudavo: „*Aš stengiuosi dalyvauti visuose susitikimuose. Praleidau 2–3 susitikimus, tiksliai neatsimenu*“ (UAB „ARV-Auto“)[303]; „*Gal tris kartus dalyvavau“* (UAB „Auto ABC“)[304]; „*Pastoviai mes į juos važiuojame, grubiai gal vyksta į mėnesį kartą*“ (VšĮ „Auto ABCDE“)[305]; „*Stengiuosi dalyvauti visuose*

---

[291] Kalbama apie 2016 m. balandžio 26 d. LVMA Kauno apskrities narių susirinkimą.
[292] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.3. pastraipa, bylos 111 tomas, 6 lapas.
[293] 2017 m. birželio 2 d. UAB „Rigveda“ pripažinimo pareiškimas, bylos 111 tomas, 1 lapas.
[294] 2018 m. vasario 22 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimai, bylos 111 tomas, 49 lapas.
[295] Nutarimo (174) ir (175) pastraipos.
[296] Nutarimo (176) pastraipa.
[297] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.4. pastraipa, bylos 111 tomas, 6 lapas.
[298] 2017 m. birželio 2 d. UAB „Rigveda“ pripažinimo pareiškimas, bylos 111 tomas, 2 lapas.
[299] Bylos 122 tomas, 1–4 lapai.
[300] Bylos 122 tomas, 1–4 lapai.
[301] Bylos 122 tomas.
[302] Bylos 122 tomas, 1–29 lapai.
[303] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ paaiškinimų protokolas, atsakymas į 13 klausimą (bylos 94 tomas, 119 lapas).
[304] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 klausimą (bylos 90 tomas, 31 lapas).
[305] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 92 tomas, 52 lapas).

susirinkimuose, kiek pavyksta“ (UAB „Rigveda“)[306]; „*Aš juose buvau gal tris ar keturis kartus <..>* [2016 metais] *aš buvau gal porą kartų <..> Rugsėjo spalio mėn. dalyvavau*“ (V. Žukausko įmonė)[307].

(275) VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas nurodė, kad Dariaus Mikulio įmonės vadovas daugiausia praneša visiems apie susitikimus elektroninėmis žinutėmis.[308] Tai patvirtina ir Konkurencijos tarybos surinkti faktiniai duomenys.[309]

(276) UAB „Rigveda“ vadovas nurodė, [KONFIDENCIALU][310]. UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Susirenka nuo 7–8 iki keliolikos asmenų. Dalyvauja vairavimo mokyklų atstovai*“[311]. UAB „Auto ABC“ vadovė nurodė: „[Dalyvauja] *ABCDE, Rigveda, ARV auto,* [ASMENS DUOMENYS]*, SDG, Jurbarko, neatsimenu kokia ten mokykla ir dar pora mažyčių*“[312]. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Pastoviai mes į juos važiuojame, grubiai gal vyksta į mėnesį kartą. Ir dabar važiuojame. Visada vyksta daugmaž vienodais intervalais. Į susitikimus kviečiami visi Kauno mokyklų vadovai, gal net visiem praneša, t.y. ir tiems, kurie priklauso, ir tiems, kurie nepriklauso asociacijai*“[313]; „*Jeigu buvo susitikimas ir jame nedalyvavome, apie jį vistiek sužinome, susitinkame aikštelėse ir pan.* “.[314]

(277) LVMA Kauno apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] organizuoti susirinkimai nagrinėjamu laikotarpiu paprastai vykdavo trečiadieniais, kartais ketvirtadieniais. Žemiau pateikiamos vykusių LVMA organizuotų susirinkimų datos, turimais duomenimis[315]:

Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimai 2016.01.01-2016-07.01	**Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimai 2016.07.01-2016.12.31**
2016-01-11	2016-07-27 (trečiadienis)
2016-02-23	2016-08-10 (trečiadienis)
2016-04-26	2016-08-17 (trečiadienis)
	2016-08-25 (ketvirtadienis)
	2016-09-07 (trečiadienis)
	2016-09-14 (trečiadienis)
	2016-09-22 (ketvirtadienis)
	2016-09-28 (trečiadienis)
	2016-10-06 (ketvirtadienis)
	2016-10-13 (ketvirtadienis)
	2016-10-19 (trečiadienis)
	2016-10-26 (trečiadienis)
	2016-11-09 (trečiadienis)

[306] 2017 m. gegužės 31 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 4 a) klausimą (bylos 109 tomas, 34 lapas).
[307] 2017 m. gegužės 31 d. V. Žukausko įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 10, 15, 16 b) klausimus (bylos 120 tomas, 23 lapas).
[308] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 7 klausimą (bylos 92 tomas, 52 lapas).
[309] Bylos 122 tomas.
[310] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.9. pastraipa (bylos 111 tomas, 7 lapas).
[311] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 12 klausimą (bylos 94 tomas, 119 lapas).
[312] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 klausimą (bylos 90 tomas, 31 lapas.
[313] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 92 tomas, 52 lapas).
[314] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 9 ir 12 b) klausimus klausimą (bylos 92 tomas, 52–53 lapai).
[315] Bylos 122 tomas.

	2016-11-16 (trečiadienis) 2016-11-23 (trečiadienis) 2016-11-30 (trečiadienis) 2016-12-07 (trečiadienis) 2016-12-14 (trečiadienis)

(278) Kaip matyti, nuo 2016 m. liepos mėn., t. y. nuo įkainių pakilimo laikotarpio Vilniuje, LVMA Kauno apskrities narių susirinkimai pradėjo vykti beveik kiekvieną savaitę. Nė vienas iš nagrinėjamų ūkio subjektų negalėjo įvardinti, kokios priežastys lėmė tokį LVMA Kauno apskrities narių susirinkimų padažnėjimą[316]. Dauguma ūkio subjektų nurodė, jog susirinkimų metu buvo daugiausiai kalbama apie teisės aktų pasikeitimus, įstatyminę bazę bei egzaminų laikymą valstybės įmonėje „REGITRA“, tačiau negalėjo nurodyti, dėl kokių konkrečių klausimų (teisės aktų pasikeitimų) nuo 2016 m. liepos mėn. reikėjo susitikti kiekvieną savaitę[317]. UAB „SDG Akademija“ buvusi vadovė [ASMENS DUOMENYS], ėjusi pareigas iki 2016 m. birželio mėn., nurodė: „*Mano vadovavimo metu niekada nėra buvę, kad taip dažnai būtume susirinkę*“[318].

(279) 2016 m. liepos 1 d. UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė laišką UAB „Rigveda“ Šakių filialui tema „*Informuoju, kad nuo šiandienos turėtų keistis kainos visų mokyklų*.“, kuriame nurodyta: „*Sveiki, <...>, Informuoju, kad nuo šiandienos turėtų keistis kainos visų mokyklų. Noriu, kad atkreiptumėte dėmesį į konkurentų kainas ar keitėsi, ar ne nuo 07 mėn. pirmos dienos. T.y.šiandienos*“[319]. UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: [KONFIDENCIALU][320].

(280) UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: [KONFIDENCIALU][321].

(281) UAB „Rigveda“ vadovas taip pat paaiškino: [KONFIDENCIALU][322].

3.3.3. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų taikytų kainų pokyčiai

(282) UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: [KONFIDENCIALU][323]. UAB „Rigveda“ vadovas toliau nurodė: [KONFIDENCIALU][324].

(283) Kauno vairavimo mokyklų įkainiai pakilo ir suvienodėjo būtent keliais etapais – 2016 m. liepos mėn. pabaigoje, kuomet daugumos vairavimo mokyklų įkainiai už A kategorijos vairavimo kursus pakilo nuo 150–169 Eur iki 170–219 Eur, už B kategorijos vairavimo kursus pakilo nuo 225–277 Eur iki 350 Eur, už C, CE kategorijų kursus pakilo nuo 250–270 Eur iki 385–490 Eur, už D kategorijos kursus pakilo nuo 249–270 Eur iki 385–399 Eur, bei 2016 m. rugsėjo mėn. pabaigoje, kai daugumos vairavimo mokyklų įkainiai už B kategorijos vairavimo kursus pakilo iki 375 Eur, C, CE, D kategorijų kursus pakilo iki 420–450 Eur. Šis įkainių augimas įvyko iš karto po 2016 m. liepos 27 d. ir 2016 m. rugsėjo 22 d. Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimų bei šiuo laikotarpiu vykusios jų tarpusavio komunikacijos.

---

[316] Bylos 90–99, 106–107,109, 120 tomai. Nagrinėjamų ūkio subjektų vadovų paaiškinimų protokolai esantys atitinkamų ūkio subjektų nekonfidencialiuose bylos tomuose.
[317] Bylos 90–99, 106–107,109, 120 tomai. Nagrinėjamų ūkio subjektų paaiškinimų protokolai esantys atitinkamų ūkio subjektų nekonfidencialiuose bylos tomuose.
[318] 2017 m. birželio 22 d. UAB „SDG Akademija“ buvusios vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 22 klausimą (bylos 115 tomas, 35 lapas).
[319] Bylos 108 tomas, 27 lapas.
[320] Bylos 111 tomas, 47 lapas.
[321] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.3.–6.4. pastraipos, bylos 111 tomas, 6 lapas.
[322] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.10., 6.19. pastraipos, bylos 111 tomas, 7, 9 lapai.
[323] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.8. pastraipa, bylos 111 tomas, 7 lapas.
[324] 2018 m. vasario 22 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimai, bylos 111 tomas, 49 lapas.

(284) Žemiau pateikiamos lentelės su Kauno vairavimo mokyklų taikytomis kainomis už A, B, C, CE, D kategorijų vairavimo kursus (geltonai pažymėti laikotarpiai, kada kiekviena vairavimo mokykla didino taikomus įkainius)[325].

(285) Informacija lentelėse[326] pateikiama pagal UAB „Rigveda“ 2016–2017 metais vykdyto kassavaitinio Kauno vairavimo mokyklų internetinėse svetainėse skelbiamų kainų fiksavimo duomenis[327].

[325] Bylos 113 tomas, 1—84 lapai; bylos 111 tomas, 54–89 lapai.
[326] Lentelėse „ND“ reiškia – nėra duomenų.
[327] Žr. bylos 113 tomą. Dariaus Mikulio įmonė ir UAB „Tikslo linija“ teikė A ir B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas (Nutarimo 2.6 dalis), tačiau UAB „Rigveda“ neatlikdavo sistemingos Dariaus Mikulio įmonės ir UAB „Tikslo linija“ taikomų kainų stebėsenos.

Vairavimo mokykla	2016.01.22	2016.02.26	2016.06.03	2016.06.10	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.10.21	2016.10.28	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda"	149	159	159	159	159	159	159	159	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190
UAB "Auto ABC"	210	ND	185	185	185	185	160	160	190	190	190	190	190	200	200	200	200	200	200	200	200
UAB "ARV-Auto"	150	159	159	159	159	159	159	159	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190	190
VšĮ "Auto ABCDE"	150	150	150	150	150	150	150	150	219	219	219	219	219	220	220	220	220	220	220	220	220
V.Žukausko įmonė	159	159	159	159	159	159	159	159	170	170	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200

Kauno vairavimo mokyklų taikomos kainos (A kategorija) 2016-01-22 – 2016-12-09

Vairavimo mokykla	2016.01.22	2016.02.26	2016.06.03	2016.06.10	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.10.21	2016.10.28	2016.11.11	2016.12.09	2017.02.13	2017.03.13	2017.04.14
UAB "Rigveda"	249	249	249	249	249	249	274	319	349	349	349	350	350	375	375	375	375	375	375	375	349	339	319	299
UAB "Auto ABC"	289	259	259	259	259	259	275	275	360	360	360	360	360	375	375	375	375	375	375	375	375	345	345	300
UAB "ARV-Auto"	288	250	277	277	277	277	277	310	350	350	350	350	377	377	377	377	377	377	377	377	350	340	320	ND
VšĮ "Auto ABCDE"	220	250	270	270	270	270	270	280	360	360	360	360	360	375	375	375	375	375	379	379	345	340	320	300
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	229	239	239	239	239	239	239	270	299	350	350	349	349	375	375	375	375	375	375	375	325	315	315	312
V.Žukausko įmonė	249	249	270	249	249	249	249	249	350	350	350	350	350	375	375	375	375	375	375	375	375	350	350	350

Kauno vairavimo mokyklų taikomos kainos (B kategorija) 2016-01-22 – 2017-04-14

Vairavimo mokykla	2016.01.22	2016.02.26	2016.06.03	2016.06.10	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.10.21	2016.10.28	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda"	264	259	250	250	250	250	250	299	389	389	389	389	389	420	430	430	430	430	430	430	370
UAB "Auto ABC"	289	259	259	259	259	259	259	259	389	389	389	390	390	430	430	430	430	430	430	430	430
UAB "ARV-Auto"	265	265	250	250	250	250	250	300	390	390	390	390	390	430	430	430	430	430	430	430	375
VšĮ "Auto ABCDE"	270	270	270	270	270	270	270	270	389	389	389	389	389	430	430	430	430	430	430	430	365
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	268	264	250	250	250	250	250	270	299	385	385	389	389	420	420	430	430	430	430	430	370
V.Žukausko įmonė	289	289	265	265	265	265	265	265	389	389	390	390	390	430	430	430	430	430	430	430	430

Kauno vairavimo mokyklų taikomos kainos (C kategorija) 2016-01-22 – 2016-12-09

Vairavimo mokykla	2016.01.22	2016.02.26	2016.06.03	2016.06.10	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.10.21	2016.10.28	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda"	264	259	258	250	250	250	250	299	389	389	389	389	389	420	430	430	430	430	430	430	370
UAB "Auto ABC"	289	259	259	259	259	259	259	259	389	389	389	390	390	430	430	430	430	430	430	430	430
UAB "ARV-Auto"	265	265	250	250	250	250	250	300	390	390	390	390	390	430	430	430	430	430	430	430	375
VšĮ "Auto ABCDE"	270	270	270	270	270	270	270	270	389	389	389	389	389	430	430	430	430	430	430	430	365
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	268	264	250	250	250	250	250	270	299	385	385	389	389	420	420	430	430	430	430	430	370
V.Žukausko įmonė	289	289	265	265	265	265	265	265	389	389	390	390	390	430	430	430	430	430	430	430	430

Kauno vairavimo mokyklų taikomos kainos (CE kategorija) 2016-01-22 – 2016-12-09

Vairavimo mokykla	2016.01.22	2016.02.26	2016.06.03	2016.06.10	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.10.21	2016.10.28	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda"	264	259	249	249	249	249	249	299	389	389	389	389	389	420	430	430	430	430	430	430	370
UAB "Auto ABC"	289	259	259	259	259	259	259	259	389	389	389	390	390	430	430	430	430	430	430	430	430
UAB "ARV-Auto"	265	265	250	250	250	250	250	300	390	390	390	390	390	430	430	430	430	430	430	430	375
VšĮ "Auto ABCDE"	270	270	270	270	270	270	270	270	399	399	399	399	399	450	450	450	450	430	430	430	430
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	268	264	250	250	250	250	250	270	270	385	385	389	389	420	420	430	430	430	430	430	370

Kauno vairavimo mokyklų taikomos kainos (D kategorija) 2016-01-22 – 2016-12-09

(286) Lentelėse pateikiamos datos žymi atitinkamą dieną vairavimo mokyklų taikytas kainas. Datos lentelėse žymi penktadienius. Būtent šiomis dienomis UAB „Rigveda“ darbuotoja siųsdavo įmonės vadovui informaciją apie vairavimo mokyklų taikomas kainas ir kainų pokyčius[328]. Vis dėlto, kai kuriais atvejais UAB „Rigveda“ vadovui kainų stebėsena būdavo atsiunčiama penktadienį vakare (ar šeštadienį), o kai kuriais penktadienį apie pietus. Atitinkamai, tais atvejais, kai kainos buvo atsiųstos penktadienį dienos viduryje, lentelėse nurodytos kainos neatspindi penktadienį vakare pakeistų kainų (kartais kai kurie nagrinėjami ūkio subjektai pakeisdavo kainas vakare – žr. toliau nustatytą komunikaciją dėl 2016 m. rugpjūčio 12 d. vakare pakeistų kainų).

(287) Be to, VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] tyrimo metu taip pat buvo paaiškinęs, kad kainos paprastai kildavo penktadieniais: *„Žiūrime į visas Kauno mokyklas, pastebėjau dėsningumą, kad kelia kainas penktadieniais. Penktadienį dėl to, kad kiti nespės pakelti arba nuleisti, žmonės, pamatę tas kainas, per savaitgalį, dar spės užsisakyti.“*[329].

3.3.4. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų atstovų susirašinėjimas ir pokalbiai

(288) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] paaiškino: [KONFIDENCIALU][330].

(289) UAB „Rigveda“ vadovas taip pat nurodė: [KONFIDENCIALU][331].

(290) UAB „Rigveda“ vadovas taip pat teigė: [KONFIDENCIALU][332]. Šiuos UAB „Rigveda“ vadovo teiginius patvirtina ir dalies kitų vairavimo mokyklų atstovų paaiškinimai, kurie aiškindami, ką reiškia teiginiai *„pasireguliuokite mokymo kokybę į viršų“*, nurodė*: „Suponuoja mintį, kad kalba eina apie kainas“*[333]; *„Atrodo, kad kalbama apie kainas“*[334].

(291) Toliau yra pateikiama Konkurencijos tarybos nustatyta nagrinėjamų vairavimo mokyklų tarpusavio komunikacija chronologine tvarka.

(292) 2016 m. liepos 19 d. (antradienį) UAB „Rigveda“ vadovas bendravo su UAB „Auto ABC“ vadove[335]:

Siuntėjas, data	Laiškas
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 19 d.	*Sveiki,* *Ryt ryte persižiūrėkite mokymo kokybę mūsu sv*
UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 19 d.	*Laba* *Gerai...*
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 19 d.	*Sveiki,* *Stengsimės mokymo kokybę padidinti ne tik B, bet visas: be, c, ce, d, c+ce,c+ce+d, c+95k, c ir ce+95k, papildomi prarad, tobilinimas.*

[328] Žr. bylos 113 tomą.
[329] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 92 tomas, 51 lapas)
[330] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.12. pastraipa, bylos 111 tomas, 7 lapas.
[331] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.16. pastraipa, bylos 111 tomas, 8 lapas.
[332] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.13. pastraipa, bylos 111 tomas, 8 lapas.
[333] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 25 b) klausimą (bylos 100 tomas, 40 lapas).
[334] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 13 b) klausimą (bylos 90 tomas, 33 lapas).
[335] Bylos 108 tomas, 29, 35, 40–41 lapai.

(293) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] patvirtino, jog yra kalbėjęs su UAB „Auto ABC“ vadove: [KONFIDENCIALU][336]. UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS] nurodė, jog UAB „Rigveda“ vadovas, rašydamas „*persižiūrėkite mokymo kokybę mūsu sv*“ turėjo omenyje UAB „Rigveda“ internetinę svetainę[337].

(294) 2016 m. liepos 21 d. (ketvirtadienį) UAB „Rigveda“ vadovas parašė UAB „Auto ABC“ vadovei:

Siuntėjas, data	Laiškas
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 21 d.	*Sveiki,* *Nekeliate mokymo kokybės?* *Kada ryt susitinkame?*

(295) Paklausta apie šių laiškų siuntimo tikslą, UAB „Auto ABC“ vadovė nurodė: *„Jei pas juos* [UAB „Rigveda] *padidėjo kaina, juos labai nervino, kad pas mane nepadidėjo. Gal čia tas variantas“*; *„Atrodo, kad kalbama apie kainas. Aš neneigiu, kad mačiau, kad kainos padidėjo. Aš irgi tai mačiau ir aš tikrai pati pakėliau, bet čia nemanau kad yra spaudimas kainas pakelti. Aš manau, kad per visur tie dalykai buvo ir per visas kategorijas“*[338]. Paklausta, ką reiškia klausimas „nekeliate mokymo kokybės?“, UAB „Auto ABC“ vadovė paaiškino: *„Gal čia jis* [UAB „Rigveda“ vadovas] *galėjo pažiūrėti svetainėje, kad kainas turėjo pakelti, bet nesu linkusi taip galvoti. Bet kad kalbama apie kokybę tikrąja ta prasme. Gal galėjo sutapt, kad pamačiau, kad kažkas kito įkainiai, todėl juos pasireguliavau įkainius. Bet vėl kai matau, kad kiti tai padaro“*[339].

(296) Taip pat 2016 m. liepos 21 d. (ketvirtadienį) vyko UAB „Tikslo linija“ ir UAB „ARV-Auto“ bei UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ atstovų susirašinėjimas:

Siuntėjas, data	SMS žinutė
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 21 d.	*Nu ale tikrai kažkokios nerealios kainos :–) Gal klaida ? Ir ARV–AUTO atsilieka...*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 21 d.	*teks vytis snd*

(297) 2016 m. liepos 25 d. (pirmadienį) vyko UAB „Rigveda“ vadovo ir UAB „Auto ABC“ vadovės susirašinėjimas apie Dariaus Mikulio įmonės organizuojamą susirinkimą:

Siuntėjas, data	Laiškas
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 25 d.	*Sveiki,* *09.00 pas* [ASMENS DUOMENYS] *susirinkimas,* *Taip pat primenu apie mokymo kokybę* 😊

[336] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.16. pastraipa, bylos 111 tomas, 8 lapas.
[337] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 12 c) klausimą (bylos 90 tomas, 33 lapas).
[338] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 12 a) klausimą (bylos 90 tomas, 32 lapas).
[339] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 14 a) klausimą (bylos 90 tomas, 33 lapas).

UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 25 d.	*Sveiki, <...>* *Jau ką tik skambino ir man* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovas], *tai žinau apie susirinkimą.* *Dėl viso kito – pabandysiu per šiandien pasižiūrėt...*

(298) Prieš 2016 m. liepos 27 d. susirinkimą Kauno vairavimo mokyklų atstovai rinko informaciją apie tuo metu vairavimo mokyklų taikomus įkainius bei dalinosi ja tarpusavyje. 2016 m. liepos 25 d. UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. laišką [ASMENS DUOMENYS], organizuojančiam Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimus, tema „*FW: SDG akademijos akcija*“, kuriame nurodyta: „*Sveiki <...>, Prisegu SDG B kat, AKCIJĄ penktadienio akciją. Paskambinus ir pakalbėjus ar iš tikrųjų už 50 eur išmoko pilnai B kat., akcentavo, kad taip, siūlė atvykti pasirašyti sutartį. Manau reikia išsiaiškinti tai. Ir susirinkimą reiktų padaryti papildomai. Lauksiu iš Jūsų info*“. Kaip priedas prie šio laiško, pridėta nuotrauka su vairavimo mokyklos UAB „SDG akademija“ taikoma akcija[340].

(299) Komentuodamas šį laišką (dar nepateikus prašymo dėl baudos sumažinimo), UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: *„Kažkas sugalvojo pritaikyti 50 EUR nuolaidą. Kadangi* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovas] *yra Kauno padalinio vadovas, išsiunčiau jam informaciją ir paprašiau išsiaiškinti, kodėl tokia didelė nuolaida. Tokių didelių nuolaidų įprastai mokyklos netaiko (nebent 20–30 EUR). Norėjau, kad išsiaiškintų, ar tai ne klaida. Tame pačiame mieste negali tiek daug skirtis kursų kainos. Tokiu atveju ir mes turėtume tiek daug nuleisti kainas, kad išliktume konkurencingi. Skambinti ir pasitikslinti konkurentų kainas, priežastis yra įprasta praktika. <...> Aš pats paprastai kitų vadovų klausiu, kodėl pas jį tokia kaina, kokios priežastys, čia normalu“*[341]. UAB „Rigveda“ patvirtino, jog laiške kalbama apie vairavimo mokyklą UAB „SDG Akademija“[342].

(300) 2016 m. liepos 26 d. (antradienį) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. laišką sau tema „Darbai“, kuriame nurodyta: *„09.00 susirinkimas. Vairalda 240, Auto abc 265 ir profai c 270 ta prasme su kodu, papildomi 59 eur. abcde a kat 150 nors visur nemaziau kaip 160 ir papildomi mokymai 60 nors pas visus ne maziau kaip 70, Mibilus zmones a kat 140, b kat 235; Zukausko b 270, c270; sdg zaidzia facebook su 50 eur ir pilni kursai tai cia tas pats kas pas valda už puse kainos issilaikyti c kat ir pradini koda, tai kol niekas nesikreipe i vartotoju teises, o mokyklos i konkurencijos tarnyba viskas ok, bet deja buna ir kitaip“*[343]. UAB „Rigveda“ vadovas patvirtino, jog šiame laiške yra nurodytos Kauno vairavimo mokyklų kainos[344].

(301) 2016 m. liepos 26 d. Dariaus Mikulio įmonės atstovė siuntė el. laišką įmonės vadovui [ASMENS DUOMENYS], kuris ir organizuodavo Kauno vairavimo mokyklų susirinkimus, kartu su nuorodomis į UAB „Rigveda“ ir V. Žukausko įmonės kainininkus[345]. Atkreiptinas dėmesys, kad Dariaus Mikulio įmonės atstovė rinko ir siuntė informaciją ir apie tokias vairavimo kategorijas (C, CE, D, jų kombinacijas), kurių mokymo paslaugų pati Dariaus Mikulio įmonė neteikia.

(302) 2016 m. liepos 27 d. (trečiadienį) prieš pat susirinkimą UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. laišką UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS]:

---

[340] Bylos 108 tomas, 38 lapas.
[341] 2017 m. gegužės 31 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 a) klausimą (bylos 109 tomas, 34a–35 lapai).
[342] 2017 m. gegužės 31 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 b) klausimą (bylos 109 tomas, 35 lapas).
[343] Bylos 108 tomas, 38–39 lapai.
[344] 2017 m. gegužės 31 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 a) klausimą (bylos 109 tomas, 35 lapas).
[345] Bylos 96 tomas, 22–37 lapai.

„*Labas <...>, Naujamiestis (*[ASMENS DUOMENYS]*) Prisegu*“[346]. Prie šio el. laiško pridėta nuoroda į UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainininką.

(303) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: [KONFIDENCIALU][347].

(304) UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], kalbėdamas apie šį laišką, teigė: *„Nepamenu, kodėl galėjo siųsti. Galbūt aš padidinau ar sumažinau savo taikomas paslaugų kainas ir* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovas] *pagalvojo, kad ir „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ jį persekios, spaus kainomis, kaip ir mano vairavimo mokykla. <..> Galbūt paskambinau* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *ir pasakiau, kad nebepersekiotume* [ASMENS DUOMENYS]“[348].

(305) 2016 m. liepos 27 d. (trečiadienį) įvyko vairavimo mokyklų atstovų susirinkimas Dariaus Mikulio įmonėje.

(306) 2016 m. liepos 27 d. taip pat UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas susirašinėjo su UAB „Tikslo linija“ atstovu apie Dariaus Mikulio įmonės organizuojamą susirinkimą[349]:

Siuntėjas, data	SMS žinutė
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 27 d.	*Girdėjau, pas* [ASMENS DUOMENYS] *vėl susirinkimas. Kokie klausimai sprendžiami ? :–)*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 27 d.	*as ne kaune bet manau apie ta pati...*
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 27 d.	*Nu sako, kad susirinkimas nebuvo labai naudingas.*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. liepos 27 d.	*manes ner ir niekas tiesiai nieko nesako...*

(307) Konkurencijos taryba neturi duomenų, kad UAB „Tikslo linija“ būtų buvusi kviečiama į Dariaus Mikulio įmonės organizuojamus susirinkimus. Tačiau UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė, kad žinojo apie šiuos susirinkimus.[350] UAB „Tikslo linija“ atstovas, paklaustas apie aukščiau nurodytą susirašinėjimą su UAB „ARV-Auto“, nurodė: „*Apie susirinkimus galėjau sužinoti – arba iš* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Auto ABC“ vadovės], *arba iš* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonės vadovo]. *Galbūt dar galėjau kalbėti su* [ASMENS DUOMENYS] [Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ vadovas], *jį berods, kartais irgi*

[346] Bylos 108 tomas, 45 lapas.
[347] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.12. pastraipa, bylos 111 tomas, 7 lapas.
[348] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 25 a) klausimą (bylos 94 tomas, 121 lapas).
[349] Bylos 94 tomas, 22 lapas.
[350] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 117 tomas, 3 lapas).

kviesdavo į tuos susirinkimus. Aš pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais dėstau vairavimo mokykloje Auto ABC. Kadangi susirinkimas vyko trečiadienį, galbūt man [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Auto ABC“ vadovė] *pasakė, jog jis vyko. Apskritai 2016 m.* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Auto ABC“ vadovė] *man buvo užsiminusi, jog Rigveda inicijuoja kainų kėlimą*“[351]. Šios aplinkybės rodo, jog UAB „Tikslo linija“ buvo žinomi Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose svarstomi klausimai. Tai patvirtina ir žemiau nurodytos faktinės aplinkybės.

(308) Kaip minėta, Kauno vairavimo mokyklų susirinkimas vyko 2016 m. liepos 27 d., o prieš jį Kauno vairavimo mokyklų atstovai rinko informaciją apie vieni kitų taikomas kainas. Po šio susirinkimo bei po Kauno vairavimo mokyklų tarpusavio susirašinėjimo padidėjo nagrinėjamų Kauno vairavimo mokyklų įkainiai: B kategorijos vairavimo kursai Dariaus Mikulio įmonės vairavimo mokykloje, UAB „ARV-Auto“, V. Žukausko įmonės vairavimo mokykloje ir UAB „Rigveda“ kainavo 349–350 Eur, UAB „Auto ABC“ ir VšĮ „Auto ABCDE“ – 360 Eur, o UAB „Tikslo linija“ 2016 m. rugpjūčio mėnesį taikė 270–320 Eur kainą. Taip pat nagrinėjamos vairavimo mokyklos padidino kainas C, CE bei D kategorijų kursams: UAB „Rigveda“, UAB „Auto ABC“, V. Žukausko įmonės vairavimo mokykloje ir VšĮ „Auto ABCDE“ kainavo 389 Eur, o UAB „ARV-Auto“ – 390 Eur. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ padidino kainą B, C ir CE kategorijų kursų mokymams iki 299 Eur. Tokius vairavimo mokymo įkainius paminėtos vairavimo mokyklos taikė bent jau nuo 2016 m. rugpjūčio 5 d.

(309) Konkurencijos taryba nustatė, jog po minėto susirinkimo tiek UAB „Rigveda“, tiek kitos Kaune veikiančios vairavimo mokyklos stebėjo konkurentų kainas bei informuodavo vieni kitus apie nukrypimą nuo aptartų kainų. UAB „Rigveda“ Šakių filialo darbuotoja nuolat stebėdavo UAB „Rigveda“ konkurentų viešai skelbiamas kainas, jas sistemindavo, o informaciją kiekvieną savaitę pateikdavo UAB „Rigveda“ vadovui. UAB „Rigveda“ vadovas nurodė: [KONFIDENCIALU][352]. UAB „Auto ABC“ vadovė teigė: „*Visi vieni į kitus žiūri. Visų namų darbai tikrinti ar viskas gerai, tikrinti kainas*“[353].

(310) Taip pat, 2016 m. liepos 28 d., t. y. kitą dieną po Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimo, UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė SMS žinutę UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS]: „*Panašu, kad prasidėjo kainų tikrinimas :–)*“[354].

(311) 2016 m. rugpjūčio 1 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas Dariui Mikulio įmonės vadovui atsiuntė el. laišką su nuoroda į UAB „Rigveda“ kainininką[355]. Tą pačią dieną UAB „Rigveda“ vadovas siuntė laišką [ASMENS DUOMENYS], kuriame nurodyta: „*Vakar. Vairald, zukausk*“[356]. Kaip priedai prie šio laiško, pridėtos nuorodos į Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“ ir V. Žukausko įmonės kainininkus. Tą pačią dieną (2016 m. rugpjūčio 1 d., pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką UAB „Auto ABC“ vadovei [ASMENS DUOMENYS] ir VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS]: „*Sveiki, Ps: B čia be teorijos, su teorija visur kaina 10 eur brangesnė*“[357]. UAB „Auto ABC“ vadovė patvirtino, jog laiške kalbama apie B kategorijos kursų kainą ir paaiškino, jog jai rašoma greičiausiai dėl to, kad kainos kitose vairavimo mokyklose yra didesnės nei UAB „Auto ABC“[358]. Komentuodama šį laišką UAB „Auto ABC“

---

[351] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 12 a) klausimą (bylos 117 tomas, 4 lapas).
[352] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.11. pastraipa, bylos 111 tomas, 7 lapas.
[353] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 10 b) klausimą (bylos 90 tomas, 32 lapas).
[354] Bylos 94 tomas, 22 lapas.
[355] Bylos 108 tomas, 49 lapas.
[356] Bylos 108 tomas, 50–52 lapai.
[357] Bylos 108 tomas, 48 lapas iš tikrųjų
[358] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 b) klausimą (bylos 90 tomas, 34 lapas).

vadovė nurodė: „*Akivaizdu, kad jis* [UAB „Rigveda“ vadovas] *mane seka, ne tik mane, bet ir visus kitus. Gal jis galvoja, kad pas mane 15 mokinių daugiau per dieną atėjo. Siekiama, kad pas mane neateitų daugiau mokinių, jei bus pigiau*“[359].

(312) VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] negalėjo paaiškinti, kokiu tikslu jam buvo siųstas šis laiškas[360]. Pažymėtina, kad tiek šis, tiek ir kiti toliau nurodyti VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui siųsti laiškai buvo siunčiami į jo asmeninį paštą [ASMENS DUOMENYS]. Į šį el. paštą taip pat būdavo siunčiami kvietimai į Dariaus Mikulio įmonės organizuojamus susirinkimus[361].

(313) 2016 m. rugpjūčio 2 d. (antradienį) UAB „Tikslo linija“ atstovas bendravo su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku[362]:

Siuntėjas, data	SMS žinutė
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 2 d.	*Kokie pasikeitimai kursų kainų srityje ? :-)*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 2 d.	*biski kyla ryt bus matyt*

(314) UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], kalbėdamas apie bendravimą su UAB „Tikslo linija“ atstovu, nurodė: „*Mes dažnai šnekamės apie padėti Kauno mieste.* [ASMENS DUOMENYS] *bendrauja su kitų mokyklų instruktoriais, papasakoja ir mano įmonės instruktoriams reikšmingos informacijos, taip pat ir apie UAB „Rigveda“ veiksmus. Jis man pateikia informacijos apie kainų pokyčius, pavyzdžiui, kada UAB „Rigveda“ sumažino kainas. Per savaitę pasikalbame porą kartų*“[363]. Minėtas UAB „Tikslo linija“ atstovas, komentuodamas aukščiau nurodytą susirašinėjimą, paaiškino: „*Aš čia pasižiūrėjau internete kainas ir tiesiog parašiau* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui]. *Mes kartais susirašome apie tai, kas vyksta rinkoje*“[364].

(315) 2016 m. rugpjūčio 3 d. (trečiadienį) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. laišką UAB „Auto ABC“ vadovei [ASMENS DUOMENYS], kuriame pateikta ištraukta iš UAB „Auto ABC“ internetinėje svetainėje esančio kainininko: „*Sveiki, Na manau dar šią vietą bent 10 eur patobulinkite*[365]:

„

[359] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 a) klausimą (bylos 90 tomas, 34 lapas).
[360] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16a) klausimą (bylos 92 tomas, 54 lapas).
[361] Žr. bylos 108, 122 tomai. Pavyzdžiui, bylos 108 tomas, 48, 55, 58–60, 99 lapai; 122 tomas, 14, 17, 24 lapai.
[362] Bylos 94 tomas, 22 lapas.
[363] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 32 klausimą (bylos 94 tomas, 123 lapas).
[364] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 15 a) klausimą (bylos 117 tomas, 5 lapas).
[365] Bylos 108 tomas, 53 lapas.

B[366]	*Išlaikius „regitroje“ teorijos egzaminą*	*30*[367]	*–*[368]	*360,–*[369]	*340,–*[370]

“

(316) 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas UAB „Auto ABC“ vadovei siuntė dar vieną laišką su ištrauka iš UAB „Auto ABC“ kainininko: *„Sveiki, Ir C+CE+D skiriasi ant 60 eur, ten taip pat pasireguliuokite*[371]:

„

C, CE, D[372]	–	*15+15+15*[373]	*49*[374]	*1120,–*[375]	*999,–*[376]

“

(317) Į šį laišką atsakė UAB „Auto ABC“ vadovė ir įvyko toks susirašinėjimas[377]:

Siuntėjas, data	**Laiškas**
UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 3 d.	*Laba,* *Man atrodo į pastebėjimus atsižvelgiau...*
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 3 d.	*Sveiki,* *ok*
UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 3 d.	*ok tai ok, tik idomiausia kokybe vel derinti prie to, kas siulo* [ASMENS DUOMENYS]

(318) UAB „Auto ABC“ vadovė patvirtino, jog šiuose laiškuose buvo pridėtos nuorodos į UAB „Auto ABC“ kainininkus iš internetinės svetainės[378]. Komentuodama minėtus laiškus, UAB „Auto ABC“ vadovė teigė: „*Gal čia reikalavimas. Pasitaisyti kainą, ar ne? Gal jis* [UAB „Rigveda“ vadovas] *turi omeny, kad nebūtų pas mane mažiau, konkurenciniais tikslais. Kažkodėl atrodo, kad jei pas mane mažiau 10 eur, kad daugiau ateis mokinių*“[379]. Paklausta, ką reiškia

---

366 Vairavimo kategorija
367 Vairavimo valandų skaičius.
368 Teorijos valandų skaičius.
369 Standartinė kaina.
370 Nurodytu laikotarpiu taikoma akcijinė kaina.
371 Bylos 108 tomas, 54 lapas.
372 Vairavimo kategorija.
373 Vairavimo valandų skaičius.
374 Teorijos valandų skaičius.
375 Standartinė kaina.
376 Nurodytu laikotarpiu taikoma akcijinė kaina.
377 Bylos 108 tomas, 61 lapas.
378 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16b) klausmią (bylos 90 tomas, 34 lapas).
379 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 a) klausimą (bylos 90 tomas, 34 lapas).

„*pasitobulinkite*“, „*pasireguliuokite*“, UAB „Auto ABC“ vadovė nurodė: „*Gal prisitaikyti prie rinkos*“[380].

(319) UAB „Auto ABC“ vadovė patvirtino, kad laiške kalbama apie [ASMENS DUOMENYS] (V. Žukausko įmonės vadovą).[381]

(320) Paklausus ką reiškią *„kokybe vel derinti prie to, kas siulo* [ASMENS DUOMENYS]*“*,UAB „Auto ABC“ vadovė nurodė: *„<...> pasižiūri* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonės] *kainas, ir kokius specialius pasiūlymus (kategorija plius kodas). Negaliu atsakyti, kodėl* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonė], *gal pasižiūrėjau* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonę], *negaliu pasakyti, kas užkliuvo. Jei matau, kad kažkur pakilo, aš tikrai pakeliu.“*[382].

(321) Taip pat pakomentavo: *„Aš neteigčiau vienareikšmiškai, kad susiję su kainomis. Aš neskaitau savęs su juo konkurentu. Kodėl Rigveda kreipėsi į mane, kad sužiūrėčiau, nežinau. Dėkinga dėl mokymo kokybės, kad sužiūrėjo, bet prie rinkos derinuosi pati. Galbūt yra ryšys tarp elektroninių laiškų ir kainų pakėlimo. Gal tai raginimas, kad nebūtų vienos lyderiaujančios mokyklos, kad paskui mokiniai nenubėgtų pas vieną.“*[383]

(322) Taip pat UAB „Auto ABC“ vadovė paaiškino: *„Jei kažkas kėlė kainas, aš prisitaikau prie rinkos, bet pati nieko neraginau ir nesikišau. Prisitaikiau prie esamos situacijos. Jei iš Rigvedos laiškų panašu, kad ragino tai reiktų jo paklausti, ką jisai pakomentuotų. Aš tik prisiderinu. Man atrodo, kad sąmoningai, tiesioginio reikalavimo nėra, pasižiūri į svetainę ir prisiderini“*[384].

(323) Po šių laiškų siuntimo bei 2016 m. liepos 27 d. vykusio Kauno narių susirinkimo, UAB „Auto ABC“ pakėlė visų vairavimo kategorijų mokymo įkainius: A – nuo 160 Eur iki 190 Eur, B – nuo 275 Eur iki 360 Eur, C, CE ir D kategorijų – nuo 259 Eur iki 389 Eur. Tokias kainas UAB „Auto ABC“ taikė bent nuo 2016 m. rugpjūčio 5 d.

(324) 2016 m. rugpjūčio 3 d. (trečiadienį) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] taip pat siuntė el. lašką UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS], VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] ir Dariaus Mikulio įmonės vadovui [ASMENS DUOMENYS][385]:

„*Sveiki, Pas* [ASMENS DUOMENYS] *(naujamiestį) B kategorijos kursų kaina:* ***299€***
C+95 kodas kursų kaina 625€
D kategorijos kursų kaina: ***270€*** *(nuo 24m.)*
C+CE kategorijos kursų kaina: ***555€***
C+CE+95 kodas kursų kaina 880€
C+D1 kategorijos kursų kaina: ***530€***
CE+D1 kategorijos kursų kaina: ***530€***
C+D kategorijos kursų kaina: ***530€***
C+CE+D kategorijos kursų kaina: ***810€_***
B – ***22€*** *(2 ak.val.)*“

---

[380] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 c) klausimą (bylos 90 tomas, 34 lapas).
[381] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 c) klausimą (bylos 90 tomas, 35 lapas).
[382] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 b) klausimą (bylos 90 tomas, 35 lapas).
[383] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 c) klausimą (bylos 90 tomas, 35 lapas).
[384] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 19 klausimą (bylos 90 tomas, 35 lapas).
[385] Bylos 108 tomas, 55 lapas.

(325) Po šio laiško siuntimo, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ pakėlė B (350 Eur), C (385 Eur), CE (385 Eur) ir D (385 Eur) kategorijų vairavimo kursų kainas ir tokius įkainius taikė bent nuo 2016 m. rugpjūčio 12 d.

(326) Kalbėdamas apie šį laišką, UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS]paaiškino: „*Galbūt* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovas] *man reiškia pretenzijas.* [ASMENS DUOMENYS] *siekia padaryti man spaudimą, kad susipažinčiau su siunčiama informacija ir priimčiau sprendimus. Tikisi, kad bandysiu padaryti įtaką savo dukterinei įmonei. Ankščiau esu sulaukęs priekaištų dėl „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainų, kurios galėjo būti tokios pačios kaip* [ASMENS DUOMENYS] *arba žemesnės.* [ASMENS DUOMENYS], *ko gero, kainos buvo netinkamos (skyrėsi nuo UAB „Rigvedos“ arba UAB „ARV Auto“). Ankščiau esame su* [ASMENS DUOMENYS] *kalbėję šiais klausimais telefonu.* [ASMENS DUOMENYS] *bandė daryti man spaudimą, kad „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainų politika būtų tokia pati kaip UAB „ARV Auto“. Tai buvo daroma telefonu. 2016 m. vasarą man skambindavo* [ASMENS DUOMENYS] *dėl šių klausimų*“[386].

(327) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] teigė: *„Jei dabar* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovas] *kažko nori, tai bendrauja per* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovą ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininką]. *Aš jaučiu, kad dėl manęs kažkas vyksta tarp* [ASMENS DUOMENYS] *ir* [ASMENS DUOMENYS], *kad vykstas kažokie ginčai dideli <..> Tą pajaučiau iš* [ASMENS DUOMENYS] *suaktyvėjimo dėl Rigvedos – prasidėjo labai intensyvus kainų stebėjimas,* [ASMENS DUOMENYS] *sakydavo – „žiūrėk, ką daro* [ASMENS DUOMENYS], *žiūrėk, ką daro* [ASMENS DUOMENYS]*“*[387].

(328) Paklaustas, kokių veiksmų ėmėsi po šio laiško gavimo, UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Neatsimenu. Galėjau informuoti apie patiriamą spaudimą* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovą]. *Aš su juo dalinuosi informacija apie rinką.* [ASMENS DUOMENYS] *taip pat yra minėjęs, kad yra sulaukęs pastabų iš* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovo] *dėl paslaugų kainų ir kitų rinkos sąlygų. Tai galėjo būti 2016 m. vasarą. Aš sakydavau* [ASMENS DUOMENYS], *kad reikia stebėti* [ASMENS DUOMENYS] *kainas, kadangi jeigu mūsų kainos labai priartės, vėl prasidės aršus varžymasis. <....> Aš galėjau persiųsti šį laišką* [ASMENS DUOMENYS] *ir tartis, ar keisti kainas po iš* [ASMENS DUOMENYS] *gauto laiško. Mano pozicija, kurią esu išsakęs* [ASMENS DUOMENYS] – *„neerzinti* [ASMENS DUOMENYS]*“ (per daug nemažinti arba nedidinti kainų). Šiuo konkrečiu atveju aš galėjau rekomenduoti* [ASMENS DUOMENYS] *pakelti kainas. Aš tikrai išsakiau savo rekomendacijas dėl kainų keitimo (koregavimo). Kainų pakėlimas galėjo būti susijęs su aptariamu laišku. Norėjau, kad nevyktų* [ASMENS DUOMENYS] *„erzinimas“*[388].

(329) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] taip pat paaiškino: *„Iš* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovo ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko] *vienintelis komentaras būdavo, jog „žiūrėk, ką daro* [ASMENS DUOMENYS]*“* [UAB „Rigveda“ vadovas], *būdavo diskusijos apie kainas, bet imperatyviai niekada nebuvo liepta, jog kainos turėtų būti kažkokio lygio. <..> Ką galiu tikrai patvirtinti,* [ASMENS DUOMENYS] *teiginius man „žiūrėk, ką daro*

---

[386] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 26 a) klausimą (bylos 94 tomas, 121 lapas).
[387] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 klausimą (bylos 100 tomas, 38 lapas).
[388] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 26 e) klausimą (bylos 94 tomas, 121–122 lapai).

[ASMENS DUOMENYS]*“, „žiūrėk* [ASMENS DUOMENYS] *viduriuoja“. Iš tų pasakymų supranti, jog kalba čia eina apie kainas, kad kažkaip reiktų reaguoti. Politika pas mus tokia, jog neturim būti nei pigesni, nei brangesni už Rigveda, kadangi kiek bemažinsi kainas, jis padarys mažiau. Tokia politika yra aptarta su* [ASMENS DUOMENYS] *“*[389].

(330) VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], komentuodamas aukščiau minėtą laišką, patvirtino, jog laiške kalbama apie UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovą [ASMENS DUOMENYS], tačiau negalėjo paaiškinti, kokiu tikslu UAB „Rigveda“ vadovas atsiuntė šį laišką: „*<..> aš gal net nematęs šio laiško. Iš kitų vairavimo mokyklų laiškus gaunu nedažnai, šių laiškų aš gal net nematęs, ypač šito*“[390]. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas taip pat nurodė: „*Visa laimė, kad aš nelendu į tą elektroninį paštą.*“[391].

(331) 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką Dariaus Mikulio įmonei su nuoroda į Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“ taikomą akciją[392]. UAB „Rigveda“ vadovas paaiškino: [KONFIDENCIALU][393]. 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui atsiuntė laišką, kuriame nurodyta: „*Sveikas, Su vairal* [ASMENS DUOMENYS] *gal tu pakalbek*“[394].

(332) Be to, 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė ir daugiau el. laiškų VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] – siuntė laišką tema „*naujamiestis“* su nuoroda į UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainininką[395]. Tą pačią dieną UAB „Rigveda“ vadovas VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui taip pat nusiuntė nuorodą į UAB „ARV-Auto“ kainininką[396].

(333) Paaiškinimų metu VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas negalėjo paaiškinti šių laiškų turinio ir gavimo aplinkybių: „*Ir man čia siuntė? Nesuprantu, kam čia tas kainas man siuntinėjo. <...> Tegul siuntinėja, jeigu jiems patinka siuntinėti, kartais man atsiunčia laiškus ir be reikalo, netyčia, sumaišo adresus. <...> Čia jis* [UAB „Rigveda“ vadovas] *man gerai laiškų prisiuntęs. Nežinau.*“[397].

(334) 2016 m. rugpjūčio 4 d. UAB „Rigveda“ vadovas susirašinėjo su UAB „ARV–Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku[398]:

Siuntėjas, data	Laiškas
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 4 d.	*Labas,* *https://www.arv-auto.lt/kainos/kursu#Centre ?* [nuoroda į UAB „ARV-Auto“ kainininką]
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS	*kas netinka?*

[389] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 21 c), 21 e) klausimus (bylos 100 tomas, 39 lapas).
[390] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 c) klausimą (bylos 92 tomas, 54 lapas).
[391] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 24 klausimą (bylos 92 tomas, 56 lapas).
[392] Bylos 108 tomas, 56–57 lapas.
[393] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.16. pastraipa, bylos 111 tomas, 8 lapas.
[394] Bylos 108 tomas, 60 lapas.
[395] Bylos 108 tomas, 58 lapas.
[396] Bylos 108 tomas, 59 lapas.
[397] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 18 a) klausimą (bylos 92 tomas, 54 lapas)
[398] Bylos 108 tomas, 63, 65 lapai.

DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 4 d.	
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 4 d.	*B kat. Eksternu 30 val. 330*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 4 d.	*Pas pati ak val nepakitus... ir tai tik 1 priezastis*
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. 2016 m. rugpjūčio 4 d.	*Savarankiškai išlaikius teoriją VĮ „Regitroje“ 349 Htttp://www.rigveda.lt/kursu-kainos-kaune* [nuoroda į UAB „Rigveda“ kainininką]
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 4 d.	*Tai daryk pagal mane, man* [necenzūrinis išsireiškimas], *nes kol nesujudes ak val – nejudu ir as po 15 val busiu gal laisvenis, dabar lekiu i susitikima*
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. 2016 m. rugpjūčio 4 d.	*Ok, ak val. Ir Dar* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *pask*

(335) Komentuodamas šį susirašinėjimą, UAB „ARV–Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „[ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovui] *greičiausiai netiko mano kainos. Galbūt aš pamiršau patikrinti* [ASMENS DUOMENYS] *interneto svetainę. Galbūt aš nesureagavau į* [ASMENS DUOMENYS] *kainų pakeitimus. Laiške kalbama apie B kategorijos vairavimo kursų kainas.* [ASMENS DUOMENYS] *reiškia pretenzijas dėl to, kad jis pakėlė kainas, o aš ne*“[399]. Paklaustas, ką reiškia „*tai daryk pagal mane man* [necenzūrinis išsireiškimas], *nes kol nesujudes ak val – nejudu ir as*“, UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas paaiškino: „*Tai reiškia, kad aš nustatau kokią noriu kainą, o jis gali taikytis prie mano kainos.* <..> [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovas] *manė, kad jam pakėlus ar sumažinus kainas, tai turiu daryti ir aš.* [ASMENS DUOMENYS] *man dėl to darydavo spaudimą*“[400].

[399] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 27 a) klausimą (bylos 94 tomas, 122 lapas)
[400] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 27 b) klausimą (bylos 94 tomas, 122 lapas).

(336) 2016 m. rugpjūčio 4 d. UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. lašką Dariaus Mikulio įmonei: „*Sveiki, pas* [ASMENS DUOMENYS] *30 val.* ***330€ be teorijos***“[401]. Šiuo laikotarpiu vienintelė Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ taikė tokio dydžio įkainį už B kategorijos vairavimo kursus eksternu.

(337) 2016 m. rugpjūčio 5 d. UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. lašką Dariaus Mikulio įmonei: „*Sveiki, Greičio juosta B kat 230€ Be 150*“[402]. UAB „Rigveda“ vadovas paaiškino: [KONFIDENCIALU][403]. 2016 m. rugpjūčio 5 d. VšĮ „Greičio juosta“ taikoma kaina už B kategorijos kursus atitiko laiške nurodytą sumą. Tai, jog laiške nurodyta kaina atitinka VšĮ „Greičio juosta“ atitinkamu laikotarpiu taikytas kainas patvirtino ir VšĮ „Greičio juosta“[404].

(338) Apibendrinus pateiktą informaciją matyti, jog po 2016 m. liepos 27 d. Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimo bei po jo vykusio tarpusavio susirašinėjimo, 2016 m. rugpjūčio 5 d. Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Rigveda“, UAB „Auto ABC“, UAB „ARV–Auto“, VšĮ „Auto ABCDE“, ir V. Žukausko įmonė taikė beveik tokio paties dydžio įkainius.

(339) 2016 m. rugpjūčio 10 d. vyko Dariaus Mikulio įmonės organizuojamas susirinkimas.

(340) Po šio susirinkimo, tą pačią dieną, t. y. 2016 m. rugpjūčio 10 d., UAB „Rigveda“ vadovas siuntė kelis laiškus.

(341) 2016 m. rugpjūčio 10 d. 19:10 val. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. lašką VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui: „*Sveikas, pas* [ASMENS DUOMENYS] *toliau mokymo kokybė 33 Paskambink gal dar kartą*“[405]. Kaip matyti, kalbama apie B kategorijos eksternu vairavimo kursų kainą, kuri Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ laiško siuntimo metu buvo lygi 330 Eur.

(342) 2016 m. rugpjūčio 10 d. UAB „Rigveda“ vadovas 19:42 val. siuntė dar vieną el. lašką VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui[406]:

„

(343) **B** eksternu[407]	–[408]	30[409]	330,00[410]

Noriu vairuoti“.

(344) VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] negalėjo paaiškinti, kokiu tikslu buvo siųstas šis laiškas: *„Aš ko gero tų laiškų net neskaitęs <..> Nežinau, kaip pas mane atsirado tie elektroniniai laiškai, gerai, kad aš jų neskaitau“*[411] *<...> „Čia gal kodas, čia gal profesinio mokymo programa, kurios kodas 95. Kodas 95, o čia 33 nurodyta, tai gal jis savo programos numerį čia nurodė, nes programas pasidaro pagal save. Koks kodo Nr. 95 ryšys su „mokymo kokybė 33“, neįsivaizduoju. O gal čia 33 procentai išlaikomumas? Irgi gali būti. Sunku pasakyti, ką jis čia turėjo galvoje. Bet aš jam niekada neskambinau“*[412].

(345) Be to, 2016 m. rugpjūčio 10 d. 19:38 val. UAB „Rigveda“ vadovas taip pat siuntė el. lašką UAB „ARV-Auto“, Dariaus Mikulio įmonei ir VšĮ „Auto ABCDE“, kurio tema: „*Skiriasi nuo*

---

[401] Bylos 108 tomas, 66 lapas.
[402] Bylos 108 tomas, 69 lapas.
[403] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 6.17. pastraipa, bylos 111 tomas, 9 lapas.
[404] 2017 m. birželio 19 d. VšĮ „Greičio juosta“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 24 a) klausimą (bylos 98 tomas, 28 lapas).
[405] Bylos 108 tomas, 70 lapas.
[406] Bylos 108 tomas, 75 lapas.
[407] Vairavimo kategorija.
[408] Teorijos valandų skaičius.
[409] Praktikos valandų skaičius.
[410] Vairavimo kursų kaina.
[411] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 21 a) klausimą (bylos 92 tomas, 55 lapas).
[412] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 20 c) klausimą (bylos 92 tomas, 55 lapas).

50 iki 100 eur.???“[413]. Vis dėlto, Dariaus Mikulio įmonė šio laiško, tikėtina, negavo – nurodyta, kad gavėjas *info@automotovizija.lt* (Dariaus Mikulio įmonės pašto adresas) negalėjo būti pasiektas[414].

(346) Apie tokius kainų aptarimus žinojo ir UAB „Tikslo linija“. Kaip nurodė šios įmonės atstovas: „[ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas], *kuris yra sakęs, jog kaina negali skirtis 50–100 Eur, todėl panašų lygį stengėsi palaikyti. <...> Rigveda stengėsi suvienodinti tarp jų kainas. Tokia iniciatyva buvo*“[415].

(347) 2016 m. rugpjūčio 16 d. (antradienį) [ASMENS DUOMENYS] išsiuntė kvietimą į 2016 m. rugpjūčio 17 d. 10 val. susirinkimą[416]. UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] atsakė, kad jis nedalyvaus[417].

(348) 2016 m. rugpjūčio 17 d. (trečiadienį) ryte, 8:50 val., V. Žukausko įmonė siuntė el. laišką Dariaus Mikulio įmonei tema „*Nesuprantame kas vyksta?*“, kuriame nurodyta: „*Atkreipkite dėmesį į datas*“[418]. Kaip priedai prie šio laiško buvo pridėtos 2016 m. rugpjūčio 12 d. (praėjusio penktadienio vakare darytos) ir 17 d. (tos dienos ryte darytos) UAB „SDG Akademija“, UAB „ARV-Auto“, UAB „Rigveda“ kainų ekranvaizdžių kopijos.

(349) 2016 m. rugpjūčio 12 d. V. Žukausko įmonės daryti ekranvaizdžiai (daryti po 18 val.) rodo, kad UAB „ARV-Auto“ taikė akciją mokymams C+CE+95 kodas, t. y. vietoj 870 Eur mokymai buvo siūlomi už 435 Eur, UAB „Rigveda“ Kaune už C arba CE kategorijos mokymus (t. y. kiekvienus iš jų) taikė 299 Eur kainą, o UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taikė 290 Eur kainą C kategorijos mokymams.

(350) 2016 m. rugpjūčio 17 d. ryte daryti ekranvaizdžiai (8:41 val.) rodo, kad ir šią dieną UAB „ARV-Auto“ taikė akciją mokymams C+CE+95 kodas, t. y. vietoj 870 Eur mokymai buvo siūlomi už 435 Eur, o UAB „Rigveda“ Kaune už CE kategorijos mokymus taikė 299 Eur kainą.

(351) Taip pat V. Žukausko įmonės atstovas siuntė 2016 m. rugpjūčio 17 d. 8:43 val. darytą ekranvaizdį, kuriame matyti, kad nurodytu metu UAB „SDG Akademija“ taikė akciją B kategorijos mokymams.

(352) Po 2016 m. rugpjūčio 17 d. susirinkimo, 2016 m. rugpjūčio 19 d. (penktadienį) UAB „Rigveda“ vadovas susirašinėjo el. laiškais su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku tema „*Susireguliavome mokymo kokybę*“[419]:

Siuntėjas, data	Laiškas
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 19 d.	*Sveiki, Primenu, kad susireguliavome mokymo kokybę:) Paskambinkite* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *ir pats ...*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS	*sia savaitele jis atostogose, buvau pas* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonėje] – *kategorija 300 ir dar nuolaidele, jei imi koda*

[413] Bylos 108 tomas, 71–74 lapai.
[414] Bylos 108 tomas, 72 lapas.
[415] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ mokymo vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 4 klausimą (bylos 117 tomas, 3 lapas).
[416] Bylos 122 tomas, 15 lapas.
[417] Bylos 122 tomas, 15 lapas.
[418] Bylos 96 tomas, 39–45 lapai.
[419] Bylos 108 tomas, 76–78 lapai.

DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 19 d.	

(353) Komentuodamas susirašinėjimą [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„Aš buvau nusiuntęs žmogų (slaptą pirkėją) į kursus pas* [ASMENS DUOMENYS] [į V. Žukausko įmonę]. <...> *Vėliau pasidalinau surinkta informacija apie* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonės] *taikomas kainas su* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovu]. *Norėjau, kad man netaikytų spaudimo, todėl pasidalinau informacija ir apie kitų mokyklų taikomas kursų kainas, kurios neatitinka Rigvedos kainų“*[420].

(354) 2016 m. rugpjūčio 22 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas atsakė[421]:

Siuntėjas, data	Laiškas
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 22 d.	*Sveiki,* *Supratau.* *Reziume ka su zuk* [V. Žukausko įmone] *darome?*

(355) 2016 m. rugpjūčio 23 d. (antradienį) Dariaus Mikulio įmonės vadovas siuntė el. laišką, kuriame daugeliui vairavimo mokyklų nurodė, kad rytoj (rugpjūčio 24 d.) susirinkimo nebus ir kad kitas susirinkimas bus tik rugsėjo mėnesį[422]:

Siuntėjas, data	Laiškas
Dariaus Mikulio įmonės vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 23 d.	*Laba diena,* *Rytoj susirinkimo nebus. Prašome atlikti namų darbus.* *Susirinksim rugsėjo mėnesį. Susirinkimo datą pranešiu.*

(356) Vis dėlto, jau kitą dieną – 2016 m. rugpjūčio 24 d. (trečiadienį) Dariaus Mikulio įmonė siuntė kvietimą siauresniam ratui vairavimo mokyklų atstovų (UAB „ARV-Auto“, UAB „Rigveda“, VšĮ „Auto ABCDE“ ir V. Žukausko įmonės vadovams) atvykti kitą dieną (t. y. rugpjūčio 25 d., ketvirtadienį, 9 val.) į susirinkimą.[423] Atkreiptinas dėmesys, kad šį pakvietimą Dariaus Mikulio įmonės vadovas išsiuntė neįprastai vėlai – 16:25 val., t. y. Dariaus Mikulio įmonė neplanuotai nusprendė suorganizuoti atskirą susirinkimą siauresniame rate.

(357) 2016 m. rugpjūčio 25 d. (ketvirtadienį) 13.21 – 13.22 val., t. y. po susirinkimo į kurį kvietė Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Rigveda“ vadovas ir UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas susirašinėjo tarpusavyje[424]:

Siuntėjas, data	Trumpoji žinutė
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 25 d.	*Pamirsom sdg del b*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“	*??*

[420] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 29 c) klausimą (bylos 94 tomas, 123 lapas),
[421] Bylos 108 tomas, 78 lapas.
[422] Bylos 122 tomas, 16 lapas.
[423] Bylos 122 tomas, 17 lapas.
[424] Bylos 94 tomas, 17A lapas.

valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 25 d.	
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugpjūčio 25 d.	[ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovo] *reikalas.manau*

(358) 2016 m. rugpjūčio 30 d. (antradienį) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė SMS žinutę UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS]: „*Kada* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas] *sutv svetaine??*“, į kurią [ASMENS DUOMENYS] tą pačią dieną atsakė: „*pirmadieni*“[425]. [ASMENS DUOMENYS] patvirtino, jog šio susirašinėjimo metu kalbama apie UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ internetinę svetainę bei pažymėjo: „[ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovas] *bando spausti, kad paskambinčiau* [ASMENS DUOMENYS] *ir sutvarkyčiau reikalus dėl „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ svetainės ir joje skelbiamų kainų*“[426]. Be to, matyti, jog 2016 m. rugsėjo 5 d. (pirmadienį) UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas siuntė el. laišką UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui, kuriame kai kuriais atvejais nurodė, kokias kainas siūlo taikyti, ir kai kuriais atvejais, kokias kainas reikia taikyti (nurodyta, kad vietoj 700 Eur už C+D kategorijos kursus reikia taikyti 748 Eur, o vietoj 1000 Eur už C+CE+D kategorijos kursus reikia taikyti 1058 Eur kainą). Nurodyta 389 Eur kaina už C, CE ir D kategorijos mokymus (nors prie D kategorijos parašytas siūlymas taikyti 388 Eur kainą)[427].

(359) 2016 m. rugsėjo 2 d. (penktadienį) UAB „Rigveda“, UAB „Auto ABC“, UAB „ARV-Auto“, VšĮ „Auto ABCDE“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, Dariaus Mikulio įmonė ir V. Žukausko įmonė taikė beveik vienodus dydžius tiek už B kategorijos (349–360 Eur), tiek už C bei CE (385–390 Eur), tiek ir už D kategorijų (385–399 Eur) vairavimo mokymą (t. y. atitinkamai tos įmonės, kurios teikė tokių kategorijų vairavimo mokymo paslaugas).

(360) 2016 m. rugsėjo 6 d. (antradienį) Dariaus Mikulio įmonė siuntė el. laišką Kauno vairavimo mokyklų atstovams atvykti į 2016 m. rugsėjo 7 d. susirinkimą: „*Laba diena. Rytoj, rugsėjo mėn. 7 d., 9.00 kviečiu į susirinkimą Liepų g. 6, Garliava*“[428].

(361) 2016 m. rugsėjo 7 d. (trečiadienį) 13:16 – 13:17 val., t. y. po susirinkimo, UAB „Tikslo linija“ atstovas susirašinėjo SMS žinutėmis su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku[429]:

Siuntėjas, data	SMS žinutė
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugsėjo 7 d.	*Kalbėjau su* [ASMENS DUOMENYS]. *Sakė, kels kainą iki 375 eurų.*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo	*tafa*[430] *as377*

[425] Bylos 94 tomas, 17A lapas.
[426] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 31 klausimą (bylos 94 tomas, 123 lapas).
[427] Bylos 94 tomas, 11–12 lapai.
[428] Bylos 122 tomas, 18 lapas.
[429] Bylos 94 tomas, 23 lapas.
[430] T. y. „tada“

rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugsėjo 7 d.	

(362) UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS] patvirtino, kad minėtame susirašinėjime kalbama apie VšĮ „Auto ABCDE“ vadovą [ASMENS DUOMENYS]: „*Matomai buvo pokalbis su* [ASMENS DUOMENYS] – *gal telefonu, gal susitikimo metu. Tiesiog jo paklausiau, kokios pas jį yra kainos tuo metu. Apie kainų derinimą čia jokia kalba neina*“[431]. Paklaustas, kokiu tikslu siuntė šį laišką UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui, [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Nežinau, draugiškais sumetimais*“[432].

(363) Konkurencijos taryba nustatė, jog 2016 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn., t. y. tuo laikotarpiu, kuomet vyko Dariaus Mikulio įmonės organizuojami susirinkimai, apie kuriuos UAB „Tikslo linija“ žinojo, ir kai minėti du UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ bei UAB „Tikslo linija“ atstovai tarpusavyje susirašinėjo kainų klausimais, pastarosios bendrovės įkainis už B kategorijos vairavimo kursus pakilo iki 320 Eur[433].

(364) 2016 m. rugsėjo 8 d. (ketvirtadienį), UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] Dariaus Mikulio įmonei siuntė nuorodą į UAB „Rigveda“ taikomą akciją B kategorijos vairavimo kursams.[434]

(365) 2016 m. rugsėjo 12 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė el. laišką VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] tema „*Papildomus persižiūrėk*“, kuriame nurodyta: „*Sveikas, Papildomus mokymus ir važiavimus persižiūrek*“[435]. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas vėlgi negalėjo paaiškinti šio laiško turinio bei gavimo aplinkybių[436].

(366) 2016 m. rugsėjo 12 d. Dariaus Mikulio įmonė siuntė kvietimą Kauno vairavimo mokyklų atstovams į susirinkimą: „*Laba diena. Kviečių į susirinkimą rugsėjo mėn. 14 d. (trečiadienį) 9.30, Liepų g. 6, Garliava*“[437].

(367) Po šio 2016 m. rugsėjo 14 d. susirinkimo, 2016 m. rugsėjo 16 d. nustatytas UAB „ARV-Auto“ kainų padidėjimas už B kategorijos vairavimo kursus visuose filialuose Kaune iki 377 Eur. UAB „ARV-Auto“ pateikė duomenis Konkurencijos tarybai, kurie rodo, kad viename filiale Kaune ji padidino kainas iki 377 Eur dieną prieš susirinkimą, o kituose filialuose Kaune – po susirinkimo, t. y. 2016 m. rugsėjo 16 d.[438]. Primintina, kad 2016 m. rugsėjo 7 d. UAB „ARV–Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] UAB „Tikslo linija“ atstovui nurodė, kad didins kainą iki 377 Eur.

(368) Pažymėtina, kad iš surinktų duomenų apie kainas matyti, kad kitos nagrinėjamos vairavimo mokymo paslaugas teikiančios įmonės, įskaitant ir UAB „Auto ABC“, UAB „Rigveda“ bei VšĮ „Auto ABCDE“, 2016 m. rugsėjo 16 d. nepakeitė kainų[439].

---

[431] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 klausimą (bylos 117 tomas, 5 lapas).
[432] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16 c) klausimą (bylos 117 tomas, 5 lapas).
[433] Bylos 117 tomas, 24 lapas.
[434] Bylos 122 tomas, 18 lapas.
[435] Bylos 108 tomas, 83 lapas.
[436] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 22 a) klausimą (bylos 92 tomas, 56 lapas).
[437] Bylos 122 tomas, 23 lapas.
[438] UAB „ARV-Auto“ pažyma Nr. 18/249 apie kainų pasikeitimą. Bylos 167 tomas, 12-17 lapai.
[439] Žr. Nutarimo 3.3.3 dalyje pateikiamus duomenis apie kainų pokyčius.

(369) 2016 m. rugsėjo 19 d. (pirmadienį), UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] atsiuntė Dariaus Mikulio įmonei laišką, kuriame parašė: „*20160919 13:03:*“ ir pateikė nuorodas į UAB „Rigveda“ ir VšĮ „Auto ABCDE“ kainininkus[440].

(370) Komentuodamas 2016 m. rugsėjo 8 d. ir rugsėjo 19 d. Dariaus Mikulio įmonei siųstus laiškus su UAB „Rigveda“ ir VšĮ „Auto ABCDE“ kainininkais, UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „*Visada stengiuosi pasidalinti informacija. Pastebėjau, kad taikomos akcijos.<..> Nežinau, kodėl siunčiau nuorodą į konkurentų kainininkus. Aš nuolat stebiu „Rigvedos“ kainas. Galbūt siunčiau tokius laiškus ne tik* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovui]. *Šis laiškas nėra susijęs su vairavimo mokymo įkainių pakėlimu*“[441]. [ASMENS DUOMENYS] taip pat teigė: „*Tikslas yra* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovui] *parodyti, kad aš visada būsiu greta „Rigvedos“. Galbūt norėjau atkreipti dėmesį, kad įvyko pasikeitimo „Rigvedos“ kainodaroje. Kodėl siunčiau ir UAB „Auto ABCDE“*[t. y. VšĮ „Auto ABCDE“] *kainininką, negaliu pasakyti. Galbūt ir jų kainos keitėsi. Mes esame labai jautrūs kainoms. Pasikoregavus vieno konkurento kainos, koreguojasi ir kitų. Su* [ASMENS DUOMENYS] Dariaus Mikulio įmonės vadovu] *nesutariame, norėjau atkreipti dėmesį, kad pasikeitė kainos, galbūt jis pats nepasitikrino*“[442].

(371) 2016 m. rugsėjo 20 d. (antradienį), du kartus, t. y. 15:14 val. ir 15:36 val, UAB „Rigveda“ vadovas skambino UAB „Auto ABC“ vadovei, tačiau abu pokalbiai neįvyko. Kaip jau buvo minėta, 2016 m. rugsėjo 16 d. UAB „Auto ABC“ nepakeitė kainų.

(372) Tą pačią dieną, t. y. 2016 m. rugsėjo 20 d. (antradienį), 15:47 val., UAB „Rigveda“ vadovas davė pavedimą UAB „Rigveda“ darbuotojai paskambinti į Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“, Dariaus Mikulio įmonę, UAB „Auto ABC“, Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“, VšĮ „Auto ABCDE“, UAB „ARV-Auto“, V. Žukausko įmonę, UAB „Mobilūs žmonės“, UAB „Trys spalvos“, UAB „SDG Akademija“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ ir IĮ Kęstas ir sužinoti šių vairavimo mokyklų taikomus įkainius už B kategorijos kursus[443]. UAB „Rigveda“ darbuotoja 17:57 val. atsiuntė gautus atsakymus, jog Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, V. Žukausko įmonė, UAB „SDG akademija“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taiko 375 Eur įkainį, UAB „ARV-Auto“ – 377 Eur, Valdo Rudaičio IĮ „Noriu Vairuoti“ – 350 Eur, o Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“ – 360 Eur bei nurodė, kad kursai dar brangs[444].

(373) Tą pačią dieną, 17:27 val., t. y. dar prieš gaunant UAB „Rigveda“ darbuotojos surinktą informaciją apie kitų vairavimo mokyklų taikomas kainas, UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką UAB „Auto ABC“ vadovei [ASMENS DUOMENYS]: „*Labas <...>, pamiršote ar kaip čia suprasti??*“[445]. Į šį laišką UAB „Auto ABC“ vadovė atsakė 2016 m. rugsėjo 21 d. (trečiadienį): „*Sveiki, <...> Vakar jau buvo per vėlai perskambinti, mačiau skambutį. KAS NUTIKO??? su kokybe viskas ok...*“[446].

---

[440] Bylos 122 tomas, 23 lapas.
[441] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 20 a) klausimą (bylos 94 tomas, 120 lapas).
[442] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 20 b) klausimą (bylos 94 tomas, 120 lapas).
[443] Bylos 108 tomas, 84–86 lapai.
[444] Bylos 108 tomas, 90–93 lapai.
[445] Bylos 108 tomas, 95 lapas.
[446] Bylos 108 tomas, 95 lapas.

(374) Taip pat tą pačią dieną, t. y. 2016 m. rugsėjo 20 d., UAB „Rigveda“ vadovas 15:14 val. skambino VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] (tačiau pokalbis neįvyko)[447]. Kaip jau buvo minėta, 2016 m. rugsėjo 16 d. VšĮ „Auto ABCDE“ nepakeitė kainų.

(375) 2016 m. rugsėjo 21 d. (trečiadienį) įvyko du pokalbiai telefonu tarp VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo ir UAB „Rigveda“ vadovo. Vieną kartą skambino VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas, kitą kartą – UAB „Rigveda“ vadovas[448].

(376) 2016 m. rugsėjo 21 d. (trečiadienį), dieną prieš Dariaus Mikulio įmonės organizuojamą susirinkimą, šios įmonės atstovė siuntė el. laišką įmonės vadovui kartu su nuorodomis į UAB „Rigveda“ taikomas kainas[449].

(377) Nuorodos vedė į UAB „Rigveda“ interneto svetainės skiltis, kuriose buvo nurodytos C, CE, D, 95 kodo ir jų kombinacijų kainos. Matyti, kad 2016 m. rugsėjo 21 d. UAB „Rigveda“ taikė 420 Eur kainą C, CE, D kategorijoms.

(378) Paklausus, kokiu tikslu buvo siųstas laiškas, Dariaus Mikulio įmonės vadovas nurodė: *„<....> visos kainos kiekvieną dieną, ne tik kartą per dieną, bet ryte, per pietus ir vakare peržiūrime, ir, atitinkamai, koreguojame savo kainas. Čia yra paprasčiausiai informacija, renkame sau informaciją.“*[450].

(379) Atkreiptinas dėmesys, kad Dariaus Mikulio įmonė neteikia C, CE, D, 95 kodo ir jų kombinacijų vairavimo mokymo paslaugų.

(380) Iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų matyti, kad visos nagrinėjamos vairavimo mokyklos (kurios teikė tokio pobūdžio paslaugas) 2016 m. rugsėjo 23 d. jau buvo pakėlusios kainas už C, CE ir D vairavimo kategorijų mokymus. Kaip matyti iš surinktų duomenų, kai 2016 m. rugsėjo 16 d. kainų lygis už šios kategorijos paslaugas buvo 389–390 Eur, tai vėliausiai 2016 m. rugsėjo 23 d. šis kainų lygis jau buvo 420–430 Eur (D kategorijos atveju VšĮ „Auto ABCDE“ pakėlė kainą daugiau – iki 450 Eur). Taigi, po 2016 m. rugsėjo 22 d. susirinkimo, visų nagrinėjamų vairavimo mokyklų, kurios teikia C, CE ir D kategorijos mokymų paslaugas, kainos už šiuos mokymus padidėjo iki UAB „Rigveda“ kainų lygio arba jį viršijo. Be to, iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų matyti, kad 2016 m. rugsėjo 23 d. (penktadienį) B kategorijos vairavimo kursų įkainis UAB „Rigveda“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, UAB „ARV-Auto“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, Dariaus Mikulio įmonės ir V. Žukausko įmonės vairavimo mokyklose buvo beveik vienodas – buvo lygus 375 Eur, išskyrus UAB „ARV-Auto“, kuri taikė 377 Eur kainą. UAB „Tikslo linija“ 2016 m. rugsėjį B kategorijos vairavimo kursams taikė 320 Eur kainą. Už A kategorijos vairavimo mokymo paslaugas UAB „Auto ABC“ pakėlė kainas nuo 190 iki 200 Eur, o VšĮ „Auto ABCDE“ nuo 219 iki 220 Eur.

(381) Pažymėtina, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ už C, CE ir D vairavimo kategorijų mokymus 2016 m. rugsėjo 23 d. (ar anksčiau) kainą padidino iki 420 Eur (tokio paties kainų lygio kaip ir UAB „Rigveda“), kai kitos įmonės padidino kainas iki 430 Eur (ir kaip minėta, D kategorijos atveju VšĮ „Auto ABCDE“– iki 450 Eur).

(382) 2016 m. rugsėjo 26 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] siuntė sau laišką: „*Patasyti*[451] [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *del c ce ir d kat*“[452].

---

[447] Bylos 108 tomas, 109 lapas.
[448] Bylos 108 tomas, 109 lapas.
[449] Bylos 96 tomas, 46–47 lapai.
[450] 2017 m. gegužės 31 d. Dariaus Mikulio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 22 a) klausimą, bylos 96 tomas, 68 lapas.
[451] T. y. „parašyti“.
[452] Bylos 108 tomas, 97 lapas.

(383) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas dėl šio laiško Konkurencijos tarybai nurodė: *„Manau, kad šiuo laikotarpiu buvau atostogose. Neatsimenu. Tiesiogiai jis į mane nesikreipė.“*[453].

(384) Tačiau Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad 2016 m. rugsėjo 27 d. (antradienį) UAB „Rigveda“ vadovas skambino UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ ir tarp jų įvyko pokalbis.[454] Be to, UAB „Rigveda“ vadovas 2016 m. rugsėjo 29 d. (ketvirtadienį) siuntė SMS žinutę UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui: „*Sveikas, Pasireguliuokite c, ce, d mokymo kokybę į viršų*“[455].

(385) 2016 m. rugsėjo 27–30 d. UAB „Rigveda“ vadovas bent 8 kartus skambino VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS][456]. 2016 m. rugsėjo 30 d. nustatytas UAB „Rigveda“ kainų padidėjimas iki 430 Eur C, CE ir D kategorijose (nuo 420 Eur).

(386) 2016 m. spalio 3 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką, susijusį su UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centro“ taikomomis kainomis VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui:

„Sveikas,
http://www.automokykla.lt/mokymo–kursai–kaune/vairavimo–kursai [nuoroda į UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainininką]
Kolkas dar sena, skambinau – nekelia
Praeta sav skambinau du kart sake sutv.
Isvada?“[457]

(387) Dėl šio laiško UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas Konkurencijos tarybai nurodė: *„Nuoroda yra mano vairavimo mokyklą. Aš su* [ASMENS DUOMENYS] *nebendrauju visiškai. Gal čia kalbama apie skambutį* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui] *“*[458].

(388) Tačiau Konkurencijos tarybos surinkti duomenys patvirtina, kad UAB „Rigveda“ vadovas skambino UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui tiek 2016 m. spalio 3 d. iki šio laiško išsiuntimo (tačiau pokalbis neįvyko), tiek ir skambino anksčiau – jau minėtas 2016 m. rugsėjo 27 d. skambutis (pokalbis įvyko). Taip pat pažymėtina, kad po šio laiško siuntimo, 2016 m. spalio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas bent du kartus telefonu kalbėjo su UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovu. Abu kartus skambino pats UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas[459].

(389) Pastebėtina, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas Konkurencijos tarybai tyrimo metu teigė, kad visiškai nebendrauja su UAB „Rigveda“ vadovu, neturi su juo jokių santykių, ir jie nėra bendravę nuo 2015 metų[460]. Tačiau Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas ir UAB „Rigveda“ vadovas laikotarpiu nuo 2016 m. rugsėjo 20 d. iki 2016 m. spalio 13 d. vienas kitam skambino 10 kartų, o duomenys rodo, kad 8 kartus pokalbis įvyko. Vieną kartą pokalbis truko virš 7 minučių. Iš 10 kartų, penkis kartus pats UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“

---

[453] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 24 a klausimą (bylos 100 tomas, 40 lapas).
[454] Bylos 108 tomas, 111 lapas.
[455] Bylos 108 tomas, 115 lapas.
[456] Bylos 108 tomas, 109 lapas.
[457] Bylos 108 tomas, 99 lapas.
[458] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 26 a klausimą (bylos 100 tomas, 41 lapas).
[459] Bylos 108 tomas, 111 lapas.
[460] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 16, 17, 24 b ir 26 a klausimą (bylos 100 tomas, 38, 40 ir 41 lapai).

vadovas skambino UAB „Rigveda“ vadovui[461]. Taip pat, kaip minėta, UAB „Rigveda“ vadovas UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui 2016 m. rugsėjo 29 d. siuntė SMS žinutę.

(390) VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nepaaiškino minėto 2016 m. spalio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovo siųsto laiško turinio bei gavimo aplinkybių: „*Čia jų problemos, ką čia rašinėja ir ką čia siuntinėja, tegul jis ir aiškinasi. Labai keista. <..> Keistuolis, prirašė laišką*“[462].

(391) 2016 m. spalio 6 d. (trečiadienį) Konkurencijos tarybos įgalioti pareigūnai atliko patikrinimą Dariaus Mikulio įmonėje. Atvykus į Dariaus Mikulio įmonę joje vyko Kauno vairavimo mokyklų vadovų susirinkimas, kuriame dalyvavo Dariaus Mikulio įmonės vadovas, VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas, UAB „ARV–Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas, V. Žukausko įmonės vadovas, UAB „Rigveda“ vadovas, UAB „SDG Akademija“ vadovas ir D. Adomavičiaus įmonės vadovas[463].

(392) 2016 m. spalio 7 d. nustatytas UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainų padidėjimas iki 430 Eur C, CE ir D kategorijose (nuo 420 Eur).

(393) Po Konkurencijos tarybos patikrinimo, 2016 m. spalio 8 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė sau laišką tema „*Darbai*“, kuriame nurodyta „*istrinti is serverio emeilus*“[464]. 2016 m. spalio 9 d. laiške UAB „Rigveda“ vadovas sau pasižymėjo: „*Istrinti is serverio apie susirinkimus*“[465]. 2016 m. spalio 11 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė sau laišką tema „*Darbai*“, kuriame nurodyta „*Darbas su konkurentais*“[466].

(394) 2016 m. lapkričio 28 d. (pirmadienį) UAB „Tikslo linija“ atstovas bendravo su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku[467]:

Siuntėjas, data	SMS žinutė
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. lapkričio 28 d.	*Kaip ir prognozavot: į RIGVEDĄ atėjo Kalėdos:–) Kaina tik 345 eu.*
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. lapkričio 28 d.	*Tai jau numetė RIGVEDA kainas internete ?:–)*
UAB „ARV–Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. lapkričio 28 d.	*nea*

(395) 2016 m. gruodžio 1 d. (ketvirtadienį) UAB „Tikslo linija“ atstovas bendravo su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku[468]:

Siuntėjas, data	SMS žinutė

[461] Bylos 108 tomas, 111 lapas.
[462] 2017 m. gegužės 31 d. VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 23 a) klausimą (bylos 92 tomas, 56 lapas).
[463] 2016 m. spalio 6 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas, bylos 96 tomas, 13–14 lapai.
[464] Bylos 108 tomas, 100 lapas; bylos 110 tomas, 5 lapas.
[465] Bylos 108 tomas, 101 lapas; bylos 110 tomas, 6 lapas.
[466] Bylos 108 tomas, 102 lapas bylos 110 tomas, 7 lapas.
[467] Bylos 94 tomas, 25–26 lapai.
[468] Bylos 94 tomas, 25–26 lapai.

UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. gruodžio 1 d.	*Ir vėl aplenkėt ĮRIGVEDĄ :–)*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. gruodžio 1 d.	*cia maza paguoda*

(396) 2016 m. gruodžio 2 d. (penktadienį) UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS] bendravo su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku [ASMENS DUOMENYS] [469]:

Siuntėjas, data	SMS žinutė
UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. gruodžio 2 d.	*Jooo... "Gražūs" skaičiai RIGVEDOS puslapyje...*
UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. gruodžio 2 d.	*mano jau irgi*

(397) UAB „Tikslo linija“ atstovas paaiškino: *„Eilinį kartą turbūt internete pamačiau kainas Rigvedos internete ir informavau* [ASMENS DUOMENYS] <..> *Matomai Rigveda pamažino kainą savaitgalį,* [ASMENS DUOMENYS] *turbūt dar pamažino ir greičiausiai jis gavo iš* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovo] *klausimą, kodėl kainos mažinamos. Visas kainas internete Rigveda kontroliuoja nuolatos. Prielaidą galima daryti, kad ARV-Auto sumažinus kainą, Rigveda reiškia kažkokius priekaištus“*[470]. Vėlesniuose paaiškinimuose UAB „Tikslo linija“ nurodė, jog komunikacija su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku nėra niekaip susijusi su kainų derinimu tarpusavyje[471].

(398) Aukščiau jau buvo paminėtos aplinkybės, kad vairavimo mokyklų atstovai tarpusavyje bendravo ne tik rašytine komunikacija, tačiau taip pat ir kalbėjosi.[472] Konkurencijos taryba nustatė tokius duomenis dėl komunikacijos telefonu[473]:

Nr.	Asmuo, su kuriuo UAB „Rigveda“ vadovas komunikavo	Laikotarpis, kuriuo yra surinkti duomenys apie tarpusavio skambučius	Skambučių skaičius	Kiek kartų įvyko pokalbis	Kiek kartų skambino UAB „Rigveda“ vadovas	Skambučių datos ir skaičius (neįvykusių pokalbių skaičius)

[469] Bylos 94 tomas, 25–26 lapai.
[470] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimai, atsakymas į 17 ir 17 a) klausimus (bylos 117 tomas, 5 lapas).
[471] 2018 m. liepos 27 d. UAB „Tikslo linija“ paaiškinimai, bylos 117 tomas, 37 lapas.
[472] Pavyzdžiui, Nutarimo (293), (388) pastraipos.
[473] Bylos 108 tomas, 107–111 lapai.

1	UAB „Auto ABC“ vadovė	2016-09-20 – 2016-10-19	26	21	19	2016-09-20 (antradienis) – 2 (abu neįvyko) 2016-09-21 (trečiadienis) – 1 2016-09-22 (ketvirtadienis) – 1 2016-09-27 (antradienis) – 1 2016-09-28 (trečiadienis) – 3 (1 neįvyko) 2016-10-03 (pirmadienis) – 1 2016-10-06 (ketvirtadienis) – 1 2016-10-07 (penktadienis) – 5 (1 neįvyko) 2016-10-11 (antradienis) – 4 (1 neįvyko) 2016-10-13 (ketvirtadienis) – 1 2016-10-18 (antradienis) – 3 (1 neįvyko) 2016-10-19 (trečiadienis) – 3
2	VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas	2016-09-20 – 2016-10-19	17	11	16	2016-09-20 (antradienis) – 1 (neįvyko) 2016-09-21 (trečiadienis) – 2 2016-09-27 (antradienis) – 1 (neįvyko)

						2016-09-28 (trečiadienis) – 2 2016-09-29 (ketvirtadienis) – 1 2016-09-30 (penktadienis) – 4 (3 neįvyko) 2016-10-06 (ketvirtadienis) – 4 (1 neįvyko) 2016-10-18 (antradienis) – 1 2016-10-19 (trečiadienis) – 1
3	Dariaus Mikulio įmonės vadovas	2016-09-28 – 2016-10-20	5	2	2	2016-09-28 (trečiadienis) – 2 (1 neįvyko) 2016-10-19 (trečiadienis) – 1 (neįvyko) 2016-10-20 (ketvirtadienis) – 2 (1 neįvyko)
4	UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas	2016-09-20 – 2016-10-13	10	8	5	2016-09-20 (antradienis) – 1 2016-09-27 (antradienis) – 1 2016-10-03 (pirmadienis) – 3 (1 neįvyko) 2016-10-13 (ketvirtadienis) – 5 (1 neįvyko)

(399) Apibendrinus pateiktą informaciją matyti, kad nuo 2016 m. liepos mėn. (įkainių augimo laikotarpio Vilniuje) Dariaus Mikulio įmonė pradėjo reguliariai organizuoti Kauno vairavimo mokyklų vadovų susirinkimus. Kaip nurodė UAB „Rigveda“ vadovas, šie susirinkimai buvo

organizuojami būtent LVMA iniciatyva ir raginimu. Šių vairavimo mokyklų atstovų tarpusavio susirašinėjimas bei faktinis elgesys rodo, jog susirinkimų metu buvo aptariami su vairavimo mokymo įkainiais susiję klausimai. Be to, Kauno vairavimo mokyklų atstovai aptarinėjo ne tik B kategorijos, bet ir A, C, CE, D kategorijų įkainius. Tai patvirtino ne tik faktinis šių kategorijų kainų augimas, sekęs po Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimų ar tarpusavio bendravimo, tačiau ir vienas iš ūkio subjektų tyrimo metu: [KONFIDENCIALU][474].

3.3.5. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų paaiškinimai

(400) Kaune veikiančios vairavimo mokyklos UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS], komentuodamas 2016 m. liepą Kaune įvykusį įkainių už vairavimo mokymo paslaugas pakilimą, nurodė: „*Kai Rigvedą nusipirko naujas savininkas* [[ASMENS DUOMENYS]], *jis ketino įeiti į rinką, galbūt išstumti mažas vairavimo mokyklas ir labai numušė kainas. Kainos buvo absurdiškai žemos. Tai tęsėsi kelis metus. Paskutinis „topas“ buvo 2016 m. pradžioje, kuomet kaina pasidarė apie 220 Eur (B kategorija). <..> 2016 m. pavasarį kainos pradėjo kilti ir metų viduryje kainos pakilo iki 350–375 Eur*“[475].

(401) UAB „Tikslo linija“ atstovas taip pat nurodė: *„Politika Kaune yra tokia, kad didžiosios vairavimo mokyklos Kaune nustato kainą, o visi kiti reaguoja. Dažniausiai tai yra Rigveda – bent jau aš stengiuosi didesnių kainų nei pas jį nedaryti <...> Į tai reaguodavo ir* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas], *kuris yra sakęs, jog kaina negali skirtis 50–100 Eur, todėl panašų lygį stengėsi palaikyti. Yra trys mokyklos Rigveda, ARV Auto ir Auto ABC – jų kainos buvo panašios ir kiek žinau, Rigveda stengėsi suvienodinti tarp jų kainas. Tokia iniciatyva buvo. <...> Apskritai 2016 m.* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Auto ABC“ vadovė] *buvo užsiminusi, jog Rigveda inicijuoja kainų kėlimą“*.[476]

(402) Tai patvirtino ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas [ASMENS DUOMENYS]: *„ARV–Auto ir Rigveda yra dvi pagrindinės įmonės paskui kurias seka visi kiti. Jei jie leidžia kainą, leidžiame ir mes. <...> Kaune situacija tokia, jog jei kaina skiriasi 15 Eur nuo kitos vairavimo mokyklos, tai pas tave mokiniai jau neina, jie pasirenka kitą vairavimo mokyklą. Jei konkurentas padarė mažą kainą, darai ir tu mažesnę, kitu atveju tiesiog neišsilaikysi. Aš buvau nustebęs, kai kainos pagaliau pradėjo kilti – tas mane net pradžiugino, net nesitikėjau. Pirmieji kainas pradėjo kelti LVMA nariai <...>“*.[477] UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas taip pat nurodė: *„Dėl tų kainų šiaip karai vyksta visuomet. Jei už Rigveda kažkas būna pigesnis 3 eurais, tai jis* [UAB „Rigveda“ vadovas] *pradeda rėkti, kad „žiūrėkit, čia ne aš mažinu kainas, o va jis mažina kainas. Rigveda užduoda toną visam Kaunui – jam tik pakeitus kainas iš karto sureaguoja visi kiti“*[478].

(403) Paklaustas, ar UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] yra sulaukęs pastabų iš UAB „Rigveda“ vadovo dėl UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainų, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas nurodė: „*Daryčiau prielaidą,*

---

[474] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 16 pastraipa, bylos 111 tomas, 10 lapas.
[475] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 3 klausimą (bylos 117 tomas, 3 lapas).
[476] 2017 m. liepos 11 d. UAB „Tikslo linija“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 4, 12 a) klausimus (bylos 117 tomas, 3–4 lapai).
[477] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 5 klausimą (bylos 100 tomas, 37 lapas)
[478] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 18 klausimą (bylos 100 tomas, 38 lapas).

kad taip. [ASMENS DUOMENYS] *nėra minėjęs, jog būtų patyręs kažkokį spaudimą. Tą numaniau iš viso „judesio“ (kainų stebėsenos), kad galimai tokį spaudimą jis patiria*“[479].

(404) UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS], kalbėdamas apie vairavimo mokyklų Kaune taikomas kainas, nurodė: „*Esu sakęs* [ASMENS DUOMENYS] *(UAB „Rigveda“ vadovui) priekaištus dėl kainų „dempingavimo“. Esu reiškęs priekaištus, kad tokia veikla išstumia kitus iš rinkos. Manau, kad „Rigveda“ nustato B kategorijos vairavimo kursų kainas, kurios yra žemesnės negu paslaugų savikaina*“[480].

(405) UAB „Auto ABC“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], paklausta, kokie klausimai yra svarstomi Kauno vairavimo mokyklų susirinkimų metu, nurodė: „*Mokymas, autodromas, visokie gandai kur kas kaip susiję su mokymu <...>. Kažkiek girdėjau, kad kalba apie kainas, kad kažkiek pakilo. Bet kad toks tikslas tai negirdėjau. Girdėjau tik kalbas, bet tai nebuvo pagrindiniai klausimai, bent aš jau tokiame* [susirinkime] *nedalyvavau, kad būtų pagrindinis klausimas*“[481].

(406) Vairavimo mokyklų atstovai nurodė, kad esminę įtaką kainai daro mokinių skaičius: *„Tuo metu, kada būna didesnis skaičius mokinių, logiška, kad kaina didesnė <..> Viskas priklauso nuo žmonių skaičiaus, jeigu yra žmogus, ratas sukasi, kaina pasikelia. Jei mokinių yra mažiau, kaina lygiai taip pat mažėja. Esminis kriterijus, kuris lemia įkainius yra mokiniai“* (Dariaus Mikulio įmonė)[482]; *„Kainas pakėliau <...> dėl didelio žmonių skaičiaus“* (UAB „ARV–Auto“)[483].

(407) Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad ūkio subjektų atstovai nurodė, jog vasaros metu sumažėja tiek mokinių skaičius, tiek patiriamos sąnaudos: „*Šiandien dienai oficiali kaina 350 eur. Teoriškai kai ateina žmogus galime nuleisti ir iki 250 eur. Nes dabar vasara atėjo, kai nereikia mokėti už šildymą, galima koreguoti <..> Ir kuro daugiau sunaudojama žiemos sezono metu“* (V. Žukausko įmonė)[484]; „*Vasara blogas laikas mokinių atžvilgiu*“ (UAB „Auto ABC“)[485]; „*Rudenį gal mokinių padaugėja“* (UAB „Racionalaus vairavimo centras“)[486].

(408) Tyrimo metu UAB „Rigveda“ pateikė prašymą dėl baudos sumažinimo[487] ir pripažinimo pareiškimą[488], kuriais pripažino, kad su kitomis Kaune veikiančiomis vairavimo mokyklomis buvo sudariusi susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo Kaune.

3.4. Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų veiksmai

(409) Iki 2016 m. rugpjūčio mėn. Jurbarke veikė dvi vairavimo mokyklos: A. Gailiaus firma „Arvaira“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras. 2016 m. rugpjūčio mėn. UAB „Rigveda“ atidarė savo mokyklos filialą Jurbarke[489].

---

[479] 2017 m. birželio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 19 klausimą (bylos 100 tomas, 38 lapas).
[480] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 23 klausimą (bylos 94 tomas,120 lapas).
[481] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 8 klausimą (bylos 90 tomas, 31 lapas).
[482] 2017 m. gegužės 31 d. Dariaus Mikulio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 2 klausimą (bylos 96 tomas, 63 lapas).
[483] 2017 m. birželio 6 d. UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 21 klausimą (bylos 94 tomas, 120 lapas).
[484] 2017 m. gegužės 31 d. V. Žukausko įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 6 klausimą (bylos 92 tomas, 22 lapas).
[485] 2017 m. birželio 6 d. UAB „Auto ABC“ vadovės [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 10 d) klausimą (bylos 90 tomas, 32 lapas).
[486] 2017 m. birželio 23 d. UAB „Racionalaus vairavimo centras“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 17 klausimą (bylos 106 tomas, 29 lapas).
[487] Bylos 111 tomas, 5–43 lapai.
[488] 2018 m. liepos 31 d. pripažinimo pareiškimas (bylos 112 tomas, 44–46 lapai).
[489] Bylos 111 tomas, 11 lapas.

(410) 2016 m. liepos mėn. UAB „Rigveda“ taikė ženkliai mažesnius įkainius nei IĮ Jurbarko saugaus eismo centras ir A. Gailiaus firma „Arvaira“[490].

(411) Tyrimo metu buvo rastas UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] 2016 m. rugpjūčio 10 d. siųstas el. laiškas sau, kuriame nurodyta: „*Pask i jurbarka ceslovui del rytojaus susitikimo*“[491]. UAB „Rigveda“ vadovas patvirtino, jog [KONFIDENCIALU][492]: [KONFIDENCIALU][493].

(412) 2016 m. rugpjūčio 30 d. A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] UAB „Rigveda“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] siuntė laišką tema „*Fwd: kainos..*“, kuriame buvo nurodyta: „*Sveiki, kiek pamenu iš mūsų vakarykščio pokalbio tai mokymo kokybė turėjo pakilti ??? Ar aš kažką maišau ?*“[494]. Laiške taip pat pridėta nuoroda į UAB „Rigveda“ kainininką, įskaitant ir taikomas kainas Jurbarke.

(413) 2016 m. rugsėjo 15–16 d. IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovas susirašinėjo su UAB „Rigveda“ vadovu tema „*del reikalų*“:

Siuntėjas, data	Laiškas
IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugsėjo 15 d.	*Labas* [ASMENS DUOMENYS], *dar nematau pakeitimų.*
UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugsėjo 15 d.	*Sveiki,* *Perdaviau, turi sutvarkyti* <...>
IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovas [ASMENS DUOMENYS], 2016 m. rugsėjo 16 d.	*dar nesutvarkyta!*

(414) 2016 m. rugsėjo 19 d. IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovas [ASMENS DUOMENYS] skambino ir kalbėjo telefonu su UAB „Rigveda“ vadovu [ASMENS DUOMENYS] [495].

(415) UAB „Rigveda“ vadovas paaiškino: [KONFIDENCIALU][496].

(416) Tyrimo metu buvo rasta UAB „Rigveda“ vadovo minėta lentelė su vairavimo mokymo kainomis. IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovas 2016 m. rugsėjo 20 d. siuntė UAB „Rigveda“ vadovui laišką, kuriame nurodyta: „*Laba diena, Įtariu kad pametei savo ranka rašytą lapelį. Turi būti kaip parašyta.*<...>“[497]. Prie šio laiško prisegtas priedas:

---

[490] Žr. toliau šioje Nutarimo dalyje pateiktas lenteles, kuriose yra pateikti kainų pokyčiai.
[491] Bylos 127 tomas, 1 lapas.
[492] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 19 pastraipa, bylos 111 tomas, 11 lapas.
[493] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 20 pastraipa, bylos 111 tomas, 11 lapas.
[494] Bylos 127 tomas, 4–5 lapai.
[495] UAB „Rigveda“ vadovo telefono skambučių išklotinė, bylos 108 tomas, 111a lapas.
[496] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo, 20 pastraipa, bylos 111 tomas, 11 lapas.
[497] Bylos 127 tomas, 12–13 lapai.

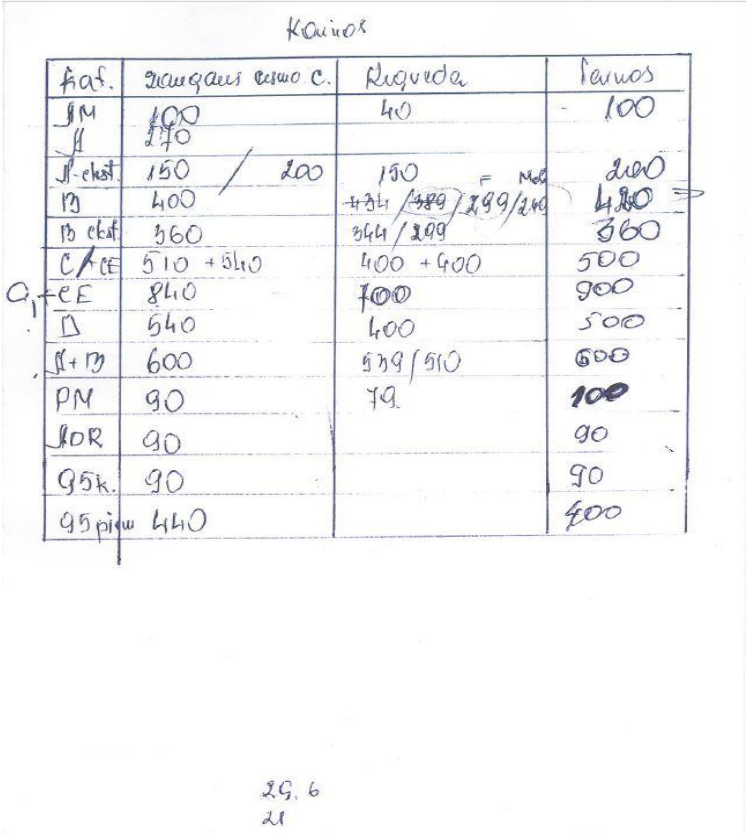

Kainos

Kat.	Saugaus eismo c.	Rigveda	Kainos
JM	100	40	100
J	270		
J-ekst.	150 / 200	150	200
B	400	344 / ~~389~~ / 299 / 240	420
B ekst	360	344 / 299	360
C/CE	510 + 540	400 + 400	500
CE	840	700	900
D	540	400	500
J+B	600	399 / 510	600
PM	90	79	100
JOR	90		90
95k.	90		90
95 pim	440		400

29. 6
21

(417) Kaip matyti, lentelėje nurodytos įvairių vairavimo mokymo kategorijų kainos bei grafos „Saugaus eismo c.“, „Rigveda“ ir „kainos“. UAB „Rigveda“ vadovas patvirtino, jog šiame laiške yra nurodytos UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centro kainos bei kad lentelėje nurodytos kainos atitinka UAB „Rigveda“ faktiškai taikytas kainas laiško siuntimo metu[498].

(418) Po IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovo [ASMENS DUOMENYS] siųsto el. laiško su nurodytomis kainomis, UAB „Rigveda“ pakėlė savo taikomus įkainius už A kategoriją nuo 150 Eur iki 200 Eur, B kategoriją eksternu nuo 299 Eur iki 329 Eur, C, CE ir D vairavimo mokymo kategorijų mokymą nuo 399 Eur iki 439 Eur. A. Gailiaus firma „Arvaira“, 2016 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. taikiusi 400 Eur įkainį už B kategorijos vairavimo kursus, 300 Eur įkainį už B kategorijos eksternu vairavimo kursus ir 450 Eur įkainį už C kategorijos vairavimo kursus, po šio laiško siuntimo juos pakėlė atitinkamai iki 420 Eur, 360 Eur ir 470 Eur, t. y. tokio paties arba artimo kainų lygio, kuris buvo nurodytas lapelyje.

(419) Tyrimo metu surinkti faktiniai duomenys rodo, kaip keitėsi vairavimo mokymo kainos nuo 2016 m. liepos 1 d., t. y. laikotarpio, kai dar nebuvo kontaktų tarp Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų, ir laikotarpiu kai buvo nustatyti minėti kontaktai, iki 2016 m. gruodžio 9 d. (geltonai pažymėti laikotarpiai, kada kiekviena vairavimo mokykla keitė savo taikomus įkainius)[499]:

---

[498] 2017 m. gegužės 31 d. UAB „Rigveda“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 42 d)-e) klausimus (bylos 109 tomas, 38 lapas).

[499] Bylos 113 tomas. Informacija pateikiama pagal UAB „Rigveda“ 2016-2017 m. vykdyto kassavaitinio Jurbarko vairavimo mokyklų internetinėse svetainėse skelbiamų kainų fiksavimo duomenis. Lentelėse pateikiamos datos žymi atitinkamą dieną vairavimo mokyklų taikytas kainas.

Mokyklos pavadinimas	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.15	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda" (Jurbarkas)	150	150	150	150	150	150	150	150	150	200	200	200	200	200	200
Į Jurbarko saugaus eismo centras	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270	270
A. Gailiaus firma "ARVAIRA"	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260	260

Jurbarko vairavimo mokyklų taikomos kainos (A kategorija) 2016-07-01 – 2016-12-09

Mokyklos pavadinimas	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.15	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda" (Jurbarkas)	395	399	380	389	389	389	389	389	389	389	389	389	389	379	350
Į Jurbarko saugaus eismo centras	450	450	450	450	450	450	450	450	420	420	420	420	420	400	400
A. Gailiaus firma "ARVAIRA"	450	400	400	400	400	400	400	400	400	420	420	420	420	420	420

Jurbarko vairavimo mokyklų taikomos kainos (B kategorija) 2016-07-01 – 2016-12-09

Mokyklos pavadinimas	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.15	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda" (Jurbarkas)	295	290	290	299	299	299	299	299	299	329	329	329	329	329	300
Į Jurbarko saugaus eismo centras	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360
A. Gailiaus firma "ARVAIRA"	360	300	300	300	300	300	300	300	300	360	360	360	360	360	360

Jurbarko vairavimo mokyklų taikomos kainos (B kategorija eksternu) 2016-07-01 – 2016-12-09

Mokyklos pavadinimas	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.15	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda" (Jurbarkas)	400	400	400	400	400	400	400	400	400	449	449	449	449	439	439
Į Jurbarko saugaus eismo centras	510	510	510	510	510	510	510	510	500	500	500	500	500	480	480
A. Gailiaus firma "ARVAIRA"	470	450	450	450	450	450	450	450	450	470	470	470	470	470	470

Jurbarko vairavimo mokyklų taikomos kainos (C kategorija) 2016-07-01 – 2016-12-09

Mokyklos pavadinimas	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.15	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda" (Jurbarkas)	400	400	400	400	400	400	400	400	400	449	449	449	449	439	439
Į Jurbarko saugaus eismo centras	540	540	540	540	540	540	540	540	500	500	500	500	500	500	500
A. Gailiaus firma "ARVAIRA"	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina

Jurbarko vairavimo mokyklų taikomos kainos (CE kategorija) 2016-07-01 – 2016-12-09

Mokyklos pavadinimas	2016.07.01	2016.07.08	2016.07.15	2016.07.22	2016.08.05	2016.08.12	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.15	2016.09.23	2016.09.30	2016.10.07	2016.10.14	2016.11.11	2016.12.09
UAB "Rigveda" (Jurbarkas)	400	400	400	400	400	400	400	400	400	449	449	449	449	439	439
Į Jurbarko saugaus eismo centras	540	540	540	540	540	540	540	540	500	500	500	500	500	500	500
A. Gailiaus firma "ARVAIRA"	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina	Nemokina

Jurbarko vairavimo mokyklų taikomos kainos (D kategorija) 2016-07-01 – 2016-12-09

(420) Tyrimo metu UAB „Rigveda“ pripažino, kad UAB „Rigveda“ buvo sudariusi susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo su kitomis Jurbarke veikiančiomis vairavimo mokyklomis[500].

4. Tyrimo išvados ir ūkio subjektų paaiškinimai dėl jų

4.1. Tyrimo išvados

(421) Tyrimo išvados buvo išdėstytos 2018 m. rugpjūčio 3 d. Pranešime apie įtariamą pažeidimą.

(422) Pranešime apie įtariamą pažeidimą buvo padaryta išvada, kad:

(a) Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB „Autoplaza“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoprofesionalai“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, Jono Jasučio įmonė, UAB „JTMC“, UAB „Kelio studija“, UAB „KET studija“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Mūsų kryptis“, VšĮ „Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Visagalis“, UAB „Vairavimo klasė“, VšĮ „Vairoseta“, Vilniaus saugaus miesto centras, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“ ir LVMA sudarė draudžiamą susitarimą dėl visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) kainų nustatymo ir tuo pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus;

(b) Kaune veikiančios vairavimo mokyklos UAB „ARV–Auto“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, VšĮ „Greičio juosta“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“, UAB „Rigveda“, UAB „Tikslo linija“, UAB „SDG Akademija“, V. Žukausko įmonė ir LVMA, iš kurių UAB „Rigveda“ ir UAB „ARV–Auto“ taip pat veikia ir Prienuose, sudarė draudžiamą susitarimą dėl visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) kainų nustatymo ir tuo pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus;

(c) Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos UAB „Rigveda“, A. Gailiaus firma „Arvaira“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras sudarė draudžiamą susitarimą dėl visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir 95 kodo kursų kainų nustatymo ir tuo pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus;

(d) Tyrimo metu nebuvo nustatyta aplinkybių, kurios leistų pripažinti, kad Jovito Stankevičiaus IĮ, MB „Kostygovo“ vairavimo mokykla“, UAB „Autotakas“, UAB „Autologija“, UAB „Edera“, UAB „Vairavimo linija“, V. Šantaro IĮ „Juronas“, UAB „Vairavimas“, UAB „Vairo ratas“, UAB „PYYP“, UAB „Autoklasė“, UAB A. Bialo vairavimo mokykla, UAB „Mobilūs žmonės“ ir Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ sudarė draudžiamą susitarimą Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme. Atsižvelgiant į tai, Pranešime apie įtariamą pažeidimą buvo siūloma tyrimą šių įmonių atžvilgiu nutraukti.

(423) Kai kurie ūkio subjektai pateikė savo rašytines nuomones dėl tyrimo išvadų bei teikė paaiškinimus 2018 m. spalio 11 d. vykusiame Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdyje[501].

---

[500] 2017 m. birželio 19 d. UAB „Rigveda“ prašymas dėl baudos sumažinimo (bylos 111 tomas, 11 lapas). 2018 m. liepos 31 d. UAB „Rigveda“ pripažinimo pareiškimas (bylos 112 tomas, 45 lapas).

[501] 2018 m. spalio 11 d. Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio protokolas 4S-12 (2018) (bylos 174 tomas).

Toliau pateikiami Vilniuje, Kaune ir Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklių ir LVMA teikti paaiškinimai.

4.2. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų nuomonės dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu

(424) A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“[502], UAB Mokymo centras „Adpilis“[503], UAB „Automotoket“[504], UAB „Autoplaza“[505], UAB „Autoprofesionalai“[506], UAB „Daugva ir ko“[507], UAB „Dorkanas“[508], UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“[509], UAB „JTMC“[510], UAB „Kelio studija“[511], UAB „KET studija“[512], UAB „Kelio iliuzija“[513], UAB „LDV Unio“[514], UAB „Mūsų kryptis“[515], VšĮ „Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“[516], UAB „Sostinės vairavimo mokykla“[517], UAB „Vairavimo klasė“[518], VšĮ „Vairoseta“[519], Vilniaus saugaus miesto centras[520], UAB „Visagalis“[521] pateikė nuomones dėl tyrimo išvadų.

(425) UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ ir UAB „LDV Unio“ pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes.

(426) Kitos Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos savo nuomonėse akcentavo, kad vairavimo mokymo paslaugų kainas padidino savarankiškai, atsižvelgiant į įvairius veiksnius (išaugusias sąnaudas, padidėjusius mokesčius). Taip pat nurodė, kad kainos yra skelbiamos viešai, vairavimo mokyklos stebėjo viena kitą ir atitinkamai reaguodavo į konkurentų veiksmus.

(427) UAB „Kelio iliuzija“ ir UAB „Automotoket“ neneigė, kad dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime ir susitarime.

(428) UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Autoplaza“, UAB „Autoprofesionalai“, UAB „Kelio studija“, UAB „KET studija“, UAB „Mūsų kryptis“, VšĮ „Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“ ir UAB „Vairavimo klasė“, Vilniaus saugaus miesto centras neigė, kad jų atstovai dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime.

(429) Vilniaus saugaus miesto centras taip pat nurodė, kad yra biudžetinė įstaiga. Teigė, kad įkainių už paslaugas Vilniaus saugaus miesto centras nenustato, juos nustato Vilniaus miesto savivaldybės taryba – ji priima sprendimą dėl įkainių už būrelius ir kitas paslaugas, o nagrinėjamu laikotarpiu būrelio mokestis nebuvo padidintas; įkainiai yra tvirtinami prieš kiekvienus mokslo metus (rugsėjo mėn.); juos ruošia ir Vilniaus miesto savivaldybės tarybai tvirtinti teikia Vilniaus saugaus miesto centro taryba, kurios nariu negali būti Vilniaus saugaus miesto centro vadovas ([ASMENS DUOMENYS]).

---

[502] Bylos 155 tomas, 6–11 lapai.
[503] Bylos 155 tomas, 14–15 lapai.
[504] Bylos 155 tomas, 16–17 lapai.
[505] Bylos 155 tomas, 18–28 lapai.
[506] Bylos 155 tomas, 29–35 lapai; bylos 157 tomas.
[507] Bylos 155 tomas, 36–37 lapai.
[508] Bylos 155 tomas, 46–68 lapai; 158 tomas.
[509] Bylos 155 tomas, 69–98 lapai ir 99–100 lapai; bylos 159 tomas.
[510] Bylos 155 tomas, 102–103 lapai.
[511] Bylos 155 tomas, 104–118 lapai.
[512] Bylos 155 tomas, 101 lapas.
[513] Bylos 155 tomas, 119–121 lapai.
[514] Bylos 160 tomas, 161 tomas.
[515] Bylos 156 tomas, 1–4 lapai ir 5–7 lapai; 162 tomas.
[516] Bylos 156 tomas, 8–9 lapai ir 12–24 lapai.
[517] Bylos 156 tomas, 26 lapas.
[518] Bylos 156 tomas, 27–41 lapai ir 42–58 lapai; bylos 163 tomas.
[519] Bylos 156 tomas, 59–63 lapai; bylos 165 tomas.
[520] Bylos 156 tomas, 78–130 lapai.
[521] Bylos 156 tomas, 64–77 lapai; bylos 164 tomas.

(430) Vilniaus saugaus miesto centras pateikė 2016 m. rugpjūčio 31 d. jos tarybos posėdžio protokolą[522], kuris rodo, kad minėtą dieną Vilniaus saugaus miesto centro[523] taryba nusprendė papildyti vairuotojų rengimo programą padidinant atskirų programą sudarančių mokymų/būrelių skaičių.

(431) A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB „Dorkanas“, UAB „JTMC“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Visagalis“ neneigė, kad dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime, tačiau neigė, kad dalyvavo susitarime.

(432) A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“ taip pat nurodė, kad įmonė įkainius nustatė dar 2016 m. birželio 10 d., t. y. dar iki 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo, o kadangi kainos yra viešos, konkurentai galėjo jas laisvai sužinoti.

(433) UAB „Daugva ir ko“ nuomonėje neneigė dalyvavimo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime bei kad jame buvo aptariami kainų nustatymo klausimai, tačiau teigė, kad įmonės vadovas susirinkimą organizavo kaip LVMA atstovas. Nurodė, kad visi atlikti veiksmai (susirinkimo organizavimas, kvietimas į susirinkimą) yra tiesiogiai susijęs su pareigomis LVMA, o ne UAB „Daugva ir ko“, todėl pasekmės už atliktus veiksmus UAB „Daugva ir ko“ negali kilti.

(434) Kai kurie ūkio subjektai (UAB „Autoplaza“, UAB „Dorkanas“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, Vilniaus saugaus miesto centras) taip pat nurodė, kad kainas pakėlė vėliau nei 2016 m. liepos 1 d. ir tai rodo, kad jie nedalyvavo susitarime. Kai kurie ūkio subjektai (UAB „Kelio iliuzija“, UAB „Automotoket“, UAB „Dorkanas“) taip pat nurodė, kad jie taikydavo akcijas, o didesnius kainų lygius taikė epizodiškai.

4.3. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų nuomonės dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu

(435) UAB „Auto ABC“[524], UAB „ARV–Auto“[525], Dariaus Mikulio įmonė[526], UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“[527], UAB „Racionalaus vairavimo centras“[528], UAB „SDG Akademija“[529], V. Žukausko įmonė[530] pateikė nuomones dėl tyrimo išvadų.

(436) V. Žukausko įmonė pažymėjo, kad patvirtina Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, nurodytas Pranešime apie įtariamą pažeidimą.

(437) Įmonė nurodė, kad prie susitarimo prisijungė ne laisva valia, o tik po spaudimo iš konkurentų ir tik todėl, kad tai iš dalies sutapo su įmonės ketinimu kelti kainą be jokio išankstinio koordinuoto susitarimo, nes įmonė nebegalėjo daugiau dirbti žemiau savikainos.

(438) Įmonė teigė, kad siekdama išvengti atviro konflikto su konkurentais, kainas pakeitė tik internetiniame tinklapyje, kurios atitiko kitų vairavimo mokyklų kainas, tačiau Įmonė tokių kainų vartotojams netaikė, tik pavieniais atvejais kainos sutapo su skelbiamomis internetiniame tinklapyje.

(439) Dėl 2016 m. rugpjūčio 17 d. V. Žukausko įmonės siųsto laiško tema „Nesuprantame kas vyksta?“ įmonė nurodė, kad elektroninis laiškas buvo parašytas įmonės vadybininko sureaguojant į susidariusią situaciją ir esančią nuolatinę įtampą, dėl to, kad įmonei nuolat buvo nurodoma didinti kainas, dėl kainų nekėlimo priekaištaujama.

(440) UAB „Auto ABC“, UAB „ARV-Auto“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, UAB „SDG Akademija“ su tyrimo išvadomis nesutiko.

---

[522] Bylos 156 lapas, 103–104 lapai.
[523] Tuo metu Vilniaus saugaus miesto centras vadinosi Vilniaus saugaus eismo centras.
[524] Bylos 166 tomas, 33–39; bylos 168 tomas.
[525] Bylos 166 tomas, 6–26 lapai; bylos 167 tomas, 3–39 lapai.
[526] Bylos 166 tomas, 58–62 lapai; bylos 169 tomas.
[527] Bylos 166 tomas, 119–122 lapai.
[528] Bylos 166 tomas, 136–138 lapai.
[529] Bylos 166 tomas, 142–143 lapai.
[530] Bylos 166 tomas, 144–151 lapai; bylos 171 tomas.

(441) Paminėtos Kaune veikiančios vairavimo mokyklos nurodė, kad jų atžvilgiu nėra surinkta pakankamai pažeidimą rodančių įrodymų. Taip pat teigė, kad UAB „Rigveda“ vadovo paaiškinimai negali būti laikomi patikimais, nes jis yra suinteresuotas išvengti didelės baudos skyrimo savo bendrovei.

(442) Vairavimo mokyklos nurodė, kad stebi viešai skelbiamą informaciją apie savo konkurentų taikomas kainas bei į jas reaguoja.

(443) Vairavimo mokyklos nurodė, kad nesiųsdavo kitiems subjektams konfidencialios informacijos ir neatlikdavo kokius nors kitus veiksmus, kurie panaikintų nežinomybę dėl tolimesnių įmonės veiksmų rinkoje.

(444) Vairavimo mokyklos nurodė, kad vairavimo mokymo paslaugų kainos didėjo dėl kitų priežasčių: vairavimo mokyklų veikla buvo apmokestinama PVM, didėjo veiklos sąnaudos (pavyzdžiui, dėl transporto priemonių įsigijimo).

(445) Vairavimo mokyklos akcentavo, kad nebuvo susitarimo dėl A kategorijos. A kategorijos kainos padidėjo tiktai rugpjūtį ir po to nesikeitė iki metų pabaigos. Faktinis kainų taikymas nepatvirtina išvados, kurią daro Konkurencijos taryba dėl A kategorijos.

(446) Vairavimo mokyklos taip pat teigė, kad pajamos, gautos pagal sutartis su Lietuvos darbo birža, nėra susijusios su pažeidimu: įkainiai už šias paslaugas buvo nustatyti dar iki įtariamo pažeidimo pradžios, šios kainos neatitinka UAB „Rigveda“ rasto lapelio kainų, tyrimo medžiagoje nėra jokių įrodymų apie galimą kainų derinimą dėl šių kainų.

(447) Toliau paminėtini tam tikri atskirų vairavimo mokyklų paaiškinimai.

(448) UAB „Auto ABC“ nurodė, kad įmonės direktorės įsakymuose kainos visada buvo nurodomos didesnės, o praktiškai tinklapyje buvo mažesnės, taikant akcijas.

(449) UAB „ARV-Auto“ savo nuomonėje dėl tyrimo išvadų save su dukterine įmone UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ įvardijo kaip ūkio subjektą.

(450) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ nurodė, kad jos ryšys su Konkurencijos tarybos tirtomis aplinkybėmis pasireiškia tuo, jog šios įmonės pagrindiniu akcininku yra UAB „ARV-Auto“, o UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku yra UAB „ARV-Auto“ vadovas [ASMENS DUOMENYS]. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ nurodė, kad neneigia minėtų ryšių su UAB „ARV-Auto“, kaip ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo komunikacijos su [ASMENS DUOMENYS], tačiau UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovo komunikacija su šios įmonės valdybos pirmininku (t. y. savo tiesioginiu vadovu) pati savaime nesuponuoja UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ dalyvavus susitarime su trečiaisiais asmenimis.

(451) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taip pat nurodė, kad jos veiklos vairavimo paslaugų mokymo rinkoje strategija yra suderinta su UAB „ARV-Auto“ – jos abi persekioja UAB „Rigveda“ taikomas kainas. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ nurodė, kad UAB „Rigveda“ pakėlus paslaugų įkainius 2016 metais, kartu paslaugų įkainius pakėlė ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“.

(452) 2018 m. spalio 11 d. Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio metu Kaune veikiančių vairavimo mokyklų atstovai iš esmės palaikė savo rašytinėse nuomonėse nurodytas pozicijas. Toliau paminėtini tam tikri nauji vairavimo mokyklų atstovų paaiškinimai.

(453) UAB „Auto ABC“ atstovas nurodė, kad įmonės vadovės atsakymai komunikuojant būdavo trumpi, nesuponuoja draudžiamo susitarimo. Be to, teigė, kad kainos didėjo, nes studentai grįžta po vasaros atostogų. Atitinkamai, mokyklos turi daugiau klientų, kainos padidėja.

(454) Be to, UAB „Auto ABC“ atstovas teigė, kad apklausiant asmenį buvo daromas garso įrašas, tačiau įrašas buvo sunaikintas ir taip buvo pažeista įmonės teisė į gynybą, kadangi su juo negalima susipažinti.

(455) UAB „ARV-Auto“ atstovas akcentavo, kad vairavimo mokyklos kainas turi skelbti viešai: interneto svetainėse. Tai reiškia, kad duomenys yra vieši, ir jie nėra nei konfidencialūs, nei

komercinė paslaptis. UAB „ARV-Auto“ reagavo į viešai skelbiamą informaciją. Nurodė, kad elektroniniai laiškai, SMS žinutės, kurias Konkurencijos taryba surinko, patvirtina jog arba UAB „ARV-Auto“ gavo nuorodas, t. y. viešą informaciją, arba „ARV-Auto“ kažkam siuntė viešą informaciją. Viešai skelbiamos informacijos naudojimas įmonės veikloje, nustatant kainas, nėra draudžiamas susitarimas ir nėra veiksmų derinimas.

(456) UAB „ARV-Auto“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] posėdžio metu taip pat pažymėjo: „<...> *kada būdavo pas* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovą] *susirinkimai, ar kažkas tai sakykime, taip ten buvo daug kitų problemų sprendžiama. Tai ten apie tas kainas jeigu kažkada kažkas išeidavo kažkokia kalba, kažkokių ten inkštimų, tai visi paprastai sakydavo: „atsiverčiam vieną puslapį ir žiūrim, kas ten yra parašyta ir pagal tai nusistatom kainas“*[531].

(457) UAB „Tikslo linija“ atstovas [ASMENS DUOMENYS] dėl bendravimo su kitomis mokyklomis nurodė, kad pažįsta UAB „ARV-Auto“ vadovą [ASMENS DUOMENYS] jau daug metų. UAB „Tikslo linija“ nėra konkurentas UAB „ARV-Auto“. Skiriasi kainos ir kokybė. Bendravimas nebuvo joks susitarimas. Atstovas nurodė, kad kainas koreguoja pats. Taip pat atstovas teigė, kad apie A kategoriją, kuri Pranešime apie įtariamą pažeidimą irgi buvo laikoma susitarimo objektu, jokių diskusijų niekada su niekuo nėra buvę.

4.4. LVMA nuomonė dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu

(458) LVMA pateikė nuomonę dėl tyrimo išvadų[532], kurioje nurodė, kad ji ir jos vadovai nedalyvavo, neskatino, neinicijavo ir niekaip nepalaikė jokios veiklos, kuri galėtų prieštarauti Konkurencijos įstatymo reikalavimams. Nuolatiniai regioniniai susitikimai buvo įprasti, ypač keičiantis teisinio reguliavimo aplinkai.

(459) LVMA taip pat nurodė, kad įkainių augimą lėmė objektyvios priežastys – mokestinės aplinkos pasikeitimas, išaugusios sąnaudos, PVM lengvatos panaikinimas, o vairavimo mokyklų kainos nebuvo vienodos.

(460) LVMA nurodė, kad daugelis tyrimo metu nustatytų aplinkybių yra grindžiamos nepatikimo asmens, t. y. UAB „Rigveda“ ir jos vadovo liudijimais bei jo darbo vietoje surastu lapeliu su kainomis. UAB „Rigveda“ tirtu laikotarpiu itin domėjosi ir aktyviai ieškojo galimybių pradėti veiklą Vilniaus mieste. UAB „Rigveda“ ir jos vadovas, neteisėtai pasinaudodami asociacijos platforma, inicijavo veiksmus, kurie greičiausiai būtų laikomi konkurencijos taisyklių pažeidimais, tačiau įvykiai ir aplinkybės nesietini su LVMA ir jos veikla.

(461) 2018 m. spalio 11 d. Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio metu LVMA atstovai iš esmės palaikė savo anksčiau rašytinėje nuomonėje pateiktus argumentus.

4.5. Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų nuomonės dėl tyrimo išvadų ir paaiškinimai bylos nagrinėjimo posėdžio metu

(462) A. Gailiaus firma „Arvaira“ nuomonėje dėl tyrimo išvadų[533] nurodė, kad jokių žodinių ar raštiškų susitarimų dėl vairavimo mokymo kainų niekada neturėjo. A. Gailiaus firma „Arvaira“ vadovas nurodė, kad jam skambino UAB „Rigveda“ vadovas ir aiškino apie mokymo kokybę, kad ji yra susijusi su kainomis ir kainas reikia kelti ir pan. A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas nurodė, kad jis parašė laišką UAB „Rigveda“ vadovui, kuriame ironizavo apie „mokymo kokybę“, nes patikrinęs UAB „Rigveda“ nurodytas mokymo kainas, A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas pamatė

---

[531] 2018 m. spalio 11 d. Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio protokolas 4S–12 (2018), 498 pastraipa (bylos 174 tomas).
[532] Bylos 154 tomas, 3–65 lapai.
[533] Bylos 152 tomas, 45 lapas.

kad jos vėl sumažintos. Dėl kainų kitimo nurodė, kad A. Gailiaus firma „Arvaira“ vairuotojų mokymo kainas didina arba mažina nesitardama ir nesiderindama su kitomis mokyklomis.

(463) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras nuomonėje dėl tyrimo išvadų[534] nurodė, kad pilnai ir besąlygiškai pripažįsta Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu jos atžvilgiu nustatytas esmines aplinkybes, o būtent, kad dalyvavo, sudarant draudžiamą susitarimą dėl visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir 95 kodo kursų kainų nustatymo su UAB „Rigveda“ ir A. Gailiaus firma „Arvaira“. IĮ Jurbarko saugaus eismo centras pažymėjo, kad sutinka su nustatytų aplinkybių teisiniu įvertinimu ir numatytos baudos apskaičiavimu.

(464) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras patvirtino, kad jos vadovas ir savininkas [ASMENS DUOMENYS] 2016 m. rugpjūčio mėn. buvo susitikęs, o taip pat bendravo elektroninio ryšio priemonėmis su UAB „Rigveda“ vadovu ir tokiu būdu susitarė dėl jų vadovaujamų ūkio subjektų taikytinų įkainių už vairavimo mokymo paslaugas, tiesiogiai pažeisdamas Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies reikalavimus.

(465) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras prašė šį pareiškimą laikyti jos atsakomybę lengvinančia aplinkybe, kaip tai numatyta Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje.

(466) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras taip pat nurodė, kad su kita Jurbarke veikiančia ir vairavimo mokymo paslaugas teikiančia įmone – A. Gailiaus firma „Arvaira“ – IĮ Jurbarko saugaus eismo centras paslaugų kainų tarpusavyje niekada nederino, tačiau, iš [ASMENS DUOMENYS] [535], kurį pažįsta kaip Jurbarko gyventoją, [ASMENS DUOMENYS] žinojo, jog UAB „Rigveda“ vadovas šiuo klausimu taip pat kreipėsi ir į jį.

(467) IĮ Jurbarko saugaus eismo centro atstovas posėdžio metu pripažino, kad Tyrimo metu nustatytą pažeidimą ir patvirtino visas faktines aplinkybes, kurios yra nurodytos Pranešime apie įtariamą pažeidimą. Taip pat sutiko su aplinkybių teisiniu vertinimu ir su bauda, tačiau prašė įvertinti aplinkybes dėl baudos dydžio.

(468) Ūkio subjektai taip pat pateikė ir kitus argumentus, kurie įvertinami toliau atitinkamose Nutarimo dalyse.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(469) Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte yra nurodyta, kad visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento, įskaitant ir susitarimą tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti (fiksuoti) tam tikros prekės kainas arba kitas pirkimo ar pardavimo sąlygas.

(470) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 101 straipsnio 1 dalis kaip nesuderinamus su vidaus rinka draudžia visus įmonių susitarimus, įmonių asociacijų sprendimus ir suderintus veiksmus, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodyta, kad draudžiami susitarimai, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos pirkimo ar pardavimo kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos.

(471) Atsižvelgiant į tai, kad Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje nurodyta, jog šiuo įstatymu siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinimo, ir į tai, kad Konkurencijos įstatymo 5 straipsnis savo esme ir tikslais atitinka SESV 101 straipsnio nuostatas, aiškinant bei taikant Konkurencijos įstatymo 5 straipsnį atitinkamai vadovaujamasi SESV 101 straipsnio taikymo praktika.

(472) Atsižvelgus į Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio nuostatas, vertinant nagrinėjamų ūkio subjektų veiksmus, yra svarbu nustatyti, ar nagrinėjami veiksmai gali būti laikomi konkurenciją ribojančiais veiksmais Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme.

---

[534] Bylos 152 tomas, 46–50 lapai.
[535] A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas.

5. UAB „ARV-Auto“ ir „UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ sudaro vieną ekonominį vienetą

(473) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalis susitarimą apibrėžia kaip bet kuria forma (raštu ar žodžiu) dviejų ar daugiau ūkio subjektų sudarytas sutartis arba ūkio subjektų suderintus veiksmus, įskaitant bet kurio ūkio subjektų junginio (asociacijos, susivienijimo, konsorciumo ir pan.) arba šio junginio atstovų priimtą sprendimą.

(474) Kai nėra susitarimo tarp ekonomiškai nepriklausomų subjektų, santykiai ekonominiame vienete negali prilygti susitarimui arba suderintiems veiksmams tarp ūkio subjektų, kurie riboja konkurenciją Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme[536].

(475) Atitinkamai, svarbu įvertinti, ar nagrinėjami veiksmai yra atliekami tarp ūkio subjektų.

(476) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 22 dalus nurodo, kad ūkio subjektas – įmonės, jų junginiai (asociacijos, susivienijimai, konsorciumai ir pan.), įstaigos ar organizacijos arba kiti juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo subjektai laikomi ūkio subjektais, jeigu jie vykdo ūkinę veiklą.

(477) Ūkio subjekto sąvoka konkurencijos teisės prasme suprantama kaip ekonominis vienetas net jei teisiniu požiūriu šį ekonominį vienetą sudaro keletas fizinių ar juridinių asmenų[537].

(478) Vienas iš svarbiausių kriterijų, kuriuo remiantis konstatuojamas ūkio subjektų kaip vieno ekonominio vieneto konkurencijos teisės prasme egzistavimo faktas, visų pirma yra jų savarankiškumo apimtis priimant nepriklausomus sprendimus dėl elgesio rinkoje. Patronuojamosios įmonės veikla gali būti priskirta motininei įmonei ypač kai, nepaisant to, jog įmonės yra skirtingi juridiniai asmenys, patronuojamoji įmonė nesprendžia savarankiškai dėl savo veiklos rinkoje, bet vykdo motininės kompanijos nurodymus, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius[538].

(479) Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, tuo atveju, kai patronuojančiai bendrovei priklauso 100 procentų jos patronuojamosios bendrovės akcijų, viena vertus, ši patronuojanti bendrovė gali daryti lemiamą įtaką šios patronuojamosios bendrovės elgesiui, ir, kita vertus, egzistuoja nuginčijama prezumpcija, kad ši patronuojanti bendrovė iš tikrųjų daro lemiamą įtaką savo patronuojamosios bendrovės elgesiui. Tokiomis aplinkybėmis pakanka įrodyti, jog patronuojančiai bendrovei priklauso visas jos patronuojamosios bendrovės kapitalas tam, kad būtų preziumuojama, jog patronuojanti bendrovė daro lemiamą įtaką jos komercinei politikai[539].

(480) Be to, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktiką ši prezumpcija taip pat taikoma ir tais atvejais, kai įmonei priklauso beveik visas patronuojamosios įmonės kapitalas[540].

---

[536] Žr. Pirmosios instancijos teismo 1995 m. sausio 12 d. sprendimas byloje Nr. T-102/92, *Viho Europe BV v Europos Komisija*, 47 pastraipa ir jame nurodyta teismų praktika; Teisingumo Teismo 1996 m. spalio 24 d. sprendimas byloje Nr. C–73/95 P, *Viho Europe BV v Europos Komisija*, 16–17 pastraipos.

[537] LVAT 2014 m. balandžio 7 d. nutartis adm. byloje Nr. A[552]-54/2014, *UAB „Amber Bay“ ir kt. v Konkurencijos taryba.* Teisingumo Teismo 2017 m. balandžio 27 d. sprendimas byloje Nr. C-516/15 P, *Akzo Nobel NV ir kiti v Europos Komisija*, 48 pastraipa.

[538] LVAT 2014 m. balandžio 7 d. nutartis adm. byloje Nr. A[552]-54/2014, *UAB „Amber Bay“ ir kt. v Konkurencijos taryba.* Teisingumo Teismo 2017 m. balandžio 27 d. sprendimas byloje Nr. C-516/15 P, *Akzo Nobel NV ir kiti v Europos Komisija*, 58 pastraipa.

[539] Teisingumo Teismo 2017 m. balandžio 27 d. sprendimas byloje Nr. C-516/15 P, *Akzo Nobel NV ir kiti v Europos Komisija*, 60–61 pastraipos.

[540] Bendrojo Teismo 2011 m. gegužės 17 d. sprendimas byloje Nr. T-299/08, *Elf Aquitaine v Europos Komisija*, 55–57 punktai (patronuojanti įmonė turėjo 97,55 procentų patronuojamosios įmonės kapitalo). Sprendimas nepanaikintas. Teisingumo Teismo 2013 m. gegužės 8 d. sprendimas byloje Nr. C-508/11 P, *Eni v Europos Komisija*, 47 pastraipa.

(481) Šiuo atveju matyti, kad UAB „ARV-Auto“ visu nagrinėjamu laikotarpiu priklausė 99,86 procento UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ akcijų. Be to, tyrimo metu UAB „ARV-Auto“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė, kad su juo derinami UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ plėtros (filialų steigimo) ir kiti strateginiai klausimai. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] teigė, kad bendradarbiavimas tarp jo ir UAB „ARV-Auto“ vadovo [ASMENS DUOMENYS] yra glaudus – visais įmonės (t. y. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“) valdymo klausimais kalbasi bent 2–3 kartus per savaitę, tariasi ir dėl šios įmonės įkainių, jų nustatyti vienas [ASMENS DUOMENYS] negalėtų. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas teigė, kad UAB „ARV-Auto“ vadovas dažniausiai turi lemiamą žodį dėl UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainodaros[541]. Taip pat pastebėtina, kad ir nuomonėje dėl tyrimo išvadų UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ nurodė, kad jos veiklos vairavimo paslaugų mokymo rinkoje strategija yra suderinta su UAB „ARV-Auto“, bei UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas šios UAB „ARV-Auto“ vadovą nurodė kaip savo tiesioginį vadovą[542]. UAB „ARV-Auto“ savo nuomonėje dėl tyrimo išvadų taip pat save su dukterine įmone UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ įvardijo kaip ūkio subjektą[543].

(482) Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad aukščiau paminėtos aplinkybės sudaro pagrindą teigti, kad UAB „ARV-Auto“ daro lemiamą įtaką UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ elgesiui, ir atitinkamai, abi įmonės sudaro vieną ekonominį vienetą.

(483) Atitinkamai, kiek tai susiję išimtinai su šių dviejų įmonių tarpusavio veiksmais, jie nėra toliau nagrinėjami Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme.

6. Atitinkama rinka ir jos dalyviai

(484) Atitinkama rinka apibrėžiama vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, kurioje atitinkama rinka įvardijama kaip tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje, bei Konkurencijos tarybos paaiškinimais dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintais Konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 17 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo“ (toliau – Paaiškinimai dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo), kurie suderinti su Europos Komisijos pranešimu „Dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams“ (97/C 372/03)[544].

(485) Rinkos apibrėžimas yra priemonė konkurencijos riboms tarp įmonių nustatyti ir apibrėžti, o pagrindinis jo tikslas – sistemingai nustatyti konkurencijos ribojimus, su kuriais susiduria tam tikros įmonės. Rinkos apibrėžimas nėra savitikslis dalykas, todėl kiekvienu konkrečiu atveju reikia įvertinti, kokia galima konkurencijos problema yra analizuojama ir kokiu tikslu siekiama nustatyti atitinkamos rinkos apibrėžimą[545]. Poreikis atitinkamą rinką tiksliai ir detaliai apibrėžti priklauso nuo nagrinėjamo pažeidimo pobūdžio[546].

(486) Pareigos apibrėžti atitinkamą rinką apimtis skiriasi priklausomai nuo to, kuris konkurencijos teisės pažeidimas nustatomas: draudžiamo susitarimo atveju, atitinkamos rinkos

---

[541] Žr. Nutarimo 2.7 dalį.
[542] Nutarimo (450) pastraipa.
[543] Nutarimo (449) pastraipa.
[544] OL C 372 , 09/12/1997 p. 0005–0013.
[545] LVAT 2013 m. sausio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[502]-801/2013, *AB „Orlen Lietuva“ v Konkurencijos taryba*.
[546] Bendrojo Teismo 2005 m. liepos 18 d. sprendimas byloje Nr. T-241/01, *Scandinavian airlines system v Europos Komisija*, 99 p.; byloje Nr. T-374/94, *European Night Services v Europos Komisija*, 93–95, 103 p.; byloje Nr. T-61/99, *Adriatica di Navigazione v Europos Komisija*, 28–29 pastraipos.

apibrėžimo priežastis, jei ji iš viso yra, nustatyti, ar susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas ar ginčijami suderinti veiksmai gali turėti įtakos prekybai tarp valstybių narių, ir, ar jo tikslas arba poveikis yra konkurencijos prevencija, ribojimas ar iškraipymas bendrojoje rinkoje. Pastaruoju atveju atitinkama rinka turi būti apibrėžta tik jei be tokio apibrėžimo neįmanoma nustatyti, ar susitarimas, įmonių asociacijos sprendimas ar ginčijami suderinti veiksmai gali turėti įtakos prekybai tarp valstybių narių ir jo tikslas arba poveikis konkurencijos bendrojoje rinkoje prevencija, ribojimas ar iškraipymas[547].

(487) Kaip nurodo Paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo 6 punktas, atitinkamos rinkos apibrėžimas apima keletą etapų. Pirmiausiai apibrėžiama prekės rinka, nustatant prekes, kurios yra ar gali būti pakeičiamos viena kita. Po to apibrėžiama geografinė rinka, nustatant teritoriją, kurioje tas pakeičiamumas vyksta ar gali vykti. Tiek apibrėžiant prekės rinką, tiek ir apibrėžiant geografinę rinką, iš pradžių analizuojamas paklausos pakeičiamumas (pirkėjų galimybės keisti vieną prekę kita ar pirkti ją kitoje teritorijoje), vėliau – pasiūlos pakeičiamumas (tiekėjų galimybės pradėti tiekti atitinkamas prekes ar pradėti tiekti jas iš kitų teritorijų). Vis dėlto, į pasiūlos pakeičiamumą atsižvelgiama, jei jo poveikis yra tiek pat greitas ir veiksmingas kaip ir paklausos pakeičiamumo (Paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo 10 punktas). Apibrėžus atitinkamą rinką, nustatomi rinkos dalyviai.

6.1. Prekės rinka

(488) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 16 dalis nurodo, kad prekės rinka suprantama kaip visuma prekių, kurios, pirkėjų požiūriu, yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas.

(489) Šiuo atveju yra analizuojama nagrinėjamų ūkio subjektų veikla, susijusi su vairavimo mokymo paslaugų teikimu. Vairuotojų mokymas yra mokymas, per kurį įgyjama eismo dalyviams reikalingų teorinių žinių, praktinių motorinių transporto priemonių ir jų junginių su priekabomis valdymo įgūdžių ir gebėjimų[548].

(490) Vertinant paklausos pakeičiamumą, pagrindinė vartotojo perkama paslauga yra vairavimo mokymas. Išskiriamos šios pagrindinės kategorijos, kurių vairavimo mokymo paslaugas ir teikia nagrinėjami ūkio subjektai: A kategorija (triračiai ir motociklai, kurių galia ne didesnė kaip 35 kw), B kategorija (automobiliai, kurių masė ne didesnė kaip 3500 kg ir kurie skirti vežti ne daugiau kaip aštuonis keleivius), C kategorija (automobiliai, kurių masė didesnė kaip 3500 kg ir kurie skirti vežti ne daugiau kaip 8 keleivius), D kategorija (transporto priemonės skirtos vežtis daugiau kaip aštuonis keleivius)[549]. Akivaizdu, kad vartotojo požiūriu skirtingos vairavimo mokymo kategorijos nėra tarpusavyje pakeičiamos, t. y., pavyzdžiui, asmeniui, norinčiam įgyti teisę vairuoti lengvąjį automobilį (B kategorija), kitų kategorijų vairavimo mokymo kursai nėra tinkami pakaitalai.

(491) Tų pačių kategorijų vairavimo mokymas tarp skirtingų vairavimo mokyklų yra pakeičiamas. Pirma, tos pačios vairavimo mokymo kategorijos kursų apimtis skirtingose mokyklose yra vienoda, kadangi teisės aktai kiekvienos kategorijos vairavimo mokymui numato atitinkamus (vienodus) reikalavimus. Antra, nagrinėjami ūkio subjektai nurodė, jog kaina yra vienas pagrindinių kriterijų renkantis vairavimo mokyklą – minimalus kainų skirtumas gali nulemti mokinio pasirinkimą[550], o tai rodo, kad vairavimo mokymo paslauga yra homogeniška.

---

[547] Bendrojo Teismo 2000 m. liepos 6 d. sprendimas byloje Nr. T-62/98, *Volkswagen AG v Europos Komisija*, 230 pastraipa.
[548] Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas, 2 straipsnio 84 punktas (šiuo metu galiojančios įstatymo redakcijos 2 straipsnio 93 punktas).
[549] Nutarimo 1.1 dalis.
[550] Nutarimo (20) pastraipa.

(492) Vertinant iš pasiūlos pusės, nagrinėjamų ūkio subjektų teikiamų paslaugų apimtis skiriasi: vieni ūkio subjektai teikia tik tam tikrų (pavyzdžiui, A ir B; tik B; A, B ir C;), kiti – visų/daugumos vairavimo kategorijų mokymo paslaugas[551]. Norint teikti vairavimo mokymo paslaugas kiekvienai kategorijai reikalingos skirtingos transporto priemonės[552]. Taigi, ir įvertinus pasiūlos pakeičiamumą, vairavimo mokymo paslaugos gali būti skirstomos pagal atskiras vairavimo mokymo kategorijas.

(493) Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjami veiksmai apėmė įvairias vairavimo mokymo kategorijas, bei tai, jog šiuo atveju nagrinėjamas susitarimas dėl kainų nustatymo, kuris turi tikslą riboti konkurenciją, prekės rinka apibrėžiama kaip vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinka. Skaidymas į siauresnes rinkas bet kuriuo atveju neturėtų įtakos nagrinėjamų ūkio subjektų veiksmų vertinimui. Šiuo atveju nėra būtinybės tiksliai apibrėžti prekės rinką, kadangi tai nėra reikšminga vertinant nagrinėjamų ūkio subjektų veiksmų atitiktį Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams, o pakanka tik nustatyti, kad nagrinėjami ūkio subjektai yra konkurentai.

(494) Konkurencijos taryba taip pat vertina, kad nėra pagrindo išskirti vairavimo mokymo paslaugų, kurios suteikiamos privatiems mokiniams, ir paslaugų mokiniams pagal sutartis su Lietuvos darbo birža. Nors paklausos pakeičiamumo požiūriu toks pakeičiamumas gali būti ribotas, tačiau įvertinus pasiūlos pakeičiamumą, nėra pagrindo šių paslaugų išskirti į atskiras prekės rinkas. Abiem atvejais galėtų būti naudojama ta pati infrastruktūra, tas pats programos turinys, tie patys instruktoriai.

6.2. Geografinė rinka

(495) Geografinė rinka apibrėžiama vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, kurioje nurodyta, kad geografinė teritorija (geografinė rinka) – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis, bei minėtais Paaiškinimais dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo ir Pranešimu dėl atitinkamos rinkos.

(496) Konkurencijos sąlygos pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 7 dalį suprantamos kaip įvairūs pirkimo ar pardavimo ekonominiai parametrai, iš kurių svarbiausiais laikomi kainos, nuolaidos, antkainiai ar kitokie mokėjimai ir jiems darantys įtaką veiksniai (ūkinės veiklos teisiniai ribojimai, viešojo administravimo subjektų teikiama pagalba, gamybos technologijos ir sąnaudos, prekių naudojimo ar vartojimo ypatybės, transportavimo galimybės ir pan.).

(497) Šiuo atveju vertinant atitinkamą geografinę rinką, atsižvelgiama į nagrinėjamų ūkio subjektų veiklos teritoriją ir joje taikomą kainodarą už vairavimo mokymo paslaugas.

(498) Vertinant ūkio subjektų taikomas kainas matyti, jog vairavimo mokyklos, kurios turi kelias vairavimo klases tame pačiame mieste, taiko tokias pačias arba labai panašias kainas, o kainos tarp skirtingų miestų skiriasi gana ženkliai. Tai rodo, jog vairavimo mokykloms konkurencinį spaudimą gali daryti visos tame pačiame mieste veikiančios vairavimo mokyklos. Šią aplinkybę patvirtina ir ūkio subjektų pateikti paaiškinimai, kad 5–15 Eur kainų skirtumas yra reikšmingas renkantis, kurią vairavimo mokyklą pasirinkti[553].

(499) Tokią geografinę ūkio subjektų veiklos teritoriją rodo ir tai, jog 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkime, kuriame buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai, dalyvavo Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos; 2016 metų antrą pusmetį Kaune vykusiuose susirinkimuose, kuriuose buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai dalyvavo Kaune veikiančios vairavimo mokyklos; 2016 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesį vykę kontaktai dėl vairavimo mokymo įkainių Jurbarke vyko tarp Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų.

(500) Dalis nagrinėjamų ūkio subjektų turi daugiau nei vieną vairavimo mokymo filialą viename mieste. Nors tokios aplinkybės suponuoja, kad atitinkamos geografinės rinkos galbūt gali būti ir siauresnės, tačiau šiuo atveju nebūtina tiksliai apibrėžti atitinkamas geografines rinkas.

---

[551] Žr. Nutarimo 2.6 dalį.
[552] Žr. Nutarimo 1.2 dalį.
[553] Nutarimo (20) pastraipa.

(501) Kaip teismai yra pažymėję savo praktikoje, iš principo, jeigu pats susitarimo tikslas yra riboti konkurenciją, nebūtina tiksliai apibrėžti atitinkamų geografinių rinkų, jei faktinė ar potenciali konkurencija tose teritorijose tikrai buvo apribota, nesvarbu, ar tos teritorijos sudaro rinkas siaurąja prasme. Nustatant pažeidimo geografinę apimtį, į kurią bus atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą, pakanka, kad būtų įvertinta paveiktos vienos ar kelių rinkų geografinės zonos apimtis, tačiau neprivaloma tiksliai apibrėžti atitinkamų rinkų[554].

(502) Taigi, įvertinus aukščiau išdėstytas aplinkybes, geografinės vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinkos apibrėžiamos kaip:

(a) Vilniaus miestas;
(b) Kauno miestas;
(c) Jurbarko miestas.

6.3. Atitinkamos rinkos ir jų dalyviai

(503) Įvertinus Nutarimo 6.1 ir 6.2 dalyse nurodytas aplinkybes, šiuo atveju apibrėžiamos tokios atitinkamos rinkos:

(a) vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinka Vilniaus mieste;
(b) vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinka Kauno mieste;
(c) vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinka Jurbarko mieste.

(504) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 8 dalimi, ūkio subjektai, kurie toje pačioje atitinkamoje rinkoje susiduria arba gali susidurti su tarpusavio konkurencija laikytini konkurentais.

(505) Vilniaus mieste konkurentais laikytini šie nagrinėjami ūkio subjektai: A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, Jono Jasučio įmonė, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, Vilniaus saugaus miesto centras ir UAB „Visagalis“.

(506) Kauno mieste konkurentais laikyti šie nagrinėjami ūkio subjektai: UAB „ARV–Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“[555], UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, , UAB „Rigveda“, UAB „Tikslo linija“ ir V. Žukausko įmonė.

(507) Jurbarko mieste konkurentais laikyti šie nagrinėjami ūkio subjektai: UAB „Rigveda“, A. Gailiaus firma „Arvaira“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

7. Nagrinėjamų veiksmų vertinimas Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio prasme

(508) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalyje susitarimas apibrėžiamas kaip bet kuria forma (raštu ar žodžiu) dviejų ar daugiau ūkio subjektų sudaryta sutartis arba ūkio subjektų suderinti veiksmai, įskaitant bet kurio ūkio subjektų junginio (asociacijos, susivienijimo, konsorciumo ir pan.) arba šio junginio atstovų priimtą sprendimą.

(509) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pažymėjęs, kad susitarimas konkurencijos teisės prasme suprantamas labai plačiai, nekeliant esminių reikalavimų jo išraiškos būdui ar formai. Kvalifikuojant susitarimą pagal Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą, pakanka nustatyti eksplicitinį arba implicitinį šalių valios (norų, ketinimų) sutapimą

---

[554] Bendrojo Teismo 2012 m. rugsėjo 27 d. sprendimas byloje Nr. T-82/08, *Guardian Industries Corp. ir kiti v Europos Komisija*, 90 pastraipa ir joje nurodyta ESTT praktika.

[555] Kadangi UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ sudaro vieną ekonominį vienetą, šios dvi įmonės nelaikytinos konkuruojančiais ūkio subjektais.

(suderinimą) veikti rinkoje atitinkamu būdu, o subjektyvūs pareiškėjų siekiai, dalyvaujant susitarime, paprastai neturi jokios reikšmės[556].

(510) Kaip ne kartą pasisakyta ESTT praktikoje[557], tam, kad būtų sudarytas susitarimas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį (analogiškai, ir pagal Konkurencijos įstatymo 5 straipsnį), pakanka, jog atitinkami ūkio subjektai išreikštų bendrą valią elgtis rinkoje tam tikru apibrėžtu būdu[558]. Pažymėtina, kad bendros valios išreiškimo forma nėra tokia svarbi, jei ji tiksliai perteikia šalių valią elgtis rinkoje pagal susitarimo sąlygas[559]. Be to, šalių valia gali išplaukti tiek iš sutarties sąlygų, tiek iš šalių elgesio[560]. Taigi, ūkio subjektai laikomi sudariusiais draudžiamus susitarimus, jei, nepriklausomai nuo susitarimų formos ar išraiškos būdo, išreiškiama bendra valia riboti konkurenciją.

(511) Suderinti veiksmai apibrėžiami kaip veiksmų koordinavimo tarp ūkio subjektų forma, kuri nepasiekusi vadinamojo susitarimo stadijos, sąmoningai pakeičiama praktiniu bendradarbiavimu tarp tų ūkio subjektų, siekiant išvengti su konkurencija susijusios rizikos[561]. Šis autonomijos reikalavimas neatima iš ūkio subjektų teisės protingai prisiderinti prie konstatuoto ar numanomo savo konkurentų elgesio, tačiau jis griežtai prieštarauja bet kokiam tiesioginiam ar netiesioginiam kontaktui tarp tokių ūkio subjektų, kuris gali turėti įtakos esamam ar potencialiam konkurento elgesiui rinkoje arba atskleisti tokiam konkurentui elgesį, kurio nuspręsta ar numatoma imtis šioje rinkoje, jei šių kontaktų tikslas ir poveikis – sukurti konkurencines sąlygas, kurios, atsižvelgiant į tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų pobūdį, įmonių dydį bei skaičių ir šios rinkos apimtį, neatitinka normalių sąlygų nagrinėjamoje rinkoje[562].

(512) Veiksmų derinimas tarp ūkio subjektų siejamas su abipusio kontakto tarp šių ūkio subjektų egzistavimu. Abipusis kontaktas nustatomas, kai vienas konkurentas atskleidžia savo ateities ketinimus ar veiksmus rinkoje kitam, kai pastarasis to prašo, ar bent jau tai priima[563]. Tokiu atveju, norint konstatuoti, kad buvo derinami tarpusavio veiksmai, pakanka nustatyti, kad atskleisdamas savo ketinimus konkurentas eliminavo, ar bent jau žymiai sumažino netikrumą dėl jo paties būsimo elgesio rinkoje[564].

(513) Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad nors SESV 101 straipsnio 1 dalies (ir atitinkamai Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio) prasme suderintų veiksmų sąvoka greta ūkio subjektų veiksmų suderinimo apima elgesį rinkoje po šio suderinimo ir priežastinį ryšį tarp šių dviejų, gali būti preziumuojama, išskyrus priešingų įrodymų atvejus, kad ūkio subjektas, kuris dalyvauja derinant veiksmus ir toliau veikia rinkoje, nustatydamas savo elgesį joje, atsižvelgs į apsikeistą informaciją. Jeigu galima nustatyti, jog šios įmonės suderino veiksmus ir toliau veikė šioje rinkoje,

---

[556] LVAT 2011 m. kovo 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A[575]-2577/2011, *Lietuvos komunikacijos agentūrų asociacija ir kt. v Konkurencijos taryba*.

[557] Pavyzdžiui, Bendrojo Teismo 2000 m. spalio 26 d. sprendimas byloje Nr. T-41/96, *Bayer v Komisija*, 67 pastraipa; 2009 m. balandžio 30 d. sprendimas byloje Nr. T-18/03, *CD-Contact Data v Komisija*, 47 pastraipa.

[558] ESTT 1990 m. sausio 11 d. sprendimas byloje Nr. C-277/*87, Sandoz Prodotti Farmaceutici v. Komisija*, p. 13 pastraipa.

[559] Bendrojo Teismo 2000 m. spalio 26 d. sprendimas byloje Nr. T-41/96, *Bayer v Europos Komisija*, 68 pastraipa.

[560] ESTT 2006 m. liepos 13 d. sprendimas byloje Nr. C-74/04 P, Europos *Komisija v Volkswagen*, 39 pastraipa.

[561] LVAT 2012 m. birželio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[552]-2016/2012 *„UAB „Eksortus“ ir UAB „Specialus montažas“ v Konkurencijos taryba*.

[562] Teisingumo Teismo 1998 m. gegužės 28 d. sprendimas byloje C-7/95, *Deere v Europos Komisija*, 87 pastraipa; Teisingumo Teismo 1999 m. liepos 8 d. sprendimas byloje C-49/92 P, *Europos Komisija v Anic Partecipazioni*, p. 117 pastraipa); Teisingumo Teismo 2009 m. birželio 4 d. sprendimas byloje C-8/08, *T-Mobile ir kiti v Nyderlandų konkurencijos institucija*, 32 pastraipa.

[563] LVAT 2016 m. gegužės 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-97-858/2016, *UAB „Eturas“ ir kiti v Konkurencijos taryba*, 349 pastraipa. Bendrojo Teismo 2000 m. kovo 15 d. sprendimas sujungtose bylose Nr. T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95, T-35/95, T-36/95, T-37/95, T-38/95, T-39/95, T-42/95, T-43/95, T-44/95, T-45/95, T-46/95, T-48/95, T-50/95, T-51/95, T-52/95, T-53/95, T-54/95, T-55/95, T-56/95, T-57/95, T-58/95, T-59/95, T-60/95, T-61/95, T-62/95, T-63/95, T-64/95, T-65/95, T-68/95, T-69/95, T-70/95, T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, *Cimenteries CBR ir kiti v Europos Komisija*, 1849 pastraipa.

[564] Ten pat, 1852 pastraipa; Teisingumo Teismo 1999 m. liepos 8 d. sprendimas byloje Nr. C–51/92 P, *HerculesChemicals v Europos Komisija*, 260 pastraipa.

pateisinama reikalauti, kad jos pateiktų įrodymų, kad šis veiksmų suderinimas neturėjo įtakos jų elgesiui atitinkamoje rinkoje. Be to, minėta priežastinio ryšio prezumpcija taikoma visais atvejais nepriklausomai nuo kontaktų, per kuriuos derinti veiksmai, skaičiaus[565]. Pažymėtina, kad tam, jog būtų nuneigta minėta prezumpcija, įtariamas ūkio subjektas turi pateikti tokius įrodymus, kurie paneigtų bet kokią suderintų veiksmų įtaką ūkio subjektų elgesiui rinkoje. Taigi, tokie įrodymai turi paneigti bet kokius ryšius tarp suderintų veiksmų ir ūkio subjekto sprendimo veikti rinkoje[566].

(514) LVAT savo praktikoje taip pat yra pažymėjęs, kad suderinti veiksmai, jei jie nenustatomi kitu būdu, paprastai turi pasireikšti atitinkamoje rinkoje, t. y. turi būti konstatuotas priežastinis ryšys tarp veiksmų derinimo ir tokio derinimo pasireiškimo (ūkio subjektų elgesio) rinkoje, tačiau šį priežastinį ryšį turi paneigti patys antikonkurenciniais veiksmais kaltinami ūkio subjektai[567].

(515) Atriboti „susitarimą“ ir „suderintus veiksmus“ nėra būtina, nes tai nekeistų veiksmų vertinimo. Šios veiksmų koordinavimo formos nėra tarpusavyje nesuderinamos[568]. Be to, pažeidimas vienu metu gali turėti abiejų rūšių draudžiamo elgesio požymių[569].

(516) Taigi, sprendžiant, ar buvo sudaryti susitarimai (suderinti veiksmai) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalies ir 5 straipsnio prasme, reikia nustatyti, ar nagrinėjami ūkio subjektai kokiu nors būdu išreiškė bendrą valią dėl vairavimo mokymo kainų nustatymo.

(517) Remiantis teismų praktika, tam, kad būtų įrodytas atitinkamos įmonės dalyvavimas kartelyje, pakanka įrodyti, jog ši įmonė dalyvavo susitikimuose, kuriuose buvo sudaryti antikonkurencinio pobūdžio susitarimai, kuriems ji akivaizdžiai neprieštaravo. Jei dalyvavimas tokiuose susitikimuose įrodytas, ši įmonė turi pateikti duomenis, galinčius įrodyti, kad ji dalyvavo neturėdama antikonkurencinių ketinimų, ir patvirtinti, kad nurodė savo konkurentams, jog dalyvavo tuose sutikimuose turėdama kitokių tikslų Todėl būtent kitų kartelio dalyvių suvokimas apie įmonės ketinimą yra lemiamas vertinant, ar pastaroji siekė atsiriboti nuo neteisėto susitarimo. Vien tik tai, kad įmonė pasitraukė iš susitikimo, negali savaime būti laikoma viešu atsiribojimu nuo nagrinėjamo draudžiamo susitikimo. Įmonė privalo pateikti įrodymus, kad kartelio dalyviai manė, jog ji pasitraukia iš kartelio[570]. ESTT yra pažymėjęs, kad viešo atsiribojimo sąvoka, kaip atleidimo nuo atsakomybės sąlyga, turi būti aiškinama griežtai[571]. Pareiškimas, kuriuo siekiama viešai atsiriboti nuo antikonkurencinių veiksmų, turi būti padarytas tvirtai ir aiškiai (nedviprasmiškai), kad kiti kartelio dalyviai gerai suprastų atitinkamos įmonės ketinimą[572]. Pasitarimo dalyvio tylėjimas susitikime, kuriame vyksta neteisėta antikonkurencinė diskusija, negali būti laikomas tvirto ir nedviprasmiško atsiribojimo išraiška. Dalyvis, kuris nebyliai pritaria neteisėtai iniciatyvai, viešai neatsiribodamas nuo

---

[565] Teisingumo Teismo 2009 m. birželio 4 d. sprendimas byloje Nr. C-8/08, *T-Mobile ir kiti v Nyderlandų konkurencijos institucija*, 58–62 pastraipos.

[566] Teisingumo Teismo 2013 m. gruodžio 5 d. sprendimas byloje C-455/11 P *Solvay SA v Europos Komisija*, 43 pastraipa.

[567] LVAT 2008 m. gegužės 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[248]-697/2008, *UAB „Eurointegracijos projektai“ v Konkurencijos taryba*.

[568] Teisingumo Teismo 1999 m. liepos 8 d. sprendimas byloje Nr. C-49/92 P, *Europos Komisija v Anic Partecipazioni*, 131–132 pastraipos.

[569] Pirmosios instancijos teismo 1991 m. gruodžio 17 d. sprendimas byloje Nr. T-7/89 *S. A. Hercules Chemicals N. V v. Europos Komisija*, 264 pastraipa; Pirmosios instancijos teismo 1999 m. balandžio 20 d. sprendimas sujungtose bylose Nr.
T-305/94, T-306/94, T-307/94, T-313/94 iki T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij N.V. ir kiti v Europos Komisija*, 696–697 pastraipos.

[570] Teisingumo Teismo 2009 m. kovo 19 d. sprendimas byloje Nr. C-510/06 P, *Archer Daniels Midland Co. v Europos Komisija*, 119-120 pastraipos ir jose nurodyta teismų praktika.

[571] Bendrojo Teismo 2011 m. lapkričio 30 d. sprendimas byloje Nr. T-208/06, *Quinn Barlo ir kiti v Europos Komisija*, 50 pastraipa. Sprendimas nepanaikintas.

[572] Bendrojo Teismo 2011 m. kovo 24 d. sprendimas byloje Nr. T-377/06, *Comap SA v Europos Komisija*, 76 pastraipa. Sprendimas nepanaikintas.

jos turinio arba nepranešdamas apie ją administracinėms institucijoms, veiksmingai skatina tęsti pažeidimą ir kliudo jį atskleisti[573].

(518) ESTT taip pat yra pateikęs išaiškinimus dėl įrodymų vertinimo, siekiant nustatyti, ar ūkio subjektas dalyvavo draudžiamame konkurentų susitarime.

(519) Kaip nurodė teismas, kadangi draudimas dalyvauti vykdant antikonkurencinius veiksmus ir sudarant antikonkurencinius susitarimus bei sankcijos, kurios gali būti skirtos pažeidėjams, visuotinai žinomi, įprasta, kad šiuos veiksmus ir susitarimus apimanti veikla vykdoma paslapčia, susitikimai vyksta slaptai (dažniausiai trečiojoje valstybėje) ir parengiama kuo mažiau su tuo susijusių dokumentų. Net jeigu Komisija ir randa dokumentų, aiškiai rodančių neteisėtą ūkio subjektų ryšį, pavyzdžiui, susitikimų protokolų, jie paprastai yra tik fragmentiški ir pavieniai, todėl tam tikras aplinkybes dažnai reikia nustatyti naudojant dedukcijos metodą. Daugeliu atvejų tai, ar egzistuoja antikonkurencinių veiksmų ar susitarimų, turi būti nustatoma remiantis tam tikrais sutapimais ir nuorodomis, kurie, nagrinėjami kartu ir nesant kito logiško paaiškinimo, gali būti konkurencijos taisyklių pažeidimo įrodymas. Tam, kad būtų konstatuotas SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimas, reikia, kad Komisija pateiktų rimtų, tikslių ir nuoseklių įrodymų. Tačiau ne kiekvienas Komisijos pateiktas įrodymas būtinai turi atitikti šiuos kriterijus kiekvieno pažeidimo epizodo atveju. Pakanka, kad šį reikalavimą atitiktų visi bendrai vertinami požymiai, kuriais remiasi ši institucija. Vieną įrodymą gali sustiprinti (patvirtinti) kitas įrodymas. Sąjungos teisinėje sistemoje nėra taisyklės, pagal kurią būtų draudžiama, kad patvirtinantis įrodymas būtų tokio paties pobūdžio kaip patvirtinamas įrodymas[574].

(520) Be to, ESTT yra nurodęs, kad:

(a) pareiškimai, nenaudingi juos pateikiančiajam, iš principo turi būti laikomi ypač patikimais[575];

(b) tuo atveju, jeigu asmens dalyvavimą kartelyje patvirtina keli kartelio dalyviai, reikalaujamas jų pareiškimų patvirtinimo laipsnis yra mažesnis[576];

(c) dėl dokumento patikimumo laipsnio pažymėtina, kad jo patikimumas yra didesnis, jei dokumentas egzistavo anksčiau nei buvo pradėta procedūra bei išsiųstas pranešimas apie kaltinimus atitinkamoms įmonėms. Net jei dokumentas nėra pasirašytas, tačiau tai, kad jis buvo rastas aukštas pareigas įmonėje einančio asmens kabinete, leidžia daryti išvadą, kad jis yra patikimas[577];

(d) jeigu jie yra patikimi, parodymai asmenų, kurie dalyvavo susirinkime, turi ypač didelę įrodomąją vertę, nes šie asmenys turi tiesiogines žinias apie faktus[578];

(e) jeigu tiesioginio liudininko pateiktas aplinkybių liudijimas iš principo turi būti laikomas turinčiu didelę įrodomąją vertę, reikia atsižvelgti ir į aplinkybę, kad

---

[573] Teisingumo Teismo 2016 m. sausio 21 d. prejudicinis sprendimas byloje Nr. C-74/14, *UAB „Eturas“ ir kiti v Konkurencijos taryba*, 28 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika. Bendrojo Teismo 2012 m. vasario 2 d. sprendimas byloje Nr. T-83/08, *Denki Kagaku Kogyo Kabushiki Kaisha ir kiti v Europos Komisija*, 53 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika. Sprendimas nepanaikintas. Bendrojo Teismo 2011 m. lapkričio 30 d. sprendimas byloje Nr. T-208/06, *Quinn Barlo ir kiti v Europos Komisija*, 50 pastraipa. Sprendimas nepanaikintas.

[574] Teisingumo Teismo 2017 m. sausio 26 d. byloje Nr. C-613/13 P, *Europos Komisija v Keramag Keramische Werke GmbH ir kiti*, 43, 44, 50–52 pastraipos.

[575] Bendrojo Teismo 2014 gegužės 21 d. sprendimas byloje Nr. T-519/09, *Toshiba Corp. v Europos Komisija*, 48 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika. Pirmosios instancijos teismo 2004 m. liepos 8 d. sprendimas sujungtose bylose T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, *JFE Engineering Corp. ir kiti v Europos Komisija*, 211 pastraipa.

[576] Bendrojo Teismo 2015 m. rugsėjo 9 d. sprendimas byloje Nr. T-82/13, *Panasonic Corp. ir kiti v Europos Komisija*, 109 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.

[577] Bendrojo Teismo 2005 m. spalio 25 d. sprendimas byloje Nr. T-38/02, *Groupe Danone v Europos Komisija*, 288 punktas.

[578] Bendrojo Teismo 2014 gegužės 21 d. sprendimas byloje Nr. T-519/09, *Toshiba Corp. v Europos Komisija*, 149 punktas; Pirmosios instancijos teismo 2004 m. liepos 8 d. sprendimas sujungtose bylose T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, *JFE Engineering Corp. ir kiti v Europos Komisija*, 298 pastraipa.

aptariamus parodymus davė asmuo, kuris gali būti tiesiogiai suinteresuotas byla ir negali būti laikomas nepriklausomu nuo įmonės[579];

(f) per patikrinimus surasti dokumentai turi didesnę įrodomąją galią nei pareiškimai, kuriuos *in tempore suspecto*[580] parengė kaltinamų įmonių atstovai ar buvę atstovai ir kuriais siekiama sumažinti jų atsakomybę[581].

7.1. Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vertinimas

7.1.1. Dėl 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo tikslo

(521) Tyrimo metu surinkta informacija rodo, jog 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu jame dalyvavę ūkio subjektai tarpusavyje derino ir nustatė visų vairavimo mokymo kategorijų mokymo Vilniuje įkainius.

(522) Visų pirma, Tyrimo metu vienos iš vairavimo mokyklų (LVMA narės), t. y. UAB „Rigveda“, patalpose (direktoriaus darbo vietoje) rastas lapelis, kuriame buvo nurodytos vairavimo mokymo kategorijos bei jų kainos[582]. Lapelyje nurodyta: A – 245 €, B – 490 €, C – 700 €, CE; D – 720 €, C + CE – 1100 €, C + D – 1100 €, CE + D – 1000 €, C + CE + D – 1300 €.

(523) Šiame lapelyje prie vairavimo mokymo kategorijų bei jų kombinacijų nurodytos kainos visiškai atitinka (arba yra labai panašios į) visų 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavusių vairavimo mokyklų bei kitų LVMA Vilniaus apskrities narių nuo 2016 m. liepos mėn. pradžios pradėtas taikyti kainas[583].

(524) Kauno vairavimo mokyklos UAB „Rigveda“, kurios patalpose ir buvo rastas aukščiau nurodytas lapelis, vadovas [ASMENS DUOMENYS] paaiškino, jog [KONFIDENCIALU][584]. Kaip nustatyta tyrimo metu, LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkime, o tai paaiškina ir minėto lapelio atsiradimą Kaune[585].

(525) LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS], kuri dalyvavo šiame susirinkime ir jį protokolavo, nurodė, jog šis lapelis buvo surašytas būtent 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu: *„Taip, esu mačiusi šį lapelį. Šis lapelis yra surašytas per 2016 m. birželio mėn. vykusi LVMA Vilniaus narių susirinkimą pas* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Daugva ir ko“ ir LVMA Vilniaus apskrities vadovą]*, kuriama dalyvavau ir aš. Šios kainos buvo parašytos susirinkimo metu ant lentos“*[586].

(526) Antra, aplinkybes, kad lapelyje nurodytos kainos buvo nustatytos 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu ir buvo sutarta jas taikyti, tyrimo metu patvirtino ir vienos iš nagrinėjamų Vilniuje vairavimo mokymo paslaugas teikiančių mokyklų (Jono Jasučio įmonės) vadovas, kuris dalyvavo susirinkime: *„Susirinkime buvo nutarta, kad nuo 2016 m. liepos 1 d. reiktų taikyti tokias* [lapelyje nurodytas] *kainas*“[587].

---

[579] Bendrojo Teismo 2016 m. birželio 28 d. sprendimas byloje Nr. T-216/13, *Telefónica, SA v Europos Komisija*, 190 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.

[580] Dėl šio principo reikšmės žr. Generalinės Advokatės Juliane Kokott 2005 m. gruodžio 8 d. išvada byloje Nr. C-105/04 P *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandelop Elektrotechnisch Gebied v Europos Komisija*, 28 punktas: *„<...> tariamas kaltinimus paneigiantis įrodymas gali būti paneigiamas, pavyzdžiui, tuo, jog jis atsirado kaltinamojo iniciatyva ir tuo metu, kai jau buvo aišku, kad Komisijai kilo įtarimas dėl kartelinio pažeidimo ir kad suinteresuotosios įmonės buvo šitaip įspėtos („in tempore suspecto“).*

[581] Bendrojo Teismo 2014 m. liepos 11 d. sprendimas byloje Nr. T-540/08, *Esso Société anonyme française ir kiti v Europos Komisija*, 75 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.

[582] Nutarimo (174) pastraipa.

[583] Nutarimo 3.2.4 dalis.

[584] Nutarimo (177) pastraipa.

[585] Nutarimo (181) pastraipa.

[586] Nutarimo (176) pastraipa.

[587] Nutarimo (179) pastraipa.

(527) Trečia, tai, kad 2016 m. birželio 13 d. susirinkime buvo derinami įkainiai patvirtina ir nustatyta tarpusavio komunikacija. LVMA 2016 m. liepos 1 d. gavo el. laišką iš UAB „Vairavimo linija“: „*Laba! Girdejau is kolegu kad buvo susirinkimas del kursu kainu, ir aiksteliu. Ar galite placiau pakomentoti!? <..> Galėjot ir pakvesti, butu idomi padiskutuoti*“[588]. LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS] nurodė: „[šis laiškas] *susijęs su birželio mėn. vykusiu LVMA Vilniaus narių susirinkimu*“[589].

(528) Be to, 2016 m. liepos 1 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką UAB „Rigveda“ Šakių filialui, kuriame nurodyta: *„Sveiki, <...> Informuoju, kad nuo šiandienos turėtų keistis kainos visų mokyklų. Noriu, kad atkreiptumėte dėmesį į konkurentų kainas ar keitėsi, ar ne nuo 07 mėn. pirmos dienos. T.y.šiandienos“*[590]. UAB „Rigveda“ vadovas, komentuodamas šį laišką, nurodė, jog [KONFIDENCIALU][591].

(529) Ketvirta, susitarimo faktą patvirtina ūkio subjektų faktinis elgesys. Iki 2016 m. liepos 1 d. vairavimo mokyklos taikė skirtingo dydžio įkainius (nuo 270 Eur iki 419 Eur už B kategorijos kursus ir nuo 480 Eur iki 732 Eur už C, CE, D kategorijų kursus). 2016 m. liepos pradžioje Vilniuje veikiantys nagrinėjami ūkio subjektai ne tik pakėlė įkainius (dauguma būtent 2016 m. liepos 1 d.) ir juos suvienodino iki tokio paties lygio, tačiau juos padidino būtent iki 2016 m. birželio 13 d. susirinkime surašytame lapelyje nurodyto (arba labai panašaus kainų) lygio[592]. Tai patvirtina aukščiau išdėstytas aplinkybes, kad buvo sudarytas susitarimas dėl kainų nustatymo.

(530) Penkta, kainų nustatymo susitarimo faktą patvirtina nustatytos aplinkybės dėl jo įgyvendinimo būdo, t. y. susitarimą buvo siekta įgyvendinti, pasinaudojus ribotu skaičiumi vairavimo aikštelių, darant įtaką kitoms vairavimo mokykloms.

(531) Kaip nurodyta Nutarimo 3.2.2 dalyje, 2016 m. birželio 13 d. LVMA susirinkimas buvo organizuojamas kitaip nei kiti regione vykę susirinkimai. Į šį susirinkimą buvo kviečiami ne visi LVMA Vilniaus apskrities nariai, o tik tos vairavimo mokyklos, kurios teikia „aukštų“ – C, CE, D – kategorijų vairavimo mokymo paslaugas. Be to, į susirinkimą buvo kviečiamos ir LVMA nepriklausančios vairavimo mokyklos, vėlgi, būtent tos, kurios teikia minėtas paslaugas. Tokiu būdu, į 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą buvo pakviestos visos C, CE, D kategorijų vairavimo mokymo paslaugas teikiančios Vilniaus vairavimo mokyklos (iš viso 25).

(532) Pažymėtina, jog dalis šių mokyklų valdo C, CE, D kategorijų vairavimo mokymui reikalingas vairavimo mokymo aikšteles, kurių Vilniuje yra vos šešios. Jas valdo šeši ūkio subjektai: Jono Jasučio įmonė, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „Vilniaus viešasis transportas“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „LDV Unio“ ir UAB „Kelio iliuzija“. Visos jos buvo kviestos ir dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime. Vairavimo aikštelė yra būtina norint teikti vairavimo mokymo paslaugas[593], todėl atsižvelgiant į itin ribotą jų skaičių, kitos vairavimo mokyklos yra priverstos šias aikšteles subnuomotis (ar naudoti kitais pagrindais) iš minėtų šešių vairavimo mokyklų. Remiantis sutarčių sąlygomis, vairavimo aikštelės nuomotojas subnuomininkams gali prieš sąlyginai trumpą laikotarpį[594] vienašališkai nutraukti vairavimo aikštelės nuomos sutartį, kas reiškia, jog vairavimo aikštelių nuomotojai turi realią galimybę apriboti kitų vairavimo mokyklų galimybę veikti rinkoje.

(533) Būtent grasinant vairavimo mokymo aikštelės naudojimo sutarties nutraukimu nagrinėjami ūkio subjektai siekė daryti įtaką įkainių nekeliančioms vairavimo mokykloms. 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkime dalyvavęs Jono Jasučio įmonės vadovas, kuris valdo vieną iš aikštelių, nurodė: *„Kadangi susirinkime dalyvavo ne visos vairavimo*

---

[588] Nutarimo (184) pastraipa.
[589] Nutarimo (184) pastraipa.
[590] Nutarimo (186) pastraipa.
[591] Nutarimo (186) pastraipa.
[592] Nutarimo 3.2.4 dalis.
[593] Žr. Nutarimo 1.2 dalį.
[594] Priklausomai nuo vairavimo mokyklos, įspėjimo laikotarpis svyruoja nuo 10 dienų iki 3 mėn.

mokyklos, buvo mintis, kad kitoms vairavimo mokykloms šią žinutę reiktų perduoti ir laikymąsi užtikrinti per vairavimo mokymo aikšteles <...> Man šio 2016-06-13 d. susirinkimo metu buvo pasakyta, kad aš vairavimo mokykloms, kurios iš manęs nuomojasi aikštelę, perduočiau tas kainas ir spausčiau savo nuomininkus, kad tokių būtų laikomąsi“[595].

(534) UAB „Via Triumphalis“, 2016 m. liepos mėn. pradžioje taikiusi mažesnius įkainius nei dauguma vairavimo mokyklų Vilniuje, taip pat nurodė, jog sulaukė kelių skambučių iš LVMA Vilniaus apskrities vadovo [ASMENS DUOMENYS], kuris ir organizavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą, su raginimu pakelti paslaugų įkainius[596]. Tai patvirtina ir nustatyti duomenys, kad skambučiai iš tiesų buvo[597].

(535) Be to, jog spaudimas buvo daromas, patvirtino ir IĮ „Autoplay“ atstovai: *„<...> mūsų mokymo aikštelėje (Birbynių g.) buvo atvažiavę jos savininkai (nuomotojo Žukausko „VRC“ atstovai) ir informavo, kad nuo 2016 m. liepos 1 d. turi būti pakeltos kainos ir pasakyta, kad B kategorijos kainas turi būti ne mažesnė nei 500 Eur“*[598]. Taip pat trijų ūkio subjektų (UAB „Via Triumphalis“, UAB „Rigveda“ ir Jono Jasučio įmonės) atstovai patvirtino, jog Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos siekė, jog vairavimo mokykloms, nedidinančioms įkainių, būtų nutrauktos vairavimo mokymo aikštelių naudojimo sutartys[599].

(536) Šešta, Konkurencijos tarybos nustatytos aplinkybės taip pat rodo, kad šį susirinkimą buvo bandoma nuslėpti. Apie vienintelį šį susirinkimą nebuvo viešai paskelbta LVMA puslapyje (informacija apie šį susirinkimą LVMA internetinėje svetainėje atsirado praėjus daugiau nei metams po šio susirinkimo dienos, LVMA atstovams jau žinant Konkurencijos tarybos įtarimus)[600].

(537) LVMA stengėsi nuslėpti su šio susirinkimo organizavimu, jame svarstytais klausimais bei jame dalyvavusiais ūkio subjektais susijusius klausimus[601]. LVMA atstovai buvo nenuoseklūs ir iš pradžių kategoriškai neigė LVMA nepriklausančių narių dalyvavimą susirinkimuose, o tai patvirtino tik nurodžius, jog Konkurencijos tarybai yra žinomi tokie atvejai, taip pat nurodė skirtingus susirinkime svarstytus klausimus. Taip pat primintina, kad į 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą buvo pakviesti ne visi LVMA Vilniaus apskrities nariai, o tik tam tikros vairavimo mokyklos, įskaitant ir LVMA nepriklausančias[602] vairavimo mokyklas.

(538) Galiausiai, tyrimo išvadas (ir atitinkamai pažeidimą) pripažino UAB „LDV Unio“ ir UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“; Jono Jasučio įmonė, nors nepateikė pažeidimo pripažinimo, tačiau patvirtino, kad susirinkime buvo aptariami kainų nustatymo klausimai ir buvo sutarta kainas taikyti nuo 2016 m. liepos 1 d.; kai kurie ūkio subjektai neneigė sudarę susitarimą: UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „Automotoket“, UAB „Kelio iliuzija“.

(539) Atsižvelgusi į nustatytas aplinkybes ir aukščiau pateiktą jų vertinimą, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad 2016 m. birželio 13 d. susirinkime buvo derinami visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų kainų nustatymo klausimai, o tokie veiksmai laikytini susitarimu (suderintais veiksmais) Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalies ir 5 straipsnio prasme.

---

[595] Nutarimo (235) pastraipa.
[596] Nutarimo (232) pastraipa.
[597] Nutarimo (233) pastraipa.
[598] Nutarimo (237) pastraipa.
[599] Nutarimo 3.2.3 dalis.
[600] Nutarimo (188) pastraipa.
[601] Nutarimo 3.2.2 dalis.
[602] LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS], paklausta, ar LVMA organizuoja susirinkimus į kuriuos yra kviečiami ne asociacijos nariai, nurodė: „*Ne. Mūsų asociacijoje prioritetas yra mūsų nariams – tiek informacija, tiek konsultacijos*“. Nutarimo (189) pastraipa.

7.1.2. 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo dalyviai

(540) Konkurencijos tarybos surinktų įrodymų visuma leidžia nustatyti, kurios Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos ir LVMA atstovai dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime.

(541) Visų pirma, Konkurencijos taryba tyrimo metu rado kviestų į susirinkimą dalyvių sąrašą, kuriame yra nurodytos į susirinkimą kviestos mokyklos[603]. Būtent pagal šį sąrašą buvo kviečiamos vairavimo mokyklos atvykti į susirinkimą. Kaip paaiškino LVMA administratorė, kuri ir sudarė šį sąrašą[604]: *„Man prieš susirinkimą pasakė sudaryti vairavimo mokyklų, mokančių aukštas vairavimo kategorijas, sąrašą, pagal kurį* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Daugva ir ko“ ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas] *kvietė sąraše nurodytas mokyklas dalyvauti susirinkime.“*[605].

(542) Primintina, kad buvo sudarytas toks į susirinkimą kviečiamų vairavimo mokyklų sąrašas:

(a) kairėje lapo pusėje nurodyta „nariai“ ir šiame stulpelyje nurodyta 16 LVMA Vilniaus apskrities narių (UAB „Autoplaza“, Jono Jasučio įmonė[606], UAB „Daugva ir ko“, UAB Sostinės vairavimo mokykla, UAB „Automoket“, UAB „Dorkanas“, A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Dovanėlė Jums“, VšĮ „Vairoseta“, VšĮ „Jeruzalės darbos rinkos mokymo centras“, UAB „JTMC“, UAB „LDV Unio“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „Autoprofesionalai“ (UAB LT Respublikos vairavimo mokykla), UAB „Visagalis“);

(b) dešinėje lapo pusėje nurodyta „ne nariai“ ir šiame stulpelyje nurodytos 9 LVMA nepriklausančios vairavimo mokyklos (UAB „KET studija“, UAB „Mūsų kryptis“, UAB „Kelio studija“, UAB „Vairavimo klasė“, UAB „Autologija“, UAB „Vairo ratas“, UAB „Diližanas“, VšĮ „Autoketas“ ir UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“), iš kurių šešios pažymėtos „+“ ženklu[607].

(543) Kad būtent šis sąrašas buvo aktualus (t. y., būtent šiame sąraše išvardintos vairavimo mokyklos buvo kviečiamos į susirinkimą) patvirtina LVMA administratorės ir LVMA Vilniaus apskrities vadovo (UAB „Daugva ir ko“ vadovo) paaiškinimai[608] bei aplinkybė, kad jis (nufotografuotas) buvo nusiųstas LVMA administratorei elektroniniu paštu po susirinkimo, kurį iš karto administratorė persiuntė susirinkimą organizavusiam UAB „Daugva ir ko“ ir LVMA Vilniaus apskrities vadovui[609].

(544) Be to, šį sąrašą kaip įrodymą patvirtina LVMA administratorės paaiškinimai, kad asociacijos narių UAB „Daugva ir ko“, UAB „Visagalis“, UAB „LDV Unio“, UAB „Dorkanas“ vadovai susirinkime dalyvavo[610].

(545) Taip pat šį sąrašą kaip įrodymą patvirtina aplinkybės, kad didelė dalis ūkio subjektų patvirtino, kad jų atstovai 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavo: A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, Jono Jasučio įmonė, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, UAB „Visagalis“, VšĮ „Vairoseta“. Be to, dalis ūkio subjektų neginčijo aplinkybių, kad dalyvavo minėtame susirinkime: UAB „Automotoket“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“.

---

[603] Nutarimo (199)–(200) pastraipos.
[604] Nutarimo (202) pastraipa.
[605] Nutarimo (196) pastraipa.
[606] Vis dėlto, Jono Jasučio įmonė tuo metu jau nebuvo LVMA narė. 2018 m. kovo 13 d. Jono Jasučio įmonės vadovo [ASMENS DUOMENYS] paaiškinimų protokolas, atsakymas į 1 klausimą (bylos 51 tomas, 32 lapas).
[607] Nutarimo (200) pastraipa.
[608] Nutarimo (204), (208) pastraipos.
[609] Nutarimo (199) pastraipa.
[610] Nutarimo (203) pastraipa.

(546) Antra, Konkurencijos taryba patikrinimo metu rado 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo protokolą, kuriame nurodyta, kad 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavo 16 Vilniaus vairavimo mokyklų vadovų[611].

(547) Šį įrodymą patvirtina ir 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavusių asmenų pateikti paaiškinimai. Susirinkime dalyvavęs UAB „Dorkanas“ vadovas nurodė, kad jame dalyvavo apie 15 vairavimo mokyklų atstovų[612]. Taip pat ir LVMA administratorė teigė, kad susirinkime dalyvavo apie 15 Vilniaus LVMA narių atstovų[613].

(548) Trečia, tyrimo metu Jono Jasučio įmonės vadovas, pasiteiravus ar jis gali patvirtinti, kad sąraše nurodytos mokyklos dalyvavo susirinkime, pateikė paaiškinimus dėl susirinkimo dalyvių:

(a) dėl ne narių Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė: *„Nežinau, seniai buvo, nebeprisimenu, be to, ne visus ir pažįstu. Iš tų, kur žinau, žiūrėdamas į ne narių sąrašą galiu pasakyti, kad Diližano, Autologijos <…> tikrai nebuvo, o* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ vadovas] *tikrai buvo.“*;

(b) dėl narių Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė: *„Žiūrėdamas į narių sąrašas galiu patvirtinti, kad visi tikrai buvo, išskyrus Jeruzalės darbo centras ir Respublikos vairavimo mokykla* [UAB „Autoprofesionalai“] – *dėl jų neatsimenu, nes nelabai ir žinau, kas vadovauja.“*[614].

(549) Jono Jasučio įmonės vadovas dalyvavo susirinkime, taigi jis turi tiesioginių žinių apie susirinkimą. Be to, šie paaiškinimai yra tikslūs ir konkretūs – Jono Jasučio įmonės vadovas galėjo nurodyti susirinkime dalyvavusius asmenis, asmenis, kurie tikrai nedalyvavo, bei galėjo nurodyti, kad dėl kai kurių vairavimo mokyklų atstovų (vadovų) jis negali pateikti paaiškinimų, ar jie tikrai buvo, kadangi šių mokyklų vadovų nepažįsta.

(550) Pažymėtina, kad Jono Jasučio įmonės vadovo paaiškinimus patvirtina daugelis kitų įrodymų:

(a) didelė dalis Jono Jasučio įmonės vadovo nurodytų ūkio subjektų patvirtino bei neginčija, kad jų atstovai dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime;

(b) Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė, kad susirinkime tikrai nebuvo UAB „Autologija“ ir UAB „Diližanas“ bei jis negali teigti, jog susirinkime dalyvavo VšĮ „Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“ ir UAB „Autoprofesionalai“ atstovai. Konkurencijos taryba iš tiesų tyrimo metu nesurinko tokių įrodymų, kurie leistų pagrįstai teigti, kad susirinkime dalyvavo UAB „Autologija“, UAB „Diližanas“, VšĮ „Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“ UAB „Autoprofesionalai“ atstovai, o tai, kad UAB „Autoprofesionalai“ vadovo susirinkime nebuvo, patvirtino ir LVMA administratorė. Taigi, Jono Jasučio įmonės vadovo paaiškinimai ir kiti Konkurencijos tarybos surinkti įrodymai atitinka kitus Konkurencijos tarybos surinktus įrodymus;

(c) Jono Jasučio įmonės vadovas nurodė tokį dalyvavusių mokyklų skaičių, kuris iš esmės atitinka kitus jau aukščiau minėtus Konkurencijos tarybos įrodymus (susirinkimo protokolą, LVMA administratorės paaiškinimus, UAB „Dorkanas“ vadovo paaiškinimus).

(551) Taigi, aukščiau nurodytų Konkurencijos tarybos surinktų nuoseklių, vienas kitą patvirtinančių įrodymų visuma leidžia Konkurencijos tarybai nustatyti, kurie ūkio subjektai buvo kviečiami į 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą, kiek jų susirinkime dalyvavo ir kurie ūkio subjektai buvo susirinkimo dalyviai, t. y. iš „narių“ sąraše nurodytų 16 vairavimo mokyklų, išskyrus UAB „Autoprofesionalai“ ir VšĮ „Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“, visi kiti sąraše nurodyti

[611] Nutarimo (211) pastraipa.
[612] Nutarimo (198) pastraipa.
[613] Nutarimo (198) pastraipa.
[614] Nutarimo (206) pastraipa.

14 ūkio subjektų (UAB „Autoplaza“, Jono Jasučio įmonė, UAB „Daugva ir ko“, UAB Sostinės vairavimo mokykla, UAB „Automotoket“, UAB „Dorkanas“, A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Dovanėlė Jums“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „JTMC“, UAB „LDV Unio“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „Visagalis“) bei vienas ūkio subjektas iš „ne narių“ sąrašo, t. y. UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, buvo 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo dalyviai.

(552) Be to, 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavo ir LVMA atstovai: LVMA prezidentas [ASMENS DUOMENYS], UAB „Daugva ir ko“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], kuris yra ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas, LVMA administratorė [ASMENS DUOMENYS], LVMA Kauno apsksrities vadovas [ASMENS DUOMENYS][615]. Taip pat susirinkime dalyvavo LVMA viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS] – tai patvirtino tiek Jono Jasučio įmonės vadovas, tiek ir UAB „Daugva ir ko“ vadovas[616]. Pažymėtina, kad [ASMENS DUOMENYS] yra ir Vilniaus saugaus miesto centro vadovas. Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad Vilniaus saugaus miesto centras yra laikytinas 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo dalyvaviu.

(553) Atsižvelgusi į nustatytas aplinkybes ir aukščiau pateiktą jų vertinimą, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad 2016 m. birželio 13 d. susirinkime dalyvavusios A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, Jono Jasučio įmonė, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Visagalis“, Vilniaus saugaus miesto centras ir LVMA sudarė susitarimą dėl visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų kainų nustatymo Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalies ir 5 straipsnio prasme.

7.2. Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vertinimas

(554) Konkurencijos tarybos nustatytos aplinkybės dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų rodo, kad nagrinėjamos vairavimo mokyklos UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ (kaip vienas ekonominis vienetas), UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Rigveda“, UAB „Tikslo linija“ ir V. Žukausko įmonė) sudarė susitarimą (suderino veiksmus) dėl vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų kainų nustatymo, t. y. tų vairavimo mokymo paslaugų, kurias vairavimo mokyklos teikė.

(555) Kaip toliau yra aptariama plačiau, iš nustatytų aplinkybių galima daryti išvadą, kad ūkio subjektų bendra valia nustatyti vairavimo mokymo paslaugų kainas pasireiškė tokiais veiksmais:

(a) trečiadienį (arba kai kuriais atvejais – ketvirtadienį) ryte vykdavo Dariaus Mikulio įmonės organizuojamas susirinkimas, kuriame būdavo aptariami kainų nustatymo klausimai. Prieš susirinkimą būdavo renkama informacija apie taikomas kainas šio susirinkimo tikslais;

(b) po susirinkimo nagrinėjami vairavimo mokymo paslaugas teikiantys ūkio subjektai tikrindavo konkurentų kainas, atkreipdavo vieni kitų dėmesį į kainų lygį, ragindavo pakelti kainas bei kreiptis į kitas vairavimo mokyklas dėl kainų pakėlimo; taip pat susitarimo dalyviai informuodavo vieni kitus apie savo atliktus kainų pakėlimus ar ketinimus padidinti kainas;

(c) susitarimo dalyviai atlikdavo suderintus vairavimo mokymo paslaugų kainų pakėlimus;

(d) nagrinėjami ūkio subjektai siekdavo užtikrinti, kad susitarimo dalyviai laikytųsi susitarimo ir pakeltų kainas (bei jų nemažintų). Būdavo stebimi konkurentų

[615] Nutarimo (207), (208), (211) pastraipos.
[616] Nutarimo (207), (208) pastraipos.

veiksmai ir jeigu kuri vairavimo mokykla nevykdė kainų pakėlimo (arba jeigu sumažindavo kainas, pavyzdžiui, taikydama akcijas), tuomet būdavo keliami priekaištai ir reiškiami raginimai kelti kainas; taip pat būdavo teikiama informacija susirinkimą organizuojančiai Dariaus Mikulio įmonei apie nukrypimą nuo susitarimo; dėl veiksmų, kurie neatitinka susitarimo, taip pat būdavo kalbama Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose. Atitinkamai, nuo susitarimo nukrypusi įmonė pakoreguodavo savo elgesį.

(556) Toliau yra detaliau aptariami šie veiksmai.

7.2.1. Nagrinėjamų vairavimo mokyklų dalyvavimas Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose

(557) Konkurencijos taryba nustatė, kad Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose buvo derinamos Kaune veikiančių vairavimo mokyklų teikiamų vairavimo mokymo paslaugų kainos. Tai rodo toliau aptariamų aplinkybių visuma.

(558) Visų pirma, pažymėtina, kad Konkurencijos taryba nustatė aplinkybes, kurios susijusios su šių susirinkimų skaičiumi, jų suintensyvėjimo laikotarpiu, susirinkimų tikslais rinkta informacija bei bandymais nuslėpti šiuos susirinkimus ir juose svarstytus klausimus.

(559) 2016 metų antrąjį pusmetį buvo mažiausiai 18 susirinkimų, lyginant su trimis susirinkimais, kurie vyko 2016 metų pirmame pusmetyje[617]. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog iki 2016 m. liepos mėn. kviečiant į susirinkimus buvo siunčiama ir jų darbotvarkė (svarstytini klausimai), tačiau tyrimo metu nebuvo rasta nė vieno susirinkimo, vykusio nuo 2016 m. liepos mėn., darbotvarkės ar protokolo. Nors didžioji dalis nagrinėjamų ūkio subjektų ir teigė, jog įkainių pakėlimas nėra susijęs su susirinkimais, o juose buvo svarstomi su vairavimo mokymu bei daugiausiai teisės aktų pasikeitimais susiję klausimai, tačiau negalėjo paaiškinti, dėl kokių priežasčių (kokių teisės aktų pasikeitimų, kitų klausimų) nuo 2016 m. liepos mėn. reikėjo susitikinėti kiekvieną savaitę. Buvusi UAB „SDG Akademija“ vadovė [ASMENS DUOMENYS], ėjusi pareigas iki 2016 m. birželio mėn., t. y. iki pradedant intensyviai organizuoti susirinkimus, nurodė: *„Mano vadovavimo metu niekada nėra buvę, kad taip dažnai būtume susirinkę*“[618].

(560) Be to, Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimai buvo pradėti intensyviai organizuoti būtent po 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo, kuriame dalyvavo LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS], bei po 2016 m. liepos mėn. Vilniuje įvykusių įkainių augimo.

(561) Taip pat pažymėtina, kad susirinkimų tikslais pati Dariaus Mikulio įmonė rinko informaciją apie kitų vairavimo mokyklų taikomas kainas. Ši informacija būdavo renkama ir apie tokias vairavimo mokymo paslaugas, kurių pati ši įmonė neteikė. Pavyzdžiui, 2016 m. liepos 26 d.[619] ir rugsėjo 21 d.[620] (prieš susirinkimus atitinkamai liepos 27 d. ir rugsėjo 22 d.) Dariaus Mikulio įmonės darbuotoja siuntė el. laiškus Dariaus Mikulio įmonės vadovui kartu su nuorodomis į V. Žukausko įmonės ir UAB „Rigveda“ taikomas kainas. Nuorodos vedė į interneto svetainės skiltis, kuriose buvo nurodytos C, CE, D, 95 kodo ir jų kombinacijų kainos, nors Dariaus Mikulio įmonė tokių vairavimo mokymo paslaugų neteikia.

(562) Dariaus Mikulio įmonės organizuojamų susirinkimų dalyviai stengėsi nuslėpti informaciją apie šiuos susirinkimus bei juose svarstytus klausimus (plačiau žr. Nutarimo 7.2.6 dalį).

(563) Antra, ūkio subjektų paaiškinimai patvirtina, kad Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose vairavimo mokyklos derino vairavimo mokymo paslaugų kainas.

---

[617] Nutarimo (277) pastraipa.
[618] Nutarimo (278) pastraipa.
[619] Nutarimo (301) pastraipa.
[620] Nutarimo (376) pastraipa.

(564) UAB „Rigveda“ tyrimo metu nurodė, jog [KONFIDENCIALU] [621]. UAB „Rigveda“ taip pat paaiškino, jog [KONFIDENCIALU][622]. UAB „Rigveda“ tyrimo metu pripažino pažeidimą.

(565) V. Žukausko įmonė savo nuomonėje dėl tyrimo išvadų pripažino tyrimo išvadas apie padarytą pažeidimą ir atitinkamai, kad Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose buvo aptariami kainų nustatymo klausimai[623].

(566) Aplinkybę, kad Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose buvo aptariami kainų nustatymo klausimai, patvirtina ir pažeidimo nepripažinusių ūkio subjektų atstovų paaiškinimai. Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio metu UAB „ARV-Auto“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] nurodė: *„<...> kada būdavo pas* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovą] *susirinkimai, ar kažkas tai sakykime, taip ten buvo daug kitų problemų sprendžiama. Tai ten apie tas kainas jeigu kažkada kažkas išeidavo kažkokia kalba, kažkokių ten inkštimų, tai visi paprastai sakydavo: „atsiverčiam vieną puslapį ir žiūrim, kas ten yra parašyta ir pagal tai nusistatom kainas“*[624]. Taigi, UAB „ARV-Auto“ atstovas iš esmės patvirtino, kad Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose būdavo aptariami vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo klausimai.

(567) Trečia, Konkurencijos taryba taip pat nustatė komunikacijos tarp nagrinėjamų vairavimo mokyklų aplinkybes, kurios taip pat patvirtina, kad Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose buvo derinamos vairavimo mokymo paslaugų kainos. Būtent tuo laikotarpiu, kai suaktyvėjo Dariaus Mikulio įmonės organizuojami susirinkimai nagrinėjamos vairavimo mokyklos bendraudavo tarpusavyje tiek prieš susirinkimus, tiek ir po jų, informuodamos viena kitą apie ketinamus priimti sprendimus, primindamos apie susitarimą, atkreipdamos vienos kitų dėmesį į tiek jų pačių, tiek ir trečių asmenų taikomas kainas bei skatindamos laikytis susitarimo (plačiau žr. Nutarimo 7.2.2 dalį ir Nutarimo 7.2.4 dalį).

(568) Ketvirta, Konkurencijos taryba nustatė, kad vairavimo mokyklų, kurios būdavo kviečiamos į Dariaus Mikulio įmonės organizuojamus susirinkimus, įkainiai buvo laipsniškai keliami būtent po šių susirinkimų. UAB „Rigveda“ nurodė, jog [KONFIDENCIALU][625]. [KONFIDENCIALU][626]. Šie paaiškinimai atitinka tyrimo metu nustatytas aplinkybes. Konkurencijos taryba UAB „Rigveda“ patalpose rado lapelį su Vilniaus vairavimo mokyklų taikomomis kainomis, o vairavimo mokyklos po susirinkimų pakeldavo kainas iki vienodo ar panašaus kainų lygio. Pavyzdžiui, kaip matyti iš surinktų duomenų[627], po 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo (ir tarpusavio kontaktų) reikšmingai pakilo visų kategorijų kainos[628]:

	A kategorija		B kategorija		C kategorija		CE kategorija		D kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.07.22	2016.08.05	2016.07.22	2016.08.05	2016.07.22	2016.08.05	2016.07.22	2016.08.05	2016.07.22	2016.08.05
UAB "Rigveda"	159	190	319	349	299	389	299	389	299	389
UAB "Auto ABC"	160	190	275	360	259	389	259	389	259	389
UAB "ARV-Auto"	159	190	310	350	300	390	300	390	300	390
Všį "Auto ABCDE"	150	219	280	360	270	389	270	389	270	399
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	N/A	N/A	270	299	270	299	270	299	270	270
V.Žukausko įmonė	159	170	249	350	265	389	265	389	N/A	N/A

(569) Plačiau dėl suderintų kainų pakeitimų žr. toliau Nutarimo 7.2.3 dalį.

---

[621] Nutarimo (244) pastraipa.
[622] Nutarimo (271) pastraipa.
[623] Nutarimo (435) pastraipa.
[624] Nutarimo (456) pastraipa.
[625] Nutarimo (282) pastraipa.
[626] Nutarimo (244), (271) pastraipos.
[627] Žr. duomenis Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktose lentelėse apie kainų pokyčius. Dariaus Mikulio įmonė ir UAB „Tikslo linija“ teikė A ir B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas (Nutarimo 2.6 dalis), tačiau UAB „Rigveda“ neatlikdavo sistemingos Dariaus Mikulio įmonės ir UAB „Tikslo linija“ taikomų kainų stebėsenos.
[628] Čia ir toliau lentelėse „N/A“ reiškia – neteikia atitinkamų paslaugų.

(570) Galiausiai, iš nustatytų aplinkybių matyti, kad nagrinėjamos vairavimo mokyklos buvo įdiegusios mechanizmą prižiūrėti, kaip vairavimo mokyklos laikosi susitarimo (tai plačiau aptarta Nutarimo 7.2.4 dalyje).

(571) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, matyti, jog nuo 2016 m. liepos mėn. LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] kiekvieną savaitę pradėjo organizuoti Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimus, kurių tikslas buvo vairavimo mokymo įkainių derinimas. Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, jog Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose dalyvavę ūkio subjektai sudarė konkurenciją ribojantį susitarimą.

(572) Dėl šių susirinkimų dalyvių pažymėtina, kad UAB „Rigveda“ nurodė, jog [KONFIDENCIALU][629]. Patys narginėjami ūkio subjektai taip pat yra patvirtinę, kad yra dalyvavę susirinkimuose[630]. Kad nagrinėjami ūkio subjektai dalyvaudavo susirinkimuose dėl kainų nustatymo matyti ir iš kitų aplinkybių, kurios yra detaliau aptariamos toliau Nutarimo 7.2.2–7.2.6 dalyse.

(573) Atsižvelgiant į tai, kad visi nagrinėjami LVMA Kauno nariai (Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Auto ABC“, UAB „ARV-Auto“, UAB „Rigveda“, VšĮ „Auto ABCDE“ ir V. Žukausko įmonė) dalyvavo Kaune organizuotuose susirinkimuose, kuriuose buvo nustatomi vairavimo paslaugų įkainiai, šios visos vairavimo mokyklos laikomos susitarimo dalyvėmis. Akivaizdu, kad Dariaus Mikulio įmonė, organizavusi susirinkimus savo įmonės patalpose, turėjo dalyvauti visuose susirinkimuose[631].

(574) Vertinant Kaune veikiančių ūkio subjektų veiksmus nėra svarbu, jog jie galimai dalyvavo ne visuose, o tik dalyje susirinkimų. Ūkio subjektų atstovų dalyvavimas susirinkimuose bei po to sekęs faktinis elgesys (įkainių pakėlimas kartu su visomis susirinkimuose dalyvavusiomis vairavimo mokyklomis) aiškiai patvirtina jų žinojimą apie susitarimą bei dalyvavimą jame.

(575) Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad dažnumas, intervalai ir būdas, kuriais konkurentai, siekdami suderinti savo elgesį rinkoje, kontaktuoja tarpusavyje, priklauso nuo veiksmų derinimo tikslo ir aplinkybių rinkoje. Jeigu suinteresuoti ūkio subjektai sukuria kartelį su kompleksine suderintų veiksmų sistema dėl daugybės jų elgesio rinkoje aspektų, joms gali reikėti reguliarių kontaktų ilgą laiką. Tačiau jeigu, veiksmų suderinimas yra vienkartinis, siekiant vieną kartą suderinti elgesį rinkoje pagal vienintelį konkurencijos parametrą, įgyvendinti suinteresuotųjų įmonių siekiamą antikonkurencinį tikslą gali pakakti ir vieno konkurentų kontakto. Taigi svarbus ne suinteresuotų ūkio subjektų susitikimų skaičius, o faktas, ar įvykęs kontaktas arba kontaktai suteikė jiems galimybę atsižvelgti į su konkurentais pasikeistą informaciją nustatant savo elgesį atitinkamoje rinkoje ir sąmoningai pakeisti su konkurencija susijusią riziką praktiniu bendradarbiavimu[632]. Šiuo atveju, nagrinėjamiems ūkio subjektams nebuvo būtina dalyvauti visuose vykusiuose susirinkimuose – nagrinėjamu atveju nagrinėjami ūkio subjektai elgesį derino pagal vienintelį parametrą – kainą – o tam galėjo užtekti ir vienintelio kontakto tarp jų.

(576) Nors nėra duomenų, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas būtų dalyvavęs susirinkimuose, tačiau ši įmonė sudaro vieną ekonominį vienetą su UAB „ARV-Auto“[633]. Konkurencijos taryba nustatė, kad susirinkimuose dalyvaudavo UAB „ARV-Auto“ vadovas kuris taip pat yra ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas[634]. Be to, nustatyti komunikacijos atvejai rodo, kad vairavimo mokyklos bendraudavo tiek ir dėl šios vairavimo mokyklos taikomų kainų, tiek ir komunikuodavo tiesiogiai su UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ direktoriumi kainų nustatymo klausimais[635].

---

[629] Nutarimo (267), (270), (271), (276) pastraipos.
[630] Nutarimo (274) pastraipa.
[631] Bylos 122 tomas.
[632] Teisingumo Teismo 2009 m. birželio 4 d. sprendimas byloje Nr. C- 8/08, *T-Mobile Netherlands BV ir kt.*, 60 pastraipa.
[633] Nutarimo 5 dalis.
[634] Nutarimo 2.7 dalis.
[635] Nutarimo 3.3.4 dalis.

(577) Nors nėra duomenų, kad UAB „Tikslo linija“ atstovas būtų dalyvavęs Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose dėl kainų nustatymo, tačiau UAB „Tikslo linija“ žinojo, kad tokie susirinkimai dėl kainų nustatymo yra organizuojami. UAB „Tikslo linija“ pati aktyviai domėjosi, kas buvo aptariama šių susirinkimų metu (pavyzdžiui, 2016 m. liepos 27 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo susirašinėjimas su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku)[636] ir kokių veiksmų imasi susitarimo dalyviai dėl kainų lygio po susirinkimo (pavyzdžiui, 2016 m. rugpjūčio 2 d., t. y. po 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo, UAB „Tikslo linija“ atstovas taip pat susirašinėjo su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku dėl kainų pasikeitimų)[637].

7.2.2. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos atskleisdavo savo ketinimus, ragindavo vienos kitas didinti kainas ir paveikti kitas vairavimo mokyklas

(578) Nagrinėjamos vairavimo mokyklos informuodavo vienos kitas apie savo bei kitų vairavimo mokyklų ketinimus dėl ateityje ketinamų taikyti kainų, pavyzdžiui[638]:

Nr.	Data	Siuntėjo laiškas/žinutė	Gavėjo laiškas/žinutė
1.	2016 m. liepos 19 d.	UAB „Rigveda“ vadovas: *„Ryt ryte persižiūrėkite mokymo kokybę mūsu sv“*	UAB „Auto ABC“ vadovė: *„Laba Gerai...“*
		„Stengsimės mokymo kokybę padidinti ne tik B, bet visas: be, c, ce, d, c+ce,c+ce+d, c+95k, c ir ce+95k, papildomi prarad, tobilinimas.“	
2.	2016 m. liepos 19 d.	UAB „Tikslo linija“ atstovas: *“Nu ale tikrai kažkokios nerealios kainos :–) Gal klaida ? Ir ARV–AUTO atsilieka...“*	UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas: *„teks vytis snd“*
3.	2016 m. rugsėjo 7 d.	UAB „Tikslo linija“ atstovas: *„Kalbėjau su* [ASMENS DUOMENYS] [VšĮ „Auto ABCDE“ vadovu]. *Sakė, kels kainą iki 375 eurų.“*	UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas: *„tafa*[639] *as377“*

(579) Nagrinėjami ūkio subjektai Konkurencijos tarybai teigė, kad jie nesidalino konfidencialia informacija, o siųsdavo vieni kitiems tik viešai prieinamus duomenis.

(580) Aukščiau šioje dalyje nurodyti pavyzdžiai, kai ūkio subjektai keitėsi informacija apie sprendimus dėl ateities kainų, paneigia minėtus nagrinėjamų vairavimo mokyklų paaiškinimus.

---

[636] Nutarimo (306) pastraipa.

[637] UAB „Tikslo linija“ atstovas teiravosi: „*Kokie pasikeitimai kursų kainų srityje ? :-)“* (Nutarimo (313) pastraipa). Plačiau dėl aplinkybių, kad UAB „Tikslo linija“ žinojo apie kitų susitarimo dalyvių neteisėtus veiksmus dėl kainų nustatymo žr. Nutarimo 7.2.7.3 dalį.

[638] Nutarimo (292), (361) pastraipos.

[639] T. y., „tada“.

(581) Taip pat iš surinktos informacijos matyti, kad nagrinėjamos vairavimo mokyklos ragindavo vienos kitas didinti kainas, laikytis susitarimo taikyti suderintus kainų lygius.

(582) Pavyzdžiui, 2016 m. liepos 21 d. (ketvirtadienį) UAB „Rigveda“ vadovas parašė UAB „Auto ABC“ vadovei: *„Sveiki, Nekeliate mokymo kokybės?“*[640].

(583) Taip pat, pavyzdžiui, 2016 m. rugpjūčio 19 d. (penktadienį), po rugpjūčio 17 d. vairavimo mokyklų susirinkimo, UAB „Rigveda“ vadovas susirašinėjo el. laiškais su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku tema „*Susireguliavome mokymo kokybę“*: „*Sveiki, Primenu, kad susireguliavome mokymo kokybę:) Paskambinkite* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *ir pats ...“*[641].

(584) Atkreiptinas dėmesys, kad kaip matyti iš aukščiau pateiktų pavyzdžių, komunikacijoje būdavo vartojami kodiniai išsireiškimai (pavyzdžiui, „mokymo kokybė“). Tai rodo, kad ūkio subjektai siekė nuslėpti savo tikruosius tikslus. Tokia aplinkybė patvirtina, kad ūkio subjektai buvo sudarę susitarimą dėl kainų nustatymo[642].

(585) Susitarimo dalyviai taip pat bendravo ir dėl kitų vairavimo mokyklų (t.y. ne susitarimo dalyvių) kainų, pavyzdžiui:

(a) 2016 m. liepos 25 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką Dariaus Mikulio įmonei, organizuojančiai Kauno vairavimo mokyklų atstovų susirinkimus, tema „*FW: SDG akademijos akcija*“, kuriame atkreipė dėmesį, kad UAB „SDG Akademija“ daro penktadienio akciją B kategorijos mokymams ir siūlė Dariaus Mikulio įmonei suorganizuoti dėl to susirinkimą[643];

(b) 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laiškus Dariaus Mikulio įmonei ir VšĮ „Auto ABCDE“ dėl Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“ taikomų kainų[644]. UAB „Rigveda“ vadovas VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui laiške nurodė: „*Sveikas, Su vairal* [ASMENS DUOMENYS] *gal tu pakalbek*“;

(c) 2016 m. rugpjūčio 4 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką Dariaus Mikulio įmonei dėl Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“ taikomų kainų[645];

(d) 2016 m. rugpjūčio 5 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką Dariaus Mikulio įmonei dėl VšĮ „Greičio juosta“ taikomų kainų[646];

(e) 2016 m. rugpjūčio 17 d. V. Žukausko įmonė siuntė Dariaus Mikulio įmonei el. laišką be kita ko ir dėl UAB „SDG Akademija“ taikomų kainų[647].

(586) Tai, kad nagrinėjamos vairavimo mokyklos tarpusavyje bendravo dėl kitų ūkio subjektų taikomų kainų ir siekė juos paveikti didinti kainas (ar jų nemažinti, pavyzdžiui, taikant akcijas) taip pat rodo, kad tokios komunikacijos dalyvės turėjo būti jau pačios suderinusios bendrą valią dėl kainų nustatymo ir atitinkamai tokia komunikacija taip pat laikytina susitarimo įrodymu.

7.2.3. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos atlikdavo panašius kainų pakeitimus

(587) Konkurencijos tarybos nustatytos aplinkybės rodo, kad susitarimo dalyviai faktiškai suderino kainas, t. y. jų elgesys patvirtina, kad buvo sudarytas susitarimas. Ši informacija yra nurodyta Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktose lentelėse – iš jų matyti, kaip kainos iš esmės vienodai kilo

---

[640] Nutarimo (294) pastraipa.
[641] Nutarimo (352) pastraipa.
[642] Bendrojo Teismo 2014 m. gegužės 21 d. sprendimas byloje Nr. T-519/09 *Toshiba Corp. v Europos Komisija*, 163-164 punktai.
[643] Nutarimo (298) pastraipa.
[644] Nutarimo (331) pastraipa.
[645] Nutarimo (336) pastraipa.
[646] Nutarimo (337) pastraipa.
[647] Nutarimo (348) pastraipa.

2016 m. vasarą ir rudenį, nors anksčiau nagrinėjamų įmonių taikomos kainos buvo skirtingos. Kainos kildavo po susirinkimų ir tarpusavio komunikacijos[648].

(588) Dėl kainų nustatymo UAB „Rigveda“ vadovas buvo paaiškinęs: [KONFIDENCIALU][649].

(589) Iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų matyti, kad nagrinėjamų vairavimo mokyklų įkainiai iš tiesų kilo palaipsniui: 2016 m. liepos–rugpjūčio mėn. visų vairavimo mokyklų įkainiai už A kategorijos kursus pakilo nuo 150–169 Eur iki 170–219 Eur, už B kategorijos vairavimo kursus pakilo iki 350 Eur (UAB „Tikslo linija“ įkainiai pakilo iki 320 Eur), C ir CE kategorijų iki 385–445 Eur, D kategorijos iki 385–399 Eur, o 2016 m. rugsėjo mėn. B kategorijos įkainiai dar kartą pakilo iki 375 Eur, C ir CE – iki 420–430 Eur, D kategorijos – iki 430–450 Eur. Iki susitarimo dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo (2016 m. liepos mėn.) vairavimo mokymo įkainiai Kaune buvo skirtingi ir svyravo nuo 210 Eur iki 288 Eur (B kategorija). Taip pat kaip ir Vilniuje, po nagrinėjamų ūkio subjektų susitikimų bei tarpusavio komunikacijos įkainiai už visas kategorijas ženkliai pakilo ir tapo iš esmės vienodi/labai panašūs.

(590) Be to, atkreiptinas dėmesys, kad minėtose lentelėse pateikta informacija rodo, kad ūkio subjektai susitarimo tikslais iš esmės suvienodino savo kainų taikymo principus. Kaip toliau rodo pateikti lentelių duomenys, laikotarpiu iki susitarimo (t. y., pavyzdžiui, 2016 m. birželio 3 d. ir 10 d.) nagrinėjamos vairavimo mokyklos ne tik taikė skirtingas kainas, tačiau ir turėjo skirtingą kainodarą – kaip matyti, minėtomis birželio dienomis VšĮ „Auto ABCDE“ B, C, CE ir D kategorijoms taikė vienodą kainą – 270 Eur, analogiškai ir UAB „Auto ABC“ – visoms minėtoms kategorijoms taikė 259 Eur kainą; UAB „ARV-Auto“ taikė didesnę kainą B kategorijos vairavimo kursams nei C, CE ir D kategorijos vairavimo kursams, o UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, priešingai, taikė mažesnes kainas B kategorijos vairavimo kursams nei C, CE ir D kategorijos vairavimo kursams; UAB „Rigveda“ taikė skirtingas kainas, priklausomai nuo kategorijos; V. Žukausko įmonės taikomos kainos B kategorijos vairavimo kursams kai kuriais atvejais buvo didesnės, o kai kuriais mažesnės už C ir CE kategorijų kursams taikomas kainas. Susitarimo laikotarpiu (pavyzdžiui, 2016 m. rugsėjo 30 d. ir spalio 7 d.) jau matyti, kad nagrinėjamos vairavimo mokyklos taikė vienodą kainodarą – B kategorijos vairavimo kursai kainavo reikšmingai mažiau nei C, CE ir D kursai, o C, CE ir D kursams dažniausiai buvo taikomos vienodos kainos:

	B kategorija		C kategorija		CE kategorija		D kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.06.03	2016.06.10	2016.06.03	2016.06.10	2016.06.03	2016.06.10	2016.06.03	2016.06.10
UAB "Rigveda"	249	249	250	250	258	250	249	249
UAB "Auto ABC"	259	259	259	259	259	259	259	259
UAB "ARV-Auto"	277	277	250	250	250	250	250	250
VšĮ "Auto ABCDE"	270	270	270	270	270	270	270	270
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	239	239	250	250	250	250	250	250
V.Žukausko įmonė	270	249	265	265	265	265	N/A	N/A

[648] Plačiau dėl konkrečių pavyzdžių žr. Nutarimo 7.2.4 dalį.
[649] Nutarimo (282) pastraipa.

	B kategorija		C kategorija		CE kategorija		D kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.09.30	2016.10.07	2016.09.30	2016.10.07	2016.09.30	2016.10.07	2016.09.30	2016.10.07
UAB "Rigveda"	375	375	430	430	430	430	430	430
UAB "Auto ABC"	375	375	430	430	430	430	430	430
UAB "ARV-Auto"	377	377	430	430	430	430	430	430
VšĮ "Auto ABCDE"	375	375	430	430	430	430	450	450
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	375	375	420	430	420	430	420	430
V.Žukausko įmonė	375	375	430	430	430	430	N/A	N/A

(591) VšĮ „Auto ABCDE“ vadovas tyrimo metu taip pat buvo nurodęs, kad kainos paprastai dėsningai didėjo penktadieniais: *„Žiūrime į visas Kauno mokyklas, pastebėjau dėsningumą, kad kelia kainas penktadieniais. Penktadienį dėl to, kad kiti nespės pakelti arba nuleisti, žmonės, pamatę tas kainas, per savaitgalį, dar spės užsisakyti.“*[650]

(592) Iš nustatytų aplinkybių taip pat matyti, kad susitarimas/veiksmų derinimas bent jau kai kuriais atvejais buvo įgyvendinamas sutariant prisiderinti prie kurio nors ūkio subjekto kainos:

(a) UAB „Auto ABC“ vadovė 2016 m. rugpjūčio 3 d. laiške, atsakydama UAB „Rigveda“ vadovui, nurodė: *„ok tai ok, tik idomiausia kokybe vel derinti prie to, kas siulo* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonė]*“*[651];

(b) 2016 m. rugsėjo 7 d. vyko komunikacija tarp VšĮ „Auto ABCDE“ vadovo ir UAB „Tikslo linija“ atstovo bei UAB „Tikslo linija“ atstovo ir UAB „ARV-Auto“ vadovo. Iš šios komunikacijos matyti, kad po 2016 m. rugsėjo 7 d. susirinkimo tą pačią dieną VšĮ „Auto ABCDE“ atskleidė, kad kels kainą iki 375 Eur B kategorijos mokymo kursams, o tuomet, atsižvelgdamas į šią informaciją, UAB „ARV-Auto“ vadovas nurodė, kad jis taikys 377 Eur kainą[652]. UAB „ARV-Auto“ pateikė duomenis, kad dieną prieš 2016 m. rugsėjo 14 d. susirinkimą ji padidino kainas iki 377 Eur viename filiale Kaune, o kituose filialuose – po susirinkimo[653]. Kitą savaitę po 2016 m. rugsėjo 14 d. susirinkimo, jau beveik visos nagrinėjamos vairavimo mokyklos pakėlė kainas iki tokio lygio (visos pakėlė iki 375 Eur, išskyrus UAB „Tikslo linija“, kuri rugsėjo mėnesį taikė 320 Eur kainą)[654];

(c) Konkurencijos tarybos bylos nagrinėjimo posėdžio metu UAB „ARV-Auto“ vadovas nurodė: *„<...> kada būdavo pas* [ASMENS DUOMENYS] [Dariaus Mikulio įmonės vadovą] *susirinkimai, ar kažkas tai sakykime, taip ten buvo daug kitų problemų sprendžiama. Tai ten apie tas kainas jeigu kažkada kažkas išeidavo kažkokia kalba, kažkokių ten inkštimų, tai visi paprastai sakydavo: „atsiverčiam vieną puslapį ir žiūrim, kas ten yra parašyta ir pagal tai nusistatom kainas“*[655].

(593) Vis dėlto, Konkurencijos tarybai nebūtina nustatyti konkretaus mechanizmo, kaip buvo pasiekiami susitarimo tikslai[656].

---

[650] Nutarimo (287) pastraipa.
[651] Nutarimo (317) pastraipa.
[652] Nutarimo (361) pastraipa.
[653] Nutarimo (367) pastraipa.
[654] Nutarimo (380) pastraipa.
[655] Nutarimo (456) pastraipa.
[656] Žr. Pirmosios instancijos teismo 2004 m. liepos 8 d. sprendimas sujungtose bylose Nr. T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, *JFE Engineering Corp. ir kiti v Europos Komisija*, 203 punktas. Sprendimas nepanaikintas. Taip pat, Bendrojo Teismo 2014 m. gegužės 21 d. sprendimas byloje Nr.T-519/09, *Toshiba Corp. v Europos Komisija*, 39 punktas. Sprendimas nepanaikintas.

(594) Nagrinėjami ūkio subjektai negalėjo pagrįstai paaiškinti vienodų kainų pakėlimų dėl kokių nors kitų priežasčių nei susitarimo sudarymas. Atkreiptinas dėmesys, kad vairavimo mokyklų atstovai Konkurencijos tarybai buvo nurodę, kad kainos didėja daugėjant mokinių, tačiau vairavimo mokyklos Konkurencijos tarybai taip pat teigė, kad mokinių daugėja pavasarį ir rudenį (grįžus po vasaros atostogų), o vasarą yra taip pat mažesnės sąnaudos[657]. Tačiau Konkurencijos taryba nustatė, kad kainos pradėjo panašiai reikšmingai didėti 2016 m. vasarą, t. y. ne tuo metu, kai padaugėja klientų.

(595) Galiausiai, du nagrinėjami ūkio subjektai – UAB „Rigveda“ ir V. Žukausko įmonė – pripažino pažeidimą, ir tai taip pat patvirtina, kad kitų ūkio subjektų paaiškinimai dėl kainų pokyčių priežasčių yra nepagrįsti.

(596) Kad kainų pakėlimai buvo didinami sutartinai taip pat matyti iš toliau aptariamų nustatytų aplinkybių, kurios rodo, kad vykdavo aktyvi komunikacija, skatinant kitus susitarimo dalyvius laikytis susitarimo, bei imamasi priemonių užtikrinti susitarimo laikymąsi.

7.2.4. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos siekdavo užtikrinti susitarimo laikymąsi

(597) Susitarimo dalyviai nuolat stebėdavo kaip laikomasi susitarimo. Be to, kaip nurodė UAB „Rigveda“ vadovas: [KONFIDENCIALU][658].

(598) Kaip nagrinėjama toliau aptariant konkrečius pavyzdžius, jeigu kuri įmonė neatlikdavo sutartų veiksmų (neatlikdavo kainų pakėlimo ar pakeldavo ne tiek, kiek buvo sutarta) arba jeigu atlikdavo susitarimui priešingus veiksmus, t. y. sumažindavo kainas/taikydavo akcijas, tuomet būdavo atkreipiamas dėmesys, reiškiami raginimai didinti kainas. Taip pat apie susitarimo nesilaikymą būdavo informuojama susirinkimus organizuojanti Dariaus Mikulio įmonė ir susitarimo nesilaikymo klausimai būdavo aptariami susirinkimų metu.

(599) Atkreiptinas dėmesys, kad susitarimo dalyviams laikantis susitarimo, iš esmės nebūdavo poreikio komunikuoti su jais/dėl jų dėl to, kad jie tinkamai įgyvendino susitarimą. Kuriai nors susitarime dalyvaujančiai vairavimo mokyklai nukrypus nuo susitarimo, būdavo komunikuojama su ja/dėl jos. Toliau pateikiami pavyzdžiai, iš kurių matyti, kad nukrypus nuo susitarimo, nagrinėjamos įmonės stengdavosi užtikrinti jo laikymąsi ir galiausiai būdavo pasiekiamas faktinis kainų panašumas.

7.2.4.1. Pavyzdys Nr. 1

(600) Po 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo, 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laiškus UAB „Auto ABC“ vadovei, kuriuose buvo pateiktos ištraukos iš UAB „Auto ABC“ internetinėje svetainėje esančio kainininko, ir nurodė: „*Sveiki, Na manau dar šią vietą bent 10 eur patobulinkite“* bei *„Sveiki, Ir C+CE+D skiriasi ant 60 eur, ten taip pat pasireguliuokite.“* UAB „Auto ABC“ vadovė į pastarąjį laišką atsakė *„Laba, Man atrodo į pastebėjimus atsižvelgiau...“,* UAB „Rigveda“ vadovas patvirtino pakeitimus: *„Sveiki, ok“*[659].

(601) Taip pat 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS], VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui [ASMENS DUOMENYS] ir Dariaus Mikulio įmonės vadovui [ASMENS DUOMENYS], kuriame buvo nurodytos UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taikomos kainos[660]. UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas komunikaciją buvo pakomentavęs, kad atsižvelgiant į ją, jis rekomendavo patronuojamosios įmonės vadovui pakelti

---

[657] Nutarimo (406), (407), (454) pastraipos.
[658] Nutarimo (289) pastraipa.
[659] Nutarimo (316), (317) pastraipos.
[660] Nutarimo (324) pastraipa.

kainas: „*Šiuo konkrečiu atveju aš galėjau rekomenduoti* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *pakelti kainas. Aš tikrai išsakiau savo rekomendacijas dėl kainų keitimo (koregavimo). Kainų pakėlimas galėjo būti susijęs su aptariamu laišku. Norėjau, kad nevyktų* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovo] *„erzinimas“*[661].

(602) Vairavimo mokyklos teigė, kad jos keitėsi viešai prieinama informacija. Tačiau iš Konkurencijos tarybos nustatytų aplinkybių matyti, kad iš tiesų vieša informacija buvo naudojama siekiant užtikrinti draudžiamo susitarimo įgyvendinimą. Kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, net jei apsikeista informacija buvo viešai prieinama arba susijusi su istorinėmis ir grynai statistinėmis kainomis, keitimasis ja pažeidžia SESV 101 straipsnio 1 dalį (ir atitinkamai Konkurencijos įstatymo 5 straipsnį), kai ja palaikomas kitas antikonkurencinis susitarimas. Šis aiškinimas grindžiamas tuo, kad kartelio narių keitimasis informacija apie kainas padidina skaidrumą rinkoje, kurioje konkurencija yra jau labai sumažinta, ir padeda kartelio nariams kontroliuoti, kaip laikomasi kartelio[662].

(603) Taigi, akivaizdu, kad net kai vykdavo komunikacija aptariant viešai prieinamą informaciją apie kainas, ja buvo siekiama palaikyti susitarimą dėl kainų nustatymo, padėti kontroliuoti, kaip jo laikomasi. Be to, matyti, kad į tokią informaciją buvo atsižvelgiama. Atitinkamai, ir tokios informacijos siuntimas rodo, kad buvo sudarytas susitarimas dėl kainų nustatymo tarp nagrinėjamų vairavimo mokyklų.

7.2.4.2. Pavyzdys Nr. 2

(604) Kaip matyti iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktose lentelėse nurodytų duomenų apie kainų pokyčius, nuo 2016 m. rugpjūčio 5 d. tarp UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ ir kitų vairavimo mokymo paslaugas teikiančių įmonių taikomų kainų buvo 50–61 Eur skirtumas B kategorijos vairavimo mokymams, 90–91 Eur skirtumas C ir CE kategorijos mokymams bei 119–129 Eur skirtumas D kategorijos mokymams.

(605) 2016 m. rugpjūčio 10 d. (trečiadienį), po tą dieną ryte vykusio susirinkimo, 19:38 val. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui, taip pat Dariaus Mikulio įmonės ir VšĮ „Auto ABCDE“ vadovams, kurio tema: „*Skiriasi nuo 50 iki 100 eur.???*“, nors Dariaus Mikulio įmonė šio laiško, tikėtina, negavo[663]. Vis dėlto, vien pats siuntimo Dariaus Mikulio įmonei faktas parodo, kad buvo siekiama informuoti ir susirinkimus organizuojančią įmonę, kad kai kurios įmonės nepakankamai įgyvendina susitarimą. Laiško adresatų skaičius (Dariaus Mikulio įmonė ir VšĮ „Auto ABCDE“) taip pat rodo, kad tai nebuvo vien tik dvišalis UAB „Rigveda“ kontaktas su UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ dėl kainų padidinimo.

(606) Po 2016 m. rugpjūčio 10 d. susirinkimo ir tą pačią dieną siųsto UAB „Rigveda“ laiško, 2016 m. rugpjūčio 12 d. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ ir kitų vairavimo mokymo paslaugas teikiančių įmonių taikomų kainų skirtumai buvo jau reikšmingai panaikinti:

	A kategorija		B kategorija		C kategorija		CE kategorija		D kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.08.05	2016.08.12	2016.08.05	2016.08.12	2016.08.05	2016.08.12	2016.08.05	2016.08.12	2016.08.05	2016.08.12
UAB "Rigveda"	190	190	349	349	389	389	389	389	389	389
UAB "Auto ABC"	190	190	360	360	389	389	389	389	389	389
UAB "ARV-Auto"	190	190	350	350	390	390	390	390	390	390
VšĮ "Auto ABCDE"	219	219	360	360	389	389	389	389	399	399
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	N/A	N/A	299	350	299	385	299	385	270	385
V.Žukausko įmonė	170	170	350	350	389	389	389	389	N/A	N/A

[661] Nutarimo (328) pastraipa.
[662] Teisingumo Teismo 2004 m. sausio 7 d. sprendimas byloje Nr. C-204/00 P, *Aalborg Portland A/S ir kiti v Europos Komisija*, 281 punktas.
[663] Nutarimo (345) pastraipa.

7.2.4.3. Pavyzdys Nr. 3

(607) 2016 m. rugsėjo 7 d. (trečiadienį) vyko Dariaus Mikulio įmonės organizuojamas susirinkimas. Tą pačią dieną, 2016 m. rugsėjo 7 d. (trečiadienį) UAB „Tikslo linija“ atstovas informavo UAB „ARV-Auto“ vadovą ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininką [ASMENS DUOMENYS], kad VšĮ „Auto ABCDE“ ketina kelti kainą iki 375 Eur. Atitinkamai, UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas atsakė, kad jis tuomet kels kainą iki 377 Eur[664]. Šis susirašinėjimas įvyko po pietų (13:16 – 13:17 val.), t. y. jau po susirinkimo, ir tą savaitę nei UAB „ARV-Auto“, nei VšĮ „Auto ABCDE“ kainų nekėlė. Tačiau susitarimo priežiūra vyko – UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas 2016 m. rugsėjo 8 d. atkreipė Dariaus Mikulio įmonės dėmesį, kad UAB „Rigveda“ pradėjo taikyti akciją B kategorijos vairavimo kursams[665].

(608) Tą savaitę, kai vyko 2016 m. rugsėjo mėn. 14 d. susirinkimas, UAB „ARV-Auto“ vienintelė pakėlė kainą iki 377 Eur B kategorijos vairavimo mokymo kursams (viename filiale Kaune įmonė pakėlė kainą iki 377 Eur dieną prieš susirinkimą, o kituose filialuose Kaune – po susirinkimo, 2016 m. rugsėjo 16 d.)[666]. Kitos nagrinėjamos vairavimo mokymo paslaugas teikiančios įmonės, įskaitant UAB „Auto ABC“, UAB „Rigveda“ bei VšĮ „Auto ABCDE“, iki 2016 m. rugsėjo 16 d. nepakeitė kainų[667].

(609) Atitinkamai, 2016 m. rugsėjo 19 d. (pirmadienį) UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] atsiuntė Dariaus Mikulio įmonei laišką, kuriame parašė: „*20160919 13:03:*“ ir pateikė nuorodas į UAB „Rigveda“ ir VšĮ „Auto ABCDE“ kainininkus[668].

(610) Kaip matyti, viešai prieinama informacija buvo keičiamasi siekiant palaikyti susitarimą dėl kainų nustatymo, padėti kontroliuoti jo laikymąsi. Atitinkamai, ir tokios informacijos siuntimas rodo, kad buvo sudarytas susitarimas.

(611) Į tai, kad kai kurios vairavimo įmonės nepakėlė kainų reagavo ir UAB „Rigveda“ vadovas, bandydamas užtikrinti susitarimo laikymąsi: 2016 m. rugsėjo 20 d. (antradienį) jis skambino du kartus UAB „Auto ABC“ vadovei ir vieną kartą VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui[669], taip pat siuntė el. laišką UAB „Auto ABC“ vadovei, ragindamas padidinti kainas („*Labas <...>, pamiršote ar kaip čia suprasti??*“[670]) ir davė pavedimą savo darbuotojai išsiaiškinti, kokią kainą už B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas taiko jo konkurentai[671].

(612) Tą pačią dieną (2016 m. rugsėjo 20 d.) UAB „Rigveda“ darbuotoja 17:57 val. (t. y. jau po 17:27 val. UAB „Rigveda“ vadovo siųsto laiško UAB „Auto ABC“ vadovei) atsiuntė informaciją, kad, be kita ko, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, V. Žukausko įmonė, ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ jau taiko 375 Eur įkainį, o UAB „ARV-Auto“ – 377 Eur[672].

(613) Į UAB „Rigveda“ vadovo laišką UAB „Auto ABC“ vadovė atsakė 2016 m. rugsėjo 21 d. (trečiadienį): „*Sveiki <...>, Vakar jau buvo per vėlai perskambinti, mačiau skambutį. KAS*

---

[664] Nutarimo (361) pastraipa.
[665] Nutarimo (364) pastraipa.
[666] Nutarimo (367) pastraipa.
[667] Nutarimo (368) pastraipa.
[668] Nutarimo (369) pastraipa.
[669] Nutarimo (371), (374) pastraipos.
[670] Nutarimo (373) pastraipa.
[671] Nutarimo (372) pastraipa.
[672] Nutarimo (372) pastraipa.

NUTIKO??? su kokybe viskas ok...“[673]. Kaip matyti, UAB „Auto ABC“ vadovė numanė, kodėl jai kelis kartus skambino UAB „Rigveda“ vadovas ir patikino, kad padidino kainas.

(614) Atitinkamai, kaip matyti iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų apie kainų pokyčius, po 2016 m. rugsėjo mėn. 14 d. susirinkimo ir minėtų kontaktų buvo toks kainų pokytis:

	B kategorija			
Vairavimo mokykla	2016.09.02	2016.09.09	2016.09.16	2016.09.23
UAB "Rigveda"	349	350	350	375
UAB "Auto ABC"	360	360	360	375
UAB "ARV-Auto"	350	350	377	377
Všį "Auto ABCDE"	360	360	360	375
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	350	349	349	375
V.Žukausko įmonė	350	350	350	375

7.2.4.4. Pavyzdys Nr. 4

(615) Dariaus Mikulio įmonei ne tik buvo siunčiama informacija apie vairavimo mokyklų kainas, tačiau taip pat ir Dariaus Mikulio įmonės rengiami susirinkimai būdavo organizuojami ne tik siekiant suderinti kainų lygį tarp vairavimo mokyklų, bet taip pat ir kaip priemonė užtikrinti susitarimą.

(616) Pavyzdžiui, po 2016 m. liepos pabaigoje–rugpjūčio pradžioje buvusio nagrinėjamų vairavimo mokyklų veiksmų derinimo, jos buvo beveik suvienodinusios kainas C ir CE kategorijų mokymams – 2016 m. rugpjūčio 12 d. dieną C ir CE kategorijų mokymai kainavo 385–389 Eur.

(617) Vis dėlto, šios dienos antroje pusėje (po 18 val.), V. Žukausko įmonė užfiksavo, kad UAB „ARV-Auto“ pradėjo taikyti akciją C+CE+95 kodo mokymams (vietoje 870 Eur taikė 435 Eur kainą), o UAB „Rigveda“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ pradėjo taikyti mažesnes kainas C ir CE kategorijos mokymams nei kiti. Nustatytos aplinkybės, rodo, kad 2016 m. rugpjūčio 12d. buvo toks kainų pokytis[674]:

[673] Nutarimo (373) pastraipa.
[674] Žr. Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktas lenteles apie C ir CE vairavimo kategorijų kainų pokyčius, taip pat Nutarimo (348) pastraipą.

	C kategorija		CE kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.08.12 dieną	2016.08.12 vakare	2016.08.12 dieną	2016.08.12 vakare
UAB "Rigveda"	389	299	389	299
UAB "Auto ABC"	389	389	389	389
UAB "ARV-Auto"	390	390	390	390
Všį "Auto ABCDE"	389	389	389	389
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	385	290	385	385
V.Žukausko įmonė	389	389	389	389

(618) 2016 m. rugpjūčio 17 d. (trečiadienį) ryte, prieš Dariaus Mikulio įmonės organizuojamą susirinkimą, V. Žukausko įmonė dar kartą užfiksavo, kad UAB „ARV-Auto“ ir toliau taiko tą pačią akciją, o UAB „Rigveda“ Kaune ir toliau taiko mažesnę – 299 Eur – kainą nei kiti CE kategorijos vairavimo mokymams. V. Žukausko įmonė šias užfiksuotas kainas nusiuntė Dariaus Mikulio įmonei tema „*Nesuprantame kas vyksta?*“, kuriame nurodyta: „*Atkreipkite dėmesį į datas*“[675].

(619) Po šio susirinkimo, 2016 m. rugpjūčio 19 d. (penktadienį), UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] jau rašė UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS] „*Susireguliavome mokymo kokybę“*: *Sveiki, Primenu, kad susireguliavome mokymo kokybę:) Paskambinkite* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *ir pats ... “*[676].

(620) Primintina, kad išsireiškimas „mokymo kokybė“ tarpusavio komunikacijoje iš tikrųjų reiškė kainas. Tokią prasmę patvirtino ir patys nagrinėjamų vairavimo mokyklų atstovai[677].

(621) Šis laiškas taip pat patvirtina, kad būtent 2016 m. rugpjūčio 17 d. susirinkime buvo aptariamos kainos. Kaip matyti, V. Žukausko įmonės atstovas 2016 m. rugpjūčio 17 d. siuntė informaciją Dariaus Mikulio įmonei, o ne UAB „Rigveda“ vadovui ir/ar UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui. Taigi, tai nebuvo tik trišalis V. Žukausko įmonės, UAB „Rigveda“ ir UAB „ARV-Auto“ bei UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainų derinimas.

(622) Nors UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas, tikėtina, 2016 m. rugpjūčio 17 d. susirinkime nedalyvavo (buvo pranešęs Dariaus Mikulio įmonei, kad nedalyvaus)[678], tačiau matyti, kad žinojo apie iškeltus klausimus dėl kainų sumažinimo ir jau anksčiau (t. y. prieš nurodytą 2016 m. rugpjūčio 19 d. susirašinėjimą) buvo pritaręs kainų pakėlimui (UAB „Rigveda“ vadovas laiške nurodė „primenu“, o tai rodo, kad jau anksčiau buvo suderinta pozicija dėl kainų nustatymo ir šiuo laišku UAB „Rigveda“ vadovas paragino UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ atstovą laikytis susitarimo).

(623) UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas į minėtą laišką atsakė: „*sia savaitele jis* [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas] *atostogose, buvau pas* [ASMENS DUOMENYS] [V. Žukausko įmonėje] – *kategorija 300 ir dar nuolaidele, jei imi koda“.*

---

[675] Nutarimo (348) pastraipa.
[676] Nutarimo (352) pastraipa.
[677] Nutarimo (290) pastraipa.
[678] Nutarimo (347) pastraipa.

(624) Komentuodamas susirašinėjimą UAB „ARV–Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas nurodė: *„Aš buvau nusiuntęs žmogų (slaptą pirkėją) į* [V. Žukausko įmonę]. <...> *Vėliau pasidalinau surinkta informacija apie* [V. Žukausko įmonės] *taikomas kainas su* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovu]. *Norėjau, kad man netaikytų spaudimo, todėl pasidalinau informacija ir apie kitų mokyklų taikomas kursų kainas, kurios neatitinka Rigvedos kainų“*[679].

(625) Kadangi laiške nurodyta „*kategorija 300 ir dar nuolaidele, jei imi koda“*, V. Žukausko įmonė, manytina, taikė 300 Eur kainą už C ar/ir CE kategorijos mokymus bei taikė nuolaidą, jei kartu buvo perkami 95 kodo mokymai (V. Žukausko įmonė neteikė D kategorijos mokymų, o kitoms kategorijoms (A, B) 95 kodo mokymai nėra aktualūs).

(626) Iš aukščiau aprašytos komunikacijos bei UAB „ARV-Auto“ vadovo ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko paaiškinimų matyti, kad V. Žukausko įmonei pastebėjus, kad konkurentai sumažino kainas, ji pati pradėjo faktiškai taikyti iš esmės tokias pačias mažesnes kainas, kokias taikė UAB „Rigveda“ iki 2016 m. rugpjūčio 17 d. UAB „Rigveda“ po 2016 m. rugpjūčio 17 d. susirinkimo jau buvo padidinusi kainas, kadangi [ASMENS DUOMENYS] dėl V. Žukausko įmonės taikomos 300 Eur kainos nurodė, kad ji *„neatitinka Rigvedos kainų“*.

(627) Pastebėtina, kad normaliomis konkurencijos sąlygomis, nebūtų jokios priežasties, kodėl kitos įmonės taikomos kainos turėtų „atitikti“ UAB „Rigveda“ kainas ir kodėl tokia informacija apie V. Žukausko įmonės taikomas kainas [ASMENS DUOMENYS] turėtų dalintis su konkurento UAB „Rigveda“ vadovu.

(628) Iš toliau nurodytų nustatytų aplinkybių[680] matyti, kad pasinaudodami Dariaus Mikulio įmonės organizuojamais susirinkimais susitarimo dalyviai stengėsi užtikrinti, kad V. Žukausko įmonė laikytųsi susitarimo.

(629) 2016 m. rugpjūčio 22 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas į UAB „ARV-Auto“ vadovo ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko laišką atsakė: *„Sveiki, Supratau. Reziume ka su zuk* [V. Žukausko įmone] *darome?“*.

(630) Po šio susirašinėjimo, 2016 m. rugpjūčio 23 d. (antradienį) Dariaus Mikulio įmonės vadovas siuntė el. laišką, kuriame nurodė, kad rytoj (rugpjūčio 24 d.) susirinkimo nebus ir kad kitas susirinkimas bus tik rugsėjo mėnesį. Tačiau jau kitą dieną, t. y. 2016 m. rugpjūčio 24 d. (trečiadienį), Dariaus Mikulio įmonės vadovas vėlai – 16:25 val. atsiuntė el. laišką siauresniam ratui vairavimo mokyklų atstovų (UAB „ARV-Auto“, UAB „Rigveda“, VšĮ „Auto ABCDE“ ir V. Žukausko įmonės vadovams) atvykti ateinančią dieną (t. y. rugpjūčio 25 d., ketvirtadienį, 9 val.) į iš anksto neplanuotą susirinkimą. Akcentuotina, kad į šį susirinkimą siauresniame rate buvo pakviestas ir V. Žukausko įmonės atstovas. Kad susirinkimas įvyko patvirtina ir po jo įvykusi komunikacija, kurioje UAB „Rigveda“ vadovas nurodė UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui, kad jie pamiršo aptarti UAB „SDG Akademija“ veiksmus.

(631) Kitą savaitę po 2016 m. rugpjūčio 25 d. susirinkimo, 2016 m. rugsėjo 2 d. C ir CE kategorijos kursams V. Žukausko įmonė ir UAB „ARV-Auto“ jau taikė 390 Eur kainą, UAB „Rigveda“ taikė 389 Eur kainą, o UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taikė 385 Eur kainą bei nėra duomenų, kad vairavimo mokyklos būtų dariusios akcijas C, CE ir 95 kodo mokymų atžvilgiu[681].

(632) Taigi, matyti, kad po 2016 m. rugpjūčio 17 d. bei 2016 m. rugpjūčio 25 d. susirinkimų šių vairavimo mokyklų kainos tapo panašios (ir kai kuriais atvejais – vienodos) tarpusavyje ir su kitų ūkio subjektų taikomomis kainomis.

---

[679] Nutarimo (352), (353) pastraipos.
[680] Žr. Nutarimo (354) – (357) pastraipas.
[681] Žr. Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktus duomenis apie kainų pokyčius.

7.2.4.5. Pavyzdys Nr. 5

(633) Po nagrinėjamų vairavimo mokyklų veiksmų derinimo 2016 m. liepos–rugsėjo mėnesiais nustatant kainas, 2016 m. rugsėjo 16 d. (penktadienį) nagrinėjamos vairavimo mokyklos taikė iš esmės vienodas – 389/390 Eur – kainas C, CE ir D kategorijos vairavimo mokymams[682].

(634) Dieną prieš 2016 m. rugsėjo 22 d. susirinkimą, 2016 m. rugsėjo 21 d., Dariaus Mikulio įmonės atstovė siuntė el. laišką šios įmonės vadovui kartu su nuorodomis į UAB „Rigveda“ taikomas kainas. Nuorodos vedė į UAB „Rigveda“ interneto svetainės skiltis, kuriose buvo nurodytos C, CE, D, 95 kodo ir jų kombinacijų kainos. Matyti, kad 2016 m. rugsėjo 21 d. UAB „Rigveda“ taikė 420 Eur kainą C, CE, D kategorijoms. Paklausus, kokiu tikslu buvo siųstas laiškas, Dariaus Mikulio įmonės vadovas nurodė: *„<....> visos kainos kiekvieną dieną, ne tik kartą per dieną, bet ryte, per pietus ir vakare peržiūrime, ir, atitinkamai, koreguojame savo kainas. Čia yra paprasčiausiai informacija, renkame sau informaciją.“*[683]. Tačiau Dariaus Mikulio įmonė neteikė C, CE, D, 95 kodo ir jų kombinacijų vairavimo mokymo paslaugų.

(635) Kaip matyti iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų apie kainų pokyčius, po 2016 m. rugsėjo 22 d. susirinkimo visų nagrinėjamų vairavimo mokyklų, kurios teikė C, CE ir D kategorijos mokymų paslaugas, kainos šių kategorijų mokymams panašiai padidėjo iki UAB „Rigveda“ kainų lygio arba jį viršijo:

	C kategorija		CE kategorija		D kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.16	2016.09.23	2016.09.16	2016.09.23
UAB "Rigveda"	389	420	389	420	389	420
UAB "Auto ABC"	390	430	390	430	390	430
UAB "ARV-Auto"	390	430	390	430	390	430
VšĮ "Auto ABCDE"	389	430	389	430	399	450
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	389	420	389	420	389	420
V.Žukausko įmonė	390	430	390	430	N/A	N/A

(636) Atkreiptinas dėmesys, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ C, CE ir D kategorijos kursų mokymų atžvilgiu pakėlė kainą iki 420 Eur (tokio paties kainų lygio kaip ir UAB „Rigveda“), kai kitos įmonės padidino kainas iki 430 Eur (ir kaip minėta, D kategorijos atveju VšĮ „Auto ABCDE“ – iki 450 Eur).

(637) Atitinkamai, 2016 m. rugsėjo 26 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas siuntė sau laišką: „*Patasyti*[684] [UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui] *del c ce ir d kat*“[685].

(638) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas dėl šio laiško Konkurencijos tarybai nurodė: *„Manau, kad šiuo laikotarpiu buvau atostogose. Neatsimenu. Tiesiogiai jis į mane nesikreipė.“*[686].

---

[682] Žr. Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktus duomenis apie kainų pokyčius.
[683] Nutarimo (376)–(378) pastraipos.
[684] T. y. „parašyti“.
[685] Nutarimo (382) pastraipa.
[686] Nutarimo (383) pastraipa.

(639) Tačiau Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad 2016 m. rugsėjo 27 d. (antradienį) UAB „Rigveda“ vadovas skambino UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ ir tarp jų įvyko pokalbis. Be to, UAB „Rigveda“ vadovas 2016 m. rugsėjo 29 d. (ketvirtadienį) siuntė SMS žinutę UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui: „*Sveikas, Pasireguliuokite c, ce, d mokymo kokybę į viršų*“[687].

(640) 2016 m. rugsėjo 30 d. nustatytas UAB „Rigveda“ atliktas kainų padidėjimas iki 430 Eur C, CE ir D kategorijose (nuo 420 Eur), o UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainų nepadidino.

(641) Pažymėtina, kad UAB „Rigveda“ ne vienašališkai, o kartu su kitais susitarimo dalyviais siekė užtikrinti, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ padidintų kainas, kadangi šiais klausimais UAB „Rigveda“ vadovas taip pat bendravo su VšĮ „Auto ABCDE“ vadovu [ASMENS DUOMENYS]. Kaip matyti, 2016 m. spalio 3 d. (pirmadienį) UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką, susijusį su UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centro“ taikomomis kainomis VšĮ „Auto ABCDE“ vadovui:

„Sveikas,
http://www.automokykla.lt/mokymo–kursai–kaune/vairavimo–kursai [nuoroda į UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ kainininką]
Kolkas dar sena, skambinau – nekelia
Praeta sav skambinau du kart sake sutv.
Isvada?“[688]

(642) Dėl šio laiško UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas Konkurencijos tarybai nurodė: *„Nuoroda yra mano vairavimo mokyklą. Aš su* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „Rigveda“ vadovu] *nebendrauju visiškai. Gal čia kalbama apie skambutį* [ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui]*“*[689]. Taigi, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas neigė bendravęs su UAB „Rigveda“ vadovu.

(643) Konkurencijos tarybos surinkti duomenys patvirtina, kad UAB „Rigveda“ vadovas skambino UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui tiek 2016 m. spalio 3 d. iki šio laiško išsiuntimo (tačiau pokalbis neįvyko), tiek ir skambino anksčiau – jau minėtas 2016 m. rugsėjo 27 d. skambutis (pokalbis įvyko). Be to, po šio laiško siuntimo, 2016 m. spalio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas bent du kartus telefonu kalbėjo su UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovu. Abu kartus skambino pats UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas[690].

(644) Kaip matyti iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų apie kainų pokyčius, po minėtų susirinkimų ir raginimų, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ pakėlė kainas iki 430 Eur C, CE ir D kategorijose (nuo 420 Eur):

---

[687] Nutarimo (384) pastraipa.
[688] Nutarimo (386) pastraipa.
[689] Nutarimo (387) pastraipa.
[690] Nutarimo (388) pastraipa.

	C kategorija		CE kategorija		D kategorija	
Vairavimo mokykla	2016.09.30	2016.10.07	2016.09.30	2016.10.07	2016.09.30	2016.10.07
UAB "Rigveda"	430	430	430	430	430	430
UAB "Auto ABC"	430	430	430	430	430	430
UAB "ARV-Auto"	430	430	430	430	430	430
Vš| "Auto ABCDE"	430	430	430	430	450	450
UAB "Kauno naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras"	420	430	420	430	420	430
V.Žukausko įmonė	430	430	430	430	N/A	N/A

(645) Apibendrinant, iš aukščiau pateiktų pavyzdžių matyti, kad nagrinėjamos vairavimo mokyklos sekė vienos kitų veiksmus ir siekdavo užtikrinti susitarimo laikymąsi. Jeigu kuri nors susitarimo dalyvė nukrypdavo nuo susitarimo, tuomet kitos susitarimo dalyvės imdavosi veiksmų, kad būtų užtikrintas susitarimo laikymasis.

7.2.5. Susitarimas apėmė ir A kategorijos vairavimo mokymo paslaugas

(646) Konkurencijos tarybos nagrinėjamas susitarimas Kaune apėmė ir A kategorijos mokymus.

(647) Kai kurios Kaune veikiančios vairavimo mokyklos tai neigė ir nurodė, kad A kategorijos kainos padidėjo tiktai rugpjūtį ir po to nesikeitė iki metų pabaigos, o faktinis kainų taikymas nepatvirtina išvados, kurią daro Konkurencijos taryba dėl A kategorijos.

(648) Tačiau nėra pagrindo sutikti su šia pozicija.

(649) Visų pirma, Konkurencijos taryba tyrimo metu UAB „Rigveda“ patalpose rado lapelį su Vilniaus vairavimo mokyklų nustatytomis vairavimo mokymo paslaugų kainomis, [KONFIDENCIALU][691]. Šiame lapelyje yra nurodyta ir A kategorijos vairavimo mokymo paslaugų kaina.

(650) Antra, prieš 2016 m. liepos 27 d. susirinkimą, t. y. 2016 m. liepos 26 d., UAB „Rigveda“ vadovas siuntė sau el. laišką „Darbai“, kuriame nurodė: „*09.00 susirinkimas. Vairalda 240, Auto abc 265 ir profai c 270 ta prasme su kodu, papildomi 59 eur. abcde a kat 150 nors visur nemaziau kaip 160 ir papildomi mokymai 60 nors pas visus ne maziau kaip 70, Mibilus zmones a kat 140, b kat 235; Zukausko b 270, c270; sdg zaidzia facebook su 50 eur ir pilni kursai tai cia tas pats kas pas valda už puse kainos issilaikyti c kat ir pradini koda, tai kol niekas nesikreipe i vartotoju teises, o mokyklos i konkurencijos tarnyba viskas ok, bet deja buna ir kitaip*“[692]. Kaip matyti, laiške UAB „Rigveda“ vadovas pasižymėjo ir „per žemas“ A kategorijos kainas, o tai rodo, kad šis klausimas buvo aktualus susirinkimui.

(651) Trečia, po 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo, 2016 m. rugpjūčio 5 d., jau matyti padidėjusios A kategorijos vairavimo mokymo kursų kainos – padidėjo nuo 150–160 Eur iki 170–219 Eur[693].

(652) Kaip matyti iš Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktų duomenų apie kainų pokyčius, A kategorijos kainos taip pat reikšmingai ir panašiai/vienodai didėjo nagrinėjamu laikotarpiu kaip ir kitų kategorijų, dėl kurių Konkurencijos taryba nustatė veiksmų suderinimą, kainos. Taigi,

[691] Nutarimo (244) pastraipa.
[692] Nutarimo (300) pastraipa.
[693] Nutarimo 3.3.3 dalis.

faktinis ūkio subjektų elgesys patvirtina, kad 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo metu buvo aptariamas A kategorijos vairavimo mokymo kainų nustatymas.

(653) Nors nėra duomenų, kad UAB „Tikslo linija“ A kategorijos vairavimo mokymo paslaugų kainas būtų padidinusi analogiškai kaip ir kitos nagrinėjamos vairavimo mokyklos, tačiau tai nekeičia vertinimo, kad ir UAB „Tikslo linija“ dalyvavo susitarime ir dėl šios kategorijos kainų nustatymo. Draudžiamo susitarimo sudarymo fakto konstatavimas nesietinas su tokio susitarimo įgyvendinimu. Kvalifikuojant susitarimą pagal Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą, pakanka nustatyti eksplicitinį arba implicitinį šalių valios (norų, ketinimų) sutapimą (suderinimą) veikti rinkoje atitinkamu būdu[694].

(654) Be to, iš Konkurencijos tarybos nustatytų aplinkybių matyti, kad UAB „Tikslo linija“ atstovas 2016 m. rugpjūčio 2 d. teiravosi UAB „ARV-Auto“ vadovo ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko, kokių veiksmų dėl kursų kainų ėmėsi susitarimo dalyviai po 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo (*„Kokie pasikeitimai kursų kainų srityje ? :-)“)*, ir gavo atsakymą (*„biski kyla ryt bus matyt“*)[695]. Kaip jau minėta, 2016 m. rugpjūčio 5 d. matyti padidėjusios A kategorijos vairavimo mokymo kursų kainos[696].

(655) Ketvirta, pačios vairavimo mokyklos akcentavo, kad vairavimo mokymo paslaugos pasižymi sezoniškumu – mokinių padaugėja pavasarį ir rudenį, grįžus mokiniams iš atostogų. Tačiau šiuo atveju A kategorijos kainos, kaip ir kitų kategorijų kainos, padidėjo vasarą, t. y. tuo laikotarpiu, kai pačių vairavimo mokyklų teigimu, yra sumažėjusi paklausa[697].

(656) Penkta, tiek UAB „Rigveda“, tiek ir V. Žukausko įmonė pripažino padariusios pažeidimą, įskaitant ir dėl A kategorijos vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo.

(657) Galiausiai, tai, kad Konkurencijos taryba nenustatė tarpusavio komunikacijos tarp visų ūkio subjektų atstovų dėl A kategorijos vairavimo mokymo paslaugų kainų, savaime nepaneigia Konkurencijos tarybos išvadų. Kaip nustatė Konkurencijos taryba, kainų aptarimai vykdavo Dariaus Mikulio įmonės organizuojamų susirinkimų metu. Tokiu būdu nagrinėjamos vairavimo mokyklos išvengė poreikio raštu bendrauti tarpusavyje dėl A kategorijos vairavimo mokymo paslaugų kainų. Iš Konkurencijos tarybos nustatytų komunikacijos pavyzdžių matyti, kad paprastai būdavo komunikuojama tarpusavyje tais atvejais, kai kurie nors susitarimo dalyviai nukrypdavo nuo susitarimo. Tai, kad Konkurencijos taryba nenustatė rašytinės komunikacijos dėl A kategorijos kainų atvejų rodo tik tai, kad vairavimo mokyklos iš esmės laikėsi suderintų veiksmų dėl šios kategorijos kainų bei net jei kuri nors vairavimo mokykla ir nukrypo kažkuriuo atveju nuo susitarimu, susitarime dalyvaujantiems ūkio subjektams nebuvo poreikio rašytiniu būdu dėl to bendrauti. Šiuo aspektu primintina, kad Konkurencijos taryba nustatė, kad susitarimo dalyviai bendraudavo ne tik raštu, tačiau ir pokalbiais[698].

(658) Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonės, UAB „Rigveda“, UAB „Tikslo linija“ ir V. Žukausko įmonės susitarimas dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo Kauno mieste apėmė ir A kategorijos vairavimo mokymų paslaugų kainas.

7.2.6. Nagrinėjamos vairavimo mokyklos siekė nuslėpti veiksmus

(659) Nagrinėjamos vairavimo mokyklos siekė nuslėpti tiek Dariaus Mikulio įmonės organizuojamų susirinkimų tikruosius tikslus, tiek ir tarpusavio komunikaciją.

---

[694] LVAT 2018 m. birželio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-143-624/2018, *UAB „Forum Cinemas“ v Konkurencijos taryba*, 120 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.
[695] Nutarimo (313) pastraipa.
[696] Nutarimo (651) pastraipa.
[697] Plačiau šiuo aspektu žr. Nutarimo 10.1 dalį.
[698] Nutarimo 3.3.4 dalis.

(660) Visų pirma, iki 2016 m. liepos mėn. kviečiant į susirinkimus buvo siunčiama ir jų darbotvarkė (svarstytini klausimai). Tačiau nuo 2016 m. liepos 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. vyko ne mažiau nei aštuoniolika susirinkimų, kuriuose dalyvavo Kauno vairavimo mokyklų vadovai, ir nė vienu atveju siųsdamas kvietimus į susirinkimus nuo 2016 m. liepos mėn. Darius Mikulio įmonės vadovas nenurodė susirinkimo darbotvarkės.

(661) Antra, kaip matyti iš 2016 m. liepos 27 d. komunikacijos tarp UAB „Tikslo linija“ darbuotojo ir UAB „ARV-Auto“ bei UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ atstovo, UAB „Tikslo linija“ atstovui pasiteiravus, kokie klausimai sprendžiami Dariaus Mikulio įmonės rengiamame susirinkime *(„Girdėjau, pas* [ASMENS DUOMENYS] *vėl susirinkimas. Kokie klausimai sprendžiami?:-)“)*, UAB „ARV-Auto“ vadovas bei UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] susirinkime aptariamų klausimų nei pats norėjo konkretizuoti („*as ne kaune bet manau apie ta pati...*“), nei jam ([ASMENS DUOMENYS]) tai norėjo atskleisti kiti asmenys („*manes ner ir niekas tiesiai nieko nesako...* “)[699].

(662) Trečia, komunikacijoje tarp ūkio subjektų atstovų kalbant apie kainas buvo vartojamas kodinis terminas „mokymo kokybė“ bei kainų keitimo klausimams buvo vartojamas išsireiškimas „sutvarkyti“ interneto svetainę[700]. ESTT yra pažymėjęs, jog kodinių terminų naudojimas įtariamų ūkio subjektų tarpusavio komunikacijoje gali būtų laikomas papildomu neteisėtus veiksmus pagrindžiančiu įrodymu[701].

(663) Ketvirta, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas Konkurencijos tarybai tyrimo metu teigė, kad visiškai nebendrauja su UAB „Rigveda“ vadovu, neturi su juo jokių santykių, ir jie nėra bendravę nuo 2015 metų. Tačiau Konkurencijos tarybos surinkti duomenys rodo, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas ir UAB „Rigveda“ vadovas laikotarpiu nuo 2016 m. rugsėjo 20 d. iki 2016 m. spalio 13 d. vienas kitam skambino 10 kartų, iš kurių 8 kartus bendravo telefonu. Vieną kartą pokalbis truko virš 7 minučių. Iš 10 kartų, penkis kartus pats UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovas skambino UAB „Rigveda“ vadovui. Taip pat, kaip minėta, UAB „Rigveda“ vadovas UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ vadovui 2016 m. rugsėjo 29 d. siuntė SMS žinutę[702].

(664) Penkta, nors nuo 2016 m. liepos pabaigos Dariaus Mikulio įmonė intensyviai organizavo susirinkimus, tačiau nėra šių susirinkimų darbotvarkių, protokolų. ESTT yra konstatavęs, jog tai, kad beveik nėra jokių oficialių ar vidaus įtariamų ūkio subjektų susitikimų protokolų, turi būti laikoma pakankamu įrodymu, patvirtinančiu, kad susitikimuose dalyvavusios įmonės stengėsi nuslėpti tikrąjį svarstymų šiuose susirinkimuose pobūdį[703].

(665) Galiausiai, po Konkurencijos tarybos įgaliotų pareigūnų patikrinimo, kuris vyko 2016 m. spalio 6 d., 2016 m. spalio 8 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė sau laišką tema „*Darbai*“, kuriame nurodyta „*istrinti is serverio emeilus“*. 2016 m. spalio 9 d. laiške UAB „Rigveda“ vadovas sau pasižymėjo: „*Istrinti is serverio apie susirinkimus*“[704]. Taigi, buvo siekiama pašalinti su susirinkimais bei tarpusavio komunikacija susijusius įrodymus.

(666) Apibendrinant, matyti, kad nagrinėjami ūkio subjektai stengėsi nuslėpti veiksmus, kuriuos nagrinėjo Konkurencijos taryba. Tai taip pat patvirtina, kad nagrinėjami ūkio subjektai buvo sudarę susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo.

---

[699] Nutarimo (306) pastraipa.
[700] Pavyzdžiui, Nutarimo (297), (352), (373), (386) pastraipos.
[701] Bendrojo Teismo 2014 m. gegužės 21 d. sprendimas byloje Nr. T-519/09 *Toshiba Corp. v Europos Komisija*, 163-164 pastraipos.
[702] Nutarimo (389) pastraipa.
[703] Bendrojo Teismo 1998 m. gegužės 14 d. sprendimas byloje Nr. T-334/94 *Sarrio SA v. Komisij*, 227 pastraipa.
[704] Nutarimo (393) pastraipa.

7.2.7. Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vieno tęstinio pobūdžio

(667) Teisingumo Teismas yra pateikęs tokius išaiškinimus dėl vertinimo, ar nagrinėjami veiksmai laikytini vienu tęstiniu susitarimu:

„47 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką SESV 101 straipsnio 1 dalis gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir keliais veiksmais arba tęstine veika, nors viena ar kelios šių kelių veiksmų ar tęstinio elgesio sudedamosios dalys taip pat galėtų būti pripažintos atskiru minėtos nuostatos pažeidimu. Taigi, jei įvairiais veiksmais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje, Komisija turi teisę priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, remdamasi dalyvavimu darant visą pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce, C–293/13 P ir C–294/13 P, EU:C:2015:416, 156 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

48 Įmonė, dalyvavusi darant tokį vieną sudėtinį pažeidimą savo veiksmais, priskirtinais prie susitarimo ar suderintų veiksmų, turinčių antikonkurencinį tikslą, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, ir kuriais siekiama prisidėti prie bendro pažeidimo darymo, taip pat gali būti atsakinga už kitų įmonių veiksmus darant tą patį pažeidimą visą jos dalyvavimo jį darant laikotarpį. Taip yra tuo atveju, kai įrodoma, kad minėta įmonė ketino savo elgesiu prisidėti prie visų dalyvių siektų bendrų tikslų ir žinojo apie tikrąjį kitų įmonių siekiant tų pačių tikslų planuotą ar praktiškai įgyvendintą elgesį arba galėjo protingai jį numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti riziką (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce, C–293/13 P ir C–294/13 P, EU:C:2015:416, 157 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

49 Taigi įmonė gali būti tiesiogiai atlikusi visus vieną tęstinį pažeidimą sudarančius antikonkurencinius veiksmus ir tokiu atveju Komisija turi teisę jai priskirti atsakomybę už visus veiksmus, todėl ir už visą šį pažeidimą. Įmonė taip pat gali būti tiesiogiai atlikusi tik kelis vieną ir tęstinį pažeidimą sudarančius antikonkurencinius veiksmus, tačiau galėjo žinoti apie visus numatytus ar įgyvendintus kitų kartelio dalyvių neteisėtus veiksmus siekiant tų pačių tikslų arba protingai juos numatyti ir buvo pasirengusi prisiimti su tuo susijusią riziką. Tokiu atveju Komisija taip pat turi teisę priskirti šiai įmonei atsakomybę už visą antikonkurencinį elgesį, sudarantį tokį pažeidimą, todėl ir už visą pažeidimą (žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimo Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce, C–293/13 P ir C–294/13 P, EU:C:2015:416, 158 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).“[705]

(668) ESTT savo praktikoje yra nurodęs, jog tam, kad būtų įrodytas dalyvavimas darant vieną ir tęstinį pažeidimą, turi būti tenkinamos trys sąlygos, t. y. bendro plano, kuriuo siekiama vieno tikslo, buvimas, įmonės sąmoningas prisidėjimas prie šio plano ir aplinkybė, kad ji žinojo (tai įrodyta arba preziumuojama) apie kitų dalyvių neteisėtus veiksmus[706]. Toliau įvertinamos paminėtos trys sąlygos.

7.2.7.1. Pirma sąlyga: bendro plano, kuriuo siekiama vieno tikslo, buvimas

(669) Šiuo atveju akivaizdu, kad nagrinėjamos Kaune veikiančios vairavimo mokyklos siekė to paties tikslo – bendra valia nustatyti kainas už jų teikiamas vairavimo mokymo paslaugas, taip siekiant išvengti tarpusavio konkurencijos.

(670) Šis tikslas matyti iš visų Konkurencijos tarybos nustatytų aplinkybių Nutarimo 3.3 dalyje bei jų įvertinimo aukščiau Nutarimo 7.2 dalyje: 2016 m. liepos–gruodžio mėn. Dariaus Mikulio

---

[705] Teisingumo Teismo 2017 m. sausio 26 d. sprendimas byloje Nr. C-644/13 P, *Villeroy & Boch SAS v Europos Komisija*, 47–49 punktai.

[706] Bendrojo Teismo 2011 m. birželio 16 d. sprendimas sujungtose bylose Nr. T-204/08 ir T-212/08, *Team Relocations NV ir kiti v Europos Komisija*, 37 punktas. Šie išaiškinimai buvo patvirtinti Teisingumo Teismo 2013 m. liepos 11 d. sprendimu byloje Nr. C–444/11 P, *Team Relocations NV ir kiti v Europos Komisija*, 51–53 punktai.

įmonės organizuojami susirinkimai buvo rengiami siekiant nustatyti vairavimo mokymo paslaugų kainas; nustatytoje tuo laikotarpiu buvusioje elektroninėje komunikacijoje tarp nagrinėjamų ūkio subjektų atstovų taip pat buvo nurodomi raginimai pakeisti vairavimo mokymo paslaugų kainas, aptariami ketinimai dėl ateityje taikytinų kainų bei siunčiama informacija apie konkurentų taikomas „per mažas“ kainas, siekiant užtikrinti susitarimo laikymąsi.

(671) Taigi, visų nagrinėjamų veiksmų tikslas – derinant veiksmus nustatyti Kaune veikiančių vairavimo mokyklų teikiamų vairavimo mokymo paslaugų kainas ir tokiais savo tarpusavio veiksmais apriboti konkurenciją dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų.

(672) Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visų nagrinėjamų ūkio subjektų atžvilgiu yra tenkinama pirma sąlyga.

7.2.7.2. Antra sąlyga: ūkio subjekto sąmoningas prisidėjimas prie šio plano

(673) Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad siekiant įvertinti, ar skirtingus veiksmus pripažinti vienu tęstiniu pažeidimu, nereikia patikrinti, ar tarp jų yra vienas kito papildymo ryšys, t. y. ar kiekvienu iš jų buvo siekiama vienos arba kelių pasekmių įprastai konkurencijai ir darant pažeidimą prisidėta prie bendro antikonkurencinio poveikio, kurio norėjo jo autoriai, vykdantys bendrą vieno tikslo siekiantį planą. Tačiau sąlyga, susijusi su vieno tikslo sąvoka, reikalauja, kad būtų patikrinta, ar nėra pažeidimą sudarantiems skirtingiems veiksmams būdingų veiksnių, kurie gali rodyti, kad realaus kitų dalyvių elgesio tikslas arba antikonkurencinis poveikis nėra tokie patys, todėl jis nėra „bendro plano“ dalis, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją vidaus rinkoje.[707]

(674) Pažymėtina, kad šiuo atveju nagrinėjami ūkio subjektų veiksmai yra iš esmės to paties laikotarpio (2016 m. liepos–gruodžio mėn.), susiję su ta pačia geografine teritorija (Kauno miestu), susiję su tokio paties pobūdžio tikslais (nustatyti nagrinėjamų ūkio subjektų teikiamų paslaugų kainas), tos pačios rūšies prekėmis (paslaugomis), t. y. vairavimo mokymo paslaugomis.

(675) Dėl pastarojo aspekto pažymėtina, kad nors kaip yra įvertinta Nutarimo 6 dalyje aptariant atitinkamą rinką, vairavimo mokymo paslaugos gali būti skirstomos pagal atskiras vairavimo mokymo kategorijas (tik kai kurie nagrinėjami ūkio subjektai teikė visų kategorijų vairavimo mokymo paslaugas, o kiti ūkio subjektai – tik kai kurių kategorijų), tačiau B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas teikė visos nagrinėjamos vairavimo mokyklos. Be to, kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, tai, kad prekių rinkos, kuriose buvo daromas pažeidimas, yra atskiros, bet kuriuo atveju netrukdo konstatuoti vieno pažeidimo[708].

(676) Be to, nagrinėjami kontaktai dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų apima tuos pačius juridinius ir fizinius asmenis. Tie patys ūkio subjektai ir juos atstovaujantys fiziniai asmenys dalyvavo tiek Dariaus Mikulio įmonės susirinkimuose (arba apie juos bent jau žinojo), tiek ir dalyvavo tarpusavio komunikacijoje. Konkurencijos taryba nustatė, kad UAB „ARV-Auto“ (ir kartu UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“), UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonės, UAB „Rigveda“ ir V. Žukausko įmonės atstovai dalyvavo Dariaus Mikulio įmonės susirinkimuose. Pavyzdžiui, matyti, kad 2016 m. rugpjūčio 25 d. vyko iš anksto neplanuotas Dariaus Mikulio įmonės organizuotas susirinkimas siauresniame rate (dalyviai: Dariaus Mikulio įmonės, UAB „Rigveda“, VšĮ „Auto ABCDE“, V. Žukausko įmonės bei UAB „ARV-Auto“ (ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“) atstovai)[709].

(677) Aplinkybė, kad UAB „Tikslo linija“ nedalyvaudavo Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose nekeičia vertinimo, kadangi matyti, jog visais kitais aspektais šio

---

[707] Teisingumo Teismo 2017 m. sausio 26 d. sprendimas byloje Nr. C-644/13 P, *Villeroy & Boch SAS v Europos Komisija*, 50 punktas ir jame nurodyta teismų praktika.
[708] Teisingumo Teismo 2017 m. sausio 26 d. sprendimas byloje Nr. C-644/13 P, *Villeroy & Boch SAS v Europos Komisija*, 54 punktas.
[709] Pavyzdžiui, Nutarimo (356) pastraipa.

ūkio subjekto veiksmai sutampa su kitais nagrinėjamo susitarimo dalyviais. Kaip yra pažymėjęs ESTT, vien to, kad kiekviena įmonė dalyvauja darant pažeidimą rinkdamasi sau priimtinus būdus, nepakanka, kad būtų pašalinta jos atsakomybė už visą pažeidimą, įskaitant kitų dalyvaujančių įmonių praktiškai įgyvendintus veiksmus, kuriais siekiama to paties antikonkurencinio tikslo ar poveikio[710].

(678) Be to, UAB „Tikslo linija“ žinojo apie susitarimą[711] bei pati savo veiksmais prisidėjo prie jo[712].

(679) Taip pat tų pačių vairavimo mokyklų tie patys atstovai iš esmės tuo pačiu laikotarpiu dalyvavo ir tarpusavio komunikacijoje, kurioje buvo aptariami kainų nustatymo, susitarimo laikymosi klausimai.

(680) Nors šie kontaktai kai kuriais atvejais yra tik tarp dviejų ar kelių ūkio subjektų atstovų, tačiau tie patys atstovai bendraudavo tarpusavyje. Pavyzdžiui, surinkta informacija rodo, kad UAB „Rigveda“ vadovas turėjo atskirus kontaktus su Dariaus Mikulio įmonės vadovu[713], VšĮ „Auto ABCDE“ vadovu[714] bei UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku [ASMENS DUOMENYS] [715]. UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas [ASMENS DUOMENYS] taip pat bendravo, pavyzdžiui, su Dariaus Mikulio įmonės vadovu[716] bei su UAB „Tikslo linija“ atstovu [ASMENS DUOMENYS] [717]. Pastarasis yra taip pat bendravęs su VšĮ „Auto ABCDE“ vadovu[718].

(681) Be to, taip pat nustatyta rašytinė komunikacija rodo, kad kai kuriais atvejais tarpusavio kontaktai buvo dėl kitų tų pačių vairavimo mokyklų taikomų kainų. Pavyzdžiui, UAB „Rigveda“ vadovas yra bendravęs dėl V. Žukausko įmonės kainų su UAB „Auto ABC“ vadove[719] bei su UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ atstovu[720]. Dėl UAB „Rigveda“ taikomų kainų yra nustatyta komunikacija, pavyzdžiui, tarp UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ atstovo iš vienos pusės ir Dariaus Mikulio įmonės[721] iš kitos pusės bei tarp V. Žukausko įmonės ir Dariaus Mikulio įmonės[722]. Dėl UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taikomų kainų yra nustatyta komunikacija tarp UAB „Rigveda“ ir VšĮ „Auto ABCDE“[723] bei V. Žukausko įmonės ir Dariaus Mikulio įmonės[724]. Dėl VšĮ „Auto ABCDE“ kainų yra nustatyta komunikacija tarp UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ atstovo iš vienos pusės ir Dariaus Mikulio įmone[725] bei UAB „Tikslo linija“[726] iš kitos pusės.

---

[710] Bendrojo Teismo 2014 m. spalio 10 d. sprendimas byloje Nr. T-68/09, *Soliver NV v Europos Komisija*, 60 pastraipa ir joje nurodyta ESTT praktika. Sprendimas nepanaikintas. Bendrojo Teismo 2016 m. gruodžio 15 d. sprendimas byloje Nr. T-762/14 *Koninklijke Philips NV ir kiti v Europos Komisija*, 170 pastraipa. Sprendimas nepanaikintas.
[711] Plačiau žr. Nutarimo 7.2.7.3 dalį.
[712] Primintina, kad pačios UAB „Tikslo linija“ atstovas 2016 m. rugsėjo 7 d. siuntė UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS] sužinotą informaciją apie VšĮ „Auto ABCDE“ ketinamas taikyti kainas B kategorijos vairavimo kursams bei priėmė informaciją iš [ASMENS DUOMENYS], kokias jis ketina taikyti kainas[712]. Nutarimo (361) pastraipa.
[713] Pavyzdžiui, (298), (336) pastraipa.
[714] Pavyzdžiui, Nutarimo (386) pastraipa.
[715] Pavyzdžiui, Nutarimo (334), (352)–(354) pastraipos.
[716] Pavyzdžiui, Nutarimo (364), (369) pastraipos.
[717] Pavyzdžiui, Nutarimo (361) pastraipa.
[718] Pavyzdžiui, Nutarimo (361) pastraipa.
[719] Pavyzdžiui, Nutarimo (317) pastraipa.
[720] Pavyzdžiui, Nutarimo (352)–(354) pastraipos.
[721] Pavyzdžiui, Nutarimo (364), (369) pastraipos.
[722] Pavyzdžiui, Nutarimo (348) pastraipa.
[723] Pavyzdžiui, Nutarimo (332), (386) pastraipos.
[724] Pavyzdžiui, Nutarimo (348) pastraipa.
[725] Pavyzdžiui, Nutarimo (369) pastraipa.
[726] Pavyzdžiui, Nutarimo (361) pastraipa.

(682) Be to, Konkurencijos taryba nustatė komunikacijos atvejus, kai laiškai apie kainas buvo siunčiami keliems nagrinėjamų vairavimo mokyklų atstovams, su kuriais buvo atskiri tarpusavio kontaktai. Pavyzdžiui, 2016 m. rugpjūčio 3 d. ir 10 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė el. laišką Dariaus Mikulio įmonei, UAB „ARV-Auto“, VšĮ „Auto ABCDE“ dėl UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ taikomų „per mažų“ kainų[727].

(683) Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad tarpusavio komunikacijoje būdavo vartojami tie patys kodiniai išsireiškimai „mokymo kokybė“[728], „sutvarkyti“ interneto svetainę“[729].

(684) Galiausiai, prisidėjimą prie bendro plano rodo surinkti duomenys apie nagrinėjamų ūkio subjektų elgesį, t. y. jų padidintos vairavimo mokymo paslaugų kainos[730].

(685) Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visų nagrinėjamų ūkio subjektų atžvilgiu yra tenkinama antra sąlyga.

7.2.7.3. Trečia sąlyga: ūkio subjektas žinojo apie kitų dalyvių neteisėtus veiksmus

(686) Ši sąlyga nereiškia, kad ūkio subjektas turi žinoti visas aplinkybes. Kaip yra pažymėjęs ESTT, atitinkama įmonė turi žinoti apie bendro kartelio mastą ir esminius požymius. Jeigu taip yra, tuomet į aplinkybę, kad įmonė nedalyvavo visuose kartelio epizoduose arba kad jos vaidmuo epizoduose, kuriuose ji dalyvavo, buvo nereikšmingas, reikia atsižvelgti tik vertinant pažeidimo sunkumą, o prireikus – ir nustatant baudos dydį[731].

(687) Akivaizdu, kad visos vairavimo mokyklos, kurios dalyvavo Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose, žinojo apie vienos kitų dalyvavimą konkurenciją ribojančiame susitarime, t. y. žinojo apie kitų susitarimo dalyvių neteisėtus veiksmus. Tai patvirtina ir tarpusavio komunikacija tarp susitarimo dalyvių, nagrinėta aukščiau aptariant antrą sąlygą[732].

(688) Vis dėlto, ne visų nagrinėjamų ūkio subjektų atstovai dalyvaudavo minėtuose susirinkimuose.

(689) Šiuo aspektu pažymėtina, kad ESTT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad nėra bendro principo, kad vien tai, jog įmonė nedalyvavo kartelio susitikimuose, būtų pakankamas pagrindas daryti išvadą, jog jai trūko reikiamo informuotumo lygio, kad būtų galima nustatyti jos dalyvavimą viename ir tęstiniame pažeidime[733].

(690) Nors UAB „Tikslo linija“ nedalyvaudavo Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose dėl kainų nustatymo, tačiau UAB „Tikslo linija“ žinojo, kad tokie susirinkimai dėl kainų nustatymo yra organizuojami. UAB „Tikslo linija“ pati aktyviai domėjosi, kas buvo aptariama šių susirinkimų metu (pavyzdžiui, 2016 m. liepos 27 d. UAB „Tikslo linija“ atstovo susirašinėjimas su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku)[734] ir kokių veiksmų dėl kainų lygio po susirinkimo imasi susitarimo dalyviai (pavyzdžiui, 2016 m. rugpjūčio 2 d., t. y. po 2016 m. liepos 27 d. susirinkimo, vyko susirašinėjimas tarp UAB „Tikslo linija“ atstovo ir UAB „ARV-Auto“ vadovo bei UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko dėl kainų pasikeitimų)[735].

---

[727] Pavyzdžiui, Nutarimo (324), (345) pastraipos.
[728] Pavyzdžiui, Nutarimo (292), (352), (384) pastraipos.
[729] Pavyzdžiui, Nutarimo (358), (386) pastraipos.
[730] Žr. Nutarimo 3.3.3 dalyje pateiktus duomenis apie kainų pokyčius.
[731] Bendrojo Teismo 2014 m. spalio 10 d. sprendimas byloje Nr. T-68/09, *Soliver NV v Europos Komisija*, 64–65 pastraipos ir jose nurodyta ESTT praktika. Sprendimas nepanaikintas.
[732] Nutarimo 7.2.7.2 dalis.
[733] Bendrojo Teismo 2018 m. liepos 12 d. sprendimas byloje Nr. T-445/110, *ABB Ltd ir kiti v Europos Komisija*, 110 pastraipa.
[734] 2016 m. liepos 27 d. UAB „Tikslo linija“ atstovas pasiteiravo UAB „ARV-Auto“ vadovo ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko: „*Girdėjau, pas* [ASMENS DUOMENYS] *vėl susirinkimas. Kokie klausimai sprendžiami ? :-)“* (Nutarimo (306) pastraipa).
[735] UAB „Tikslo linija“ atstovas teiravosi: „*Kokie pasikeitimai kursų kainų srityje ? :-)“* (Nutarimo (313) pastraipa).

(691) UAB „Tikslo linija“ taip pat žinojo apie susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo iš UAB „Auto ABC“ vadovės[736]. Be to, ir iš pačios UAB „Tikslo linija“ atstovo paaiškinimų matyti, kad šis ūkio subjektas žinojo kokius kainų lygius yra suderinę susitarimo dalyviai. UAB „Tikslo linija“ atstovas Konkurencijos tarybai buvo nurodęs: „[ASMENS DUOMENYS] [UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkas], *kuris yra sakęs, jog kaina negali skirtis 50–100 Eur, todėl panašų lygį stengėsi palaikyti. <...> Rigveda stengėsi suvienodinti tarp jų kainas. Tokia iniciatyva buvo.* “[737]. Kaip minėta, atitinkamas ūkio subjektas turi žinoti ne visas aplinkybes, o bendro kartelio mastą ir esminius požymius. Šiuo atveju matyti, kad UAB „Tikslo linija“ žinojo, kad Kaune veikiančios vairavimo mokyklos tarėsi/derino savo veiksmus dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo. Galiausiai, aplinkybė, kad pačios UAB „Tikslo linija“ atstovas 2016 m. rugsėjo 7 d. siuntė UAB „ARV-Auto“ vadovui ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininkui [ASMENS DUOMENYS] sužinotą informaciją apie VšĮ „Auto ABCDE“ ketinamas taikyti kainas B kategorijos vairavimo kursams ir priėmė informaciją iš [ASMENS DUOMENYS] apie jo ketinamas taikyti kainas[738] savaime rodo, kad UAB „Tikslo linija“ žinojo apie (ir pati prisidėjoi prie) kitų susitarimo dalyvių neteisėtus veiksmus.

(692) Nors apie UAB „Tikslo linija“ prisidėjimą atliekant konkurenciją ribojančius veiksmus nebūtinai galėjo žinoti visi susitarimo dalyviai, vis dėlto, šiuo atveju akivaizdu, kad bendrą mastą ir esminius susitarimo požymius žinojo visi nagrinėjami ūkio subjektai, kurie dalyvaudavo Dariaus Mikulio įmonės organizuojamuose susirinkimuose, kuriuose būdavo aptariami kainų nustatymo klausimai.

(693) Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visų nagrinėjamų ūkio subjektų atžvilgiu yra tenkinama trečia sąlyga.

(694) Įvertinusi aukščiau paminėtas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visi Kaune veikiantys nagrinėjami ūkio subjektai (UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ (kaip vienas ekonominis vienetas), UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Rigveda“, UAB „Tikslo linija“ ir V. Žukausko įmonė) nuo 2016 m. liepos mėn. iki 2016 m. gruodžio mėn. atliko veiksmus (t. y. sudarė susitarimą/derino veiksmus) dėl jų teikiamų visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų kainų nustatymo, kurie šiuo atveju laikytini vienu tęstiniu susitarimu.

7.3. LVMA veiksmų vertinimas

(695) Konkurencijos taryba nustatė, kad LVMA vadovybė ne tik aiškiai žinojo apie susitarimų dėl kainų nustatymo Vilniuje ir Kaune sudarymą, tačiau ir pasitelkusi savo narius (UAB „Daugva ir ko“ ir Dariaus Mikulio įmonę, kurių vadovai taip pat yra atitinkamai LVMA Vilniaus ir Kauno aspkrities vadovai) juos organizavo, skatino bei tiesiogiai dalyvavo jų sudaryme. Susirinkimai buvo organizuoti būtent LVMA vadovybės – prezidento [ASMENS DUOMENYS] ir (arba) viceprezidento [ASMENS DUOMENYS] – iniciatyva po to, kai 2016 m. balandžio 14 d. LVMA visuotinio narių susirinkimo metu LVMA viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS] teigė: „*Pridėti noras buvo tik tas, kad netikėjimas, kad visi vieningai galime sureguliuoti (nustatyti) kainas. Pasiūlymas, kad periodiškai susitikti kiekvienoje apskrityje, kad pasikalbėti, pasitarti ir taip suaktyvinti veiklą narių* “[739].

(696) Susitarimas dėl kainų nustatymo tarp Vilniaus vairavimo mokyklų buvo sudarytas 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo metu, į kurį buvo pakviestos ir kai kurios vairavimo mokyklos, kurios nėra LVMA narės. Susirinkimo organizavimu rūpinosi

[736] Nutarimo (307) pastraipa.
[737] Nutarimo (346) pastraipa.
[738] Nutarimo (361) pastraipa.
[739] Nutarimo (163) pastraipa.

UAB „Daugva ir ko“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], kuris yra LVMA Vilniaus apskrities vadovas. Šiame susirinkime, kuriame tiesiogiai buvo derinami vairavimo mokymo įkainiai, dalyvavo LVMA atstovai: prezidentas [ASMENS DUOMENYS], viceprezidentas [ASMENS DUOMENYS], Vilniaus apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS], Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] ir administratorė [ASMENS DUOMENYS]. Šių asmenų dalyvavimą susirinkime patvirtina ne tik 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo protokolas, tačiau ir patys aukščiau nurodyti asmenys bei kiti susirinkimo dalyviai[740].

(697) Po šio susirinkimo LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS] pradėjo organizuoti LVMA Kauno apskrities narių susirinkimus, kuriuose vairavimo mokyklų atstovai tarpusavyje derino vairavimo mokymo įkainius. Kaip nurodė UAB „Rigveda“ vadovas: [KONFIDENCIALU][741]. Šias aplinkybes patvirtina faktas, jog lapelis su vairavimo mokymo paslaugų kainomis, kuris buvo rastas UAB „Rigveda“ patalpose Kaune, buvo surašytas 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo metu[742], o šiame susirinkime dalyvavo ir LVMA Kauno apskrities vadovas [ASMENS DUOMENYS][743].

(698) LVMA neigė savo vaidmenį bei nurodė, kad ne jos, o UAB „Rigveda“ iniciatyva, pasinaudojant asociacija kaip platforma, galėjo būti atlikti konkurenciją ribojantys veiksmai.

(699) Tačiau nėra pagrindo tokiai nuomonei.

(700) Pažymėtina, kad 2016 m. birželio 13 d. UAB „Rigveda“ neveikė Vilniuje ir susirinkime nedalyvavo.

(701) Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų susitarimo pažymėtina, kad Konkurencijos taryba nustatė LVMA Kauno aspkrities vadovo [ASMENS DUOMENYS] (Dariaus Mikulio įmonės vadovo) iniciatyvą organizuojant susitarimą Kaune. Būtent [ASMENS DUOMENYS] dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime ir jame gavo lapelį su Vilniaus vairavimo mokyklų nustatytomis kainomis. Be to, o po 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo nuo 2016 m. liepos mėn. Dariaus Mikulio įmonės vadovas savo įmonėje pradėjo organizuoti reguliariai susirinkimus, kuriuose būdavo aptariami kainų nustatymo, susitarimo laikymosi klausimai[744]. Taip pat, būtent LVMA Kauno apskrities vadovui būdavo siunčiama informacija, kokias kainas taiko Kaune veikiančios vairavimo mokyklos ir kaip susitarimo dalyviai laikosi susitarimo (nuo jo nukrypsta) – tokią informaciją jam siųsdavo tiek pati UAB „Rigveda“ dėl kitų ūkio subjektų, tiek ir kiti ūkio subjektai dėl UAB „Rigveda“ taikomų kainų[745]. LVMA iniciatyvą patvirtina ir ūkio subjektų atstovų paaiškinimai[746]. Taigi, matyti būtent LVMA Kauno apskrities vadovo, o ne UAB „Rigveda“, iniciatyva dėl susitarimo tarp Kaune veikiančių vairavimo mokyklų. Be to, nėra jokių aplinkybių, kurios leistų teigti, kad Dariaus Mikulio įmonės vadovas veikė išimtinai savo iniciatyva, o ne kartu kaip ir LVMA Kauno apskrities vadovas.

(702) Be to, kaip matyti iš Nutarimo 7.1 ir 7.2 dalyse aptartų aplinkybių, pati LVMA stengėsi nuslėpti faktą, jog Vilniuje ir Kaune vykusiuose vairavimo mokyklų susirinkimuose buvo derinami vairavimo mokymo paslaugų įkainiai.

(703) Pirma, LVMA arba apskritai neteikė informacijos apie Vilniaus ir Kauno vairavimo mokyklų susirinkimuose svarstytus klausimus ir susirinkimų dalyvius, arba tokią informaciją pateikdavo tik Konkurencijos tarybai nurodžius, jog jai yra žinomas tam tikrų aplinkybių egzistavimo faktas. Antra, LVMA redagavo Vilniaus ir Kauno narių susirinkimų protokolus, pašalindama protokolų įrašus, kurie liudija apie juose svarstytus su vairavimo mokymo įkainiais ir (ar) sąnaudomis susijusius klausimus arba apie susirinkimų dalyvių registracijos faktą. Trečia, susirinkimai buvo

---

[740] Nutarimo (207), (208), (211), (220) pastraipos.
[741] Nutarimo (244) pastraipa.
[742] Nutarimo (176) pastraipa.
[743] Nutarimo (181), (207) pastraipos.
[744] Nutarimo 3.3.2 dalis.
[745] Plačiau žr. Nutarimo 7.2.4 dalį.
[746] Nutarimo (215), (244) pastraipa.

organizuojami slaptai (priešingai nei ankstesnių LVMA susirinkimų atvejais, informacija apie susirinkimus, kuriuose buvo derinami vairavimo mokymo įkainiai, nebuvo skelbiama LVMA svetainėje), į juos kviečiant tik atitinkamus ūkio subjektus. Tai patvirtino ir Jono Jasučio įmonės vadovas: „*LVMA yra gudriai padarę, kad per viešus susitikimus nebuvo labai kalbama nei apie įkainių pakėlimą, nei apie aikšteles, nes niekas nenori apsišviesti su tais reikalais. Buvo organizuojami uždari susitikimai tarp LVMA narių, kuriuose buvo kalbama apie įkainių augimą*“[747]. Ketvirta, nuo 2016 m. vasaros, kuomet susirinkimai Kaune pradėjo vykti ypač dažnai, nebuvo siunčiamos jų darbotvarkės (priešingai nei anksčiau organizuotų susirinkimų atvejais), susirinkimai niekaip nebuvo protokoluojami (nebuvo rasta netgi vidinių užrašų, liudijančių apie susirinkimuose svarstytus klausimus). ESTT yra konstatavęs, jog tai, kad beveik nėra jokių oficialių ar vidaus įtariamų ūkio subjektų susitikimų protokolų, yra laikoma pakankamu įrodymu, patvirtinančiu, kad susitikimuose dalyvavusios įmonės stengėsi nuslėpti tikrąjį svarstymų šiuose susirinkimuose pobūdį[748]. Taip pat, LVMA atstovai ir nagrinėjamos vairavimo mokyklos negalėjo paaiškinti daugelio aplinkybių, susijusių su susirinkimų organizavimu, juose svarstytais klausimais, jų dalyviais, arba aiškindami šias aplinkybes buvo nenuoseklūs.

(704) Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, Konkurencijos taryba daro išvadą, jog LVMA kartu su Vilniuje ir Kaune veikiančiomis vairavimo mokyklomis, nurodytomis Nutarimo 7.1 ir 7.2 dalyse, sudarė susitarimą Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalies ir 5 straipsnio prasme.

7.4. Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų veiksmų vertinimas

7.4.1. Dėl atliktų veiksmų vertinimo

(705) Tyrimo metu rasti tiesioginiai Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų UAB „Rigveda“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centro ir A. Gailiaus firmos „Arvaira“ bendradarbiavimo įrodymai, kurie patvirtina šių įmonių susitarimą dėl kainų nustatymo. UAB „Rigveda“ vadovas paaiškino, jog 2016 m. rugpjūčio mėn. jis buvo susitikęs su IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovu, kuris susitikimo metu pateikė ranka rašytą lentelę su kainomis, kokios turėtų būti taikomos Jurbarke, nes [KONFIDENCIALU] [749]. IĮ Jurbarko saugaus eismo centras nuomonėje dėl tyrimo išvadų patvirtino, kad 2016 m. rugpjūčio mėn. toks susitikimas iš tiesų įvyko[750].

(706) Konkurencijos taryba taip pat nustatė, kad tiek IĮ Jurbarko saugaus eismo centras, tiek A. Gailiaus firma „Arvaira“ 2016 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. siuntė el. laiškus UAB „Rigveda“, kuri tuo metu taikė mažesnius įkainius nei pastarosios dvi vairavimo mokyklos, su raginimais kainas padidinti[751].

(707) Atkreiptinas dėmesys, kad susirašinėjime tarp ūkio subjektų atstovų taip pat buvo vartojami kodiniai išsireiškimai, siekiant nuslėpti tikrąjį komunikacijos turinį. Kaip matyti, 2016 m. rugpjūčio 30 d. A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas siuntė el. laišką UAB „Rigveda“ vadovui tema „*Fwd: kainos.*.“, kuriame buvo nurodyta: „*Sveiki, kiek pamenu iš mūsų vakarykščio pokalbio tai mokymo kokybė turėjo pakilti ??? Ar aš kažką maišau ?*“ Kaip matyti, laiške vartojama sąvoka „mokymo kokybė“, kuri, kaip nustatyta aukščiau, buvo vartojama kaip kodinis išsireiškimas žymėti vairavimo mokymo paslaugų kainoms. Kad tiek pokalbio metu, tiek laiške buvo aptariamas kainos, patvirtina ir laiško pavadinimas – laiško pavadinime minimos „kainos“.

(708) Be to, aplinkybę, kad dieną prieš minėto laiško siuntimą pokalbis tarp UAB „Rigveda“ ir A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovų buvo apie kainas ir jų kėlimą, patvirtino ir pati A. Gailiaus firma

---

[747] Nutarimo (215) pastraipa.
[748] Bendrojo Teismo 1998 m. gegužės 14 d. sprendimas byloje Nr. T-334/94 *Sarrio SA v. Europos Komisija*, 227 pastraipa.
[749] Nutarimo (411) pastraipa.
[750] Nutarimo (464) pastraipa.
[751] Nutarimo (412), (413) pastraipos.

„Arvaira“ nuomonėje dėl tyrimo išvadų[752]. Pagal pačios A. Gailiaus firmos „Arvaira“ paaiškinimus matyti, kad jos vadovas nei pokalbio metu, nei vėliau niekaip neatsiribojo nuo UAB „Rigveda“ vadovo siūlymo kelti kainas. Priešingai, kitą dieną po pokalbio nusiuntus laišką su klausimu: „*Sveiki, kiek pamenu iš mūsų vakarykščio pokalbio tai mokymo kokybė turėjo pakilti ??? Ar aš kažką maišau ?*“ akivaizdu, kad A. Gailiaus firma „Arvaira“ pati teiravosi, ar UAB „Rigveda“ padidins kainas. Nors A. Gailiaus firma „Arvaira“ nurodė, kad jos vadovas šiuo laišku ironizavo[753], tačiau jokios aplinkybės to nepatvirtina. Be to, ESTT yra pažymėjęs, kad viešo atsiribojimo sąvoka, kaip atleidimo nuo atsakomybės sąlyga, turi būti aiškinama griežtai[754]. Pareiškimas, kuriuo siekiama viešai atsiriboti nuo antikonkurencinių veiksmų, turi būti padarytas tvirtai ir aiškiai (nedviprasmiškai)[755]. Šiuo atveju akivaizdu, kad tokio A. Gailiaus firmos „Arvaira“ tvirto ir nedviprasmiško atsiribojimo nebuvo.

(709) IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovas 2016 m. rugsėjo 20 d. UAB „Rigveda“ vadovui persiuntė el. laišką, prie kurio buvo pridėta lentelė su nurodytomis vairavimo mokymo kategorijomis bei šalia jų nurodytomis IĮ Jurbarko saugaus eismo centro ir UAB „Rigveda“ taikomomis kainomis bei atskira grafa „kainos“ bei laiške nurodė *„Turi būti kaip parašyta“*[756].

(710) Po IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovo siųsto el. laiško su nurodytomis kainomis UAB „Rigveda“ ir A. Gailiaus firma „Arvaira“ pakėlė dalies vairavimo mokymo kategorijų įkainius iki lapelyje nurodyto kainų lygio[757].

(711) UAB „Rigveda“ tyrimo metu pripažino veiksmų su IĮ Jurbarko saugaus eismo centru ir A. Gailiaus firma „Arvaira“ derinimą dėl vairavimo mokymo paslaugų įkainių nustatymo[758].

(712) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras nuomonėje dėl tyrimo išvadų[759] taip pat pažymėjo, kad pilnai ir besąlygiškai pripažįsta Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu jos atžvilgiu nustatytas esmines aplinkybes, o būtent, kad dalyvavo, sudarant draudžiamą susitarimą dėl visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir 95 kodo kursų kainų nustatymo su UAB „Rigveda“ ir A.Gailiaus firma „Arvaira“ ir tai patvirtino ir bylos nagrinėjimo posėdžio metu[760].

(713) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras nuomonėje taip pat nurodė, kad su kita, Jurbarke veikiančia ir vairavimo mokymo paslaugas teikiančia įmone – A.Gailiaus firma „Arvaira“ – IĮ Jurbarko saugaus eismo centras paslaugų kainų tarpusavyje niekada nederino, tačiau, iš [ASMENS DUOMENYS], kurį pažįsta kaip Jurbarko gyventoją, [ASMENS DUOMENYS] žinojo, jog UAB „Rigveda“ vadovas šiuo klausimu taip pat kreipėsi ir į jį[761].

(714) Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad kiekvienas ūkio subjektas turi savarankiškai nustatyti politiką, kurios ketina laikytis bendrojoje rinkoje. Nors šis savarankiškumo reikalavimas neatima iš ūkio subjektų teisės protingai prisiderinti prie konstatuoto ar numatomo konkurentų elgesio, jis griežtai prieštarauja bet kokiam tiesioginiam ar netiesioginiam tokių ūkio subjektų kontaktui, kuris gali turėti įtakos esamam ar potencialiam konkurento elgesiui rinkoje arba atskleisti tokiam konkurentui elgesį, kurio jis nusprendė ar numatė imtis šioje rinkoje, jei šių kontaktų tikslas ir poveikis – sukurti konkurencines sąlygas, kurios, atsižvelgiant į tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų pobūdį, įmonių dydį bei skaičių ir šios rinkos apimtį, neatitinka normalių sąlygų nagrinėjamoje rinkoje[762].

---

[752] Nutarimo (462) pastraipa.
[753] Nutarimo (462) pastraipa.
[754] Bendrojo Teismo 2011 m. lapkričio 30 d. sprendimas byloje Nr. T-208/06, *Quinn Barlo ir kiti v Europos Komisija*, 50 pastraipa. Sprendimas nepanaikintas.
[755] Bendrojo Teismo 2011 m. kovo 24 d. sprendimas byloje Nr. T-377/06, *Comap SA v Europos Komisija*, 76 pastraipa. Sprendimas nepanaikintas.
[756] Nutarimo (416) pastraipa.
[757] Nutarimo (418) pastraipa. Taip pat žr. lenteles su kainų pokyčiais Nutarimo 3.4 dalyje.
[758] Nutarimo (420) pastraipa.
[759] Nutarimo (463) pastraipa.
[760] Nutarimo (467) pastraipa.
[761] Nutarimo (466) pastraipa.
[762] Teisingumo Teismo 2015 m. kovo 19 d. byloje Nr. C-286/13 P, *Dole Food Company, Inc. ir kiti v Europos Komisija*, 119-120 pastraipos.

(715) Taigi, net jeigu IĮ Jurbarko saugaus eismo centras ir tiesiogiai nebūtų derinęs vairavimo mokymo paslaugų kainų su A. Gailiaus firma „Arvaira“, tai nekeistų vertinimo, kadangi draudžiama derinti kainas tarp konkurentų ir netiesioginiu būdu.

(716) Be to, pastebėtina, kad IĮ Jurbarko saugaus eismo centras savo paaiškinimuose nurodė, kad buvo kontaktas tarp šios įmonės vadovo ir A.Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovo, kurio metu, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras vadovas sužinojo, kad UAB „Rigveda“ kreipėsi į A.Gailiaus firmą „Arvaira“ dėl kainų nustatymo.

(717) Pastebėtina, kad pagal IĮ Jurbarko saugaus eismo centro paaiškinimus nuomonėje nėra pagrindo teigti, kad ūkio subjektų atstovai kontakto metu būtų atsiriboję nuo susitarimo. Iš paaiškinimų nematyti, kad šio kontakto metu A.Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas buvo nurodęs, kad jis atsiribojo nuo UAB „Rigveda“ siūlymo didinti kainas. Taigi, akcentuotina, kad A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas pateikė savo konkurento vadovui informaciją, kad į jį kreipėsi konkurentas dėl kainų nustatymo, ir A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovui [ASMENS DUOMENYS] nenurodė, kad atsiribojo nuo tokio siūlymo.

(718) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras taip pat nenurodė, kad jos vadovas, gavęs tokią informaciją iš A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovo, būtų tvirtai ir nedviprasmiškai išreiškęs A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovui, kad IĮ Jurbarko saugaus eismo centras atsiriboja nuo tokių susitarimų dėl kainų nustatymo.

(719) Pažymėtina, kad šiuo atveju nagrinėjamoje rinkoje, t. y. Jurbarke, veikė tik trys dalyviai. Taigi, IĮ Jurbarko saugaus eismo centrui ir A. Gailiaus firmai „Arvaira“ galėjo pakakti ir vieno tokio kontakto tam, kad jos abi kartu su UAB „Rigveda“ būtų suderinusios bendrą valią nustatyti vairavimo mokymo paslaugų kainas.

(720) Apibendrinant aukščiau nurodytas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad UAB „Rigveda“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras ir A. Gailiaus firma „Arvaira“ buvo suderinusios bendrą valią nustatyti vairavimo mokymo paslaugų įkainius. Aukščiau nurodytos vairavimo mokyklos sudarė susitarimą dėl visų jų teikiamų[763] vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir 95 kodo kursų kainų nustatymo. Šie veiksmai laikytini susitarimu Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 19 dalies ir 5 straipsnio prasme.

7.4.2. Dėl veiksmų vieno tęstinio pobūdžio

(721) Konkurencijos taryba Nutarimo 7.2.7 dalyje yra išsamiai aptarusi teismų praktiką dėl vertinimo, ar veiksmai laikytini vienu tęstiniu susitarimu, todėl toliau ši teismų praktika nekartojama.

7.4.2.1. Pirma sąlyga: bendro plano, kuriuo siekiama vieno tikslo, buvimas

(722) Šiuo atveju akivaizdu, kad nagrinėjamos Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos siekė to paties tikslo – bendra valia nustatyti kainas už jų teikiamas vairavimo mokymo paslaugas Jurbarke, taip siekiant išvengti tarpusavio konkurencijos.

(723) Šis tikslas matyti iš visų Konkurencijos tarybos nustatytų aplinkybių – veiksmai buvo atliekami tų pačių ūkio subjektų, kontaktai buvo iš esmės tuo pačiu laikotarpiu (tai rodo komunikacija tarp ūkio subjektų atstovų 2016 m. rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais), Konkurencijos taryba taip pat nustatė faktinį vairavimo mokymo kainų pakėlimą tuo pačiu laikotarpiu.

(724) Galiausiai, susitarimą tarp visų trijų vairavimo mokyklų patvirtino du iš trijų ūkio subjektų: UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

(725) Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visų nagrinėjamų ūkio subjektų atžvilgiu yra tenkinama pirma sąlyga.

---

[763] A. Gailiaus firma „Arvaira“ teikia ne visų kategorijų vairavimo mokymo paslaugas.

7.4.2.2. Antra sąlyga: ūkio subjekto sąmoningas prisidėjimas prie šio plano

(726) Šiuo atveju nagrinėjami ūkio subjektų veiksmai yra iš esmės to paties laikotarpio (2016 m. rugpjūčio–gruodžio mėn.), susiję su ta pačia geografine teritorija, susiję su tokio paties pobūdžio tikslais (nustatyti nagrinėjamų ūkio subjektų teikiamų paslaugų kainas Jurbarke), tos pačios rūšies prekėmis (paslaugomis), t. y. vairavimo mokymo paslaugomis.

(727) Nors vairavimo mokymo paslaugos gali būti skirstomos pagal atskiras vairavimo mokymo kategorijas, tačiau visų trijų nagrinėjamų vairavimo mokyklų teikiamų vairavimo mokymo paslaugų apimtis beveik sutampa (UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras teikė visų kategorijų vairavimo mokymo paslaugas, o A. Gailiaus firma „Arvaira“ – beveik visų kategorijų mokymo paslaugas (neteikė D kategorijos vairavimo mokymo paslaugų)).

(728) Nagrinėjami kontaktai dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų buvo tarp tų pačių juridinių ir fizinių asmenų. Konkurencijos taryba nustatė faktines aplinkybes, kad UAB „Rigveda“ vadovas [ASMENS DUOMENYS] bendravo su IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovu [ASMENS DUOMENYS] bei A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovu [ASMENS DUOMENYS] kainų nustatymo klausimais (žodžiu ir raštu). IĮ Jurbarko saugaus eismo centras patvirtino, kad jos vadovas taip pat turėjo kontaktą su A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovu, kurio metu sužinojo, jog UAB „Rigveda“ kreipėsi į A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovą kainų nustatymo klausimais.

(729) Be to, kaip jau minėta, susitarimą tarp visų trijų vairavimo mokyklų patvirtino du iš trijų ūkio subjektų: UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

(730) Galiausiai, sąmoningą prisidėjimą prie bendro plano rodo surinkti duomenys apie nagrinėjamų ūkio subjektų elgesį, t. y. jų faktiškai pakeltos vairavimo mokymo paslaugų kainos iš esmės tuo pačiu laikotarpiu.

(731) Atitinkamai, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visų nagrinėjamų ūkio subjektų atžvilgiu yra tenkinama antra sąlyga.

7.4.2.3. Trečia sąlyga: ūkio subjektas žinojo apie kitų dalyvių neteisėtus veiksmus

(732) Primintina, kad ši sąlyga nereiškia, kad ūkio subjektas turi žinoti visas aplinkybes. Ūkio subjektas turi žinoti apie bendro kartelio mastą ir esminius požymius[764].

(733) Konkurencijos taryba nustatė, kad UAB „Rigveda“ vadovas turėjo kontaktus kainų nustatymo klausimais tiek su A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovu, tiek ir su IĮ Jurbarko saugaus eismo centro vadovu.

(734) IĮ Jurbarko saugaus eismo centras patvirtino, kad jos vadovas taip pat sužinojo iš A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovo, jog UAB „Rigveda“ kreipėsi į A. Gailiaus firmą „Arvaira“ kainų nustatymo klausimais. Šio kontakto metu nei A. Gailiaus firma „Arvaira“, nei IĮ Jurbarko saugaus eismo centras nenurodė, kad atsiriboja nuo tokio susitarimo.

(735) Galiausiai, susitarimą tarp visų trijų vairavimo mokyklų patvirtino du iš trijų ūkio subjektų: UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

(736) Taigi, nustatytų aplinkybių visuma rodo, kad visi trys ūkio subjektai galėjo žinoti apie visus numatytus ar įgyvendintus kitų susitarimo dėl kainų nustatymo dalyvių neteisėtus veiksmus arba protingai juos numatyti ir buvo pasirengę prisiimti su tuo susijusią riziką.

(737) Taigi, visų trijų nagrinėjamų ūkio subjektų atžvilgiu yra tenkinama trečia sąlyga.

(738) Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta aukščiau, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad visi trys Jurbarke vairavimo mokymo paslaugas teikiantys ūkio subjektai (UAB „Rigveda“, A. Gailiaus firma „Arvaira“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras) atliko veiksmus (t. y., sudarė susitarimą/derino

---

[764] Bendrojo Teismo 2014 m. spalio 10 d. sprendimas byloje Nr. T-68/09, *Soliver NV v Europos Komisija*, 64-65 pastraipos ir jose nurodyta ESTT praktika. Sprendimas nepanaikintas.

veiksmus) dėl visų jų teikiamų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D), jų kombinacijų ir 95 kodo kursų kainų nustatymo, kurie šiuo atveju laikytini vienu tęstiniu susitarimu.

8. Nagrinėjamų susitarimų įtaka konkurencijai

(739) Nustačius, kad nagrinėjami ūkio subjektai sudarė susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo, Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio taikymo tikslais vertintina, ar toks susitarimas riboja ar gali riboti konkurenciją.

(740) Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte yra numatytas draudimas ūkio subjektams sudaryti susitarimus, kuriais siekiama riboti arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, įskaitant susitarimus tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti (fiksuoti) tam tikros prekės kainą arba kitas pirkimo ar pardavimo sąlygas.

(741) Ūkio subjektai, laisvai veikdami rinkoje, varžosi vieni su kitais lygiais pagrindais, kai jie savarankiškai priima sprendimus ir nepriklauso vieni nuo kitų. Nors šis nepriklausomybės reikalavimas neatima iš ūkio subjektų teisės patiems protingai prisitaikyti prie esamo arba numatomo konkurentų elgesio, tačiau jis draudžia atsirasti bet kokiam tiesioginiam ar netiesioginiam kontaktui tarp tokių subjektų, jeigu šio kontakto tikslas arba padarinys yra daryti poveikį esamo arba potencialaus konkurento elgesiui rinkoje ar atskleisti tokiam konkurentui elgesio kryptį, kurią jie patys nusprendė pasirinkti arba ketina pasirinkti rinkoje[765].

(742) Pagal Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalį tokie susitarimai dėl kainos nustatymo sudaryti tarp konkurentų laikomi visais atvejais ribojančiais konkurenciją.

(743) LVAT yra nurodęs, kad tai tokia kategorija susitarimų, kurių neigiamas poveikis konkurencijai yra preziumuojamas, yra savaime suprantamas. Jei susitarimas patenka į Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, Konkurencijos taryba neprivalo atskirai įrodinėti susitarimo tikslo priešingumo sąžiningai konkurencijai ir (arba) neigiamo jo poveikio konkurencijai. Priešingas aiškinimas nulemtų, kad Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies tikslas ir galia būtų paneigta ir neįgyvendinama[766].

(744) LVAT taip pat yra pažymėjęs, kad tokie susitarimai, kaip horizontalūs (t. y. sudaryti tarp konkurentų) susitarimai dėl kainos, laikomi ribojančiais konkurenciją *ab initio*[767]. Pažeidimui konstatuoti pakanka nustatyti susitarimo tarp ūkio subjektų, kurie yra konkurentai, sudarymo faktą ir susitarimo objektą – tiesioginį arba netiesioginį prekės (paslaugos) kainos nustatymą (fiksavimą)[768].

(745) Analogiškos nuomonės dėl susitarimų dėl kainų nustatymo laikosi ir Europos Komisija, kurios pranešimo „Sutarties 81 [šiuo metu – SESV 101] straipsnio 3 dalies taikymo gairės“[769] 21 punkte paaiškinta, jog konkurencijos ribojimai pagal tikslą – tai tokie ribojimai, kurie vien pagal savo pobūdį gali riboti konkurenciją. Tai yra tokie ribojimai, kurie, atsižvelgiant į Europos Sąjungos konkurencijos taisyklių tikslus, turi tokį didelį potencialą daryti neigiamą poveikį konkurencijai, kad Sutarties 101 straipsnio 1 dalis gali būti pritaikoma ir be įrodymų, kad buvo faktiškai padarytas

---

[765] LVAT 2011 m. kovo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[525]-2577/2011 *KOMAA v Konkurencijos taryba*; Teisingumo Teismo 1975 m. gruodžio 16 d. sprendimas sujungtose bylose Nr. 40/73 *Cooperatieve Vereniging „Suiker Unie“ UA ir kiti v Europos Komisija*; 1999 m. liepos 8 d. sprendimas byloje Nr. C-199/92P *Hüls AG v Komisija (Polypropylene)*, 160 pastraipa.

[766] LVAT 2012 m. birželio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[552]-2016/2012, *UAB „Eksortus“, UAB „Specialus montažas – NTP“ v Konkurencijos taryba*; LVAT 2012 m. balandžio 18 d. nutartis administarcinėje byloje Nr. A[858]-1704/2012, *UAB „Autoūkis“ v Konkurencijos taryba*; LVAT 2018 m. birželio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-143-624/2018, *UAB „Forum Cinemas“ v Konkurencijos taryba.*

[767] LVAT 2006 m. gegužės 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[1]-686/2006 *UAB „Martono taksi“ ir kiti “ v Konkurencijos taryba,* 2012 m. birželio 21 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A[552]-2016/2012 *UAB „Specialus montažas-NTP“ “ v Konkurencijos taryba*.

[768] LVAT 2006 m. gegužės 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[444]-686/2006 (Administracinių teismų praktika, Nr. 9, 2007), p. 107-137; 2011 m. kovo 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[525]-2577/2011, *KOMAA v Konkurencijos taryba*.

[769] OL, 2004 C 101, p. 97.

poveikis rinkai. Ši prielaida remiasi tuo, kad ribojimas yra reikšmingas, ir patirtimi, kuri rodo, kad konkurencijos ribojimai pagal tikslą gali sukelti neigiamus padarinius rinkoje ir sutrukdyti pasiekti tikslų, kurių siekiama įgyvendinant Europos Sąjungos konkurencijos taisykles.

(746) Taip pat ir Teisingumo Teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, kad tam tikros įmonių veiksmų koordinavimo rūšys yra pakankamai kenksmingos konkurencijai, jog būtų galima teigti, kad jų poveikio tyrimas yra nereikalingas. Ši teismų praktika susijusi su aplinkybe, kad tam tikros veiksmų derinimo tarp įmonių formos gali būti savaime laikomos kenksmingomis įprastai konkurencijai. Taigi, Teisingumo Teismo praktikoje pripažįstama, kad tam tikri slapti veiksmai, kaip antai lemiantys horizontalų kainų nustatymą karteliuose, gali būti laikomi darančiais tokią didelę neigiamą įtaką prekių ir paslaugų kainai, kiekiui ar kokybei, kad gali būti pripažįstama, jog SESV 101 straipsnio 1 dalies (ir atitinkamai šiuo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio) taikymo tikslais neverta įrodinėti, kad tais veiksmais daromas konkretus poveikis rinkai. Teisingumo Teismas nurodė, kad patirtis rodo, kad tokie veiksmai lemia gamybos mažėjimą ir kainų didėjimą, o tai baigiasi blogu išteklių paskirstymu, nuo kurio nukenčia visų pirma vartotojai[770].

(747) Taigi, konkurentų susitarimai dėl kainų nustatymo laikytini sunkiais konkurencijos teisės pažeidimais, vien pagal savo pobūdį turinčiais tikslą riboti konkurenciją ir kurių neigiamos pasekmės yra preziumuojamos. Tokių susitarimų padariniai yra akivaizdžiai žalingi, todėl nėra reikalaujama nustatyti neigiamą tokių susitarimų poveikį konkurencijai.

(748) Šiuo atveju yra nagrinėjami konkurentų susitarimai atitinkamai Vilniaus, Kauno ir Jurbarko miestuose dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo. Sudarydami susitarimą dėl kainų nustatymo nagrinėjami ūkio subjektai apribojo vieną iš esminių konkurenciją tarp ūkio subjektų turinčių užtikrinti ūkinės veiklos vykdymo elementų – konkurenciją kainomis. Kaip jau buvo minėta, vairavimo mokymo paslaugų teikimo rinkoje paslaugų kaina yra esminis konkurencijos elementas, kuris, be kita ko, yra ypač svarbus vartotojams – patys nagrinėjami ūkio subjektų atstovai nurodė, jog 5–15 Eur kainų skirtumas gali nulemti mokinio pasirinkimą dėl tam tikros vairavimo mokyklos[771]. Ūkio subjektai derindami kainas panaikino tarpusavio konkurenciją kainomis. Taigi, vien jau pats susitarimo pobūdis suponuoja, kad jo tikslas yra riboti konkurenciją. Šią aplinkybę patvirtina ir nagrinėjamų ūkio subjektų faktinis elgesys iš kurio matyti, jog nustačius taikytinas vairavimo mokymo kainas, ūkio subjektai stengėsi užtikrinti tokio kainų lygio laikymąsi: Vilniuje – susitarimo nesilaikančioms vairavimo mokykloms grasinant vairavimo mokymo aikštelių naudojimo sutarčių nutraukimu, Kaune ir Jurbarke – tiesiogiai bendraujant ir raginant pakelti įkainius iki sutarto lygio.

(749) Nesant susitarimo, ūkio subjektų teikiamų vairavimo mokymo paslaugų kainos galėjo būti mažesnės. Tai patvirtina ir tyrimo metu nustatyti faktiniai duomenys, kurie rodo, jog iki 2016 m. liepos mėn. vairavimo mokymo paslaugų įkainiai buvo ženkliai mažesni. Pavyzdžiui, B kategorijos vairavimo kursų kaina svyravo nuo 270 Eur Vilniuje ir 225 Eur Kaune, o po šio laikotarpio pakilo iki 490–500 Eur Vilniuje bei 375 Eur Kaune.

(750) Įvertinusi tyrimo metu nustatytas aplinkybes bei atsižvelgusi į teisės aktus ir teismų praktiką, Konkurencijos taryba daro išvadą, jog nagrinėjami ūkio subjektai nustatė savo teikiamų vairavimo mokymo paslaugų kainas ne savarankiškai, o tarpusavyje sudarydami susitarimą. Tokiais veiksmais minėti ūkio subjektai sudarė atitinkamai Vilniuje, Kaune ir Jurbarke konkurenciją ribojančius susitarimus dėl kainų nustatymo, kurie riboja konkurenciją pagal savo tikslą, ir taip pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus.

9. Susitarimų vertinimas pagal mažareikšmiškumo ir išimties kriterijus

(751) Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 3 dalis nurodo, kad šis straipsnis gali būti netaikomas ūkio subjektų sudarytiems susitarimams, kurie dėl savo mažareikšmės įtakos negali itin riboti

---

[770] Teisingumo Teismo 2014 m. rugsėjo 11 d. sprendimas byloje Nr. C-67/13 P, *Groupement des cartes bancaires v Europos Komisija*, 49–51 pastraipos ir jose nurodyta ESTT praktika.
[771] Nutarimo (20) pastraipa.

konkurencijos. Reikalavimai ir sąlygos susitarimams, kurie dėl savo mažareikšmės įtakos negali itin riboti konkurencijos, nustatyti 2016 m. liepos 22 d. Konkurencijos tarybos nutarime Nr. 1S-84 (2016) „Dėl reikalavimų ir sąlygų susitarimams, kurie dėl savo mažareikšmės įtakos negali itin riboti konkurencijos, patvirtinimo“ (toliau – Reikalavimai).

(752) Reikalavimų 4.1 punkte numatyta, kad Reikalavimų 3 punktas nėra taikomas susitarimams, kuriais siekiama riboti konkurenciją, įskaitant Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje numatytiems susitarimams. Jeigu susitarimas netenkina Reikalavimų, jis negali būti pripažintas mažareikšmiu, taigi šiuo pagrindu negali būti išvengta Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio taikymo. Atsižvelgus į tai, jog susitarimai dėl kainų nustatymo yra visais atvejais laikomi ribojančiais konkurenciją, tokiems susitarimams netaikomas mažareikšmiškumo kriterijus, t. y. tokie veiksmai yra laikomi Konkurencijos įstatymo pažeidimu nepriklausomai nuo atitinkamus susitarimus sudariusių ūkio subjektų rinkų dalių.

(753) Kadangi šiuo atveju nagrinėjami ūkio subjektai susitarė suderinti teikiamų vairavimo mokymo paslaugų įkainius, vadovaujantis Reikalavimų 4.1 punktu, negali būti taikomos nuostatos dėl susitarimo mažareikšmės įtakos.

(754) Atsižvelgiant į aukščiau minėtas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nagrinėjami veiksmai netenkina Reikalavimų sąlygų, todėl pažeidimas negali būti pripažintas mažareikšmiu ir šiuo pagrindu išvengti Konkurencijos įstatymo 5 straipsnyje numatyto draudimo sudaryti konkurenciją ribojančius susitarimus taikymo.

(755) Taip pat šiuo atveju nėra pagrindo taikyti Konkurencijos įstatymo 6 straipsnyje nurodytą išimtį.

(756) Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šio įstatymo 5 straipsnis netaikomas, jeigu susitarimas skatina techninę ar ekonominę pažangą arba pagerina prekių gamybą ar paskirstymą ir taip sudaro galimybes vartotojams gauti papildomos naudos, taip pat jeigu: 1) susitariančiųjų šalių veiklai nesukelia apribojimų, kurie nėra būtini šiame straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti; 2) nesuteikia susitarimo šalims galimybės riboti konkurenciją didelėje atitinkamos rinkos dalyje. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Konkurencijos taryba turi teisę priimti teisės aktus ir nustatyti susitarimų grupes bei sąlygas, kurioms esant susitarimas tenkina šio straipsnio 1 dalies sąlygas.

(757) Vadovaudamasi šiomis nuostatomis bei atsižvelgdama į Europos Sąjungos institucijų praktiką, Konkurencijos taryba 2010 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 1S-140 numatė sąlygas, kurias tenkinantys susitarimai laikomi tenkinančiais minėtas Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje numatytas išimties sąlygas. Šiame nutarime yra nustatyta, kad Konkurencijos įstatymo 5 straipsnyje numatyti draudžiami susitarimai, kurie negali paveikti Europos Sąjungos valstybių narių tarpusavio prekybos, tačiau tenkina kitas sąlygas, nustatytas Tarybos ir Europos Komisijos reglamentuose dėl Sutarties 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikroms susitarimų grupėms, laikomi tenkinančiais Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies sąlygas.

(758) Tačiau bendrosios išimties nuostatos nėra numatytos tokio pobūdžio konkurenciją ribojantiems susitarimams ar suderintiems veiksmams kaip nagrinėjamu atveju ir atitinkamai galimybės netaikyti Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ar atitinkamai SESV 101 straipsnio nuostatų nenumato nei tiek Europos Sąjungos institucijų, nei nacionaliniai teisės aktai.

(759) Taip pat nėra pagrindo pritaikyti atskirąją išimtį pagal Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalį. Kaip nurodoma Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje, pareiga įrodyti, kad susitarimas atitinka Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, t. y. išimčiai keliamas sąlygas, tenka išimtimi besinaudojančiai susitarimo šaliai. Nagrinėjami ūkio subjektai nepagrindė, kad turėtų būti taikoma Konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje numatyta išimtis.

10. Ūkio subjektų argumentų vertinimas

10.1. Dėl argumentų, kad vairavimo mokymo paslaugų kainos padidėjo dėl objektyvių aplinkybių

(760) Nagrinėjamos vairavimo mokyklos ir LVMA teigė, jog vairavimo paslaugų įkainių augimas panašiu metu negali būti aiškinamas kaip nulemtas vairavimo mokyklų tarpusavio susitarimų; vairavimo paslaugų teikimo rinkoje vyksta itin didelė konkurencija – rinkoje veikia didelis skaičius vairavimo mokyklų, rinka aktyvi.

(761) Be to, vairavimo mokyklos ir LVMA nurodė, kad nagrinėjamu laikotarpiu ūkio subjektų taikomoms paslaugų kainoms itin didelį poveikį darė šios aplinkybės: išaugę veiklos kaštai (pasikeitusi mokestinė aplinka, bendras prekių ir paslaugų kainų lygio didėjimas, išaugusios sąnaudos (kuro, remonto, draudimo, patalpų nuomos, atlyginimų didėjimas,) bei itin sumažėjęs vartotojų skaičius (mažesnė paklausa).

(762) Galiausiai, vairavimo mokyklos ir LVMA nurodė, jog vairavimo mokyklos turi pareigą skelbti įkainius viešai (internetinėje svetainėje) ir visi ūkio subjektai stebi vieni kitų elgesį rinkoje ir atitinkamai reaguoja.

(763) Tačiau šie argumentai neturi pagrindo. Minėti argumentai nepaaiškina nagrinėjamų ūkio subjektų identiško elgesio (kainų didėjimo iki vienodo lygio tuo pačiu metu), o kai kurie iš jų prieštarauja ekonominei logikai.

(764) Vertinant LVMA ir nagrinėjamų ūkio subjektų teiginius dėl sumažėjusios paklausos, visų pirma pažymėtina, jog pirmą kartą egzaminus laikiusių asmenų skaičius 2015 metais ir 2016 metais buvo labai panašus (Nutarimo 1.3 dalis). Pavyzdžiui, B kategorijos egzaminą pirmą kartą laikiusių asmenų skaičius sumažėjo vos daugiau nei 1 proc. Tai reiškia, jog ir vairavimo mokyklose mokinių skaičius turėjo išlikti panašus. Be to, pastebėtina, kad mokymo įkainiai buvo padidinti visoms kategorijoms, nors mokinių skaičiaus pokyčiai pagal atskiras kategorijas ženkliai skiriasi. Pavyzdžiui, A1, A2, A kategorijų egzaminus pirmą kartą laikiusių asmenų skaičius padidėjo beveik 10 proc.

(765) Be to, vertinant sumažėjusios paklausos teiginį, pažymėtina, kad esant dideliam paslaugų teikėjų ratui (didelei pasiūlai) ir mažėjant vartotojų skaičiui (mažėjant paklausai), kainos turėtų mažėti, o ne augti. Tai patvirtino ir vairavimo mokyklų atstovai, nurodę, jog pagrindinę įtaką kainai daro mokinių skaičius: „*Tuo metu, kada būna didesnis skaičius mokinių, logiška, kad kaina didesnė <..> Viskas priklauso nuo žmonių skaičiaus, jeigu yra žmogus, ratas sukasi, kaina pasikelia. Jei mokinių yra mažiau, kaina lygiai taip pat mažėja. Esminis kriterijus, kuris lemia įkainius yra mokiniai* (Dariaus Mikulio įmonė); „*Kainas pakėliau <...> dėl didelio žmonių skaičiaus*“ (UAB „ARV-Auto“)[772].

(766) Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog paaiškinimų metu vairavimo mokyklų atstovai nurodė, jog vasaros metu sumažėja tiek mokinių skaičius, tiek patiriamos sąnaudos: „*Šiandien dienai oficiali kaina 350 eur. Teoriškai kai ateina žmogus galime nuleisti ir iki 250 eur. Nes dabar vasara atėjo, kai nereikia mokėti už šildymą, galima koreguoti <..> Ir kuro daugiau sunaudojama žiemos sezono metu“* (V. Žukausko įmonė); „*Vasara blogas laikas mokinių atžvilgiu*“ (UAB „Auto ABC“); „*Rudenį gal mokinių padaugėja“* (UAB „Racionalaus vairavimo centras“)[773]. Tačiau nagrinėjami ūkio subjektai įkainius pakėlė būtent 2016 m. vasarą.

(767) Teiginiai, jog įkainių augimą lėmė išaugusios veiklos sąnaudos (PVM, išaugusios draudimo, remonto, nuomos, kuro, kitų paslaugų kainos) taip pat laikytini nepagrindžiančiais nustatytų aplinkybių, kad vairavimo mokymo paslaugų kainos padidėjo vienodai ar labai panašiai.

(768) Vertinant pagrindinę nagrinėjamų ūkio subjektų įvardintą įkainių augimo priežastį – PVM taikymą – matyti, jog vairavimo mokymo paslaugų apmokestinimas tiesiogiai paveikė ne visas vairavimo mokyklas, kadangi kai kurios iš jų nepasiekė minimalios pajamų ribos, nuo kurios

---

[772] Nutarimo (406) pastraipa.
[773] Nutarimo (407) pastraipa.

privaloma registruotis PVM mokėtojais. Nepaisant to, nagrinėjami ūkio subjektai padidino įkainius, nors jiems ir nebuvo atsiradusi prievolė mokėti PVM arba juos pakėlė ženkliai ankščiau negu atsirado tokia prievolė.

(769) Be to, PVM įstatymo taikymas pasikeitė tik A ir B kategorijų atžvilgiu, o iš C, CE, D kategorijų gaunamos pajamos ir toliau yra laikomos pajamomis, susijusiomis su profesiniu mokymu, ir atitinkamai neapmokestinamos PVM. Nepaisant to, nuo 2016 metų vasaros nagrinėjami ūkio subjektai pakėlė ne tik A ir B kategorijos, tačiau ir visų kitų vairavimo mokymo kategorijų įkainius. Anot LVMA ir vairavimo mokyklų, rinkoje yra intensyviai konkuruojama, tačiau PVM mokėtojai įkainius padidino iki identiško lygio su PVM mokėtojais.

(770) Kitos patiriamos sąnaudos taip pat negalėjo paveikti visų nagrinėjamų ūkio subjektų vienodai, kadangi, kaip jau nurodyta Nutarimo 2.6 dalyje, vairavimo mokymo paslaugas rinkoje teikia vairavimo mokyklos, kurios skiriasi ne tik teikiamomis paslaugomis bei jų kokybe, bet ir savo dydžiu bei pajėgumais: vairavimo mokyklos teikia skirtingos apimties paslaugas, skiriasi jose dirbančių asmenų skaičius ir jiems mokamo darbo užmokesčio dydis, vairavimo mokyklos turi skirtingą infrastruktūrą, naudoja skirtingus automobilius, skiriasi ir jų naudojimo pagrindai, galiausiai skiriasi jau minėta mokestinė aplinka.

(771) Paralelinis elgesys negali paaiškinti faktinio elgesio nagrinėjamose rinkose. Nors nagrinėjama rinka ir pasižymi tam tikromis savybėmis (homogeniška prekė, skaidri rinka), tačiau didelis rinkos dalyvių Vilniuje ir Kaune skaičius ir ženklūs nagrinėjamų ūkio subjektų veiklos sąnaudų skirtumai[774] sumažina paralelinio elgesio tikimybę. Reikalavimas skelbti vairavimo mokymo kainas viešai yra taikomas jau ilgą laiką, todėl LVMA ir vairavimo mokyklų teiginiai nepagrindžia, kodėl kainos reikšmingai padidėjo ir supanašėjo per trumpą laiką ir panašiu metu 2016 metų vasarą.

(772) Galiausiai, LVMA ir vairavimo mokyklų paaiškinimus paneigia Konkurencijos tarybos nustatytos faktinės aplinkybės (įskaitant ir tai, kad pažeidimą pripažino UAB „Rigveda“, V. Žukausko įmonė, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „LDV Unio“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras, t.y. visose nagrinėtose rinkose veikiantys ūkio subjektai) kurios rodo, kad LVMA ir vairavimo mokyklos derino savo veiksmus nustatant vairavimo mokymo paslaugų kainas Vilniuje, Kaune ir Jurbarke.

(773) Įvertinusi aukščiau paminėtas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad LVMA ir vairavimo mokyklų pateikti teiginiai dėl kainų padidėjimo ir supanašėjimo priežasčių yra nepagrįsti.

10.2. Dėl Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų argumentų vertinimo

(774) Kai kurios Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos (pavyzdžiui, UAB „Dorkanas“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, Vilniaus saugaus miesto centras) akcentavo, kad jos kainas padidino ne nuo 2016 m. liepos 1 d., o vėliau. A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“ nurodė, kad įkainius nustatė dar 2016 m. birželio 10 d., t. y. dar iki 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo.

(775) Tačiau tokios aplinkybės nekeičia vertinimo, kad šie ūkio subjektai sudarė susitarimą, kadangi yra nustatytas šių ūkio subjektų dalyvavimo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime, kuriame buvo suderinti kainų nustatymo klausimai, faktas.

(776) Tai, kad susirinkimo metu buvo nuspręsta taikyti tokį kainų lygį, kokį taikė A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, niekaip nepaneigia ūkio subjekto dalyvavimo susitarime.

(777) Dėl įkainius vėliau pakėlusių ūkio subjektų argumentų pažymėtina, kad teismų praktikoje pripažįstama, kad draudžiamo susitarimo sudarymo fakto konstatavimas nesietinas su tokio susitarimo įgyvendinimu. Kvalifikuojant susitarimą pagal Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1

[774] Žr. Nutarimo 2.6 dalį.

dalies 1 punktą, pakanka nustatyti eksplicitinį arba implicitinį šalių valios (norų, ketinimų) sutapimą (suderinimą) veikti rinkoje atitinkamu būdu[775]. Taigi, aplinkybė, kad kai kurie ūkio subjektai būtent 2016 m. liepos 1 d. nepakėlė kainų, nepaneigia Konkurencijos tarybos išvadų. Be to, patys ūkio subjektai pripažįsta, kad vėliau jie kainas vis tik pakėlė iki tokio lygio.

(778) Vilniaus saugaus miesto centras nurodė, kad galutinį sprendimą dėl įkainių nustatymo priima Vilniaus miesto savivaldybės taryba – ji priima sprendimą dėl įkainių už būrelius ir kitas paslaugas, o nagrinėjamu laikotarpiu būrelio mokestis nebuvo padidintas. Taip pat teigė, kad Vilniaus saugaus miesto centras teikia šiuos įkainius tvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybai, tačiau tai daro Vilniaus saugaus miesto centro taryba, kurioje formaliai nedalyvauja įstaigos vadovas [ASMENS DUOMENYS].

(779) Tačiau šie argumentai nepaneigia Vilniaus saugaus miesto centro dalyvavimo susitarime. Kaip jau buvo minėta, šios įstaigos vadovas dalyvavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkime, o jame buvo suderinta bendra valia dėl vairavimo mokyklų kainų nustatymo. Aplinkybės, kaip ūkio subjektas įgyvendina susitarimą, neturi reikšmės sprendžiant dėl to, ar jis dalyvavo susitarime. Taigi, net jei pats Vilniaus saugaus miesto centras ir negali savarankiškai nustatyti savo taikomų kainų už atskirą mokymą/būrelį, kurių visuma sudaro vairuotojų rengimo programą, tačiau gali keisti šių būrelių/mokymų skaičių (o Vilniaus saugaus miesto centras faktiškai ir padidino šių būrelių/mokymų, kurie sudaro vairuotojų rengimo programą, skaičių 2016 m. rugpjūčio 31 d., taip padidinandamas vairuotojų rengimo programos kainą)[776].

(780) Be to, aplinkybė, kad įkainius nustato Vilniaus miesto savivaldybės taryba, taip pat negali būti vertinama kaip šalinanti Vilniaus miesto saugaus eismo atsakomybę. ESTT praktikoje yra išaiškinta, kad įmonės negali būti laikomos atsakingomis už SESV 101 straipsnio (ir atitinkamai Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio) pažeidimą, jeigu valstybės priemonės arba kompetentingos institucijos reikalauja iš jų atlikti konkurenciją ribojančius veiksmus[777].

(781) Šiuo atveju, kaip nurodė pats Vilniaus saugaus miesto centras, šios įstaigos atitinkamas organas (įstaigos taryba) teikia įkainius tvirtinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybai. Faktiniai duomenys rodo, kad Vilniaus saugaus miesto centras po 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo padidino kainas iki sutarto lygio. Taigi, dalyvaudamas susirinkime, kuriame yra suderinama bendra valia dėl vairavimo mokyklų taikomų įkainių, ir po to teikdamas tokius įkainius tvirtinti savivaldybės tarybai, Vilniaus saugaus miesto centras negali išvengti atsakomybės. Šiuo atveju negalima teigti, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryba reikalavo antikonkurencinio elgesio iš Vilniaus saugaus miesto centro.

(782) UAB „Daugva ir ko“ nuomonėje dėl tyrimo išvadų teigė, kad įmonės vadovas susirinkimą organizavo kaip LVMA atstovas. Įmonė nurodė, kad jos vadovo visi atlikti veiksmai (susirinkimo organizavimas, kvietimas į susirinkimą) yra tiesiogiai susiję su pareigomis LVMA, o ne UAB „Daugva ir ko“, todėl pasekmės už atliktus veiksmus UAB „Daugva ir ko“ negali kilti.

(783) Tačiau šie argumentai neturi pagrindo.

(784) Vien tai, kad 2016 m. birželio 13 d. LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimas, kurį organizavo UAB „Daugva ir ko“ vadovas [ASMENS DUOMENYS], buvo organizuotas LVMA veikloje ar tai, jog UAB „Daugva ir ko“ vadovas taip pat yra ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas, nereiškia, jog už jo atliktus veiksmus ūkio subjektui, kurį jis atstovauja, negali kilti atsakomybė. Priešingas aiškinimas reikštų, jog atlikdamas ir netgi organizuodamas konkurencijos teisei prieštaraujančius veiksmus, ūkio subjektas, prisidengdamas naryste asociacijoje, galėtų išvengti

---

[775] LVAT 2018 m. birželio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-143-624/2018, *UAB „Forum Cinemas“ v Konkurencijos taryba*, 120 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.
[776] Nutarimo (430) pastraipa.
[777] Teisingumo Teismo 1977 m. lapkričio 16 d. sprendimas byloje Nr. C-13/77, *SA G.B.-INNO-B.M. v Association des détaillants en tabac*, ir 2003 m. rugsėjo 9 d. sprendimas byloje Nr. C-198/01, *Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) v Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato*, 51 pastraipa.

atsakomybės už savo veiksmus. Veikdamas ascociacijoje UAB „Daugva ir ko“ vadovas atstovauja ir savo įmonės veiksmus.

10.3. Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų argumentų

(785) V. Žukausko įmonė nurodė, kad prie susitarimo prisijungė ne laisva valia, o tik po spaudimo iš konkurentų. Įmonė teigė, kad siekdama išvengti atviro konflikto su konkurentais, kainas pakeitė tik internetiniame tinklapyje, kurios atitiko kitų vairavimo mokyklų kainas, tačiau Įmonė tokių kainų vartotojams netaikė, tik pavieniais atvejais kainos sutapo su skelbiamomis internetiniame tinklapyje.

(786) UAB „ARV-Auto“ nurodė, kad ji neneigia sulaukusi su taikoma kainodara susijusio spaudimo bei pretenzijų iš pagrindinio konkurento UAB „Rigveda“. Tačiau, UAB „ARV-Auto“ teigimu, ji šiam konkurentui aiškiai nurodė išliksianti savarankiška. Tokią pozicija UAB „ARV-Auto“ siejo su 2016 m. rugpjūčio 4 d. UAB „ARV-Auto“ vadovas ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko į UAB „Rigveda“ vadovo laišką siųstu atsakymu: „*Tai daryk pagal mane, man* [necenzūrinis išsireiškimas], *nes kol nesujudes ak val – nejudu ir as po 15 val busiu gal laisvenis, dabar lekiu i susitikima*“[778].

(787) UAB „Auto ABC“ teigė, kad įmonės vadovės atsakymai į UAB „Rigveda“ vadovo el. laiškus buvo trumpi, jie nesuponuoja draudžiamo susitarimo. Taip pat teigė, kad direktorės įsakymuose kainos visada buvo nurodomos didesnės, o praktiškai tinklapyje buvo mažesnės, taikant akcijas.

(788) Dėl paminėtų argumentų pažymėtina, kad, visų pirma, net jei kuriems nors ūkio subjektams buvo daromas spaudimas, tai nekeičia veiksmų vertinimo. ESTT yra pažymėjęs, kad tai, kad ūkio subjektui galėjo būti daromas spaudimas, nepanaikina jo atsakomybės už dalyvavimą darant pažeidimą, taip pat nekeičia pažeidimo sunkumo ir negali būti vertinamas kaip lengvinanti aplinkybė apskaičiuojant baudų dydžius, nes atitinkamas ūkio subjektas galėjo pranešti apie galimą spaudimą kompetentingoms valdžios institucijoms (šiuo atveju Konkurencijos tarybai) ir pateikti skundą[779].

(789) Taip pat, tai, kad ūkio subjektas galėjo praktikoje ir nukrypti nuo susitarimo, nereiškia, kad susitarimo nebuvo. ESTT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad įmonė, kuri, nepaisant susitarimo su savo konkurentais, vykdo daugiau ar mažiau nepriklausomą politiką rinkoje, paprasčiausiai mėgina panaudoti kartelį savo naudai. Jeigu toks atvejis būtų pripažintas lengvinančiomis aplinkybėmis, įmonėms būtų pernelyg paprasta sumažinti didelės baudos riziką, nes gavusios naudos iš neteisėto kartelio jos paskui galėtų pasinaudoti ir baudos sumažinimu dėl to, kad jų vaidmuo darant pažeidimą buvo ribotas, nors jų vaidmuo skatino kitas įmones imtis konkurencijai didesnę žalą darančių veiksmų[780].

(790) Įvertinus teismų praktiką[781], šiuo atveju taip pat nėra pagrindo teigti, kad kuris nors susitarime dalyvavęs ūkio subjektas viešai atsiribojo nuo draudžiamo susitarimo. UAB „ARV-Auto“ vadovo ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininko vieną kartą siųstas atsakymas, kuriame jis tik iškėlė tam tikras savo sąlygas susitarimo įgyvendinimui,

---

[778] Nutarimo (334) pastraipa.

[779] Žr., Bendrojo Teismo 2010 m. gegužės 19 d. sprendimas byloje Nr. T-21/05 *Chalkor AE Epexergasias Metallon v Europos Komisija*, 72 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika; Teisingumo Teismo 2011 m. gruodžio 8 d. sprendimas byloje Nr. C-386/10 P, *Chalkor AE Epexergasias Metallon v Europos Komisija*, 79 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.

[780] Teisingumo Teismo 1989 m. liepos 11 d. sprendimas byloje Nr. 246/86 *SC Belasco ir kiti v Europos Komisija*, 15 pastraipa; Teisingumo Teismo 1978 m. vasario 1 d. sprendimas byloje Nr. 19/77 *Miller International Schallplatten GmbH v Europos Komisija*, 7 pastraipa; Bendrojo Teismo 1998 m. gruodžio 10 d. nutartis byloje Nr. T-138/94 *Cockerill-Sambre SA v Europos Komisija*, 572 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika; Teisingumo Teismo 2011 m. gruodžio 8 d. sprendimas byloje Nr. C-389/10 P, *KME Germany AG ir kiti v Europos Komisija*, 94 pastraipa.

[781] Žr. Nutarimo 7 dalį.

negali būti laikomas tvirtu ir nedviprasmišku atsiribojimu nuo draudžiamo susitarimo. Tuo labiau, kad Konkurencijos tarybos nustatytas susitarimas nebuvo tik tarp UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ (kaip vieno ūkio subjekto) bei UAB „Rigveda“, tačiau buvo sudarytas ir su kitais ūkio subjektais. UAB „Auto ABC“ savo atsakymuose akivaizdžiai reiškė pritarimą susitarimui nustatyti kainas (pavyzdžiui, 2016 m. liepos 19 d. UAB „Rigveda“ vadovas siuntė laišką: *„Ryt ryte persižiūrėkite mokymo kokybę mūsu sv“,* į kurį UAB „Auto ABC“ vadovė atsakė: *„Laba Gerai...“*; 2016 m. rugpjūčio 3 d. UAB „Rigveda“ vadovas UAB „Auto ABC“ vadovei siuntė el. laišką: *„Sveiki, Ir C+CE+D skiriasi ant 60 eur, ten taip pat pasireguliuokite“,* UAB „Auto ABC“ vadovė atsakė: *„Man atrodo į pastebėjimus atsižvelgiau...“*)[782].

(791) UAB „Auto ABC“ atstovas teigė, kad apklausiant asmenį buvo daromas garso įrašas, tačiau įrašas buvo sunaikintas ir taip buvo pažeista įmonės teisė į gynybą, kadangi su juo negalima susipažinti.

(792) Dėl šių argumentų visų pirma pažymėtina, kad Konkurencijos tarybos administracijos darbuotojai garso įrašus daro protokolo surašymo tikslais, o surašius išsamius paaiškinimų protokolus, kuriuos pasirašo paaiškinimus davę asmenys taip patvirtindami informacijos teisingumą, garso įrašai nebėra reikalingi, todėl tyrimo byloje nesaugomi ir yra sunaikinami.

(793) Taip pat pažymėtina, kad Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad kiek tai susiję su kaltę paneigiančio dokumento neperdavimu, atitinkama įmonė turi įrodyti, kad jo neatskleidimas galėjo turėti įtakos procedūros eigai ir Komisijos sprendimo turiniui šios įmonės nenaudai. Įmonė turi įrodyti, jog kaltę paneigiančius dokumentus ji būtų galėjusi panaudoti savo gynybai taip, kad jeigu būtų turėjusi galimybę jais remtis per administracinę procedūrą, būtų galėjusi pateikti informacijos, kuri nesutampa su Komisijos tuo etapu padarytomis išvadomis, todėl būtų galėjusi padaryti kokią nors įtaką Komisijos sprendime pateiktiems vertinimams. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, jog atitinkama įmonė turi įrodyti ne tik tai, kad neturėjo galimybės susipažinti su tam tikrais kaltę paneigiančiais įrodymais, bet ir tai, kad ji juos būtų galėjusi panaudoti savo gynybai[783].

(794) UAB „Auto ABC“ pateikė tik niekuo nepagrįstą nuomonę, abstrakčiai nurodydama, kad buvo pažeista jos teisės į gynybą. Atitinkamai, nėra pagrindo sutikti su įmonės pozicija.

11. Išvados dėl draudžiamų konkurenciją ribojančių susitarimų sudarymo

(795) Atsižvelgusi į aukščiau nurodytas aplinkybes, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad toliau nurodyti ūkio subjektai sudarė draudžiamą konkurenciją ribojantį susitarimą atitinkamai Vilniaus, Kauno ir Jurbarko miestuose dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo ir tokiais veiksmais pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus:

(a) Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, Jono Jasučio įmonė, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, Vilniaus saugaus miesto centras, UAB „Visagalis“ ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija;

(b) Kaune veikiančios vairavimo mokyklos UAB „ARV-Auto“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Rigveda“, UAB „Tikslo linija“, V.

---

[782] Nutarimo (316), (317) pastraipos.

[783] Teisingumo Teismo 2017 m. rugsėjo 6 d. sprendimas byloje Nr. C–413/14 P, *Intel Corporation Inc. v Europos Komisija*, 96–98 pastraipos ir jose nurodyta teismų praktika.

Žukausko įmonė ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija;

(c) Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras ir UAB „Rigveda“.

12. Sankcijos

(796) Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad už draudžiamus susitarimus ūkio subjektams skiriama piniginė bauda iki 10 proc. bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais. Nustatant konkrečių baudų dydžius yra atsižvelgiama į Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje numatytas aplinkybes: padaryto pažeidimo pavojingumą, pažeidimo trukmę, atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui bei ūkio subjekto prekių, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusių su pažeidimu, pardavimų vertę.

(797) Baudos dydis nustatomas vadovaujantis Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 „Dėl Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Baudų dydžio nustatymo aprašas), kurio 4 punkte nustatyta, kad už draudžiamą susitarimą ūkio subjektui skiriamas baudos dydis apskaičiuojamas dviem etapais: pirmiausia apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, vėliau bazinis baudos dydis tikslinamas – didinamas arba mažinamas.

(798) Nagrinėjamu atveju vertinant baudos skyrimui reikšmingas aplinkybes, reikia atsižvelgti į pažeidimo pavojingumą, pažeidimo trukmę, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes bei atgrasymą nuo draudžiamų konkurentų susitarimų dėl kainų nustatymo.

12.1. Bazinis baudos dydis

(799) Baudų dydžio nustatymo aprašo 4.1 papunktyje nurodyta, kad bazinis baudos dydis apskaičiuojamas remiantis ūkio subjekto tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų pajamomis ir pažeidimo trukme. Baudų dydžio nustatymo aprašo 8 punkte nurodyta, kad bazinis baudos dydis lygus pardavimų vertės dalies, apskaičiuotos įvertinus pažeidimo pavojingumą, ir pažeidimo trukmės metais sandaugai.

(800) Jeigu ūkio subjektas neturi pajamų iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų, tuomet, vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 4.1 papunkčiu, bazinis baudos dydis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto paskutiniais ūkiniais metais gautas bendrąsias pajamas ir pažeidimo trukmę.

(801) Baudų dydžio nustatymo aprašo 16 punkte nurodyta, kad aprašo 4.1 papunktyje ir 6 punkte numatytais atvejais, kai bazinis baudos dydis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto paskutiniais ūkiniais metais gautas bendrąsias pajamas, bazinis baudos dydis lygus ūkio subjektų bendrųjų pajamų dalies, apskaičiuotos įvertinus pažeidimo pavojingumą, ir pažeidimo trukmės metais sandaugai. Pažeidimo pavojingumas įvertinamas atsižvelgiant į aprašo 10 ir 11 punktuose nurodytas ir kitas aplinkybes, kiek tai būtina pažeidimo pavojingumui tinkamai įvertinti, vadovaujantis teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais. Bazinis baudos dydis negali viršyti 10 procentų ūkio subjekto bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais.

12.1.1. Pardavimų vertė

(802) Pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 5 punkto nuostatas pardavimų vertė paprastai nustatoma pagal paskutinių vienerių ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą ūkinių metų pardavimų pajamas, gautas iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų. Jeigu ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpis trumpesnis nei vieneri ūkiniai metai,

pardavimų vertė nustatoma pagal pardavimų pajamas, gautas iš tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių prekių pardavimų, kurias ūkio subjektas gavo per dalyvavimo darant pažeidimą laikotarpį.

(803) Nors ūkio subjektai akcentavo, kad pajamos, gautos pagal sutartis su Lietuvos darbo birža nėra su pažeidimu tiesiogiai ir netiesiogiai susijusios pajamos, tačiau tokiai pozicijai nėra pagrindo.

(804) LVAT yra pažymėjęs, kad sprendžiant dėl to, kurių prekių pardavimai yra tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su pažeidimu, visų pirma, atsižvelgtina į konkrečiu atveju nustatytą atitinkamą rinką. Laikytina, kad apribojus tam tikros prekės kainą, šis apribojimas lemia ar gali lemti ir kitos prekės, esančios toje pačioje atitinkamoje rinkoje, kainą[784].

(805) Šiuo atveju nėra jokio pagrindo išskirti vairavimo mokymo paslaugų pagal sutartis su Lietuvos darbo birža kaip atskiros prekės rinkos (žr. Nutarimo 6.1 dalį). Apribojus konkurenciją dėl vairavimo mokymo paslaugų, toks apribojimas gali lemti ir vairavimo mokymo paslaugų pagal sutartis su Lietuvos darbo birža kainą. Atitinkamai, pajamos, gautos pagal sutartis su Lietuvos darbo birža, yra įtraukiamos į pardavimų vertę.

(806) Analogiškai, taip pat nėra pagrindo neįtraukti vairavimo mokymo kategorijų papildomo mokymo pajamų. Susitarus dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų, ir atitinkamai padidėjus kursų kainoms, toks susitarimas gali nulemti ir papildomų vairavimo mokymo paslaugų kainas.

(807) Toliau aptariamos atskirai Vilniuje, Kaune ir Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų ir LVMA naudotinos pajamos apskaičiuojant bazinį baudos dydį.

12.1.1.1. Dėl Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų pajamų

(808) Ūkio subjektai Vilniuje sudarė konkurenciją ribojantį susitarimą dėl visų jų teikiamų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų kainų nustatymo.

(809) Atitinkamai, baziniai baudos dydžiai apskaičiuojami remiantis tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusiomis pajamomis, t. y. vairavimo mokyklų pajamomis, gautomis iš visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų.

(810) Vilniaus saugaus miesto centro atveju pažeidimas truko nuo 2016 m. birželio 13 d. iki 2017 m. rugsėjo 1 d., t. y. nėra vienerių ūkinių metų pajamų, kurios galėtų būti naudojamos baudos dydžio skaičiavimo tikslais. Atitinkamai, šio ūkio subjekto atžvilgiu baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti yra naudojamas 2016 metais ir 2017 metais šio ūkio subjekto pajamų, gautų iš B kategorijos vairavimo mokymo paslaugų[785], vidurkis[786].

(811) Kitų nagrinėjamų Vilniaus mieste veikiančių vairavimo mokyklų pažeidimo pradžia yra 2016 m. birželio 13 d., o pabaiga yra 2018 metai[787], atitinkamai paskutiniai vieneri ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą ūkiniai metai yra 2017 metai.

(812) Jono Jasučio įmonės baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti yra naudojamos 2016 metų bendrosios pajamos, kadangi informacijos apie susijusias pajamas ir 2017 metų bendrąsias pajamas ūkio subjektas nėra pateikęs[788].

(813) Kitų nagrinėjamų Vilniaus mieste veikiančių vairavimo mokyklų[789] atžvilgiu baziniai baudos dydžiai apskaičiuojami remiantis tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusiomis

---

[784] LVAT 2018 m. birželio 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-143-624/2018, *UAB „Forum Cinemas“ v Konkurencijos taryba*, 143 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.
[785] Vilniaus saugaus miesto centras teikė tik B kategorijos vairavimo mokymo paslaugas (bylos 86 tomas, 62 lapas).
[786] Vilniaus saugaus miesto centro 2016 metų ir 2017 metų susijusios pajamos (bylos 86 tomas, 62 lapas).
[787] Plačiau dėl trukmės žr. Nutarimo 12.1.3 dalį.
[788] Jono Jasučio įmonės 2016 metų pelno (nuostolių) ataskaita (Bylos 51 tomas, 22 lapas).
[789] A. Žukausko personalinio vairuotojų ruošimo centro „VRC“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 23 tomas, 30 lapas); UAB Mokymo centro „Adpilis 2017 metų susijusios pajamos (Bylos 25 tomas, 42 lapas); UAB „Automotoket“ 2017 m. susijusios pajamos (bylos 27 tomas, 4 lapas). UAB „Autoplaza“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 33, 33 lapas); UAB „Daugva ir ko“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 39 tomas, 11 lapas); UAB „Dorkanas“ 2017 metų susijusios

pajamomis, t. y. vairavimo mokyklų pajamomis, gautomis iš nagrinėjamų vairavimo mokyklų atitinkamai teikiamų visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų 2017 metais.

12.1.1.2. Dėl Kaune veikiančių vairavimo mokyklų pajamų

(814) Ūkio subjektai Kaune sudarė konkurenciją ribojantį susitarimą dėl visų jų teikiamų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų kainų nustatymo. Atitinkamai, baziniai baudos dydžiai apskaičiuojami remiantis tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusiomis pajamomis, t. y. vairavimo mokyklų pajamomis, gautomis iš visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų. Pažeidimas truko 2016 metais. 4 mėnesius[790]. Atitinkamai, baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti yra naudojama Kaune veikiančių nagrinėjamų vairavimo mokyklų[791] 2016 metų 4/12 tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų, t. y. pajamų, gautų iš nagrinėjamų vairavimo mokyklų atitinkamai teikiamų visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D) ir jų kombinacijų, dalis.

12.1.1.3. Dėl LVMA pajamų

(815) LVMA pažeidimo pradžia yra Vilniuje vykęs 2016 m. birželio 13 d. susirinkimas. Pažeidimas truko bent iki 2018 m. rugpjūčio 3 d. (Pranešimo apie įtariamą pažeidimą priėmimo). Šis laikotarpis apima ir Kaune sudaryto susitarimo trukmę. Atitinkamai, paskutiniai vieneri ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą ūkiniai metai yra 2017 metai.

(816) LVMA neturi tiesiogiai ir neteisiogiai su pažeidimu susijusių pajamų, todėl LVMA baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti yra naudojamos 2017 metų bendrosios pajamos[792].

12.1.1.4. Dėl Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų pajamų

(817) Vairavimo mokyklos Jurbarke sudarė konkurenciją ribojantį susitarimą dėl visų jų teikiamų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D), jų kombinacijų ir 95 kodo kursų kainų nustatymo. Atitinkamai, skaičiuojant bazinį baudos dydį už šį pažeidimą tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusios pajamos yra vairavimo mokyklų pajamos, gautos iš jų teikiamų visų vairavimo mokymo kategorijų (A, B, C, CE, D), jų kombinacijų ir 95 kodo kursų.

---

pajamos (bylos 42 tomas, 42 lapas); UAB „Dovanėlė Jums“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 44 tomas, 25 lapas); UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 48 tomas, 21 lapas);
UAB „JTMC“ 2017 metų susijusios pajamos (Bylos 56 tomas, 18 lapas); UAB „Kelio iliuzija“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 58 tomas, 15–16 lapai); UAB „LDV Unio“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 66 tomas, 33–36 lapai); UAB „Sostinės vairavimo mokykla“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 72 tomas, 8 lapas); VšĮ „Vairoseta“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 82 tomas, 21 lapas); UAB „Visagalis“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 84, 19–22 lapai).

[790] Plačiau dėl trukmės žr. Nutarimo 12.1.3 dalį.

[791] UAB „ARV-Auto“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 95 tomas, 19 lapas); UAB „Auto ABC“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 91 tomas, 14–16, 18–20 lapai); VšĮ „Auto ABCDE“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 93 tomas, 30 lapas); Dariaus Mikulio įmonės 2017 metų metinė pelno mokesčio deklaracija (bylos 96 tomas, 125–126 lapai); UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ 2017 m. susijusios pajamos (bylos 101 tomas, 34–36 lapai); UAB „Tikslo linija“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 117A tomas, 1–2 lapai); V. Žukausko įmonės 2017 metų susijusios pajamos (bylos 121 tomas, 18–19 lapai); UAB „Rigveda“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 110 tomas, 52–55 lapai).

[792] Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos 2017 metų veiklos rezultatų ataskaita (bylos 18A, 88 lapas).

(818) Kadangi Jurbarko mieste pažeidimas truko 2016 metais 3 mėnesius[793], baudos dydžiui apskaičiuoti yra naudojama 2016 metų 3/12 Jurbarke veikiančių ūkio subjektų tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų dalis[794].

(819) Apibendrinant tai, kas išdėstyta aukščiau, Konkurencijos taryba baziniam baudos dydžiui skaičiuoti naudoja tokias pajamas:

(a) Vilniaus saugaus miesto centro bazinis baudos dydis skaičiuojamas pagal 2016 metųir 2017 metų tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų vidurkį;
(b) Jono Jasučio įmonei bazinis baudos dydis skaičiuojamas pagal 2016 metų bendrąsias pajamas;
(c) kitų nagrinėjamų Vilniaus mieste veikiančių vairavimo mokyklų[795] baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudojamos 2017 metų tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusios pajamos;
(d) Kaune veikiančių vairavimo mokyklų[796] baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudojama 2016 metų 4/12 tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų dalis;
(e) LVMA bazinis baudos dydis skaičiuojamas pagal 2017 metų bendrąsias pajamas;
(f) Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų[797] baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudojama 2016 metų 3/12 Jurbarke veikiančių ūkio subjektų tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų dalis.

12.1.2. Pažeidimo pavojingumas

(820) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 10 punktu, baudos dydis už pažeidimo pavojingumą apskaičiuojamas atsižvelgiant į visas su konkrečiu pažeidimu susijusias aplinkybes, tokias kaip pažeidimo pobūdis, visų pažeidimo dalyvių bendra rinkos dalis, pažeidimo geografinis plotas, ir kitas aplinkybes. Baudų dydžio nustatymo aprašo 11 punkte nurodyta, jog draudžiamų konkurentų susitarimų dėl kainų nustatymo atvejais baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti naudojama pardavimų vertės dalis sudaro nuo 20 iki 30 proc. nustatytos pardavimų vertės.

(821) Šiuo atveju buvo sudaryti draudžiami konkurenciją ribojantys susitarimai/suderinti veiksmai tarp konkurentų dėl kainų nustatymo tarp Vilniuje ir Kaune veikiančių ūkio subjektų (kuriuose dalyvavo ir LVMA) bei tarp Jurbarke veikiančių ūkio subjektų.

(822) LVAT praktikoje pripažįstama, kad susitarimai bei suderinti veiksmai dėl kainų nustatymo, pažeidžiantys Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus yra vieni sunkiausių ir žalingiausių konkurencijos teisės pažeidimų, vien šio susitarimo sudarymas daro žalą konkurencijos

---

[793] Plačiau dėl trukmės žr. Nutarimo 12.1.3 dalį.
[794] UAB „Rigveda“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 110 tomas, 52–55 lapai); A. Gailiaus firmos „Arvaira“ 2017 metų susijusios pajamos (bylos 124 tomas, 1 lapas); IĮ Jurbarko saugaus eismo centro 2017 metų susijusios pajamos (bylos 126 tomas, 1–2 lapai).
[795] A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Visagalis“.
[796] UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Tikslo linija“, V. Žukausko įmonė, UAB „Rigveda“.
[797] UAB „Rigveda“, A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

procesui ir savaime ją apriboja. Konkurencijos taryba, skirdama sankciją už šį pažeidimą, neprivalo atsižvelgti į konkretų poveikį rinkai[798].

(823) Vertinant pažeidimo geografinį plotą, pastebėtina, kad nagrinėjamas konkurenciją ribojantis susitarimas/suderinti veiksmai apėmė tokias teritorijas: Vilnių (t. y., didžiausią miestą Lietuvoje), Kauną (t. y., antrą didžiausią miestą) bei Jurbarką.

(824) Dėl Vilniaus ir Kauno pažymėtina, kad nors Konkurencijos taryba nenustatė, kad visi rinkos dalyviai būtų atlikę konkurenciją ribojančius veiksmus, tačiau matyti, kad didelė dalis šiose rinkose veikiančių ūkio subjektų buvo susitarimų dalyviai. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad kiekviename susitarime dalyvavo ir vieni didžiausių šių rinkų dalyvių (Vilniuje – UAB „Dorkanas“ bei UAB „LDV Unio“, Kaune – UAB „Rigveda“ bei UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“). Be to, nors ne visi Vilniuje ir Kaune veikiantys ūkio subjektai buvo susitarimo dalyviai, tačiau matyti, kad tiek Vilniuje, tiek ir Kaune buvo siekiama paveikti ir kitus ūkio subjektus (ne susitarimo dalyvius) didinti kainas[799].

(825) Dėl Jurbarko pažymėtina, kad nors ši rinka yra mažesnė, tačiau susitarimas šioje rinkoje apėmė visus rinkos dalyvius.

(826) Atitinkamai, susitarimai/suderinti veiksmai kiekvienoje iš rinkų paveikė visą arba bent jau didelę dalį kiekvienos atitinkamos rinkos.

(827) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kiekvienas nagrinėjamas susitarimas turėtų būti laikomas pavojingu Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimu.

(828) Pažeidimo pavojingumas turi būti vertinamas individualiai[800].

(829) Konkurencijos taryba, įvertindama ūkio subjektų pažeidimo pavojingumą, atsižvelgia taip pat į tai, kad UAB „Rigveda“ buvo sudariusi susitarimą dviejuose miestuose: Kaune ir Jurbarke.

(830) Įvertinus tai, kas išdėstyta, bei teisingumo, protingumo ir proporcingumo principus, yra pagrįsta už pažeidimo pavojingumą nustatyti tokius dydžius:

(a) UAB „Rigveda“ nustatyti 26 proc. dydį nuo tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų, nurodytų Nutarimo (819) pastraipoje;
(b) LVMA ir Jono Jasučio įmonei, skaičiuojant baudos dydį pagal bendrąsias pajamas, nustatyti 5 proc. dydį nuo pajamų, nurodytų Nutarimo (819) pastraipoje;
(c) kitų nagrinėjamų vairavimo mokyklų[801] atžvilgiu nustatyti 25 proc. dydį nuo tiesiogiai ir netiesiogiai su pažeidimu susijusių pajamų, nurodytų Nutarimo (819) pastraipoje.

12.1.3. Pažeidimo trukmė

(831) Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punkte nurodyta, jog siekiant atsižvelgti į kiekvieno ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą trukmę, pagal aprašo 9 –11 punktų nuostatas

---

[798] LVAT 2016 m. gegužės 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-97-858/2016, *UAB „Eturas“ ir kiti v Konkurencijos taryba*, 470, 472 pastraipos; LVAT 2018 m. birželio 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-143-624/2018, *UAB „Forum Cinemas“ v Konkurencijos taryba*, 149 pastraipa.

[799] Vilniuje buvo siekiama daryti spaudimą vairavimo mokykloms per aikšteles (žr. Nutarimo 3.2.3 dalį). Kauno susitarimo atveju yra nustatyta komunikacija tarp susitarimo dalyvių apie kitų vairavimo mokyklų kainas ir matyti, kad buvo siekiama jas paveikti didinti kainas (pavyzdžiui, Nutarimo (331) pastraipa).

[800] Bendrojo Teismo 2011 m. birželio 16 d. sprendimas sujungtose bylose Nr. T-204/08 ir T-212/08, *Team Relocations NV ir kiti v Europos Komisija*, 84-85, 91-92 pastraipos; sprendimas patvirtintas Teisingumo Teismo 2013 m. liepos 11d. sprendimu Nr. C-444/11 P, *Team Relocations NV ir kiti v Europos Komisija*, 102–104 pastraipos.

[801] A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, Vilniaus saugaus miesto centras, UAB „Visagalis“, UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Tikslo linija“, V. Žukausko įmonė, A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

apskaičiuota suma dauginama iš ūkio subjekto dalyvavimo darant pažeidimą metų skaičiaus. Trumpesnis nei šešių mėnesių laikotarpis laikomas puse metų; ilgesnis už šešis mėnesius, bet trumpesnis už metus laikotarpis laikomas metais.

(832) Šiuo atveju nustatyti trys susitarimai – tarp Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų, tarp Kaune veikiančių vairavimo mokyklų bei tarp Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų. Kiekvieno iš šių susitarimų trukmė skiriasi.

(833) Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes[802], Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų susitarimas truko nuo 2016 m. birželio 13 d. vykusio LVMA Vilniaus apskrities narių susirinkimo, kuriame buvo aptariami vairavimo mokymo įkainiai iki 2018 m. rugpjūčio 3 d., t. y. tyrimo baigimo dienos, kadangi tuo metu 2016 m. birželio 13 d. susirinkime nustatyti vairavimo mokymo paslaugų įkainių dydžiai bent už vieną iš vairavimo mokymo kategorijų išliko nepakitę bent dalies vairavimo mokyklų, taip pat nebuvo nustatyta, kad ūkio subjektai būtų kaip nors kitaip atsiriboję nuo sudaryto susitarimo.

(a) Atsižvelgiant į Vilniuje veikiančių ūkio subjektų dalyvavimo susitarime laikotarpį, trukmė kiekvienam ūkio subjektui skaičiuojama individualiai:Vilniaus saugaus miesto centras nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. nebevykdo vairavimo mokymo veiklos. Atitinkamai, šio ūkio subjekto atžvilgiu pažeidimo trukmė yra 1 metai 2 mėnesiai. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 1,5 metų;

(b) Jono Jasučio įmonė faktiškai nebevykdo veiklos nuo 2018 m. sausio mėn. pradžios. Atitinkamai, šio ūkio subjekto atžvilgiu pažeidimo trukmė yra 1 metai ir 6 mėnesiai. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 1,5 metų;

(c) UAB „Dovanėlė Jums“ paskutinį kartą taikė lapelyje nurodytus (arba jame nurodytam dydžiui labai artimus) įkainius už vairavimo mokymo kategorijas 2018 m. vasario 13 d. Atitinkamai, šio ūkio subjekto pažeidimo trukmė yra 1 metai ir 8 mėnesiai. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 2 metai;

(d) UAB „Automotoket“ ir UAB „Kelio iliuzija“ paskutinį kartą taikė lapelyje nurodytus (arba jame nurodytam dydžiui labai artimus) įkainius už vairavimo mokymo kategorijas 2018 m. kovo 20 d. Atitinkamai, šių ūkio subjektų pažeidimo trukmė yra 1 metai ir 9 mėnesiai. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 2 metai;

(e) kitų Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų[803] pažeidimas truko bent iki Pranešimo apie įtariamą pažeidimą priėmimo (2018 m. rugpjūčio 3 d.), t. y. tyrimo baigimo dienos, kadangi tuo metu 2016 m. birželio 13 d. susirinkime nustatyti vairavimo mokymo paslaugų įkainių dydžiai bent už vieną iš vairavimo mokymo kategorijų išliko nepakitę, taip pat nebuvo nustatyta, kad ūkio subjektai būtų kaip nors kitaip atsiriboję nuo sudaryto susitarimo. Atitinkamai, pažeidimo trukmė yra 2 metai ir 1 mėnuo. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 2,5 metų.

(834) Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes[804], Kaune veikiančių vairavimo mokyklų susitarimas truko nuo 2016 m. liepos mėnesio, kadangi šį mėnesį matyti pirmieji kontaktai tarp ūkio subjektų dėl kainų nustatymo. Baudos dydžio skaičiavimo tikslais laikoma, kad pažeidimas buvo daromas bent nuo 2016 m. liepos 31 d. Dėl pažeidimo pabaigos pažymėtina, kad visų nagrinėjamų

---

[802] Nutarimo 3.2.1, 3.2.2, 3.2.4 dalys.

[803] A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Visagalis“.

[804] Nutarimo 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4 dalys.

vairavimo mokyklų atžvilgiu jis truko bent iki 2016 m. gruodžio 9 d., kai nustatytos faktinės aplinkybės rodo, kad bent dalis vairavimo mokyklų (UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Rigveda“, V. Žukausko įmonė) dar taikė iš esmės vienodas A kategorijos mokymų kainas.

(835) Dėl UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ pažymėtina, kad ši vairavimo mokykla sudaro vieną ekonominį vienetą su UAB „ARV-Auto“, o pastaroji, kaip minėta, susitarime dalyvavo bent iki 2016 m. gruodžio 9 d. UAB „Tikslo linija“ atstovas 2016 m. gruodžio 2 d. dar susirašinėjo su UAB „ARV-Auto“ vadovu ir UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ valdybos pirmininku kainų nustatymo klausimais. Dariaus Mikulio įmonė organizuodavo susirinkimus dėl kainų nustatymo, taigi, negalėjo nežinoti, kad susitarimas tęsiasi. Teismų praktikoje pripažįstama, kad jeigu nepateikiama tai paneigiančių įrodymų, kurių turi pateikti suinteresuotasis ūkio subjektas, preziumuojama, kad įmonės, dalyvaujančios suderintuose veiksmuose ir toliau veikiančios rinkoje, atsižvelgia į informaciją, kuria pasikeitė su savo konkurentais, tam, kad nuspręstų, kaip elgtis rinkoje, ypač jeigu jie tarpusavyje derina veiksmus nuolat ilgą laiką[805]. Tokių įrodymų nėra. Taip pat nėra jokių įrodymų, kad kuri nors nagrinėjama vairavimo mokykla būtų atsiribojusi nuo susitarimo iki 2016 m. gruodžio 9 d. Todėl laikytina, kad UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Tikslo linija“ ir Dariaus Mikulio įmonė susitarime dalyvavo taip pat bent iki 2016 m. gruodžio 9 d.

(836) Atitinkamai, visų Kaune veikiančių vairavimo mokyklų pažeidimo trukmė yra 4 mėnesiai. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 0,5 metų.

(837) LVMA pažeidimo trukmė yra nuo 2016 m. birželio 13 d., kuriame buvo nustatyti vairavimo mokymo įkainiai Vilniuje LVMA susirinkime, bent iki Pranešimo apie įtariamą pažeidimą priėmimo (2018 m. rugpjūčio 3 d.), t. y. tyrimo baigimo dienos, nesant jokių duomenų, kad LVMA iki šios datos būtų nuo susitarimo atsiribojusi. Kadangi Kaune veikiančių vairavimo mokyklų susitarimo, kurio dalyve laikytina LVMA, trukmė persidengia su Vilniaus vairavimo mokyklų sudaryto susitarimo trukme, pažeidimo trukmė yra 2 metai ir 1 mėnuo. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 2,5 metų.

(838) Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes[806], Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centro susitarimas truko nuo 2016 m. rugpjūčio 11 d., t. y. nuo UAB „Rigveda“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centro atstovų susitikimo. A. Gailiaus firmos „Arvaira“ pažeidimo pradžia laikytina 2016 m. rugpjūčio 29 d., t. y. kai įvyko pokalbis apie kainas tarp UAB „Rigveda“ ir A. Gailiaus firmos „Arvaira“ vadovų. Susitarimas truko bent iki 2016 m. gruodžio 9 d., t. y. datos, kai nustatytos faktinės aplinkybės rodo, kad Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos dar taikė padidėjusias kainas A kategorijos kursams. Atitinkamai, visų Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų pažeidimo trukmė yra 3 mėnesiai. Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 12 punktu, baudos skaičiavimo tikslais trukmė yra 0,5 metų.

(839) Atitinkamai, įvertinus pažeidimo trukmę, pagal Baudų dydžio nustatymo tvarkos aprašo 9–11 punktų nuostatas apskaičiuota suma (Nutarimo (830) pastraipa) dauginama iš tokių koeficientų:

(a) Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų atžvilgiu:
  (i) Jono Jasučio įmonės ir Vilniaus saugaus miesto centro atžvilgiu – 1,5;
  (ii) UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „Automotoket“ ir UAB „Kelio iliuzija“ – 2;
  (iii) kitų Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų[807] atžvilgiu – 2,5;

---

[805] Teisingumo Teismo 1999 m. liepos 8 d. sprendimas byloje Nr. C-49/92 P, *Komisija v Anic Partecipazioni*, 118 ir 121 pastraipos; Teisingumo Teismo 1999 m. liepos 8 d. sprendimas byloje Nr. C-199/92 P, *Hüls AG v Komisija*, 161 ir 162 pastraipos.

[806] Nutarimo 3.4 dalis.

[807] A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Visagalis“.

(b) Kaune veikiančių vairavimo mokyklų[808] atžvilgiu – 0,5;
(c) LVMA atžvilgiu – 2,5;
(d) Jurbarke veikiančių vairavimo mokyklų[809] atžvilgiu – 0,5.

(840) Atsižvelgiant į tai, kad LVMA bazinis baudos dydis, apskaičiuotas remiantis bendrosiomis pajamomis, viršija 10 proc. bendrųjų metinių pajamų 2017 m., vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 16 punktu, LVMA bazinis baudos dydis mažinamas iki 10 proc. LVMA bendrųjų metinių pajamų 2017 m.

12.1.4. Atgrasymas

(841) Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 13 punktu, siekiant atgrasyti ūkio subjektus nuo draudžiamų konkurentų susitarimų dėl kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo, gamybos ar pardavimų kiekių ribojimo, šių pažeidimų atveju prie apskaičiuoto pagal Aprašo 8–12 punktus bazinio baudos dydžio pridedama suma, lygi nuo 15 iki 25 procentų pagal aprašo III skyrių nustatytos pardavimų vertės.

(842) Teismų praktikoje pripažįstama, kad skiriamos baudos turi turėti atgrasomąjį poveikį. Vienas iš baudos už konkurencijos teisės pažeidimus tikslų yra atgrasymas nuo pažeidimo darymo, todėl itin mažos ekonominės sankcijos taikymas ar atleidimas nuo baudos mokėjimo šio tikslo nepasiektų[810]. Paskirtos sankcijos turi turėti pakankamą atgrasomąjį poveikį tiek susitarimų dalyviams, tiek ir kitiems verslo subjektams[811].

(843) Atitinkamai, siekiant, kad paskirtos baudos savo dydžiu turėtų pakankamą atgrasomąjį poveikį, šiuo atveju yra pagrindas nustatyti tokias sumas:

(a) prie UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ apskaičiuoto bazinio baudos dydžio (Nutarimo (839) pastraipa) pridėti 25 proc. Nutarimo (819) pastraipoje nustatytos pardavimų vertės.
(b) UAB „Rigveda“ atžvilgiu:
  (i) apskaičiuojant baudą už Kaune sudarytą susitarimą, yra pagrindas prie apskaičiuoto bazinio baudos dydžio (Nutarimo (839) pastraipa) pridėti 20 proc. Nutarimo (819) pastraipoje nustatytos pardavimų vertės;
  (ii) apskaičiuojant baudą už Jurbarke sudarytą susitarimą, yra pagrindas prie apskaičiuoto bazinio baudos dydžio (Nutarimo (839) pastraipa) pridėti 25 proc. Nutarimo (819) pastraipoje nustatytos pardavimų vertės;
(c) kitoms vairavimo mokykloms, kurioms bazinis baudos dydis yra apskaičiuotas pagal pardavimo pajamas[812], prie apskaičiuotų bazinių baudos dydžių (Nutarimo (839) pastraipa) pridedama 15 proc. Nutarimo (819) pastraipoje nustatytos pardavimų vertės.

---

[808] UAB „ARV-Auto“ ir UAB „Rigveda“, Kaune veikiančios vairavimo mokyklos UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Tikslo linija“, V. Žukausko įmonė.
[809] UAB „Rigveda“, A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.
[810] LVAT 2013 m. balandžio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A[520]-634/2013, *Corporation of European Pharmaceutical Distributors N.V. v Konkurencijos taryba.*
[811] LVAT 2017 m. rugsėjo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-909-552/2017, *VšĮ „Media medis“ ir UAB „Ministerium“ v Konkurencijos taryba.* Teisingumo Teismo 2014 m. rugsėjo 4 d. sprendimas byloje Nr. C-408/12 P, *YKK Corporation ir kiti v Europos Komisija*, 84 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.
[812] A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, Vilniaus saugaus miesto centras, UAB „Visagalis“, UAB „ARV-Auto“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Tikslo linija“, V. Žukausko įmonė, A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras.

(844) Baudų dydžio nustatymo aprašo 14 punktas nurodo, kad siekiant užtikrinti baudų atgrasomąjį poveikį, pagal aprašo 8–13 punktus apskaičiuotas bazinis baudos dydis didinamas, kai ūkio subjekto pajamos iš nesusijusių su pažeidimu prekių pardavimų sudaro daugiau kaip 95 procentus bendrųjų ūkio subjekto pajamų.

(845) Atsižvelgiant į tai, kad UAB „Rigveda“ (Jurbarke) ir Vilniaus saugaus miesto centro gautos pajamos iš susijusių su pažeidimu prekių pardavimų sudarė atitinkamai 2 ir 4 proc. bendrųjų ūkio subjekto pajamų, bazinis baudos dydis apskaičiuotas atitinkamai Nutarimo(843)(b)(ii) ir (843)(c) pastraipose yra didinamas 100 proc.

12.2. Bazinio baudos dydžio tikslinimas

(846) Remiantis Baudų nustatymo aprašo 17 punktu, nustačius Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodytas atsakomybę lengvinančias aplinkybes arba Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje nurodytas atsakomybę sunkinančias aplinkybes, bazinis baudos dydis atitinkamai mažinamas arba didinamas.

(847) Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 18 punktu, bazinis baudos dydis didinamas arba mažinamas atsižvelgiant į kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui, kai pažeidimą padaro keli ūkio subjektai. Ūkio subjektui, kuris buvo pažeidimo iniciatorius arba skatino kitus ūkio subjektus dalyvauti darant pažeidimą, bazinis baudos dydis atitinkamai didinamas, o ūkio subjektui, kuris darant pažeidimą atliko pasyvų vaidmenį, bazinis baudos dydis atitinkamai mažinamas.

12.2.1. Atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės

(848) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodytas atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu, atlygino nuostolius, pašalino padarytą žalą, savo valia nutraukė pažeidimą, neatliko konkurenciją ribojančių veiksmų, Konkurencijos tarybai tyrimo metu pateikdami rašytinį pripažinimo pareiškimą pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydami sąlygas efektyviau atlikti tyrimą, pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, taip pat tai, kad pažeidimą sudarantį elgesį nulėmė valdžios institucijų veiksmai, ūkio subjekto finansinė padėtis yra labai sunki.

(849) Kai kurie ūkio subjektai teigė, kad jie faktiškai nesilaikė susitarimu nustatytų kainų, taikydavo jas tik epizodiškai, taikydavo akcijas.

(850) Sprendžiant dėl šios lengvinančios aplinkybės taikymo, turi būti matomi aiškūs ūkio subjekto veiksmai rinkoje, kurie patvirtintų, kad buvo nukrypta nuo draudžiamo susitarimo. Įrodinėjimo pareiga šiuo atveju tenka ūkio subjektui, teigiančiam, jog jis iš esmės neįgyvendino draudžiamo susitarimo sąlygų – neįgyvendino konkurenciją ribojančių veiksmų[813].

(851) Taip pat ir ESTT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad įmonė, kuri, nepaisant susitarimo su savo konkurentais, vykdo daugiau ar mažiau nepriklausomą politiką rinkoje, paprasčiausiai mėgina panaudoti kartelį savo naudai. Jeigu toks atvejis būtų pripažintas lengvinančiomis aplinkybėmis, įmonėms būtų pernelyg paprasta sumažinti didelės baudos riziką, nes gavusios naudos iš neteisėto kartelio jos paskui galėtų pasinaudoti ir baudos sumažinimu dėl to, kad jų vaidmuo darant pažeidimą buvo ribotas, nors jų vaidmuo skatino kitas įmones imtis konkurencijai didesnę žalą darančių veiksmų. Pažeidėjai turi įrodyti, jog rinkoje veikė konkurencingai ar bent jau kad aiškiai ir smarkiai

---

[813] LVAT 2012 m. gegužės 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-[502]-1301/212, *UAB „Ortobatas“ ir kiti v Konkurencijos taryba*.

pažeidė kartelį įgyvendinančius įsipareigojimus tiek, kad sutrikdė jo veikimą, ir kad akivaizdžiai neprisijungė prie susitarimo ir taip neskatino kitų įmonių įgyvendinti tokį kartelį[814].

(852) Šiuo atveju nė vienas ūkio subjektas nepagrindė šios lengvinančios aplinkybės egzistavimo. Kaip nurodyta minėtoje teismų praktikoje, tai, kad kai kuriais atvejais ūkio subjektai galėjo ir nukrypti nuo susitarimo, galėjo siekti panaudoti susitarimą savo naudai.

(853) Kai kurie ūkio subjektai teigė, kad jie bendradarbiavo su Konkurencijos taryba ir padėjo jai tyrimo metu ir atitinkamai bauda turėtų būti mažinama šiuo pagrindu.

(854) Teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad vien tik tai, jog ūkio subjektas vykdė Konkurencijos tarybos nurodymus ir teikė reikiamą informaciją, savaime nėra pagrindas ūkio subjekto elgesį vertinti kaip padėjimą Konkurencijos tarybai tyrimo metu[815].

(855) Nagrinėjamu atveju Konkurencijos taryba vertina, kad ši lengvinanti aplinkybė gali būti taikoma tik Jono Jasučio įmonės, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ ir UAB „Rigveda“ atžvilgiu. Šie trys ūkio subjektai suteikė Konkurencijos tarybai reikšmingos informacijos atlikti tyrimui ir atitinkamai jų veiksmai gali būti laikomi padėjimu Konkurencijos tarybai. Jono Jasučio įmonė savo iniciatyva pateikė tyrimui reikšmingus paaiškinimus apie Vilniaus vairavimo mokyklų susitarimą (2016 m. birželio 13 d. susirinkimą, jame svarstytus klausimus, jo dalyvius, susitarimo įgyvendinimo mechanizmą). UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ detaliau paaiškino 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo aplinkybes. UAB „Rigveda“ pateikė tyrimui reikšmingus paaiškinimus apie Vilniuje sudarytą susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo. Vis dėlto, šių ūkio subjektų padėjimo apimtis ir reikšmė skyrėsi. Atitinkamai, Konkurencijos taryba mažina Jono Jasučio įmonei bazinį baudos dydį 8 proc., UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ – 2 proc., UAB „Rigveda“ – 2 proc. (tiek už Kaune, tiek ir už Jurbarke sudaryto susitarimo sudarymą apskaičiuojamos baudos atžvilgiu).

(856) Be to, Konkurencijos tarybos atliekamo tyrimo metu UAB „Rigveda“ pateikė rašytinį pripažinimo pareiškimą, kuriuo pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydama sąlygas efektyviau atlikti tyrimą[816]. Atitinkamai, vadovaudamasi Konkurencijos tarybos Atsakomybę lengvinančios aplinkybės, pagal kurią tyrimo metu pripažįstamas Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimas ir numatyta bauda, taikymo tvarkos[817] 12 punktu, yra pagrindas UAB „Rigveda“ bazinius baudos dydžius už Kaune ir Jurbarke sudarytus susitarimus sumažinti 15 proc.

(857) V. Žukaukos įmonė, UAB „LDV Unio“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ ir IĮ Jurbarko saugaus eismo centras pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes. Atitinkamai, yra pagrindas šiems ūkio subjektams bazinius baudos dydžius mažinti 10 proc.

(858) UAB „Automotoket“ nurodė, kad ji yra itin sudėtingoje finansinėje situacijoje. Įvertinusi įmonės finansinius duomenis, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad yra pagrindas šiam ūkio subjektui mažinti bazinį baudos dydį 20 proc.

(859) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad ūkio subjektai ar viešojo administravimo subjektai kliudė atlikti tyrimą, slėpė padarytą pažeidimą, tęsė pažeidimą nepaisydami Konkurencijos tarybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus arba pakartotinai per septynerius metus padarė pažeidimą, už kurį ūkio

---

[814] Teisingumo Teismo 1989 m. liepos 11 d. sprendimas byloje Nr. 246/86 *SC Belasco ir kiti v Europos Komisija*, 15 pastraipa; Teisingumo Teismo 1978 m. vasario 1 d. sprendimas byloje Nr. 19/77 *Miller International Schallplatten GmbH v Europos Komisija*, 7 pastraipa; Bendrojo Teismo 1998 m. gruodžio 10 d. nutartis byloje Nr. T-138/94 *Cockerill-Sambre SA v Europos Komisija*, 572 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika; Teisingumo Teismo 2011 m. gruodžio 8 d. sprendimas byloje Nr. C-389/10 P, *KME Germany AG ir kiti v Europos Komisija*, 93-94 pastraipos.

[815] LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-899-858/2017, *UAB „AMIC Lietuva“ v Konkurencijos taryba*; LVAT 2016 m. gegužės 2 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-97-858/2016, *UAB „Eturas“ ir kiti v Konkurencijos taryba*, 464 pastraipa ir joje nurodyta teismų praktika.

[816] Bylos 112 tomas, 44–46 lapai.

[817] Patvirtinta Konkurencijos tarybos 2017 m. kovo 27 d. Nr. 1S-32 (2017) nutarimu.

subjektams ar viešojo administravimo subjektams jau buvo paskirtos šiame įstatyme numatytos sankcijos.

(860) Tyrimo metu LVMA teikė prieštaringus, nenuoseklius ir tyrimo metu nustatytoms faktinėms aplinkybėms prieštaraujančius paaiškinimus, neteikė prašomos informacijos, stengėsi ją nuslėpti. Atitinkamai, LVMA veiksmai turi pažeidimo slėpimo bei kliudymo atlikti tyrimą požymių. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 16 punktą LVMA bazinis baudos dydis turi būti sumažintas iki 10 proc. bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais bei į tai, kad vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalimi, ūkio subjektui skiriama bauda negali viršyti 10 proc. bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais, akivaizdu, kad net ir nustačius atsakomybę sunkinančias aplinkybes, jų taikymas neturėtų reikšmės LVMA atsakomybės dydžiui. Atitinkamai, Konkurencijos taryba toliau nevertina LVMA veiksmų Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalies atžvilgiu.

(861) Kitų ūkio subjektų atžvilgiu atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių nebuvo nustatyta.

12.2.2. Įtaka pažeidimo padarymui

(862) Remiantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 18 punktu, bazinis baudos dydis didinamas arba mažinamas atsižvelgiant į kiekvieno ūkio subjekto įtaką pažeidimo padarymui, kai pažeidimą padaro keli ūkio subjektai. Ūkio subjektui, kuris buvo pažeidimo iniciatorius arba skatino kitus ūkio subjektus dalyvauti darant pažeidimą, bazinis baudos dydis atitinkamai didinamas, o ūkio subjektui, kuris darant pažeidimą atliko pasyvų vaidmenį, bazinis baudos dydis atitinkamai mažinamas.

(863) LVMA, UAB „Daugva ir ko“, Dariaus Mikulio įmonės ir UAB „Rigveda“ atstovai atliko aktyvų vaidmenį draudžiamo susitarimo sudaryme bei skatino kitus ūkio subjektus dalyvauti darant pažeidimą.

(864) LVMA atstovai inicijavo 2016 m. vykusius LVMA regioninius susirinkimus Vilniuje ir Kaune, kuriuose buvo derinami vairavimo mokymo paslaugų įkainiai ir pasitelkusi savo narius (UAB „Daugva ir ko“ ir Dariaus Mikulio įmonę) juos organizavo[818].

(865) UAB „Daugva ir ko“ vadovas (kuris taip pat yra ir LVMA Vilniaus apskrities vadovas) organizavo 2016 m. birželio 13 d. susirinkimą, kuriame buvo derinami vairavimo mokymo įkainiai: atrinko atitinkamas vairavimo mokyklas, kurios turi būti kviečiamos į susirinkimą, skambino jų atstovams ir užtikrino, kad susirinkime dalyvautų visų reikiamų vairavimo mokyklų atstovai (prašė LVMA administratorę sudaryti kviečiamų vairavimo mokyklų sąrašą, skambino jų atstovams)[819]. UAB „Daugva ir ko“ vadovas taip pat stengėsi užtikrinti, jog prie susitarimo prisijungtų ir kitos vairavimo mokyklos, pavyzdžiui, 2016 m. liepos mėn. pradžioje skambino UAB „Via Triumphalis“ vairavimo mokyklos vadovei ir ragino ją pakelti vairavimo mokymo įkainius[820].

(866) Be to, nors bylos nagrinėjimo posėdžio metu UAB „Daugva ir ko“ vadovas teigė, kad jis nevedė 2016 m. birželio 13 d. susirinkimo, tačiau šio susirinkimo protokole nurodyta, kad susirinkimo pirmininkas yra [ASMENS DUOMENYS] (UAB „Daugva ir ko“ vadovas)[821].

(867) Dariaus Mikulio įmonės vadovo iniciatyva buvo organizuojami Kauno vairavimo mokyklų susirinkimai, kuriuose buvo aptariami ir derinami vairavimo mokymo įkainiai[822].

(868) UAB „Rigveda“ vadovas visu pažeidimo laikotarpiu aktyviai sekė visų Kauno vairavimo mokyklų taikomas kainas, o nustatęs, jog tam tikros vairavimo mokyklos nesilaiko sutarto kainų lygio, darydavo spaudimą Kauno vairavimo mokyklų vadovams padidinti įkainius[823].

---

[818] Nutarimo 7.3 dalis.
[819] Nutarimo 3.2.2 dalis.
[820] Nutarimo 3.2.3 dalis.
[821] Nutarimo (211) pastraipa.
[822] Nutarimo (701) pastraipa.
[823] Žr. Nutarimo 7.2 dalį.

(869) Atsižvelgus į minėtas aplinkybes, yra pagrindas LVMA, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Rigveda“, Dariaus Mikulio įmonės bazinius baudos dydžius padidinti 10 proc.

(870) Kai kurie ūkio subjektai akcentavo, kad jų vaidmuo pažeidime turi būti vertinamas kaip pasyvus (UAB „ARV-Auto“, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Dorkanas“, UAB „LDV Unio“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“).

(871) Tačiau LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, jog baudos mažinimo požiūriu turi būti nustatytos tokios išskirtinės ar specifinės aplinkybės, susijusios su ūkio subjekto pasyvumu ar kitaip pasireiškusia nedidele įtaka pažeidimo padarymui, kurios, atsižvelgiant į teisingumo, protingumo principus, konkrečios situacijos aplinkybes, pakankamai aiškiai liudytų, kad bauda turėtų būti dar labiau sumažinta[824].

(872) Be to, net jeigu ūkio subjektas susirinkimo metu ir neteikė savo nuomonės, tai nekeičia vertinimo. Kaip yra pripažįstama teismų praktikoje, įmonės dalyvavimas susitikimuose, per kuriuos sudaryti susitarimai, kuriais siekiama antikonkurencinio tikslo, ir neprieštaravimas jiems laikytinas bendrininkavimu, dėl kurio jai gali kilti atsakomybė, nes nebylus pritarimas neteisėtai iniciatyvai, viešai neatsiribojant nuo jos turinio arba nepranešant apie ją administracinėms institucijoms, skatina tęsti pažeidimą ir neleidžia jo atskleisti. Turėtų būti išskirtinių ar specifinių aplinkybių, susijusiomis su ūkio subjekto pasyvumu ar kitaip pasireiškusia nedidele įtaka pažeidimo padarymui, kurios pakankamai aiškiai liudytų, kad bauda turėtų būti sumažinta[825].

(873) Konkurencijos taryba neturi pagrindo šiuo atveju sumažinti baudą kuriam nors nagrinėjamam ūkio subjektui.

(874) Apibendrinant, įvertinusi Nutarimo 12.2 dalyje paminėtas aplinkybes, Konkurencijos taryba tikslina baudas:

(a) UAB „Automotoket“ atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjekto finansinė padėtis yra labai sunki, yra pagrindas bazinį baudos dydį mažinti 20 proc. Atsižvelgiant į protingumo ir teisingumo principus, ši lengvinanti aplinkybė taikoma ją skaičiuojant nuo galutinės skirtinos baudos;

(b) UAB „Daugva ir ko“ atžvilgiu – atsižvelgiant į šio ūkio subjekto aktyvų vaidmenį sudarant susitarimą tarp Vilniuje veikiančių vairavimo mokyklų, yra pagrindas bazinį baudos dydį didinti 10 proc.;

(c) Jono Jasučio įmonės atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad šis ūkio subjektas padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu, yra pagrindas bazinį baudos dydį mažinti 8 proc.;

(d) UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad šis ūkio subjektas padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu bei pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, yra pagrindas bazinį baudos dydį mažinti 12 proc.;

(e) UAB „LDV Unio“ atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad šis ūkio subjektas pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, yra pagrindas bazinį baudos dydį mažinti 10 proc.;

(f) Dariaus Mikulio įmonės atžvilgiu – atsižvelgiant į šio ūkio subjekto aktyvų vaidmenį sudarant susitarimą tarp Kaune veikiančių vairavimo mokyklų, yra pagrindas bazinį baudos dydį didinti 10 proc.;

(g) UAB „Rigveda“ atžvilgiu:

(i) už susitarimą Kauno mieste – atsižvelgiant į tai, kad viena vertus, UAB „Rigveda“ pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydama

---

[824] LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-169-822/2017, *UAB „Envija“ ir kiti v Konkurencijos taryba*.

[825] LVAT 2017 m. balandžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-169-822/2017, *UAB „Envija“ ir kiti v Konkurencijos taryba*.

sąlygas efektyviau atlikti tyrimą, bei padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu (todėl yra pagrindas mažinti bazinį baudos dydį 17 proc.), ir kita vertus, į šio ūkio subjekto aktyvų vaidmenį prižiūrint Kaune sudaryto susitarimo laikymąsi (todėl yra pagrindas didinti bazinį baudos dydį 10 proc.), UAB „Rigveda“ bazinis baudos dydis yra mažinamas 7 proc.;

(ii) už susitarimą Jurbarko mieste – atsižvelgiant į tai, kad UAB „Rigveda“ pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydama sąlygas efektyviau atlikti tyrimą, bei padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu, už šį pažeidimą bazinis baudos dydis yra mažinamas 17 proc.;

(h) V. Žukausko įmonės atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad šis ūkio subjektas pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, yra pagrindas bazinį baudos dydį mažinti 10 proc.;

(i) LVMA atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad LVMA atliko aktyvų vaidmenį sudarant susitarimus Vilniuje ir Kaune, yra pagrindas bazinį baudos dydį didinti 10 proc.;

(j) IĮ Jurbarko saugaus eismo centro atžvilgiu – atsižvelgiant į tai, kad šis ūkio subjektas pripažino baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes, yra pagrindas bazinį baudos dydį mažinti 10 proc.

12.3. Atleidimas nuo baudos

(875) Konkurencijos įstatymo 38 straipsnis numato ūkio subjekto atleidimą nuo baudos.

(876) Konkurencijos įstatymo 38 straipsnio 2 dalis nurodo, kad reikalavimus, taikomus prašymams atleisti nuo baudos šiame straipsnyje nurodytais pagrindais, jų pateikimo ir nagrinėjimo tvarką nustato Konkurencijos taryba. Konkurencijos taryba 2008 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. 1S-27 yra patvirtinusi Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisykles. Minėtose taisyklėse nurodytos nuostatos taip pat yra aptartos Baudų dydžio nustatymo aprašo VI skyriuje, kuris įtvirtina baudos dydžio sumažinimą draudžiamo susitarimo dalyviui.

(877) Tyrimo metu UAB „Rigveda“ Konkurencijos tarybai pateikė prašymą dėl baudos sumažinimo[826], kuriame nurodė, jog kartu su Kaune ir Jurbarke veikiančiomis vairavimo mokyklomis sudarė draudžiamą susitarimą dėl vairavimo mokymo kainų nustatymo. Remdamasi Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklėmis UAB „Rigveda“ prašo sumažinti skirtinos baudos dydį už dalyvavimą draudžiame susitarime, o jei Konkurencijos taryba draudžiamą susitarimą Jurbarke laikytų atskiru pažeidimu, atleisti UAB „Rigveda“ nuo baudos už dalyvavimą jame. 2018 m. liepos 13 d. Konkurencijos taryba informavo UAB „Rigveda“, kad jos pateiktas prašymas dėl baudos sumažinimo Jurbarko mieste neatitinka Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklių 5.1 papunktyje nustatytos sąlygos.

(878) Toliau atliekamas vertinimas, ar prašymas atitinka reikalavimus dėl baudos sumažinimo Kaune.

(879) Baudų dydžio nustatymo aprašo 19 punktas numato, kad pagal aprašo II–V skyrių nuostatas apskaičiuota bauda sumažinama, jeigu ūkio subjektas pateikė visą jam žinomą informaciją apie draudžiamą susitarimą ir bendradarbiavo su Konkurencijos taryba viso tyrimo metu. Baudų dydžio nustatymo aprašo 20 punktas numato, kad ūkio subjektui, kuris yra draudžiamo susitarimo dalyvis, apskaičiuota bauda sumažinama nuo 50 iki 75 procentų, jeigu po to, kai Konkurencijos taryba priima nutarimą dėl draudžiamo susitarimo tyrimo pradėjimo, šis ūkio subjektas: yra pirmasis iš draudžiamo susitarimo dalyvių, pateikęs Konkurencijos tarybai visą jam žinomą informaciją apie draudžiamą susitarimą; ir pateikia draudžiamo susitarimo įrodymus, kurių neturi Konkurencijos taryba ir kurie yra reikšmingi įrodant draudžiamą susitarimą; ir nebuvo draudžiamo susitarimo iniciatorius ir neskatino kitų ūkio subjektų dalyvauti tokiame susitarime.

[826] Bylos 111 tomas, 1, 13, 47,49, 51–92 lapai.

(880) UAB „Rigveda“ prašymą dėl baudos sumažinimo pateikė 2017 m. birželio 2 d., t. y. jau po Konkurencijos tarybos tyrimo pradėjimo, ir yra pirmasis ir vienintelis iš draudžiamo susitarimo dalyvių pateikęs tokį prašymą. UAB „Rigveda“ pateikė draudžiamo susitarimo aprašymą, tačiau nepateikė jokių objektyvių pažeidimą tiesiogiai ar netiesiogiai patvirtinančių įrodymų. Be to, UAB „Rigveda“ pateikti paaiškinimai tik patvirtina Konkurencijos tarybos jau turėtus įrodymus. Vis dėlto, pateikta informacija sudarė pakankamą pagrindą atlikti papildomus tyrimo veiksmus bei gauti papildomus paaiškinimus iš įtariamų ūkio subjektų, kurie turėjo įrodomosios reikšmės tyrime. Taip pat, UAB „Rigveda“ operatyviai reagavo į prašymus pateikti tyrimui reikalingą informaciją, bendradarbiavo su tyrėjais, gavusi naujos informacijos, susijusios su atliekamu tyrimu, nedelsiant ją perduodavo Konkurencijos tarybai. Šiuo atveju UAB „Rigveda“ atsakymai į klausimus yra laikytini viena iš sąlygų taikyti baudos sumažinimą, tačiau nėra laikoma atsakomybę lengvinančia aplinkybe.

(881) Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad UAB „Rigveda“ prašymas atitinka Baudų dydžio nustatymo aprašo 20 punkto reikalavimus ir atitinkamai yra pagrindas šiam ūkio subjektui sumažinti baudą 50 proc.

12.4. Ūkio subjektų 10 proc. bendrųjų metinių pajamų įvertinimas

(882) Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad už draudžiamus susitarimus ūkio subjektams skiriama piniginė bauda iki 10 procentų bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais.

(883) Įvertinus ūkio subjektų duomenis[827], matyti, kad A. Žukausko personaliniam vairuotojų ruošimo centrui „VRC“, UAB Mokymo centrui „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“ ir VšĮ „Vairoseta“ ir LVMA nustatytas baudos dydis viršija jų 10 proc. bendrųjų metinių pajamų 2017 metais Atitinkamai, šiems ūkio subjektams apskaičiuotas baudos dydis mažinamas tiek, kad neviršytų Konkurencijos įstatyme nurodytos maksimalios galimos baudos, t. y. mažinamas iki 10 proc. bendrųjų metinių pajamų, gautų 2017 metais, dydžio.

---

[827] A. Žukausko personalinio vairuotojų ruošimo centro „VRC“ 2017 m. metinė pelno mokesčio deklaracija (bylos 22 tomas, 53-54 lapai); UAB Mokymo centro „Adpilis 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 24 tomas, 39 lapas); UAB „Automotoket“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 26 tomas, 23 lapas); UAB „Autoplaza“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 32 tomas, 50 lapas); UAB „Daugva ir ko“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 38 tomas, 75 lapas); UAB „Dorkanas“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 41 tomas, 116 lapas); UAB „Dovanėlė Jums“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 43 tomas, 30 lapas); UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 47 tomas, 46 lapas); Jono Jasučio įmonės 2016 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 51 tomas, 22 lapas); UAB „JTMC“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (Bylos 55 tomas, 50 lapas); UAB „Kelio iliuzija“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 57 tomas, 40–42 lapai); UAB „LDV Unio“ 2017 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 65 tomas, 64 lapas); UAB „Sostinės vairavimo mokykla“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 71 tomas, 21 lapas); VšĮ „Vairoseta“ 2017 m. veiklos rezultatų ataskaita (bylos 81, 29 lapas); Vilniaus saugaus miesto centro 2017 metų veiklos rezultatų ataskaita (bylos 85 tomas, 112 lapas); UAB „Visagalis“ 2017 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 83 tomas, 44 lapas); Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos 2017 metų veiklos rezultatų ataskaita (bylos 18A tomas, 88 lapas); UAB „ARV-Auto“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 94 tomas, 145 lapas); UAB „Auto ABC“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 166 tomas, 48 lapas); VšĮ „Auto ABCDE“: 2017 metų veiklos rezultatų ataskaita (bylos 92 tomas, 74 lapas); Dariaus Mikulio įmonės 2017 metų metinė pelno mokesčio deklaracija (bylos 96 tomas, 125–126 lapai);UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ 2017 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 100 tomas, 65 lapas); UAB „Tikslo linija“ 2017 m. pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 117 tomas, 35 lapas); V. Žukausko įmonės 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 120 tomas, 40 lapas); UAB „Rigveda“ 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 109 tomas, 94 lapas); A. Gailiaus firmos „Arvaira“: 2017 metų metinė pelno mokesčio deklaracija (bylos 123 tomas, 23–24 lapai); IĮ Jurbarko saugaus eismo centro 2017 metų pelno (nuostolių) ataskaita (bylos 125 tomas, 51 lapas).

12.5. Ūkio subjektams skiriamų baudų dydžiai

(884) Įvertinusi Nutarimo 12.1–12.4 dalyse nurodytus paaiškinimus, Konkurencijos taryba skiria tokias baudas:

(a) A. Žukausko personaliniam vairuotojų ruošimo centrui „VRC“ skirti 16 900 (šešiolikos tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;
(b) UAB Mokymo centrui „Adpilis“ skirti 25 900 (dvidešimt penkių tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;
(c) UAB „Automotoket“ skirti 7 700 (septynių tūkstančių septynių šimtų) Eur baudą;
(d) UAB „Autoplaza“ skirti 6 200 (šešių tūkstančių dviejų šimtų) Eur baudą;
(e) UAB „Daugva ir ko“ skirti 3 300 (trijų tūkstančių trijų šimtų) Eur baudą;
(f) UAB „Dorkanas“ skirti 88 700 (aštuoniasdešimt aštuonių tūkstančių septynių šimtų) Eur baudą;
(g) UAB „Dovanėlė Jums“ skirti 19 900 (devyniolikos tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;
(h) UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ skirti 7 200 (septynių tūkstančių dviejų šimtų) Eur baudą;
(i) Jono Jasučio įmonei skirti 11 500 (vienuolikos tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
(j) UAB „JTMC“ skirti 7 600 (septynių tūkstančių šešių šimtų) Eur baudą;
(k) UAB „Kelio iliuzija“ skirti 42 800 (keturiasdešimt dviejų tūkstančių aštuonių šimtų) Eur baudą;
(l) UAB „LDV Unio“ skirti 129 300 (šimto dvidešimt devynių tūkstančių trijų šimtų) Eur baudą;
(m) UAB „Sostinės vairavimo mokykla“ skirti 5 500 (penkių tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
(n) VšĮ „Vairoseta“ skirti 5 200 (penkių tūkstančių dviejų šimtų) Eur baudą;
(o) Biudžetinei įstaigai Vilniaus saugaus miesto centrui skirti 8 900 (aštuonių tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;
(p) UAB „Visagalis“ skirti 9 000 (devynių tūkstančių) Eur baudą;
(q) Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijai skirti 3 000 (trijų tūkstančių) Eur baudą;
(r) UAB „ARV-Auto“ skirti 75 500 (septyniasdešimt penkių tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
(s) UAB „Auto ABC“ skirti 8 100 (aštuonių tūkstančių šimto) Eur baudą;
(t) VšĮ „Auto ABCDE“ skirti 9 600 (devynių tūkstančių šešių šimtų) Eur baudą;
(u) Dariaus Mikulio įmonei skirti 1 500 (vieno tūkstančio penkių šimtų) Eur baudą;
(v) UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ skirti 9 500 (devynių tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
(w) UAB „Tikslo linija“ skirti 2 400 (dviejų tūkstančių keturių šimtų) Eur baudą;
(x) V. Žukausko įmonei skirti 6 100 (šešių tūkstančių šimto) Eur baudą;
(y) UAB „Rigveda“ skirti 52 500 (penkiasdešimt dviejų tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
(z) A. Gailiaus firmai „Arvaira“ skirti 1 900 (vieno tūkstančio devynių šimtų) Eur baudą;
(aa) IĮ Jurbarko saugaus eismo centrui skirti 8 700 (aštuonių tūkstančių septynių šimtų) Eur baudą.

13. Dėl įstatymo pažeidimo procedūros nutraukimo

(885) Tyrimo metu nerasta pakankamai įrodymų ir nenustatyta pakankamai duomenų, kad būtų galima konstatuoti, jog visi ūkio subjektai, kurių atžvilgiu tyrimas buvo pradėtas, pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimus.

(886) Nenustačius Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio pažeidimo sudėties, šio įstatymo pažeidimo procedūra nutrauktina Jovito Stankevičiaus IĮ, MB „Kostygovo“ vairavimo mokykla“, UAB „Autotakas“, UAB „Edera“, UAB „Vairavimo linija“, V. Šantaro IĮ „Juronas, UAB „Autologija“, UAB „Vairavimas“, UAB „Vairo ratas“, UAB „PYYP“, UAB „Autoklasė“, UAB A. Bialo vairavimo mokykla, UAB „Mobilūs žmonės“, Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“, UAB „SDG Akademija“, VšĮ „Greičio juosta“, UAB „Autoprofesionalai“, VšĮ „Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Kelio studija“, UAB „KET studija“, UAB „Mūsų kryptis“, UAB „Vairavimo klasė“ ir nagrinėjamų ūkio subjektų veiksmų Prienuose atžvilgiu.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 5 straipsniu, 30 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 35 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktais, 36 straipsnio 1 dalimi, 37 straipsniu, 38 straipsniu, Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti, kad toliau nurodyti ūkio subjektai, sudarydami susitarimą dėl vairavimo mokymo paslaugų kainų nustatymo atitinkamai Vilniaus, Kauno ir Jurbarko miestuose, pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus:

1.1. Vilniuje veikiančios vairavimo mokyklos A. Žukausko personalinis vairuotojų ruošimo centras „VRC“, UAB Mokymo centras „Adpilis“, UAB „Automotoket“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „Dovanėlė Jums“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, Jono Jasučio įmonė, UAB „JTMC“, UAB „Kelio iliuzija“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, Vilniaus saugaus miesto centras, UAB „Visagalis“ ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija;

1.2. Kaune veikiančios vairavimo mokyklos UAB „ARV-Auto“, UAB „Rigveda“, UAB „Auto ABC“, VšĮ „Auto ABCDE“, Dariaus Mikulio įmonė, UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Tikslo linija“, V. Žukausko įmonė ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacija;

1.3. Jurbarke veikiančios vairavimo mokyklos A. Gailiaus firma „Arvaira“, IĮ Jurbarko saugaus eismo centras ir UAB „Rigveda“.

2. Įpareigoti A. Žukausko personalinį vairuotojų ruošimo centrą „VRC“, UAB Mokymo centrui „Adpilis“, UAB „Autoplaza“, UAB „Daugva ir ko“, UAB „Dorkanas“, UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“, UAB „JTMC“, UAB „LDV Unio“, UAB „Sostinės vairavimo mokykla“, VšĮ „Vairoseta“, UAB „Visagalis“ ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociaciją nutraukti šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą Konkurencijos įstatymo pažeidimą, jeigu jis vis dar yra tęsiamas.

3. Už šio nutarimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą skirti pinigines baudas:

3.1. A. Žukausko personaliniam vairuotojų ruošimo centrui „VRC“ 16 900 (šešiolikos tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;

3.2. UAB Mokymo centrui „Adpilis“ skirti 25 900 (dvidešimt penkių tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;

3.3. UAB „Automotoket“ skirti 7 700 (septynių tūkstančių septynių šimtų) Eur baudą;

3.4. UAB „Autoplaza“ skirti 6 200 (šešių tūkstančių dviejų šimtų) Eur baudą;

3.5. UAB „Daugva ir ko“ skirti 3 300 (trijų tūkstančių trijų šimtų) Eur baudą;

3.6. UAB „Dorkanas“ skirti 88 700 (aštuoniasdešimt aštuonių tūkstančių septynių šimtų) Eur baudą;
3.7. UAB „Dovanėlė Jums“ skirti 19 900 (devyniolikos tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;
3.8. UAB „J. Rinkevičiaus vairavimo mokykla“ skirti 7 200 (septynių tūkstančių dviejų šimtų) Eur baudą;
3.9. Jono Jasučio įmonei skirti 11 500 (vienuolikos tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
3.10. UAB „JTMC“ skirti 7 600 (septynių tūkstančių šešių šimtų) Eur baudą;
3.11. UAB „Kelio iliuzija“ skirti 42 800 (keturiasdešimt dviejų tūkstančių aštuonių šimtų) Eur baudą;
3.12. UAB „LDV Unio“ skirti 129 300 (šimto dvidešimt devynių tūkstančių trijų šimtų) Eur baudą;
3.13. UAB „Sostinės vairavimo mokykla“ skirti 5 500 (penkių tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
3.14. VšĮ „Vairoseta“ skirti 5 200 (penkių tūkstančių dviejų šimtų) Eur baudą;
3.15. Biudžetinei įstaigai Vilniaus saugaus miesto centrui skirti 8 900 (aštuonių tūkstančių devynių šimtų) Eur baudą;
3.16. UAB „Visagalis“ skirti 9 000 (devynių tūkstančių) Eur baudą;
3.17. Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijai skirti 3 000 (trijų tūkstančių) Eur baudą;
3.18. UAB „ARV-Auto“ skirti 75 500 (septyniasdešimt penkių tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
3.19. UAB „Auto ABC“ skirti 8 100 (aštuonių tūkstančių šimto) Eur baudą;
3.20. VšĮ „Auto ABCDE“ skirti 9 600 (devynių tūkstančių šešių šimtų) Eur baudą;
3.21. Dariaus Mikulio įmonei skirti 1 500 (vieno tūkstančio penkių šimtų) Eur baudą;
3.22. UAB „Kauno Naujamiesčio darbo rinkos mokymo centras“ skirti 9 500 (devynių tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
3.23. UAB „Tikslo linija“ skirti 2 400 (dviejų tūkstančių keturių šimtų) Eur baudą;
3.24. V. Žukausko įmonei skirti 6 100 (šešių tūkstančių šimto) Eur baudą;
3.25. UAB „Rigveda“ skirti 52 500 (penkiasdešimt dviejų tūkstančių penkių šimtų) Eur baudą;
3.26. A. Gailiaus firmai „Arvaira“ skirti 1 900 (vieno tūkstančio devynių šimtų) Eur baudą;
3.27. IĮ Jurbarko saugaus eismo centrui skirti 8 700 (aštuonių tūkstančių septynių šimtų) Eur baudą.

4. Nutraukti procedūrą dėl Jovito Stankevičiaus IĮ, MB „Kostygovo“ vairavimo mokykla“, UAB „Autotakas“, UAB „Edera“, UAB „Vairavimo linija“, V. Šantaro IĮ „Juronas, UAB „Autologija“, UAB „Vairavimas“, UAB „Vairo ratas“, UAB „PYYP“, UAB „Autoklasė“, UAB A. Bialo vairavimo mokykla, UAB „Mobilūs žmonės“, Valdo Rudaičio IĮ „Noriu vairuoti“, UAB „Racionalaus vairavimo centras“, Raimondo Vasiliausko IĮ „Vairalda“, UAB „SDG Akademija“, VšĮ „Greičio juosta“, UAB „Autoprofesionalai“, VšĮ „Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Kelio studija“, UAB „KET studija“, UAB „Mūsų kryptis“, UAB „Vairavimo klasė“ veiksmų ir dėl nagrinėjamų ūkio subjektų veiksmų Prienuose atitikties Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *www.kt.gov.lt* dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsniu, paskirta piniginė bauda per tris mėnesius nuo nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *www.kt.gov.lt* dienos turi būti

sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą[828] (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752).

Per nurodytą terminą nesumokėjus baudos, skaičiuojamos Civilinio kodekso 6.210 straipsnio 2 dalyje nurodytos palūkanos.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi ir 39 straipsniu, skundo padavimas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo už Konkurencijos įstatymo pažeidimą ūkio subjektui paskirta bauda, sustabdo baudos ir palūkanų priverstinį išieškojimą iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, tačiau nesustabdo palūkanų skaičiavimo.

Pirmininko pavaduotojas,
pavaduojantis pirmininką Elonas Šatas

[828] Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AB „Citadele“ bankas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (Luminor Bank AB (buvęs AB DNB bankas))); Nr. LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT12 2140 0300 0268 0220 (Luminor Bank AB (buvęs Nordea Bank AB Lietuvos skyrius)); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Medicinos bankas).